

KUNGL. MAJ:TS

NÅDIGA

PROPOSITION

TILL

Riksdagen

angående statsverkets tillstånd och behof;

Gifven Stockholms slott den 14 januari 1905.

Jämlikt grundlagens bud afgifver Kungl. Maj:t härmed nådig proposition angående statsverkets tillstånd och behof under år 1906.

Därvid förekommer först frågan om beräkningen för nästa statsregleringsperiod af *statsverkets inkomster*.

Med åberopande af de beslut, hvarom bilagda statsrådsprotokoll öfver finansärenden för denna dag *) lämnar närmare upplysning, och under de i samma protokoll angifna förutsättningar, föreslår Kungl. Maj:t, att statsverkets inkomster för år 1906 upptagas sålunda:

*) Se bil. till statsverkspropositionen: "Inkomsterna".

Ordinarie inkomster:

Arrendemedel.....	kronor	1,700,000: —
Mantalspenningar.....	»	780,000: —
Bötesmedel.....	»	400,000: —
Kontrollstämpelmedel.....	»	60,000: —
Fyr- och båkmedel.....	»	1,600,000: —
Telegrafmedel.....	»	8,000,000: —
Järnvägstrafikmedel.....	»	12,500,000: —
Skogsmedel.....	»	7,500,000: —
Terminsafgifter från läroverken.....	»	420,000: —
Extra uppbörd.....	»	200,000: —

säger 33,160,000: —

Bevillningar:

Tullmedel.....	kronor	57,000,000: —
Postmedel.....	»	16,770,000: —
Bevillningsafgifter för särskilda förmåner och rättigheter.....	»	250,000: —
Stämpelmedel.....	»	7,000,000: —
Brännvinstillverkningsskatt.....	»	24,000,000: —
Hvitbetssockertillverkningsskatt.....	»	12,000,000: —
Inkomstskatt för år 1906.....	»	11,000,000: —
Punschskatt.....	»	1,300,000: —
Maltsskatt.....	»	3,000,000: —
Bevillning af fast egendom samt af inkomst för år 1905.....	»	9,000,000: —

säger 141,320,000: —

summa kronor 174,480,000: —

Kungl. Maj:t föreslår vidare enligt ofvannämnda
protokoll öfver finansärenden för denna dag:

att såsom tillgång vid förevarande statsreglering
må beräknas af öfverskott å 1903 års statsreglering.... » 7,190,000: —

transport kronor 181,670,000: —

transport kronor 181,670,000: —
samt att för statsverkets behof må till utbetalning
 vid den tid under år 1906, som af Riksdagen bestämmes,
 af riksbankens vinst för år 1904 anvisas..... » 5,100,000: —
 hvarefter det för nästa statsregleringsperiod disponibla beloppet af statsverkets tillgångar uppgår till kronor 186,770,000: —

Första hufvudtiteln,

innefattande anslagen till kungl. hof- och slottsstaterna.

I afseende å regleringen af denna hufvudtitel, under hvilken finnes i nu gällande riksstat till årliga eller ständiga utgifter anvisadt,
 för kungl. hofstaten..... kronor 1,196,900: —
 » - » slottsstaten..... » 124,100: —
 tillsammans kronor 1,321,000: —

vill Kungl. Maj:t, med åberopande af bilagda statsrådsprotokoll öfver finansärenden för denna dag*), föreslå Riksdagen att medgifva,

dels att anslagen till polis-, lys- och renhållning vid kungl. slottet och Arfprinsens palats och till brandväsendet och yttre lyshållningen vid kungl. slottet och Arfprinsens palats må i riksstaten uppföras under benämning, det förra »polis-, lys- och renhållning vid Stockholms slott» och det senare »brandväsendet och yttre lyshållningen vid Stockholms slott»,

dels ock att de i nu gällande riksstat å första hufvudtiteln upptagna anslag må i riksstaten för år 1906 uppföras till oförändrade belopp.

* Se bil. till statsverkspropositionen: "Första hufvudtiteln".

Andra hufvudtiteln,

innefattande anslagen till justitiedepartementet.

I afseende å regleringen af denna hufvudtitel, under hvilken finnas i nu gällande riksstat till årliga eller ständiga utgifter anvisade 4,004,590 kronor, vill Kungl. Maj:t i enlighet med de beslut, som innefattas i bilagda statsrådsprotokoll öfver justitiedepartementens ärenden för denna dag *), föreslå Riksdagen beträffande

Departementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli:

[1.] att höja det i staten för justitiedepartementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli upptagna anslag till amanuenser, vikariatsersättningar, renskrifning m. m. från dess nuvarande belopp 4,000 kronor till 7,000 kronor, eller med.....

kronor 3,000: —

hvarigenom anslaget till justitiedepartementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli skulle i sin helhet ökas från 35,800 kronor till 38,800 kronor;

Högsta domstolen:

[2.] att höja anslaget till högsta domstolen, nu upptaget till 182,700 kronor, med löner till tre justitieråd, tillhopa.....

» 30,000: —

transport kronor 33,000: —

*) Se bil. till statsverkspropositionen: "Andra hufvudtiteln".

transport kronor 33,000: —
 samt i följd däraf i 1906 års riksstat uppföra detta
 anslag med 212,700 kronor;
 och att för åtnjutande af sagda aflöningar stadga
 enahanda villkor, som vid fastställandet af nu gällande
 lönestat för högsta domstolen blifvit bestämdt;

Nedre justitierevisionen:

[3.] att medgifva, att å nedre justitierevisionens
 stat, i stället för nu uppförda 1,200 kronor tjänst-
 göringspenningar och 200 kronor renskrifningspenningar
 åt hvardera af två amanuenser, må upptagas för en-
 hvar af dem arfvode 1,200 kronor, tjänstgöringspen-
 ningar 1,200 kronor och renskrifningspenningar 300
 kronor,

samt att i följd däraf öka anslaget till nedre ju-
 stitierevisionen, nu upptaget till 150,900 kronor, med... » 2,600: —
 till 153,500 kronor;

Hofrätterna med därunder lydande justitiestat:

[4.] dels att godkänna det i åberopade statsråds-
 protokollet intagna förslag till stat för häradshöfdingarne
 i riket att tillämpas från och med år 1906, med före-
 skrift tillika att för åtnjutande af aflöning å denna stat
 skola i tillämpliga delar gälla enahanda villkor, som
 äro stadgade i fråga om nu gällande lönestat för härads-
 höfdingarne, samt till följd häraf

öka anslaget till Svea hofrätt med därunder lydande
 justitiestat, nu utgörande 684,487 kronor, till 686,287
 kronor, eller med... » 1,800: —

öka anslaget till Göta hofrätt med därunder ly-
 dande justitiestat, nu utgörande 476,913 kronor, till
 478,513 kronor, eller med... » 1,600: —

och minska anslaget till hofrätten öfver Skåne och
 Blekinge med därunder lydande justitiestat, nu ut-
 görande 208,713 kronor, till 205,313 kronor, eller med
 3,400 kronor;

transport kronor 39,000: —

	transport kronor	39,000: —
<i>dels ock</i> att medgifva, att till lönefyllnad åt de		
häradschefdingar, som icke äro skyldiga att underkasta		
sig den genom den nya staten bestämda minskning i		
aflöning, i riksstaten uppföres ett förslagsanslag af		
	»	14,000: —

Fångvården:

[5.] att medgifva att, i och för öfverflyttande af fänggevaldigersgöromålen å vaktkonstaplarna vid läns- och kronocellfängelserna, de nu å bestämda anslaget till fångars vård och underhåll upptagna gevaldigerslöner om tillhoppa 29,000 kronor må, i den mån så kan ske, i stället användas till inrättande af nya vaktkonstapelsbefattningar vid berörda fängelser med den i staten å sagda anslag för nu befintliga vaktkonstaplar upptagna aflöning, 450 kronor i lön och 350 kronor i tjänstgöringspenningar eller tillhoppa 800 kronor för hvarje, äfvensom att de nya vaktkonstaplarna må äga samma rätt till ålderstillägg och andra förmåner, som tillkommer öfriga å ifrågavarande stat uppförda vaktkonstaplar;

och ifrågasätter Kungl. Maj:t icke på grund af hvad sålunda föreslagits någon ändring i de ordinarie fångvårdsanslagens belopp;

Rese- och traktamentspenningar:

[6.] att medgifva, att af det å andra hufvudtiteln uppförda förslagsanslag till rese- och traktamentspenningar må till de tillförordnade brottmålsdomarne i Jämtlands och Norrbottens län för rannsakingar med häktade personer utgå, utöfver hvad brottmålsdomare enligt gällande författningar äga uppbära, ytterligare ersättning af fem kronor för hvarje rese-, förrättnings- och expeditiionsdag, för hvilken traktamente författningsenligt får beräknas.

transport kronor	53,000: —
------------------	-----------

transport kronor	53,000: —
------------------	-----------

Om denna framställning bifalles, anser Kungl. Maj:t däraf icke påkallas någon höjning af ifrågavarande förslagsanslag.

summa kronor	53,000: —
--------------	-----------

Beträffande öfriga under andra hufvudtiteln uppförda ordinarie anslag har Kungl. Maj:t icke att föreslå någon ändring.

Då från ofvan angifna ökning drages den föreslagna minskningen i anslaget till hofrätten öfver Skåne och Blekinge med därunder lydande justitiestat	»	3,400: —
---	---	----------

kommer förhöjningen å de ordinarie anslagen att utgöra kronor	49,600: —
---	-----------

Lägges härtill summan af hufvudtitelns ordinarie anslag enligt nu gällande riksstat	»	4,004,590: —
---	---	--------------

skulle enligt Kungl. Maj:ts förslag de ordinarie anslagen under denna hufvudtitel komma att uppgå till kronor	4,054,190: —
---	--------------

Extra anslag.

För behof af tillfällig beskaffenhet, hänförliga under andra hufvudtiteln, vill Kungl. Maj:t, på sätt förutnämnda protokoll öfver justitiedepartementsärenden vidare innehåller, föreslå Riksdagen att på extra stat för år 1906 bevilja:

[7.] för fortsatt uppehållande af lagberedningens verksamhet	kronor	50,000: —
--	--------	-----------

[8.] för bestridande af de utaf tillämpning af lagen om straffregister föranledda kostnader för amanuenser, renskrifning med mera vid justitiedepartementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli	»	5,000: —
--	---	----------

[9.] till ökad arbetsbiträde åt justitiekanslersämbetet	»	3,500: —
---	---	----------

[10.] till aflönande af dels tre tillförordnade revisionssekreterare och dels sex amanuenser i nedre ju-		
--	--	--

transport kronor	58,500: —
------------------	-----------

transport kronor	58,500: —
stitierevisionen, däraf tre med tjänstgöringsskyldighet	
såsom protokollssekreterare,..... »	28,500: —
[11.] till aflönande af ett biträde å nedre justitie-	
revisionens registratorskontor..... »	2,700: —
[12.] till arfvoden åt krigshofrättens ordförande och	
militäre ledamöter..... »	3,250: —
[13.] till byggnader och reparationer samt yttre	
och inre inventarier med mera vid tvångsuppfostrings-	
anstalten å Bona..... »	41,290: —
med rätt för Kungl. Maj:t att af detta belopp under	
innevarande år förskottsvis af tillgängliga medel ut-	
anordna hvad som kan finnas erforderligt,	
till aflöningar åt tjänstemän och betjante vid	
samma anstalt, högst..... »	24,550: —
till kost och beklädnad åt de vid anstalten intagna	
elever med mera, förslagsvis..... »	24,000: —
[14.] för beredande af uppfostran åt minderåriga	
förbrytare af kvinnligt kön, hvilka enligt domstols för-	
ordnande skola insättas i allmän uppfostringsanstalt,	
förslagsvis..... »	10,000: —
med rätt för Kungl. Maj:t att af detta anslag under	
innevarande år förskottsvis af tillgängliga medel ut-	
anordna hvad som kan finnas erforderligt,	
[15.] till resestipendier åt ordinarie domare eller	
dem, som vid domstolarna bereda sig för domarekallet, »	6,000: —
[16.] till betäckande af förskott, som statskontoret	
utbetalt för de i statsrådsprotokollet omförmälda ändamål, »	136,720: —
[17.] till beredande af dyrtidstillägg för år 1905	
åt en del tjänstemän och betjante i justitiedepartementets	
afdelning af Kungl. Maj:ts kansli samt i de till justitie-	
departementet hörande ämbetsverk och kårer, förslagsvis »	63,000: —
summa kronor	398,510: —

En jämförelse mellan denna hufvudtitel, sådan den finnes i riksstaten för år 1905 upptagen och sådan den nu är af Kungl. Maj:t föreslagen, utfaller sålunda:

	1905.	1906.		
ordinarie anslag	4,004,590:—	4,054,190:—	således ökning	kronor 49,600:—
extra »	434,910:—	398,510:—	» minskning	» 36,400:—
summa kronor	4,439,500:—	4,452,700:—	således ökning	kronor 13,200:—

Tredje hufvudtiteln,

innefattande anslagen till utrikesdepartementet.

I afseende å regleringen af denna hufvudtitel, under hvilken finnas i nu gällande riksstat till årliga eller ständiga utgifter anvisade 881,750 kronor, vill Kungl. Maj:t i enlighet med de beslut, som innefattas uti bilagda statsrådsprotokoll öfver utrikesdepartementsärenden denna dag*), föreslå,

att nedannämnda ordinarie anslag må af Riksdagen anvisas att utgå emot nu gällande redovisningsskyldighet samt med samma rätt till deras användande och under enahanda villkor som hittills, nämligen:

Kabinettskassans utgifter:

[1.] departementschefen, ministern för utrikes ärendena,.....	kronor	24,000: —	
[2.] utrikesdepartementet.....	»	32,365: —	
[3.] ministerstaten.....	»	360,705: —	
[4.] militärattachéer.....	»	8,470: —	
[5.] skrifmaterialier, expenser och extra utgifter.....	»	77,560: —	503,100: —

Konsulskassans utgifter:

[6.] utrikesdepartementet.....	kronor	10,300: —	
[7.] konsulsstaten	»	358,150: —	
[8.] skrifmaterialier, expenser och extra utgifter.....	»	25,800: —	394,250: —
eller efter afdrag af hvad som häraf beräknas kunna bestridas af inflytande expeditonsafgifter.....		12,500: —	381,750: —
		summa kronor	884,850: —

Utgifter, som bestridas af svenska statsverket allena:

[9.] svenska kyrkan i Paris.....	»	2,950: —	
		tillsammans kronor	887,800: —

*) Se bil. till statsverkspropositionen: "Tredje hufvudtiteln".

Extra anslag.

Under återopande af hvad i ofvannämnda statsrådsprotokoll öfver utrikesdepartementsärenden för denna dag finnes antecknad, vill Kungl. Maj:t föreslå Riksdagen att under denna hufvudtitel å extra stat för år 1906 bevilja:

[10.] till fortsatt utgifvande af »Sveriges traktater».....	kronor	4,500: —
[11.] till bestridande af Sveriges andel i kostnaderna under innevarande år för den internationella skiljedomstolens byrå i Haag.....	»	2,500: —
[12.] till beredande af dyrtidstillägg för innevarande år åt tjänstemän och betjante i utrikesdepartementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli, såsom förslagsanslag,.....	»	4,200: —
[13.] såsom bidrag till den internationella fredsbyrån i Bern.....	»	750: —
[14.] till konsulsstipendier 8,000 kronor samt till bestridande, i mån af behof, af stipendiats resekostnader 3,000 kronor, eller tillsammans.....	»	11,000: —
[15.] till ersättning för den på Sverige belöpande, af statskontoret förskottsvis bestridda hälften af kostnaderna i anledning af vissa reklamationer mot Venezuela.....	»	15,350: —
Dessutom föreslår Kungl. Maj:t Riksdagen att medgifva:		
[16.] att af hyresinkomsterna från kronans fastighet i Konstantinopel må år 1906 för svenska kyrkan i Paris användas 1,169 kronor, att utgå såsom lönetillökning för pastorn.		
tillsammans kronor 38,300: —		

En jämförelse mellan denna hufvudtitel, sådan den finnes i riksstaten för år 1905 upptagen och sådan den af Kungl. Maj:t nu är föreslagen, utfaller på följande sätt:

	1905.	1906.		
ordinarie anslag	881,750: —	887,800: —	således ökning	kronor 6,050: —
extra »	13,450: —	38,300: —	» »	» 24,850: —
summa kronor	895,200: —	926,100: —	således ökning	kronor 30,900: —

Fjärde hufvudtiteln,

innefattande anslagen till landtförvarsdepartementet.

I afseende å regleringen af denna hufvudtitel, under hvilken finnes i 1905 års riksstat till årliga och ständiga utgifter anvisadt 42,527,986 kronor, vill Kungl. Maj:t i enlighet med de beslut, som innefattas i bilagda statsrådsprotokoll öfver landtförvarsärenden denna dag*), föreslå Riksdagen i fråga om

Generalitetsstaten:

[1.] att, med godkännande af det vid omförmälda statsrådsprotokoll fogade förslag till ny stat för generalitetsstaten, minska detta anslag, nu 155,233 kronor, med 4,599 kronor till 150,634 kronor;

Generalstaben:

[2.] att nu gällande stat för generalstaben tillsvidare måtte få lända till efterrättelse, samt att ifrågasvarande anslag med oförändradt belopp i 1906 års riksstat upptages;

Kommendantsstaten:

[3.] att, med godkännande af det vid statsrådsprotokollet fogade förslag till stat för kommendantsstaten, öka ifrågasvarande anslag, nu 14,860 kronor, med	kronor	3,318: —
till 18,178 kronor;		
transport kronor		3,318: —

*) Se bil. till statsverkspropositionen: "Fjärde hufvudtiteln".

transport kronor

3,318: —

Aflöning och rekrytering m. m.:

[4.] a) att beträffande musikpersonalens vid armén sammansättning, aflöning och underhåll m. m. samt öfriga kostnader för musiken besluta,

att särskilda beställningar för musikpersonal vid hvarje truppförband skola vid genomförd härordning förefinnas till det antal, som angifves i däröfver upprättad, statsrådsprotokollet bifogad tabell;

att denna organisation genomföres i den mån förhållandena det medgifva;

att musikunderofficerarne med afseende på aflöningsförmåner, däri inberäknade inkvartering in natura eller inkvarteringsbidrag samt servisbidrag, skola vara likställda med följande, armén tillhöriga personal, nämligen:

musikfanjunkare (musikstyckjunkare) med fanjunkare (styckjunkare),

regementstrumslagare och musiksergeanter af första klassen med sergeanter af första klassen, samt

musiksergeanter af andra klassen med sergeanter af andra klassen;

att musikpersonalen af manskapsgrad skall, jämte underhåll in natura, erhålla samma aflöningsförmåner, som tillkomma fast anställdt manskap af motsvarande grader, menige dock med samma dagaflöning som menige beställningsmän;

att till gratifikation för elever skola anslås vid hvarter af lifgardesregementena till fot 600 kronor, vid hvarje annat fältinfanteriregemente äfvensom Norrbottens regemente och Gottlands infanteriregemente 300 kronor samt vid hvarter af Karlskrona och Vaxholms grenadjärregementen 200 kronor;

att rekryteringskostnader skola uppföras för allt till musikpersonalen hörande manskap;

att till musikmaterielens anskaffning och underhåll skall anvisas ett årligt belopp af 37,300 kronor

transport kronor

3,318: —

	transport kronor	3,318: —
--	------------------	----------

till den fördelning, som finnes angifven i en vid statsrådsprotokollet fogad tabell; samt

att de vid vissa regementen befintliga musik-kassorna, i den mån de efter verkställd utredning må finnas bestå af allmänna medel, skola indragas till statsverket för att bilda en gemensam musikfond, hvars afkastning får tagas i beräkning vid bestämmande af anslagen till musiken vid armén;

b) att menige må, med tillämpning af de i statsrådsprotokollet angifna grunder, uttagas till skötare af officerares och civilmilitära personers egna tjänstehästar samt härigenom inflytande afgifter tillföras anslaget till aflöning och rekrytering m. m.;

c) att, med godkännande af statsrådsprotokollet bilagda utgiftsberäkning och förslag till stater för infanteriet, kavalleriet, artilleriet, artilleriets tygstater, fortifikationen och trängen, höja anslaget till aflöning och rekrytering m. m., nu 15,619,331 kronor, med....	»	367,507: —
till 15,986,838 kronor;		

Intendenturkåren:

[5.] att, med godkännande af det vid statsrådsprotokollet fogade förslag till stat för intendenturkåren, höja detta anslag, nu 615,544 kronor, med.....	»	8,720: —
till 624,264 kronor;		

Ökad aflöning för de till tjänsteåldern äldste bataljons-läkarne:

[6.] att öka detta anslag, nu 71,197 kronor, med	»	872: —
till 72,069 kronor;		

Stipendier för fältläkarkåren och veterinärstaten:

[7.] att, med godkännande af det vid statsrådsprotokollet fogade förslag till stat för anslaget till		
transport kronor		380,417: —

	transport kronor	380,417: —
stipendier åt fältläkarkåren och veterinärstaten, höja detta anslag, nu 32,800 kronor, med	»	10,400: —
till 43,200 kronor;		

Inkvarteringskostnader:

[8.] att minska anslaget till inkvarteringskostnader, nu 1,197,972 kronor, med 43,179 kronor till 1,154,793 kronor;

Ålderstillägg:

[9.] att, vid godkännande af förslag till stater för artilleriets tygstater, fortifikationen och intendenturkåren, öka detta anslag, nu 39,700 kronor, med	»	1,000: —
till 40,700 kronor;		

Reservbefälet:

[10.] dels medgifva, att punkt 11 i grunderna för pensioneringen af arméns befäl och underbefäl med vederlikar samt angående tiden för afgang ur tjänst den 22 juni 1877 erhåller följande förändrade lydelse: »Hvar och en, som ur tjänsten med fyllnadspension afgår, skall vara förbunden att inträda i vederbörande afdelning af arméns reserver enligt därom gällande bestämmelser samt att kvarstå i reserven intill 70 års ålder, om han blifvit pensionsberättigad vid 65 år, men i annat fall intill fyllda 65 år, med tjänstgöringsskyldighet vid inträffande mobilisering och i krig samt vid sådan öfning, som till utrönande af härens krigsberedskap eller för utbildning af beväringens andra uppbåd eller landstormen kan blifva anbefalld.

Häriigenom inträder ingen ändring i den tjänstgöringsskyldighet, som åligger armén tillhörande ämbets- eller tjänsteman, hvilken före den 1 juli 1905 ur tjänsten afgått med fyllnadspension.»

dels, med gillande af de i statsrådsprotokollet angifna grunder för aflöning och pensionering af arméns

transport kronor	391,817: —
------------------	------------

	transport kronor	391,817: —
personal öfver stat, höja ifrågavarande anslag, nu 53,516 kronor, med	»	11,484: —
till 65,000 kronor;		

dels ock i riksstaten upptaga detta anslag under rubrik: »arméns personal öfver stat, förslagsanslag»;

Landstormen:

[11.] att höja anslaget till landstormen, nu 45,895 kronor, med	»	24,855: —
till 70,750 kronor;		

Ersättning åt vissa löntagare i följd af arméns omorganisation:

[12.] att öka anslaget till ersättning åt vissa löntagare i följd af arméns omorganisation, nu 22,150 kronor, med	»	1,330: —
till 23,480 kronor;		

Rese- och traktamentspenningar:

[13.] att höja anslaget till rese- och traktamentspenningar, nu 164,376 kronor, med	»	30,624: —
till 195,000 kronor;		

Remontering och skoning m. m.:

[14.] att höja anslaget till remontering och skoning m. m., nu 999,202 kronor, med	»	256,619: —
till 1,255,821 kronor;		

Lega af hästar till kavalleriets, artilleriets, ingenjörtruppernas och trängens exercis:

[15.] att minska anslaget för lega af hästar till kavalleriets, artilleriets, ingenjörtruppernas och trängens exercis, nu 687,290 kronor, med 37,290 kronor till 650,000 kronor;

transport kronor 716,729: —

transport kronor 716,729: —

Volontärskolor:

[16.] att minska anslaget till volontärskolor, nu 158,345 kronor, med 28,345 kronor till 130,000 kronor;

Garnisonssjukhusen i Stockholm och å Karlsborg:

[17.] att, med godkännande af det statsrådsprotokollet bilagda förslag till stat för garnisonssjukhuset å Karlsborg, uppföra anslaget till garnisonssjukhusen i Stockholm och å Karlsborg med oförändradt belopp, eller 73,808 kronor;

Arméns fält- och fälttjänstöfningar:

[18.] att öka förevarande anslag, nu 400,000 kronor, med » 50,000: —
till 450,000 kronor;

Arméns vapen, ammunition och skjutöfningar samt artilleriets öfningar och materiel:

[19.] att höja detta anslag, nu 2,415,800 kronor, med » 155,000: —
till 2,570,800 kronor;

Arméns byggnader, mötesfält och kommandantskapsutgifter samt fortifikationens öfningar och materiel:

[20.] att öka detta anslag, nu 860,000 kronor, med » 40,000: —
till 900,000 kronor;

Arméns mathållning:

[21.] att minska anslaget till arméns mathållning, nu 5,651,221 kronor, med 45,776 kronor till 5,605,445 kronor;

transport kronor 961,729: —

transport kronor 961,729: —

Furagering af arméns hästar:

[22.] att öka detta anslag, nu 2,061,852 kronor, med » 92,741: —
till 2,154,593 kronor;

Arméns munderingsutrustning:

[23.] att minska förevarande anslag, nu 3,746,191 kronor, med 35,729 kronor till 3,710,462 kronor;

Arméns diverse intendentur- och sjukvårdsbehof:

[24.] att minska detta anslag, nu 867,448 kronor, med 6,792 kronor till 860,656 kronor;

Arméns kasernutredning samt ved, ljus och vatten:

[25.] att minska detta anslag, nu 1,107,220 kronor, med 7,862 kronor till 1,099,358 kronor;

Ersättning för rustning och rotering:

[26.] att minska detta anslag, nu 2,300,000 kronor, med 300,000 kronor till 2,000,000 kronor.

summa kronor 1,054,470: —

Beträffande öfriga ordinarie anslag, som i 1905 års riksstat finnas å fjärde hufvudtiteln uppförda, föreslår Kungl. Maj:t icke någon förändring.

Från ofvan angifna ökning af hufvudtiteln's ordinarie anslag afgå genom minskning af anslagen till
 generalitetsstaten kronor 4,599: —
 inkvarteringskostnader » 43,179: —
 lega af hästar till kavalleriets, artilleriets, ingenjörtruppernas och
 trängens exercis » 37,290: —
 volontärskolor » 28,345: —
 arméns mathållning » 45,776: —

transport kronor 159,189: — kronor 1,054,470: —

	transport kronor	159,189: —	kronor	1,054,470: —
arméns munderingsutrustning	»	35,729: —		
arméns diverse intendentur- och sjukvårdsbehof.....	»	6,792: —		
arméns kasernutredning samt ved, ljus och vatten.....	»	7,862: —		
ersättning för rustning och rote-ring.....	»	300,000: —	»	509,572: —
hvadan förhöjningen utgör.....			kronor	544,898: —

Lägges härtill summan af hufvudtitelns ordinarie anslag enligt nu gällande riksstat » 42,527,986: —

skulle denna hufvudtitels ordinarie anslag enligt Kungl. Maj:ts förslag uppgå till kronor 43,072,884: —

Extra anslag.

Under åberopande af hvad i statsrådsprotokollet för denna dag finnes antecknad, föreslår Kungl. Maj:t Riksdagen:

[27.] att för fortsatt tillverkning af ammunition för eldhandvapen bevilja 10,813,000 kronor och däraf på extra stat för år 1906 anvisa kronor 1,444,000: —

[28.] att af det för anskaffning af ny fältartilleriemateriel redan beviljade belopp, 12,000,000 kronor, å extra stat för år 1906 anvisa återstoden » 2,000,000: —
samt

att utöfver först nämnda belopp för samma ändamål bevilja ytterligare 3,000,000 kronor och däraf, likaledes å extra stat för år 1906, anvisa » 100,000: —

[29.] att till inköp af ammunition och utredning för positionsartilleriet på extra stat för år 1906 anvisa » 166,500: —

[30.] att för fortsättande af arbetena å rikets landtbefästningar bevilja 6,650,000 kronor samt däraf å extra stat för år 1906 anvisa » 2,200,000: —

[31.] dels att till uppförande af nya byggnader för armén bevilja ytterligare 19,700,000 kronor samt däraf å extra stat för år 1906 för påbörjandet af nya

transport kronor 5,910,500: —

transport kronor	5,910,500: —
kasernetablissemang till Lifregementets grenadjärer, Första och Andra lifgrenadjärregementena, Västgöta regemente, Upplands infanteriregemente, Skaraborgs, Södermanlands, Kronobergs, Jönköpings, Älfsborgs, Bohusläns, Kalmar och Värmlands regementen samt Norra och Södra skånska infanteriregementena anvisa	» 4,400,000: —
dels ock att utaf den vid 1904 års riksdag under ofvan angifna anslagstitel beviljade summan, 6,800,000 kronor, likaledes å extra stat för år 1906 anvisa.....	» 2,100,000: —
[32.] dels att för fullbordande af Gottlands artillerikårs nya kasernetablissemang å extra stat för år 1906 anvisa.....	» 194,000: —
dels ock medgifva, att därutöfver må för ändamålet användas 100,000 kronor af landförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål samt högst 201,000 kronor af uppkommande besparingar å de för Gottlands trupper i statsanslagen afsedda tillgångar eller af fjärde hufvudtitelns allmänna besparingar;	
[33.] att för täckande af brist i anslaget till arméns munderingsutrustning på extra stat för år 1906 bevilja.....	» 217,000: —
[34.] att till anskaffning af utrustningspersedlar för hästar och fordon vid trängen å extra stat för år 1906 bevilja.....	» 130,000: —
[35.] att för kompletterande af arméns sanitetsmateriel å extra stat för år 1906 anvisa.....	» 211,260: —
med rätt för Kungl. Maj:t att af omhänderhafvande medel under innevarande år förskjuta 100,000 kronor att af nämnda anslag ersättas;	
[36.] att till ordnande af landstormsförråd å extra stat för år 1906 anvisa.....	» 230,000: —
[37.] att till det frivilliga skytteväsendets befrämjande såsom extra anslag för år 1906 bevilja.....	» 700,000: —
med rätt för Kungl. Maj:t att under följande år använda hvad af anslaget kan under år 1906 besparas;	
[38.] att till aflöning åt åtta extra tjänstemän i arméförvaltningen under år 1906 å extra stat för samma år anvisa.....	» 24,000: —
transport kronor	14,116,760: —

	transport kronor 14,116,760: —	
[39.] att till gäldande af vissa i statsrådsprotokollet omförmälda förskott på extra stat för år 1906 anvisa, i jämnadt krontal, ett belopp af.....	»	37,808: —
[40.] att till beredande, i enlighet med de i statsrådsprotokollet öfver finansärenden denna dag angifna grunder af dyrtidstillägg för innevarande år åt en del af den personal, som åtnjuter aflöning från fjärde hufvudtitelns medel, å extra stat för år 1906 anvisa såsom förslagsanslag ett, för jämnande af hufvudtitelns slutsumma till.....	»	14,548: —
jämkaadt belopp; samt		
[41.] att, för utbetalande af tillägg till dagaflöning åt indelt manskap med 1 krona till korporal, vice korporal och menig beställningsman samt 1 krona 20 öre till annan menig för tjänstgöring i egenskap af underbefäl, instruktör eller beställningsman vid skolor och öfningar utom vanliga repetitionsöfningar, å extra stat för år 1906 bevilja ett förslagsanslag å.....	»	100,000: —
	summa kronor	14,269,116: —

En jämförelse mellan denna hufvudtitel, sådan den finnes i 1905 års riksstat upptagen och sådan den af Kungl. Maj:t nu är föreslagen, utfaller på följande sätt:

	1905.	1906.	
ordinarie anslag	42,527,986:—	43,072,884:—	således ökning kronor 544,898:—
extra »	13,098,914:—	14,269,116:—	» » » 1,170,202:—
summa kronor	55,626,900:—	57,342,000:—	således ökning kronor 1,715,100:—

Femte hufvudtiteln,

innefattande anslagen till sjöförvarsdepartementet.

I afseende på regleringen af denna hufvudtitel, under hvilken finnes i nu gällande riksstat till årliga eller ständiga utgifter anvisadt:

kontant	kronor 12,997,581: —
indelning och därmed jämförlig anvisning, på förslag:	
friheter	» 405: —
ersättningar	» 4: —
tillsammans kronor 12,997,990: —	

vill Kungl. Maj:t i enlighet med de beslut, som innefattas i bilagda statsrådsprotokoll öfver sjöförvarsärenden denna dag*), föreslå Riksdagen beträffande

Aflöning för flottans kårer och stater:

[1.] *dels* att godkänna stater för flottans officerskår, för flottans underofficerskår, för flottans sjömanskår samt å dagaflöning till officerare och underofficerare vid flottan äfvensom för flottans marinintendenturkår af den lydelse, bilagorna n:r 1—5 vid ofvannämnda protokoll utvisa;

dels att godkänna stater för flottans mariningenjörkår och för mariningenjörkadetter och mariningenjörstipendiater af den lydelse, bilagorna n:r 6 och 7 vid ofvannämnda protokoll utvisa, att genomföras, hvad förstnämnda stat beträffar, i mån af afgang från flottans mariningenjörstat;

dels att godkänna såsom villkor för åtnjutande af aflöning å mariningenjörkårens stat:

a) att den, som innehar tjänst med lön eller fast arfvode å denna stat, ej må därmed förena annan tjänst

*) Se bil. till statsverkspropositionen: "Femte hufvudtiteln".

å rikets, Riksdagens eller kommuns stat, ej heller annan tjänstebefattning, med mindre den finnes icke vara hinderlig för fullgörande af tjänsten vid flottan;

b) att enhvar af mariningenjörkårens personal må årligen åtnjuta semester, marinöfverdirektör, marindirektör samt stations-, min-, torped- och elektroingenjör under en och en half månad samt öfriga under en månad, då sådant utan hinder för göromålens behöriga gång kan ske; samt

c) att marinöfverdirektör samt enhvar annan, som tillhör mariningenjörkåren, skall, då han uppnått, den förstnämnde 60 lefnads- och 30 tjänstår och hvar och en af de öfriga 55 lefnads- och 30 tjänstår, vara förpliktad att med pensionsrätt enligt därom gällande bestämmelser afgå från tjänsten, Kungl. Maj:t dock obetaget att med hans begifvande låta honom i tjänsten kvarstå, så länge han finnes på ett tillfredsställande sätt gagna det allmänna;

dels att för genomförandet af mariningenjörkårens organisation godkänna följande öfvergångsbestämmelser:

a) att med fullmakt eller med förordnande såsom byggmästare försedd tjänsteman vid mariningenjörstaten, som inom den tid, Kungl. Maj:t bestämmer, hos Kungl. Maj:t anmäler sin önskan att öfvergå till mariningenjörkåren, skall vara därtill berättigad; och

b) att min- och torpedingenjör samt byggmästare, som öfvergått till mariningenjörkåren, må för rätt till erhållande af ålderstillägg tillgodoräkna sig den tid, han innehaft motsvarande befattning vid mariningenjörstaten;

dels att medgifva, att den, som, efter att hafva genomgått stadgad utbildning, anställes vid mariningenjörkåren i flottans reserv och därefter fullgör de skyldigheter, som äro eller må blifva stadgade för mariningenjör i flottans reserv, må efter uppnådda femtiofem års ålder under sin återstående lifstid åtnjuta årlig pension till belopp af femhundra kronor;

dels att medgifva, att de besparingar, som kunna uppkomma å det i staten för mariningenjörkåren anvisade belopp, må i mån af behof få användas till bestridande af utgifter för genomförande af mariningenjörkårens organisation;

dels ock att höja anslaget till aflöning för flottans kårer och stater från 3,863,892 kronor till 4,148,060 kronor, eller med kronor 284,168: —

Beklädnad åt sjömans- och skeppsgossekårerna:

[2.] att höja reservationsanslaget till beklädnad åt sjömans- och skeppsgossekårerna från 407,795 kronor till 439,430 kronor, eller med » 31,635: —

Naturaunderhåll åt personal vid flottan:

[3.] att höja förslagsanslaget till naturaunderhåll åt personal vid flottan från 757,155 kronor till 1,042,080 kronor, eller med » 284,925: —

Ersättning för rustning och rotering:

[4.] att minska förslagsanslaget till ersättning för rustning och rotering från 25,000 kronor till 22,000 kronor, eller med 3,000 kronor.

Flottans nybyggnad och underhåll:

[5.] att höja reservationsanslaget till flottans nybyggnad och underhåll från 1,685,000 kronor till 1,840,000 kronor, eller med » 155,000: —

Sjökrigsskolan:

[6.] *dels* att medgifva, att för lärare och öfrig personal vid sjökrigsskolan må bestämmas följande löneförmåner att gälla från och med år 1906:

för lektor: fem lönegrader å 1) 2,600 kronor, 2) 2,950 kronor, 3) 3,300 kronor, 4) 3,650 kronor, 5) 4,000 kronor jämte tjänstgöringspenningar å respektive 1,400, 1,550, 1,700, 1,850 och 2,000 kronor;

transport kronor 755,728: —

transport kronor 755,728: —

att lektor skall vara underkastad den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller jämkning i åligganden, som kan varda stadgad;

att med ordinarie lektorsbefattning icke må för-
enas annan tjänst å rikets, Riksdagens eller kommuns
stat, ej heller annan tjänstebefattning, med mindre den
vid pröfning i stadgad ordning befinnes icke vara
hinderlig för fullgörandet af tjänstgöringen vid sjö-
krigsskolan, hvarjämte lektor icke må utöfva lärar-
verksamhet vid någon privat läroanstalt för inträde i
sjökrigsskolan;

att tjänstgöringspenningar skola beräknas utgå för
tiden från och med september till och med april må-
nad och utbetalas med en åttendedel i månaden under
nämnda tid samt att tjänstgöringspenningar icke få af
tjänstens innehafvare uppbäras, under det han åtnjuter
full tjänstledighet, utan skola för denna tid utgå till
den, som förrättar tjänsten;

att lektor, som af sjukdom hindras att sin befatt-
ning förrätta, äger uppbära hela lönen, men att den,
som undfår ledighet för svag hälsas vårdande, enskilda
angelägenheter eller särskilda uppdrag eller från tjänst-
göring i behörig ordning afstänges eller eljest är lag-
ligen förhindrad att befattningen sköta, kan förpliktas
att under ledigheten utöfver sina tjänstgöringspennin-
gar afstå så mycket af lönen, som för befattningens
uppehållande erfordras eller eljest pröfvas skäligt;

att uppflyttning från lägre till högre lönegrad
må för lektor äga rum efter förloppet af fem år, därest
han under mer än fyra femtedelar af den tjänstgö-
ringstid, som erfordras för att vinna nämnda uppflytt-
ning, med nit och skicklighet bestridt sin egen eller
på grund af förordnande annan statens tjänst eller
ock fullgjort annat offentligt uppdrag;

att, därest ordinarie adjunkt vid allmänt läroverk
blir utnämnd till lektor vid sjökrigsskolan och redan
intjänat högre aflöning än lektors begynnelse aflöning,
honom skola omedelbart tillgodoföras så många ålders-

transport kronor 755,728: —

transport kronor 755,728: —

tillägg som lektor, att hans aflöning i sistnämnda befattning blir lika hög som den aflöning, han senast åtnjöt som adjunkt; skoland, där adjunkt vid befordran till lektor icke erhåller högre aflöning än den, han som adjunkt uppburit, för uppflyttning i närmast högre lektorslönegrad honom tillgodoräknas den tid, hvarunder han innehaft adjunktsbefattningen, efter det han i denna befattning senast uppflyttades till högre lönegrad;

att vid uppflyttning i högre lönegrad den högre aflöningen icke får tillträdas förr än vid början af kalenderåret näst efter det, hvarunder den stadgade tjänsteåldern blifvit uppnådd;

att lektor, som, då han intjänat stadgad tid för erhållande af aflöningsförhöjning, redan uppnått den lefnads- och tjänsteålder, som berättigar honom till pension, icke må samma förhöjning tillträda;

att lektorer vid de allmänna läroverken, lärare vid högre lärarinneseminariet och lärare vid folkskoleseminarierna må, vid öfvergång till sjökrigsskolan, för tillgodonjutande af aflöning i högre lönegrad räkna sig till godo föregående tjänstgöring såsom ordinarie lärare enligt enahanda grunder, som här ofvan blifvit stadgade;

att de i Kungl. cirkulären den 1 juni 1877 och 18 maj 1878 omförmälda docenter vid universiteten må äga att efter utnämning till lektor vid sjökrigsskolan för uppflyttning i högre lönegrad räkna sig till godo den tid, dock ej utöfver tre år, de med nit och skicklighet deltagit i undervisningen vid universitetet, såvidt de vunnit behörighet till anställning vid allmänt läroverk;

att det antal lönetursår, som ordinarie och extra ordinarie lärare vid de allmänna läroverken, folkskoleseminarierna och högre lärarinneseminariet samt docenter vid universiteten och lärare vid enskilda läroverk intjänat vid utgången af år 1904, äfvensom de motsvarande år, som vikarierande lektor vid sjökrigsskolan då tjänstgjort, må honom tillgodoräknas såsom lektor vid sjökrigsskolan;

transport kronor 755,728: —

	transport kronor	755,728: —
att lektor skall äga att af kadetternas terminsafgifter årligen erhålla ett hyresbidrag af 700 kronor;		
att till lärare i icke militära ämnen, som ej är lektor, skall utgå arfvode beräknadt för år efter 150 kronor för undervisningstimme enligt fastställd undervisningsplan i veckan och till lärare i militära ämnen dylikt arfvode efter 120 kronor för undervisningstimme i veckan;		
att för adjutant (kadettofficer) och biträdande läraren i gymnastik och vapenföring (kadettofficer) skall utgå ett årligt arfvode till hvardera af 450 kronor;		
att arfvodena till läkare, redogörare, portvakt och dräng eller städerska höjas med i afrundade tal 15 procent af nu utgående arfvoden;		
<i>dels</i> att medgifva, att Kungl. Maj:t af inflytande terminsafgifter, hvilka dock ej må öfverskrida 75 kronor för hvarje ordinarie elev, må, i den mån tillfälliga parallellklasser blifva nödvändiga, bestrida häraf orsakade extra kostnader;		
<i>dels</i> att godkänna stat för sjökrigsskolan af den lydelse, bilagan n:r 8 vid ofvannämnda statsrådsprotokoll utvisar;		
<i>dels ock</i> att höja anslaget till sjökrigsskolan från 33,540 kronor till 46,915 kronor, eller med	»	13,375: —
kommande vid bifall härtill anslaget till undervisningsverken att i sin helhet höjas från 71,890 kronor till 85,265 kronor.		

Aflöning för kustartilleriets personal:

[7.] *dels* att godkänna stat för kustartilleriet af den lydelse, bilagan n:r 9 vid ofvannämnda statsrådsprotokoll utvisar;

dels ock att höja anslaget till aflöning för kustartilleriets personal från 1,007,686 kronor till 1,081,360 kronor 50 öre, eller med

» 73,674: 50
transport kronor 842,777: 50

transport kronor 842,777: 50

Beklädnad åt kustartilleriets manskap:

[8.] att höja reservationsanslaget till beklädnad
 åt kustartilleriets manskap från 145,704 kronor till
 148,035 kronor, eller med » 2,331: —

Naturaunderhåll åt kustartilleriets manskap:

[9.] att höja förslagsanslaget till naturaunderhåll
 åt kustartilleriets manskap från 249,397 kronor till
 253,383 kronor, eller med » 3,986: —

Rese- och traktamentspenningar:

[10.] att höja förslagsanslaget till rese- och trakta-
 mentspenningar från 31,450 kronor till 34,100 kronor,
 eller med » 2,650: —

Skrifmaterialier och expenser, ved m. m.:

[11.] att höja förslagsanslaget till skrifmaterialier
 och expenser, ved m. m. från 132,096 kronor till
 141,517 kronor 50 öre, eller med » 9,421: 50

Lots- och fyrinrättningen med lifräddningsanstalterna:

[12.] att det till lots- och fyrinrättningen med
 lifräddningsanstalterna erforderliga penningeanslag må
 upptagas till enahanda belopp, hvartill inkomsten af
 titeln fyr- och båkmedel beräknats, eller 1,600,000
 kronor, och följaktligen, med inberäkning af däri in-
 gående friheter och ersättningar, 409 kronor, utföras
 med 1,600,409 kronor, eller » 100,000: —
 mera än i riksstaten för innevarande år; hvarvid Kungl.
 Maj:t tillika förutsätter, att de å inkomstiteln fyr- och
 båkmedel uppkommande öfverskott fortfarande må såsom
 hittills få användas för de med anslaget afsedda ändamål.

 summa kronor 961,166: —

 transport kronor 961,166: —

	transport kronor	961,166: —
Beträffande öfriga under femte hufvudtiteln uppförda ordinarie anslag föreslår Kungl. Maj:t icke någon förändring.		
Från ofvan angifna ökning af hufvudtiteln ordinarie anslag afgå genom minskning af anslaget till ersättning för rustning och rotering	»	3,000: —
hvidan den föreslagna höjningen på det hela å de ordinarie anslagen utgör	kronor	958,166: —
Lägges härtill summan af femte hufvudtiteln ordinarie anslag enligt nu gällande riksstat	»	12,997,990: —
skulle femte hufvudtiteln ordinarie anslag enligt Kungl. Maj:ts förslag uppgå till	kronor	13,956,156: —

Extra anslag.

Under återopande af hvad i statsrådsprotokollet denna dag finnes antecknadt, föreslår Kungl. Maj:t Riksdagen att på extra stat för år 1906 bevilja till

[13.] nyanskaffning af krigsfartygsmateriel.....	kronor	6,460,900: —
[14.] afslutande af mobiliseringskajen å varfvet i Karlskrona	»	199,000: —
[15.] transportmedel för flottans varf	»	49,500: —
[16.] skjutförsök och inskjutning af kanoner	»	30,000: —
[17.] fyllande af brist i hylsutredningen å Vaxholms och Oscar-Fredriksborgs fästning	»	56,000: —
[18.] anskaffning af torpeder.....	»	100,000: —
[19.] försök med torped- och gnistsignalmateriel....	»	10,000: —
Vidare föreslår Kungl. Maj:t Riksdagen		
[20.] att bevilja för komplettering af fartygs och fästningars ammunitionsförråd med modern artilleriammunitionsutredning ett anslag af 827,750 kronor och därpå på extra stat för år 1906 anvisa ett belopp af	»	275,917: —
[21.] att till materiel för tillfälliga sprängnings- och kontramineringsarbeten bevilja på extra stat för år 1906 ett anslag af.....	»	45,000: —
	transport kronor	7,226,317: —

	transport kronor	7,226,317: —
[22.] att för anskaffning af handminmateriel bevilja på extra stat för år 1906 ett anslag af.....	»	65,000: —
[23.] att för på- och ombyggnad af flottans sjukhus i Karlskrona och dess ekonomihus i hufvudsaklig öfverensstämmelse med ett af hofintendenten Kumlien uppgjort förslag bevilja ett anslag af 300,000 kronor och däraf på extra stat för år 1906 anvisa	»	150,000: —
[24.] att för anordnande af en marinläkarkurs bevilja på extra stat för år 1906 ett anslag af	»	4,300: —
[25.] att till anskaffande af utredning för lasarett- och sjuktransportfartyg bevilja på extra stat för år 1906 ett anslag af	»	31,090: —
[26.] att till förstärkning af arbetskrafterna i marinförvaltningen bevilja på extra stat för år 1906 ett anslag af	»	7,500: —
[27.] att till fortsättande af arbetena å rikets kustbefästningar bevilja ett anslag af 2,887,500 kronor och däraf på extra stat för år 1906 anvisa ett belopp af..	»	1,687,550: —
[28.] att till nybyggnader för kustartilleriets förläggning m. m. bevilja på extra stat för år 1906 ett anslag af	»	161,438: —
[29.] att för fortsättande af arbetena för minförsvarets ordnande och minpersonalens inkvartering vid mobilisering bevilja på extra stat för år 1906 ett anslag af	»	260,919: —
[30.] att för fasta minförsvaret bevilja på extra stat för år 1906 ett anslag af	»	92,650: —
[31.] att för uppförande af två vaktstugor vid Karlskrona fästning bevilja på extra stat för år 1906 ett anslag af	»	6,000: —
[32.] att för kustartilleriets beväpning bevilja ett anslag af 294,300 kronor och däraf på extra stat för år 1906 anvisa ett belopp af	»	100,000: —
[33.] att till ersättande af de nuvarande, i pansartorn uppställda 57 mm. snabbskjutande kanonerna å fortet Kungsholmen med nya bevilja på extra stat för år 1906 ett anslag af	»	24,000: —
[34.] att af det utaf 1904 års Riksdag beviljade anslag för anskaffning af beklädnad och sängservis för		

transport kronor 9,816,764: —

	transport kronor	9,816,764: —
kustartilleriets värnpliktiga å 1,508,000 kronor anvisa på extra stat för år 1906 ett belopp af	»	215,430: —
[35.] att för anordnande af ett torpedbatteri vid stora inloppet till Karlskrona m. m. bevilja ett anslag af 718,300 kronor och däraf anvisa å extra stat för år 1906 ett belopp af	»	359,150: —
[36.] att för påskyndande af sjömätningarna vid rikets kuster bevilja på extra stat för år 1906 ett anslag af	»	41,000: —
[37.] att, till beredande, i enlighet med de i statsrådsprotokollet öfver finansärenden för denna dag angifna grunder, af dyrtidstillägg för innevarande år åt en del tjänstemän och betjante i sjöförsvarsdepartementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli samt till sjöförsvarsdepartementet hörande ämbetsverk, kårer och stater, på extra stat för år 1906 anvisa såsom förslagsanslag ett belopp af	»	36,000: —
[38.] att medgifva, att dyrtidstillägg, i enlighet med de i statsrådsprotokollet öfver finansärenden för denna dag beträffande dyrtidstillägg för vissa statens tjänstemän och betjante angifna grunder, må för år 1905 utgå till tjänstemän och vaktmästare vid flottans pensionskassa.		

tillsammans kronor 10,468,344: —

En jämförelse mellan denna hufvudtitel, sådan den finnes i 1905 års rikstat upptagen och sådan den af Kungl. Maj:t nu är föreslagen, utfaller på följande sätt:

	1905.	1906.	
ordinarie anslag	12,997,990: —	13,956,156: —	således ökning kronor 958,166: —
extra »	8,535,810: —	10,468,344: —	» » » 1,932,534: —
summa kronor	21,533,800: —	24,424,500: —	således ökning kronor 2,890,700: —

Sjätte hufvudtiteln,

innefattande anslagen till civildepartementet.

I afseende å regleringen af denna hufvudtitel, under hvilken finnes i nu gällande riksstat till årliga eller ständiga utgifter anvisadt:

kontant	kronor 28,930,048: —
indelning och därmed jämförlig anvisning, på förslag:	
ersättningar	» 4,567: —
tillsammans kronor 28,934,615: —	

vill Kungl. Maj:t i enlighet med de beslut, som innefattas uti bilagda statsrådsprotokoll öfver civilärenden denna dag *), föreslå beträffande

Landsstaten:

[1.] att Riksdagen må medgifva,

att det under anslaget till landsstaterna i länen uppförda reservationsanslag till arfvoden åt extra länsnotarier och öfriga extra biträden vid länsstyrelserna samt till vikariatsersättning under semester för därtill berättigade tjänstemän må höjas från 140,000 kronor till 155,000 kronor, eller med..... kronor 15,000: —

kommande, i händelse af bifall härtill, anslagstiteln landsstaterna i länen (däraf 140,000 kronor reservationsanslag) med följande ändrade lydelse: »landsstaterna i länen (däraf 155,000 kronor reservationsanslag)» att höjas från 2,728,275 kronor till 2,743,275 kronor, eller med 15,000 kronor;

Väg- och vattenbyggnadsstaten:

[2.] att Riksdagen må medgifva,

att reservationsanslaget till expenser för allmänna arbeten må från och med år 1906 höjas från 35,000 kronor till 45,000 kronor, samt

transport kronor 15,000: —

*) Se bil. till statsverkspropositionen: "Sjätte hufvudtiteln".

	transport kronor	15,000: —
att reservationsanslaget till vägundersökningar må från och med år 1906 höjas från 40,000 kronor till 45,000 kronor;		
kommande, i händelse af bifall härtill, anslagstiteln väg- och vattenbyggnadsstaten med följande ändrade lydelse: »väg- och vattenbyggnadsstaten (däraf två särskilda reservationsanslag, till expenser för allmänna arbeten och till vägundersökningar, hvartera å 45,000 kronor)» att höjas från 161,400 kronor till 176,400 kronor, eller med.....		
	»	15,000: —

Postverket:

[3.] att Riksdagen må		
<i>dels</i> medgifva, att för år 1905, under förutsättning att dyrtidstillägg i allmänhet kommer att för samma år utgå, må till de postinspektörer, som före 1903 års ingång tillträdit sina befattningar och som, i följd af upphörandet i sammanhang med den med samma års ingång vidtagna lönereglering för postverket af dittills till postinspektörerna utgående dyrtidstillägg, lidit inkomstminskning, utgå personliga aflöningsstillägg, motsvarande för enhvar af dem det till honom under år 1902 utgående dyrtidstillägg, samt att de belopp, som erfordras för bestridande af dessa aflöningsstillägg, må utgå af postverkets öfverskottsmedel;		
<i>dels</i> , med godkännande af de enligt statsrådsprotokollet tillstyrkta ändringarna i postverkets stater, för år 1906 bestämma postverkets anslag, förslagsvis beräknadt, till 15,685,000 kronor, att utgå direkt af postmedlen, hvarigenom anslaget till postverket skulle ökas med.....		
	»	582,000: —
<i>dels ock</i> medgifva, att såväl den behållna inkomsten af de under åren 1903 och 1904 af generalpoststyrelsen verkställda försäljningarna af äldre handlingar och makulerade frimärken som ock den behållning, hvilken framdeles kan uppstå vid försäljning af postverket tillhörig makulatur och sådana äldre handlingar jämte därå anbragta makulerade frimärken, till hvilkas af-		

transport kronor 612,000: —

transport kronor 612,000: —
 yttrande generalpoststyrelsen erhållit nådigt tillstånd,
 må öfverlämnas till den i 26 § af nådiga instruktionen
 för styrelsen den 31 december 1902 omförmälda kassa
 för understöd åt änkor och barn efter personer, som
 varit vid postverket anställda;

Telegrafverket:

[4.] att Riksdagen må
dels godkänna i statsrådsprotokollet intaget förslag
 till ändrad lydelse af 2, 3 och 4 §§ i det af Kungl.
 Maj:t genom nådig kungörelse den 6 juni 1902 fast-
 ställda aflöningsreglemente för tjänstemän och betjante
 vid telegrafverket,

dels medgifva,

att extra biträdet hos telegrafstyrelsen Fredrika
 Charlotta Eugenia Hjelm må från och med månaden
 näst efter den, under hvilken Hjelm erhåller entledigande
 från sin anställning hos telegrafstyrelsen, under sin
 återstående lifstid af telegrafverkets medel uppbära ett
 årligt understöd till belopp af femhundra kronor, att
 utbetalas i den ordning, som gäller för fyllnadspensioner
 från telegrafverket;

att för telegrafverkets behof för ett pris af 300,000
 kronor må inköpas i statsrådsprotokollet omförmäld
 fastighet i Gäfle, hvari telegrafverket nu har förhyrda
 lokaler;

att för utvidgning af telegrafverkets lokaler i
 Stockholm må reserveras ett belopp af 100,000 kro-
 nor; samt

att för anskaffande af lokaler i landsorten för
 telegrafverkets behof må reserveras ett belopp af 100,000
 kronor;

dels ock, med godkännande af de enligt statsråds-
 protokollet tillstyrkta ändringarna i telegrafverkets
 stater, för år 1906 bestämma telegrafverkets anslag,
 förslagsvis beräknadt, till 7,900,000 kronor, att utgå
 direkt af telegrafmedlen, hvarigenom anslaget till tele-
 grafverket skulle ökas med

» 540,000: —

transport kronor 1,152,000: —

transport kronor 1,152,000: —

Bestridande af kostnader för allmän hälso- och sjukvård:

[5.] att Riksdagen må medgifva sådan ändring af nu gällande bestämmelser för åtnjutande af de i aflöningsstaten för provinsialläkare fastställda aflöningsförmåner, att semester må, när sådant utan hinder för tjänstens behöriga uppehållande kan ske, af medicinalstyrelsen, på därom gjord framställning, beviljas ordinarie provinsialläkare, från och med året näst efter det, hvarunder han blifvit till provinsialläkare utnämnd och tjänsten tillträd, under antingen en månad årligen eller två månader hvart annat år, med skyldighet för provinsialläkaren att tillhandahålla eller bekosta fri bostad för vikarien;

Ortopediska institutet:

[6.] att Riksdagen må, under i statsrådsprotokollet angifven förutsättning, medgifva, att det såsom bidrag till gymnastiskt-ortopediska institutet för närvarande under sjätte hufvudtiteln uppförda anslag af 8,250 kronor må ur riksstaten uteslutas;

Hospitals underhåll:

[7.] att Riksdagen må höja förslagsanslaget »hospitals underhåll» med » 500,000: —
eller från 1,450,000 kronor till 1,950,000 kronor;

[8.] att Riksdagen må
dels för Växjö hospital godkänna följande aflöningsstat:

öfverläkaren kronor 6,500: —
jämte ett arfvode af 500 kronor för
tillsyn af Korsberga-kolonien, boställsvåning med ved och elektrisk
belysning;
läkaren vid afdelningen för kriminal-
patienter » 4,500: —
jämte boställsvåning med bränsle och
lyse samt därjämte ett första ålders-

transport kronor 1,652,000: —

transport kronor 1,652,000: —

tillägg af 500 kronor efter fem års och ett andra ålderstillägg af likaledes 500 kronor efter ytterligare fem års väl vitsordad tjänstgöring, med rättighet dessutom till sex veckors semester årligen;

biträdande läkaren kronor 2,500: —

jämte bostad med möbler och sängkläder, lyse, ved, tvätt och första klassens kost;

sysslomannen » 3,200: —

jämte boställsvåning, ved och elektrisk belysning;

dels beträffande denna stats tillämpning jämväl besluta, att två tredjedelar af den kontanta aflöningen skola utgöra lön och en tredjedel tjänstgöringspenningar; att biträdande läkare, som är medicine licentiat och boende vid hospitalet, äger utöfver den i staten bestämda aflöning bekomma årligen 1,000 kronor, under villkor att han icke med befattningen såsom biträdande läkare förenar annan tjänst; samt att för biträdande läkare, som icke är boende vid hospitalet, aflöningen i alla händelser utgår med endast 2,000 kronor om året utan någon rätt till naturaförmåner;

dels medgifva, att i aflöningsstaterna för Lunds hospital och asyl samt Uppsala hospital och asyl för hvardera anstalten åt ytterligare en biträdande läkare vid hospitalet upptages ett kontant aflöningsbelopp af 2,500 kronor jämte bostad med möbler och sängkläder, lyse, ved och tvätt samt första klassens kost, därvid bör föreskrifvas, att två tredjedelar af den kontanta aflöningen skola utgöra lön och en tredjedel tjänstgöringspenningar; att biträdande läkare, som är medicine licentiat och boende vid hospitalet, äger utöfver den i staten bestämda aflöningen bekomma årligen 1,000 kronor, under villkor att han icke med befattningen såsom biträdande läkare förenar annan tjänst; och att för biträdande läkare, som icke är boende vid

transport kronor 1,652,000: —

transport kronor 1,652,000: —
hospitalet, aflöningen i alla händelser utgår med endast 2,000 kronor om året utan någon rätt till naturaförmåner;

dels medgifva, att i aflöningsstaten för Härnösands hospital den till biträdande läkaren utgående första klassens kost utbytes mot »kost lika med allmänna afdelningen samt såsom kostförbättringspenningar 200 kronor»;

dels medgifva, att, på det Kungl. Maj:t måtte komma i tillfälle att lämna arfvode åt en bokhållare vid Växjö hospital, det belopp af högst 23,600 kronor, som af Riksdagen beviljats till arfvoden åt tjänstemän, hvilka ej äro i hospitalens och asylernas lönestater upptagna, höjes med 600 kronor till högst 24,200 kronor;

dels medgifva, att de vid statens sinnessjukvårdsanstalter anställda bokhållare må förklaras berättigade att erhålla en första arfvodesförhöjning af 200 kronor efter fem års och en andra arfvodesförhöjning å likaledes 200 kronor efter ytterligare fem års väl vitsordad tjänstgöring;

dels ock medgifva, att hvad som erfordras för beredande af ifrågavarande aflöningsförmåner skall utgå af förslagsanslaget till hospitals underhåll med undantag af ålderstilläggen för läkaren vid Växjö hospitals afdelning för kriminalpatienter, hvilka böra påföras sjätte hufvudtitelns förslagsanslag till ålderstillägg;

Statens järnvägstrafik:

att Riksdagen må medgifva,

[9.] att i staten öfver fasta arfvoden för personal vid statens järnvägar må uppföras arfvoden till ytterligare två notarier, samt att den ena af dessa tjänstemän må anställas redan under år 1905;

[10.] att materialvakt må berättigas erhålla uniformspersedlar in natura eller ock beklädningsersättning till visst årligt belopp, allt enligt reglemente, som af styrelsen fastställas;

transport kronor 1,652,000: —

transport kronor 1,652,000: —

[11.] att i staten öfver fasta arfvoden för personal vid statens järnvägar må, med uteslutande ur samma stat af arfvoden till en stationsinspektör och en underinspektör å första klassens station samt till två expeditionsföreståndare, uppföras arfvode till en stationsinspektör å andra klassens station;

[12.] att ett tillfälligt lönetillägg af 60 kronor, för år räknadt, må under år 1905 af trafikmedel tilldelas de inom järnvägsstyrelsen anställda kontorsbiträden och de betjante vid statens järnvägars distrikt och ångfärja, som åtnjuta en aflöning af 960 kronor eller därunder, med undantag dock för den personal, som på grund af Kungl. Maj:ts nådiga bref den 22 juni 1904 uppflyttats i högre löneklass utan att, enligt de för uppflyttning i löneklass gällande allmänna grunder, hafva varit från och med år 1905 berättigad till dylik uppflyttning, samt

att detta lönetillägg icke skall utgöra hinder för uppbärande af vare sig särskildt tilläggsarfvode eller aflöningsförbättring, som enligt gällande bestämmelser kan tillerkännas vissa tjänsthafvare, eller, därest allmänt dyrtidstillägg skulle tilldelas statens tjänstemän och betjante, sådant dyrtidstillägg, hvilket dock icke får beräknas å förberörda lönetillägg;

Skrifmaterialier och expenser, ved m. m.:

[13.] att för jämnande af hufvudtitelns slutsumma detta anslag må ökas med »
eller från 285,751 kronor till 285,808 kronor;

57: —

Arbetsförsäkringen:

[14.] att Riksdagen må medgifva, att Kungl. Maj:t må äga för år 1906 använda de till underlättande af åtgärder för arbetares olycksfallsförsäkring och sjukkassors bildande afsatta belopp, i mån af behof, dels till förvaltningsbidrag åt sjukkassor, under enahanda villkor, som i Riksdagens skrifvelse den 20 maj 1904 (n:r 134) äro angifna, dels ock till utarbetande och

transport kronor 1,652,057: —

transport kronor 1,652,057: —
 offentliggörande genom kommerskollegii afdelning för
 arbetsstatistik af statistiska årsredogörelser ej mindre för
 sjukkasseväsendet i riket än afven för olycksfall i arbetet.

summa ökning kronor 1,652,057: —

Då emellertid ur riksstaten skulle uteslutas det
 såsom bidrag till gymnastiskt-ortopediska institutet för
 närvarande under sjätte hufvudtiteln uppförda anslag af » 8,250: —
 blifver ökningen i de ordinarie anslagen kronor 1,643,807: —

Lägges till förestående ökning de ordinarie an-
 slagens nuvarande slutsumma » 28,934,615: —

komma sjätte hufvudtiteln's ordinarie anslag att
 uppgå till kronor 30,578,422: —

Extra anslag.

Kungl. Maj:t föreslår vidare, med åberopande af ofvannämnda protokoll
 öfver civilärenden för denna dag, att under denna hufvudtitel må å extra
 stat för år 1906 beviljas till:

[15.] biträde inom civildepartementet vid bered-
 ning af ärenden rörande försäkringsväsendet kronor 3,000: —

[16.] fortsatt utgifvande af »polisunderrättelser» .. » 17,000: —

[17.] aflöning m. m. åt särskild polisstyrka å landet » 110,000: —
 under medgifvande tillika, att reservationer å detta
 anslag jämväl må användas för det i nästföljande
 punkt omförmälda ändamål, när sådant finnes behöfligt,

[18.] gröfre brotts upptäckande m. m. » 25,000: —

[19.] ersättning för juridiskt biträde åt de sven-
 ska lapparna i Norge samt till lappfogdar och lapp-
 förmän afvensom ordningsmän inom lappbyarna » 17,500: —

[20.] uppehållande under år 1906 af en krono-
 fogdetjänst och en häradsskrifvartjänst i Västernorr-
 lands län samt en länsmanstjänst i Norrbottens län » 8,400: —
 att utgå i den mån sådant kan varda erforderligt;

[21.] undersökningar af mindre hamnar och far-
 leder m. m. » 10,000: —

transport kronor 190,900: —

	transport kronor	190,900: —
[22.] anordnande af inspektion å enskilda järnvägars rullande materiell	»	5,000: —
att för ändamålet ställas till väg- och vattenbyggnadsstyrelsens förfogande;		
[23.] bidrag för anläggning af nya samt förbättring eller omläggning af backiga eller eljest mindre goda vägar	»	1,000,000: —
[24.] understödjande af brobyggnader och, företrädesvis mindre, hamnbyggnader samt upprensning af åar och farleder	»	400,000: —
hvarjämte Kungl. Maj:t föreslår, att i afseende å de två sistnämnda anslagen må gälla de villkor och bestämmelser, som i statsrådsprotokollet omförmälas.		
Vidare föreslår Kungl. Maj:t Riksdagen		
[25.] att för utvidgning och fördjupning af Albrektsunds kanal på extra stat för år 1906 anvisa ett belopp af	»	91,000: —
[26.] att till ombyggnad af Simrishamns hamn bevilja ett anslag af 253,500 kronor under villkor att de nu gällande allmänna villkor och bestämmelser för erhållande och tillgodonjutande af statsbidrag från bro- och hamnbyggnadsfonden böra i tillämpliga delar blifva gällande för det till berörda hamnombyggnad nu ifrågasatta statsbidrag, samt därpå på extra stat för år 1906 anvisa ett belopp af	»	53,500: —
Vidare anmärkes här:		
[27.] att, enligt 1901 års Riksdags beslut, blifvit för år 1906 beviljade till understödjande medelst lån af enskilda järnvägsanläggningar 1,500,000 kronor.		
Ytterligare föreslår Kungl. Maj:t Riksdagen att på extra stat för år 1906 anvisa till		
[28.] arfvode för granskning af hospitalens räkenskaper	»	1,200: —
Vidare föreslår Kungl. Maj:t Riksdagen		
[29.] att på extra stat för år 1906 anvisa ett anslag af	»	7,000: —
att, enligt de närmare bestämmelser, Kungl. Maj:t meddelar, användas till bekostande af behandling enligt den s. k. ljusmetoden af medellösa, med sjukdomen »lupus vulgaris» behäftade personer från landsorten, under		
	transport kronor	1,748,600: —

	transport kronor	1,748,600: —
villkor att genom bidrag från vederbörande landsting eller kommun eller annorledes bestrides det belopp, som erfordras för patientens resa fram och åter mellan hemorten och den anstalt, där behandlingen äger rum, äfvensom för hans underhåll, så länge behandlingen varar;		
[30.] att å riksstatens sjätte hufvudtitel för år 1906 bevilja ett anslag af	»	4,000: —
att utgå till understöd åt kuranstalten Sans Souci invid Uppsala på villkor, som af Kungl. Maj:t pröfvas lämpliga;		
[31.] att å riksstatens sjätte hufvudtitel för år 1906 bevilja ett anslag af	»	6,000: —
att utgå till understöd åt Stockholms alkoholisthem på villkor, som af Kungl. Maj:t pröfvas lämpliga;		
[32.] att, till upprätthållande af verksamheten vid de genom medel ur Konung Oscar II:s jubileumsfond inrättade s. k. folksanatorierna, för år 1906 anvisa ett belopp af att användas i enlighet med af Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser.	»	200,000: —
Ytterligare föreslår Kungl. Maj:t Riksdagen att å extra stat för år 1906 bevilja till:		
[33.] underhåll af Järfös sjukhus för spetälske	»	18,000: —
[34.] utvidgning af Kristinehamns hospital, af förut därtill beviljadt anslag 1,304,925 kronor,	»	300,000: —
Vidare föreslår Kungl. Maj:t Riksdagen		
[35.] att för byggnadsarbeten vid Härnösands hospital, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med ett i statsrådsprotokollet omförmäldt, af medicinalstyrelsen upprättadt förslag, bevilja ett anslag af 325,900 kronor och däraf på extra stat för år 1906 anvisa	»	135,000: —
[36.] dels att för uppförande af ett nytt hospital å Sätters kungsgård och därtill gränsande mark bevilja ett anslag af 2,586,300 kronor och däraf på extra stat för år 1906 anvisa	»	320,000: —
med rätt för Kungl. Maj:t att under år 1905 af tillgängliga medel förskjuta hvad af sistnämnda belopp under sagda år kan erfordras,		
dels medgifva, att de till Sätters kungsgård hörande ägor, som upptagits å en af vice kommissionslandt-		
	transport kronor	2,731,600: —

transport kronor 2,731,600: —

mätaren C. E. Bergin år 1904 upprättad karta öfver de ägor, som föreslagits till plats för hospital, af Sätters stad och Sätters kungsgård, må från den 14 mars 1910 upplåtas till Sätters hospital för att för hospitalets räkning disponeras, med stadgande att den mindre del af nämnda ägor, som erfordras för hospitalsbyggnadernas uppförande, må i mån af behof redan dessförinnan tagas i anspråk.

Kungl. Maj:t föreslår Riksdagen vidare att å extra stat för år 1906 bevilja till

[37.] utförande af nya byggnader och anläggningar vid statens järnvägstrafik » 1,000,000: —

Därjämte föreslår Kungl. Maj:t Riksdagen

[38.] att till utläggning af ytterligare ett järnvägsspår mellan Järfva och Uppsala järnvägsstationer bevilja ett anslag å 1,920,000 kronor och däraf på extra stat för år 1906 anvisa ett belopp af » 500,000: —
med rätt för Kungl. Maj:t att låta förskottsvis under innevarande år af tillgängliga medel utanordna sistnämnda belopp.

Vidare föreslår Kungl. Maj:t Riksdagen

[39.] att för år 1906, till anskaffande af ny rörlig materiell vid statens redan trafikerade järnvägar, bevilja å riksstaten utom hufvudtitlarna ett anslag af 4,000,000 kronor *);

[40.] att, till godtgörelse åt statens järnvägstrafik för transport af vissa till nödlidande inom Värmlands, Kopparbergs, Jämtlands, Västernorrlands, Västertobottens och Norrbottens län afsända varor, på extra stat för år 1906 anvisa ett anslag af » 258,916: —

[41.] att, till fortsättning af statsbanan från Göteborg till Skee, för år 1906 anvisa 1,670,000 kronor **);

[42.] att, till fortsättning af statsbanan från Morjärv öfver Storträsk till Lappträsk samt af landsvägen från Boden till Morjärv och vidare från Morjärv till Lappträsk, för år 1906 bevilja å riksstaten utom hufvudtitlarna ett anslag af 1,000,000 kronor ***);

transport kronor 4,490,516: —

*) Se vidare här nedan pag. 94.

**) » » » » 98.

***) » » » » 94.

	transport kronor	4,490,516: —
[43.] att, till fortsättande af fullständiga undersökningar för en normalspårig järnväg från hamnplats å bohuslänska kusten öfver Sveg och Ströms vattudal till lämplig punkt å Gellivarebanan, på extra stat för år 1906 anvisa ett anslag af.....	»	97,000: —
[44.] att, till betäckande af vissa, i statsrådsprotokollet omförmälda, af statskontoret förskottsvis bestridda utgifter för inköp af fastigheter för bangårdsanordningar i Stockholm m. m., anvisa ett anslag af 5,364,730 kronor *).		
Ytterligare föreslår Kungl. Maj:t Riksdagen att å extra stat för år 1906 anvisa:		
[45.] för anordnande af inspektion för elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöfverföring till arfvoden under samna år åt fyra inspektörer med 5,000 kronor till hvar, för år räknadt;	»	20,000: —
[46.] till betäckande af vissa, i statsrådsprotokollet omförmälda, af statskontoret förskottsvis bestridda utgifter.....	»	102,962: —
Kungl. Maj:t föreslår Riksdagen vidare:		
[47.] att, till beredande, i enlighet med de i statsrådsprotokollet öfver finansärenden denna dag angifna grunder, af dyrtidstillägg för innevarande år åt en del tjänstemän och betjante i civildepartementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli samt till civildepartementet hörande ämbetsverk och kårer, å extra stat för år 1906 anvisa såsom förslagsanslag ett belopp af	»	900,000: —
	summa kronor	5,610,478: —

En jämförelse mellan denna hufvudtitel, sådan den finnes i 1905 års riksstat upptagen och sådan den af Kungl. Maj:t nu är föreslagen, utfaller på följande sätt:

1905.	1906.	
ordinarie anslag 28,934,615:—	30,578,422:—	således ökning kronor 1,643,807:—
extra anslag 5,644,685:—	5,610,478:—	» minskning » 34,207:—
summa kronor 34,579,300:—	36,188,900:—	således ökning kronor 1,609,600:—

* Se vidare här nedan pag. 98.

Sjunde hufvudtiteln,

innefattande anslagen till finansdepartementet.

I afseende å regleringen af denna hufvudtitel, under hvilken finnes i nu gällande riksstat till årliga eller ständiga utgifter anvisadt:

kontant	kronor	8,552,763: —
indelning och därmed jämförlig anvisning, på förslag:		
friheter	»	30: —
tillsammans kronor		8,552,793: —

vill Kungl. Maj:t i enlighet med de beslut, som innefattas i bilagda statsrådsprotokoll öfver finansärenden för denna dag*), föreslå Riksdagen be-
träffande

Tullverket:

[1.] *dels* att, med godkännande af det enligt statsrådsprotokollet för denna dag förordade förslag till utgiftsstater för tullverket, för år 1906 bestämma anslaget för tullverket till ett mot staternas slutsumma svarande belopp af 3,852,100 kronor, att såsom förslagsanslag utgå direkt af tullmedlen,

hvarigenom nämnda anslagstitel, i nu gällande riksstat upptagen till 3,849,000 kronor, komme att höjas med kronor 3,100: —

dels ock att i sammanhang därmed medgifva, att, i afvaktan på definitiv reglering af kustbevakningen i Stockholms skärgård, tillsvidare under år 1906, så länge den nuvarande kontrollören vid tullbevakningsinspektionen i Stockholm kvarstår i tjänsten, till aflöning åt honom må, utöfver det enligt förenämnda förslag å tullverkets indragningsstat för honom uppförda lönebelopp, af tullmedlen disponeras ett belopp, motsvarande tjänstgöringspenningarna vid tjänsten enligt 1904 års aflönings- och ålderstilläggsstater;

transport kronor 3,100: —

*) Se bil. till statsverkspropositionen: "Sjunde hufvudtiteln".

transport kronor 3,100: —

Statistiska Centralbyrån:

[2.] *dels* att medgifva, att i den för statistiska centralbyrån gällande stat uppföres aflöning för ytterligare en andra aktuariefattning med enahanda löneförmåner, som nu äro med sådan befattning i ämbetsverket förenade, med skyldighet dock för den nya befattningens innehafvare att underkasta sig de förändrade aflöningsvillkor, som framdeles må komma att fastställas, och således för ifrågavarande ändamål höja de under denna anslagstitel för statistiska centralbyrån nu anvisade aflöningsmedel, utgörande 28,400 kronor, till 31,400 kronor, eller med.....

» 3,000: —

dels att höja det i nu gällande riksstat för samma ämbetsverk uppförda reservationsanslaget till arfvoden åt tillfälliga biträden samt till vikariatsersättningar från 20,000 kronor till 28,000 kronor, eller med

» 8,000: —

kommande vid bifall härtill hela anslagstiteln statistiska centralbyrån att höjas från 69,600 kronor till 80,600 kronor,

dels ock att medgifva, att af det för bestridande af tryckningskostnaderna för en aflönings- och pensionsstatistik anvisade reservationsanslag måtte få under åren 1905 och 1906 användas ett belopp af 6,000 kronor till utarbetande af samma statistik;

Patent- och registreringsverket:

[3.] att, med godkännande af det enligt statsrådsprotokollet för denna dag tillstyrkta förslag till utgiftsstat för patent- och registreringsverket för år 1906, medgifva,

att afgifterna för patent samt för registrering af varumärken äfvensom af mönster och modeller må användas till bestridande af de utgifter, hvilka i enlighet med den godkända utgiftsstaten för patent- och registreringsverket betingas af tillämpning under år 1906 af förordningen angående patent, lagen om skydd för varumärken samt lagen om skydd för vissa mönster och modeller, samt

transport kronor 14,100: —

transport kronor	14,100: —
------------------	-----------

att afgifterna för registrering af aktiebolag, försäkringsbolag, solidariska bankbolag, föreningar för ekonomisk verksamhet samt afgifterna för andra uppgifter till aktiebolags-, försäkrings- och föreningsregistren afvensom för anmälanden till handelsregistren må användas till bestridande af de utgifter, hvilka antingen i enlighet med nyssberörda utgiftsstat betingas af tillämpning under år 1906 af lagen om aktiebolag, lagen angående solidariska bankbolag, lagen angående bankaktiebolag och lagen om försäkringsrörelse eller ock af Kungl. Maj:t finnas betingade af tillämpning under år 1906 af lagen om registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet, lagen om handelsregister, firma och prokura tillika med lagarna om ändringar i vissa delar af sistberörda lag, lagen om handelsbolag och enkla bolag samt lagen om försäkringsrörelse;

Rese- och traktamentspenningar:

[4.] att höja det å sjunde hufvudtiteln uppförda förslagsanslaget till rese- och traktamentspenningar från 18,769 kronor till 22,269 kronor, eller således med	» 3,500: —
--	------------

Beträffande öfriga under sjunde hufvudtiteln uppförda ordinarie anslag föreslår Kungl. Maj:t icke någon ändring.

	summa kronor 17,600: —
Lägges härtill summan af hufvudtitelns ordinarie anslag enligt nu gällande riksstat	» 8,552,793: —
skulle enligt Kungl. Maj:ts förslag slutsumman af sjunde hufvudtitelns ordinarie anslag blifva	kronor 8,570,393: —

Extra anslag.

Under åberopande af ofvannämnda protokoll öfver finansärenden för denna dag föreslår Kungl. Maj:t Riksdagen att under denna hufvudtitel å extra stat för år 1906 bevilja:

[5.] till arfvode för en byråassistent å finansdepartementets bankbyrå	kronor	4,500: —
--	--------	----------

Vidare föreslår Kungl. Maj:t Riksdagen

[6.] att för ordnande och registrerande af vissa handlingar i kammararkivet å extra stat anvisa ett anslag af 10,000 kronor, att utgå under två år, däraf för år 1906.....	»	5,000: —
--	---	----------

Ytterligare föreslår Kungl. Maj:t Riksdagen att å extra stat för år 1906 bevilja till

[7.] förstärkande af statskontorets arbetskrafter....	»	3,000: —
---	---	----------

[8.] ersättning för af statskontoret gjorda förskott	»	356,141: —
--	---	------------

[9.] förstärkning af arbetskrafterna hos generaltullstyrelsen.....	»	12,000: —
--	---	-----------

[10.] underhåll och reparationer af publika byggnader	»	50,000: —
---	---	-----------

Kungl. Maj:t föreslår vidare Riksdagen

[11.] att till utförande af underhålls- och restaureringsarbeten vid Borgholms slottsruin på extra stat bevilja ett anslag af 35,000 kronor, att utgå under sju år, däraf för år 1906.....	»	5,000: —
--	---	----------

Därjämte föreslår Kungl. Maj:t Riksdagen att å extra stat för år 1906 bevilja

[12.] till arfvode till ett sjötekniskt biträde hos kommerskollegium	»	2,000: —
--	---	----------

[13.] för arbetsstatistiska undersökningar.....	»	24,852: —
---	---	-----------

[14.] dels till bestridande af kostnader för handläggning hos kommerskollegium af ärenden rörande svenska fartygs registrering.....	»	7,500: —
---	---	----------

dels ock för bestridande af utgifterna för dylika ärendens handläggning hos kommerskollegium under innevarande år, utöfver det för ändamålet vid nästlidne års riksdag anvisade anslag, ytterligare.....	»	1,000: —
--	---	----------

transport kronor	470,993: —
------------------	------------

	transport kronor	470,993: —
[15.] till arfvode åt en vaktmästare hos kommerskollegium	»	800: —
[16.] såsom bidrag till upprätthållande af väfskolan i Borås och aflönande af en andre lärare vid samma skola	»	4,800: —
[17.] till understöd åt Göteborgs handelsinstitut och grosshandels societetens i Stockholm handelsskola, Frans Schartaus praktiska handelsinstitut,	»	28,000: —
[18.] till befrämjande af afsättning i främmande länder af alster af svensk industri och svenska näringar	»	18,000: —
[19.] till handelsstipendier	»	30,000: —
[20.] till bergsskolorna i Filipstad och Falun	»	23,000: —
[21.] till anordnande af fabriksinspektion	»	57,000: —
[22.] till ersättning till sjömanshusen	»	30,000: —
[23.] till brandförsäkring af operabyggnaden i Stockholm	»	18,314: —
Vidare föreslår Kungl. Maj:t Riksdagen		
[24.] att, till beredande, i enlighet med de i statsrådsprotokollet för denna dag angifna grunder, af dyrtidstillägg för innevarande år åt en del tjänstemän och betjante i finansdepartementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli samt till finansdepartementet hörande ämbetsverk och kårer, å extra stat för år 1906 anvisa såsom förslagsanslag ett belopp af	»	50,000: —
tillsammans kronor		730,907: —

En jämförelse mellan denna hufvudtitel, sådan den finnes i riksstaten för år 1905 upptagen och sådan den af Kungl. Maj:t nu är föreslagen, utfaller på följande sätt:

	1905.	1906.		
ordinarie anslag	8,552,793: —	8,570,393: —	således ökning kronor	17,600: —
extra	» 783,107: —	730,907: —	» minskning »	52,200: —
summa kronor	9,335,900: —	9,301,300: —	således minskning kronor	34,600: —

Åttonde hufvudtiteln,

innefattande anslagen till ecklesiastikdepartementet.

I afseende å regleringen af denna hufvudtitel, under hvilken finnes i nu gällande riksstat till årliga eller ständiga utgifter anvisadt:

kontant	kronor 16,609,482: —
indelning och därmed jämförlig anvisning, på förslag:	
friheter	» 2,500: —
ersättningar	» 507,247: —
tillsammans kronor 17,119,229: —	

vill Kungl. Maj:t, i enlighet med de beslut, som innefattas uti bilagda statsrådsprotokoll öfver ecklesiastikärenden denna dag*), föreslå Riksdagen be-
träffande

Universiteten:

[1.] att för uppehållande af kostnadsfri undervisning äfvensom af examination i kyrkosång vid universitetet i Uppsala på ordinarie stat bevilja ett anslag af kronor 1,500: — att användas enligt de närmare föreskrifter, som af Kungl. Maj:t utfärdas;

[2.] att till aflöning åt ytterligare en amanuens vid den anatomiska institutionen vid universitetet i Uppsala på ordinarie stat bevilja ett anslag af » 950: —

[3.] att för höjande af anslaget för anskaffande och underhåll af instrument och undervisningsmateriell vid den obstetriska kliniken vid universitetet i Uppsala från 300 kronor till 500 kronor — med förklarande att detta anslag må användas jämväl för den gyneko-

transport kronor 2,450: —

* Se bil. till statsverkspropositionen: "Åttonde hufvudtiteln".

	transport kronor	2,450: —
logiska klinikens behof uti ifrågavarande afseende —		
på ordinarie stat bevilja ett belopp af	»	200: —
[4.] att till aflöning åt en maskinist vid byggnaden för institutionen för allmän och analytisk kemi vid universitetet i Uppsala på ordinarie stat bevilja ett anslag af	»	1,000: —
[5.] att till arfvode åt en amanuens vid Victoria-museet för egyptiska fornsaker vid universitetet i Uppsala på ordinarie stat uppföra ett anslag af	»	500: —
[6.] att för höjning af anslaget till konstsamlingarna vid universitetet i Lund från anslagets nuvarande belopp, 300 kronor, till 500 kronor på ordinarie stat bevilja ett belopp af	»	200: —
[7.] att till arfvode åt en amanuens å botaniska institutionens vid universitetet i Lund växtfysiologiska afdelning på ordinarie stat bevilja ett belopp af	»	500: —
[8.] att till förhöjning af den till konservatorn vid botaniska institutionen vid universitetet i Lund utgående aflöning från dess nuvarande belopp, 750 kronor, till 1,350 kronor på ordinarie stat bevilja ett belopp af	»	600: —
[9.] att för höjande af arfvodet åt assistenten vid geologisk-mineralogiska institutionen vid universitetet i Lund från arfvodets nuvarande belopp, 1,200 kronor, till 1,500 kronor på ordinarie stat bevilja ett belopp af	»	300: —
kommande vid bifall till hvad i punkterna 1—9 föreslagits och med iakttagande däraf, att de till universitetet i Uppsala utgående ordinarie anslag, uti hvilka 1898 års Riksdag för beredande åt extra ordinarie professorn i egyptologi vid nämnda universitet Karl Piehl af samma löneförmåner, som då beviljats vissa extra ordinarie professorer, beviljat en förhöjning med 500 kronor, dock endast för den tid, Piehl kvarstode i den ifrågavarande extra ordinarie professorsbefattningen, vid det förhållande att Piehl aflidit den 9 augusti 1904, komme att minskas med nämnda belopp, anslaget till universiteten, nu 876,024 kronor, att ökas med 5,250 kronor, eller till 881,274 kronor.		

transport kronor 5,750: —

transport kronor 5,750: —

Karolinska mediko-kirurgiska institutet:

[10.] att till upprättande af en ordinarie professur i medicinsk gymnastik och ortopedi vid karolinska mediko-kirurgiska institutet på ordinarie stat bevilja ett anslag af

» 6,000: —

däraf 4,000 kronor såsom lön och 2,000 kronor såsom tjänstgöringspenningar, med rätt för blifvande innehafvare af denna professur till ålderstillägg och pension i enlighet med hvad därom för de ordinarie professorerna vid nämnda institut är stadgadt;

[11.] dels, med ändring i detta afseende af förut uppställt villkor att till hyra af lokal för poliklinik och laboratorium vid tandläkareinstitutet, till lokalens uppvärmning och belysning m. m. samt till materiell icke må användas högre belopp än 5,800 kronor om året, medgifva, att för nämnda ändamål må af elevafgifterna användas ett belopp af högst 9,500 kronor,

dels ock å tandläkareinstitutets aflöningsstat uppföra ett belopp af

» 1,500: —

till arfvode åt ett tekniskt biträde vid proteslaboratoriet samt fördenskull höja det under anslagen till karolinska mediko-kirurgiska institutet med rubrik: Tandläkareinstitutet uppförda ordinarie förslagsanslaget från dess nuvarande belopp af högst 14,500 kronor med 1,500 kronor, eller till högst 16,000 kronor;

kommande, därest hvad i punkterna 10 och 11 föreslagits varder bifallet, anslaget till karolinska mediko-kirurgiska institutet, nu utgörande 213,050 kronor, att ökas med 7,500 kronor, eller till 220,550 kronor, däraf förslagsanslag högst 16,000 kronor till tandläkareinstitutet.

Resestipendier åt universitetsprofessorer med flera:

[12.] att till resestipendier åt ordinarie lärare och vissa andra tjänstemän vid rikets universitet samt

transport kronor 13,250: —

	transport kronor	13,250: —
karolinska mediko-kirurgiska institutet på ordinarie stat		
bevilja ett reservationsanslag med titel: »Resestipen-		
dier åt universitetsprofessorer med flera» till belopp af	»	10,000: —

Allmänna läroverken:

[13.] att af de för fyllande af den för 1904 års Riksdag framlagda normalstaten för de allmänna läroverken erforderliga läraretjänsterna på ordinarie stat bevilja anslag till 4 lektors- och 23 adjunktsbefattningar att på de olika läroverken fördelas, på sätt af departementschefen till nämnda statsrådsprotokoll angifvits, samt att för detta ändamål höja reservationsanslaget till de allmänna läroverken med ett belopp af » 82,000: — eller från 4,951,549 kronor till 5,033,549 kronor;

[14.] att medgifva:

att rektor vid allmänt läroverk må för uppflyttning i högre lönegrad räkna sig till godo äfven den tid, hvarunder han på grund af förordnande bestridt annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag; samt

att Kungl. Maj:t må äga att i särskilda fall, då sådant finnes erforderligt, för extra ordinarie ämneslärare och ämneslärarinnor vid de allmänna läroverken bestämma arvoden till andra belopp än dem, som för sådana lärare och lärarinnor finnas upptagna i nädiga kungörelsen den 27 augusti 1904;

kommande bifall härtill icke att föranleda ökning af reservationsanslaget till de allmänna läroverken;

Folkundervisningen:

[15.] att medgifva:

dels att, då till rektor vid folkskoleseminarium förordnats lärare, som innehar ordinarie läraretjänst vid allmänt läroverk eller folkskoleseminarium, denna tjänst får i vanlig ordning tillsättas, dock att den, som därtill utnämnes, skall, när förre innehafvaren återtager utöfningen af densamma, vara skyldig att träda

transport kronor 105,250: —

	transport kronor	105,250: —
i tjänstgöring, då fråga är om läraretjänst vid allmänt läroverk, vid det läroverk, och, då fråga är om läraretjänst vid folkskoleseminarium, vid det seminarium, Kungl. Maj:t med afseende å förekommande omständigheter finner skäligt bestämma,		
dels ock att tillförordnad rektor vid folkskoleseminarium, hvilken fullgjort de i fråga om ämneslärare vid sådant seminarium för pensions erhållande stadgade villkor och i minst 15 år innehaft rektorsförordnande, skall vara berättigad att i pension uppbära sin lön såsom rektor oafkortad;		
kommande bifall till hvad i denna punkt föreslagits icke att påkalla ändring af något ordinarie anslag;		
[16.] att för beredande af erforderliga medel till materiell, ljus och ved m. m. vid folkskoleseminariet i Linköping anslaget till seminarier för folkskolelärares bildande må höjas med	»	1,285: —
[17.] att för förhyrande af gymnastiklokal för folkskoleseminariet i Strängnäs höja anslaget till seminarier för folkskolelärares bildande med	»	500: —
hvilket anslag, genom bifall till hvad i denna och nästföregående punkt föreslagits, skulle från dess nuvarande belopp, 531,150 kronor, höjas med sammanlagdt 1,785 kronor, eller till 532,935 kronor.		
I afseende å folkundervisningen anmärkes härjämte, att Kungl. Maj:t i särskild nådig proposition den 31 december 1904 föreslagit Riksdagen		
[18.] att till bestridande af kostnaderna för inspektion genom folkskoleinspektörerna af folkbibliotek höja anslaget till arfvoden och rekostnadsersättning åt folkskoleinspektörer med	»	5,000: —
eller från dess nuvarande belopp 105,000 kronor till 110,000 kronor;		
kommande, vid bifall till hvad i punkterna 16, 17 och 18 föreslagits, reservationsanslaget till folkundervisningen, nu 743,650 kronor, att ökas med 6,785 kronor, eller till 750,435 kronor.		
	transport kronor	112,035: —

transport kronor 112,035: —

Vidare anmärkes, att Kungl. Maj:t i samma nådiga proposition föreslagit Riksdagen beträffande

Understöd åt folkbibliotek:

[19.] att, för att användas såsom bidrag till bestridande af kostnaderna för upprättande och underhåll af folkbibliotek m. m., på ordinarie stat bevilja ett förslagsanslag med titel: »Understöd åt folkbibliotek» å » 60,000: —

Kungl. Maj:t föreslår vidare i enlighet med beslut, som innefattas i nämnda statsrådsprotokoll, Riksdagen beträffande

De tekniska läroverken:

[20.] att — med uteslutande ur tekniska högskolans stat af det till en extra lärare i elektroteknik upptagna arfvode å 2,500 kronor — till upprättande af en professur i teoretisk elektroteknik vid högskolan på ordinarie stat uppföra ett belopp af 6,000 kronor, däraf 4,000 kronor såsom lön och 2,000 kronor såsom tjänstgöringspenningar, med rätt för blifvande innehafvare af denna professur till ålderstillägg och pension i enlighet med hvad därom för professorerna vid tekniska högskolan är stadgadt, hvarigenom skulle tillkomma en ökning af..... » 3,500: —

[21.] att till förhöjning af aflöningen för professorerna i metallurgi och hyttkonst vid tekniska högskolan från 5,400 kronor till 6,000 kronor, såsom ersättning för förlorad boställslägenhet, på ordinarie stat bevilja ett anslag af » 600: —
hvilket belopp skall tilläggas den egentliga lönen;

kommande vid bifall till hvad i punkterna 20 och 21 föreslagits tekniska högskolans stat att ökas med tillhopa 4,100 kronor.

[22.] att på ordinarie stat bevilja:

dels till inrättande vid Chalmers tekniska läroanstalt af ett nytt lektorat i maskinlära med undervisningsskyldighet hufvudsakligen i vattenkraftmaskiner

transport kronor 176,135: —

	transport kronor	176,135: —
och vindmotorer, hvarigenom det nuvarande lektoratet i maskinlära vid läroanstalten må kunna begränsas i hufvudsak till läran om värmemotorer, ett anslag af	»	4,000: —
däraf 2,600 kronor såsom lön och 1,400 kronor såsom tjänstgöringspenningar, med rätt för blifvande innehafvare af lektorsbefattningen till ålderstillägg i enlighet med hvad därom är stadgadt för öfriga lektorer vid läroanstalten;		
dels till inrättande af ett lektorat i väg- och vattenbyggnadskonst vid läroanstalten ett anslag af	»	4,000: —
däraf 2,600 kronor lön och 1,400 kronor tjänstgöringspenningar, med rätt för blifvande innehafvare af denna lektorsbefattning till ålderstillägg i enlighet med hvad därom är stadgadt för öfriga lektorer vid läroanstalten;		
dels till aflöning åt en andre lärare i byggnadslära vid läroanstalten ett anslag af	»	3,000: —
med rätt för bemälda lärare att efter fem års väl vitsordad tjänstgöring åtnjuta ett ålderstillägg af 500 kronor att utgå af det under riksstatens åttonde hufvudtitel uppförda förslagsanslag: ålderstillägg;		
dels ock för höjande af anslaget till arfvoden för assistenter och repetitörer vid läroanstalten från dess nuvarande belopp 8,100 kronor till 12,000 kronor ett anslag af	»	3,900: —
[23.] dels medgifva:		
att lektorerna vid de tekniska elementarskolorna i Norrköping, Malmö, Örebro, Borås och Härnösand skola äga åtnjuta aflöning af 4,000 kronor, däraf 2,600 kronor egentlig lön och 1,400 kronor tjänstgöringspenningar, med rätt till fyra ålderstillägg, hvarterda å 500 kronor, däraf 350 kronor egentlig lön och 150 kronor tjänstgöringspenningar, att åtnjutas efter respektive 5, 10, 15 och 20 års tjänstgöring, därest vederbörande för hvarje gång under mer än fyra femtedelar af tjänstgöringstiden med nit och skicklighet bestridt sin egen eller på grund af förordnande annan statens tjänst eller ock fullgjort annat offentligt uppdrag; samt		
	transport kronor	191,035: —

transport kronor 191,035: —

att rektor skall, utöfver honom tillkommande aflö-
ning såsom lektor, åtnjuta en lönetillökning af 1,000
kronor, däraf 500 kronor egentlig lön och 500 kronor
tjänstgöringspenningar;

dels antaga följande bestämmelser att lända till
efterrättelse vid berörda lönereglering, nämligen:

att innehafvare af ordinarie lektorsbefattning skall
vara underkastad den vidsträcktare tjänstgöringsskyl-
dighet eller jämkning i åligganden, som vid en möj-
ligen inträdande förändrad organisation af de tekniska
elementarskolorna eller eljest i allmänhet kan vardas
stadgad;

att med ordinarie lektorsbefattning icke må förenas
annan tjänst å rikets, Riksdagens eller kommuns stat,
ej heller annan tjänstebefattning, med mindre den vid
pröfning i stadgad ordning befinnes icke vara hinder-
lig för fullgörandet af tjänstgöringen vid läroanstalten;

att tjänstgöringspenningar skola för lektorer be-
räknas utgå för läsårets antal läsveckor; att de i rek-
torernas lönetillökning ingående tjänstgöringspenningar
skola beräknas utgå efter kalenderår, men till olika
belopp för lästiden och för ferierna efter särskilda be-
stämmelser, som af Kungl. Maj:t fastställas; att tjänst-
göringspenningar icke få af tjänstens innehafvare
uppbäras, under det han åtnjuter full tjänstledighet,
utan skola för denna tid utgå till den, som förrättar
tjänsten;

att lektor eller rektor, som af sjukdom hindras
att sin befattning förrätta, äger uppbära hela lönen,
men, därest han undfår ledighet för svag hälsas vär-
dande, enskilda angelägenheter eller särskilda uppdrag
eller från tjänstgöring i behörig ordning afstänges eller
eljest är lagligen förhindrad att befattningen sköta,
kan förpliktas att under ledigheten utöfver sina tjänst-
göringspenningar afstå så mycket af lönen, som för
befattningens uppehållande erfordras eller eljest pröfvas
skäligt;

transport kronor 191,035: —

transport kronor 191,035: —

att ålderstillägg icke får tillträdas förrän vid början af kalenderåret näst efter det, hvarunder den stadgade tjänsteåldern blifvit uppnådd; samt

att lektor eller rektor, som, då han intjänat stadgad tid för erhållande af ålderstillägg, redan uppnått den lefnads- och tjänsteålder, som berättigar honom till nedannämnda pension, icke må åtnjuta samma ålderstillägg;

dels, med förklarande att nämnda ålderstillägg skola utgå af det under riksstatens åttonde hufvudtitel uppförda förslagsanslag: ålderstillägg, för genomförande af ifrågavarande lönereglering höja anslaget å ordinarie stat till enhvar af tekniska elementarskolorna i Norrköping, Malmö, Örebro, Borås och Härnösand med 4,000 kronor, eller från 22,600 kronor till 26,600 kronor, hvarigenom nämnda anslag ökas med sammanlagdt » 20,000: —

dels ock förklara:

att lektor eller rektor, som ingår på den nya lönestaten eller som utnämnes, efter det kungörelse i ämnet utkommit, skall hafva rättighet och skyldighet att vid uppnådda 65 lefnadsår och 35 tjänstår med pension från allmänna indragningsstaten från tjänsten afgå, Kungl. Maj:t dock obetaget att låta med afskedet anstå, därest och så länge den pensionsberättigade pröfvas kunna på ett tillfredsställande sätt gagna det allmänna;

att pensionsbeloppet skall utgöras af den egentliga lönen oafkortad;

att vederbörande skall vid inträde å den nya lönestaten vara skyldig underkasta sig de förändrade bestämmelser rörande pensionering, som kunna varda stadgade;

att, intill dess ny allmän författning angående civila tjänstinnehafvares rätt till pension trädt i kraft, å de bestämda löneförmånerna för enhvar af ifrågavarande lärare skall afgå och åt statsverket besparas följande belopp, nämligen:

transport kronor 211,035: —

transport kronor 211,035: —

för lektor:

med begynnelselönen	kronor 100: —
» ett ålderstillägg	» 115: —
» två »	» 130: —
» tre »	» 145: —
» fyra »	» 160: —

för rektor:

med begynnelselönen	kronor 130: —
» ett ålderstillägg	» 145: —
» två »	» 160: —
» tre »	» 180: —
» fyra »	» 200: —

samt att vederbörandes ställning till lärarnes vid elementarläroverken änke- och pupillkassa icke skall genom ifrågavarande lönereglering undergå någon förändring;

kommande, under förutsättning af bifall till hvad i punkterna 20—23 föreslagits, anslaget till de tekniska läroverken, nu utgörande 518,275 kronor, att ökas med tillhopa 39,000 kronor, eller till 557,275 kronor;

Gymnastiska centralinstitutet:

[24.] att på ordinarie stat för institutet uppföra dels ett anslag af » 2,000: —
att utanordnas till biträdande läraren vid institutet S. Wallgren såsom personligt lönetillägg, så länge han innehar en lärarebefattning vid institutet, dock med skyldighet för honom att underkasta sig den utvidgade tjänstgöring, som kan för honom bestämmas, samt därefter användas till ökade lärarekrafter vid institutet, på sätt Kungl. Maj:t finner skälighet bestämma,

dels ock ett anslag af » 250: —
att användas till materiell för undervisning i medicinsk gymnastik och ortopedi vid institutet;

vid bifall hvartill anslaget till institutet, nu 39,650 kronor, kommer att ökas till 41,900 kronor;

transport kronor 213,285: —

transport kronor 213,285: —

Veterinärundervisningen:

[25.] att från åttonde hufvudtiteln afföra det för närvarande under anslagstiteln »Veterinärundervisningen» i riksstaten upptagna belopp 58,500 kronor.

Akademien för de fria konsterna:

[26.] att det under akademiens för de fria konsterna stat uppförda anslaget till skandinaviska konstnärsföreningen i Rom må höjas från dess nuvarande belopp, 600 kronor, till 1,000 kronor, eller med

» 400: —

vid bifall hvartill anslaget under rubriken akademien för de fria konsterna, nu 65,400 kronor, däraf två reservationsanslag å tillhoppa 24,500 kronor, kommer att uppgå till 65,800 kronor, däraf två reservationsanslag å tillhoppa 24,500 kronor;

Kyrklig själavård åt döfstumma:

[27.] dels medgifva, att döfstumskoldistrikt, som genom hörande prästman, antingen kunnig i de döfstummas meddelelsemedel eller biträdd af sakkunnig tolk, anordnar religionsvård åt sådana inom distriktet boende döfstumma, som lämnat döfstumskolan, skall äga att af allmänna medel, under de närmare bestämmelser, som Kungl. Maj:t pröfvar lämpliga, till bestridande af kostnaderna härför erhålla bidrag till hälften af distriktets kostnader, dock högst med 2,000 kronor om året,

dels ock för detta ändamål på ordinarie stat under titel »Kyrklig själavård åt döfstumma» bevilja ett anslag å

» 14,000: —

transport kronor 227,685: —

transport kronor 227,685: —

Skrifmaterialier och expenser, ved m. m.:

[28.] att för jämnande af hufvudtitelns slutsumma
detta förslagsanslag, nu utgörande 16,043 kronor, må
höjas till 16,060 kronor, eller med » 17: —

summa ökning kronor 227,702: —

Afdragas därifrån den efter punkten 9 anmärkta
minskningen med 500 kronor å anslaget till universi-
teten samt det i punkten 25 till afförande från hufvud-
titeln anmärkta belopp, 58,500 kronor, eller tillhopa » 59,000: —
blifver ökningen kronor 168,702: —

Om till förestående ökning lägges de ordinarie
anslagens nuvarande slutsumma » 17,119,229: —
komma åttonde hufvudtitelns ordinarie anslag att upp-
gå till kronor 17,287,931: —

Extra anslag.

För behof af tillfällig beskaffenhet, hänförliga under åttonde hufvudtiteln,
vill Kungl. Maj:t, på sätt omförmälda statsrådsprotokoll öfver ecklesiastikären-
den vidare innehåller, föreslå Riksdagen att på extra stat för år 1906 bevilja
i afseende å

Riks- och landsarkiven:

[29.] till arfvoden åt extra ordinarie tjänstemän i
riksarkivet kronor 3,000: —

[30.] till fortsatt utgifvande i tryck genom riks-
arkivet af sådana skrifter och handlingar, som äro af
vikt för fäderneslandets historia » 3,000: —

[31.] till fortsatt utgifvande genom riksarkivet af
Svenska riksdagsakter jämte andra handlingar, som
transport kronor 6,000: —

	transport kronor	6,000: —
höra till statsförfattnings historia under tidehvarfvet 1521—1718	»	1,500: —
[32.] till arfvode åt en amanuens vid landsarkivet i Uppsala	»	1,800: —
till arfvode åt en amanuens vid landsarkivet i Lund	»	1,800: —
samt för beredande af ökad tillgång till arfvoden åt extra biträden vid landsarkivet i Vadstena	»	1,300: —
med rätt för Kungl. Maj:t, hvad angår hvart och ett af de två förstnämnda beloppen, att, om särskilda förhållanden skulle därtill föranleda, bestämma om medlens användande till ersättning åt flera extra biträden vid landsarkivet i fråga;		

Kungl. biblioteket:

[33.] för utförande af föreslagna säkerhetsåtgärder mot eldfara inom kungl. bibliotekets byggnad samt för åstadkommande af nya och förbättrade anordningar af toalettlokaler, klosetter m. m. därstädes	»	29,500: —
---	---	-----------

Nationalmuseum:

[34.] för vård, underhåll och tillökning af statens konstindustriella samlingar	»	5,100: —
[35.] för anordnande af nattlig bevakning vid nationalmuseibyggnaden	»	2,000: —
[36.] för biträde vid vård och tillhandahållande af handtecknings- och gravyrsamlingen i nationalmuseum äfvensom för vetenskaplig bearbetning af museets samlingar	»	2,000: —
I afseende å nationalmuseum föreslår Kungl. Maj:t vidare Riksdagen		
[37.] att för systematiskt genomforskande samt beskriifvande och förtecknande i erforderliga delar genom lämpliga personer, företrädesvis extra ordinarie tjänstemän vid nationalmuseum, enligt plan som intendenten bestämmer, af sådana i Sverige befintliga samlingar,		

transport kronor 51,000: —

	transport kronor	51,000: —
innehållande hittills icke fackmässigt undersökta konstverk eller märkligare konstslöjdföremål, som afses i intendentens underdåniga skrifvelse den 28 september 1904, bevilja ett anslag af 6,000 kronor och däraf på extra stat för år 1906 anvisa ett belopp af		
	»	2,000: —

Härjämte föreslår Kungl. Maj:t Riksdagen att på extra stat för år 1906 anvisa beträffande

Lifrustkammaren:

[38.] för tillsyn, underhåll och vård af samlingarna.....	»	6,200: —
---	---	----------

Domkapitlens expeditioner:

[39.] för betäckande af brister i domkapitlens expeditionskassor.....	»	1,450: —
[40.] till förstärkande af ordinarie anslaget till domkapitlens expeditioner.....	»	2,970: —

Universiteten:

[41.] för anställande vid universitetet i Uppsala af lektorer i tyska, franska och engelska språken, återstoden af förut beviljade anslag,	»	9,000: —
[42.] till inköp af mikroskop för zoologiska museet vid universitetet i Uppsala.....	»	2,000: —
[43.] till aflöning åt en assistent vid det meteorologiska observatoriet i Uppsala samt till bestridande af löpande utgifter för de vid observatoriet anordnade seismologiska undersökningarna.....	»	2,000: —

Kungl. Maj:t föreslår vidare Riksdagen i fråga om universiteten att

[44.] till uppförande, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med uppgjorda ritningar och förslag, af en ny byggnad för den fysiska institutionen vid universitetet

transport kronor	76,620: —
------------------	-----------

	transport kronor	76,620: —
i Uppsala bevilja ett anslag af 297,080 kronor och däraf på extra stat för år 1906 anvisa ett belopp af..	»	75,000: —
[45.] till arfvoden åt extra ordinarie amanuenser vid universitetsbiblioteket i Uppsala för år 1906 bevilja ett extra anslag af	»	3,500: —
[46.] för utgifvande i tryck af vederbörligen granskade anteckningar efter föreläsningar, hållna inom juridiska fakulteterna vid rikets universitet, på extra stat för år 1906 anvisa ett belopp af.....	»	5,000: —
att användas enligt de närmare föreskrifter, Kungl. Maj:t kan finna godt bestämma;		
[47.] för anställande vid universitetet i Lund af lektorer i tyska, franska och engelska språken på extra stat för år 1906 anvisa af förut beviljade anslag ett belopp af.....	»	9,000: —
[48.] för uppehållande af undervisning i entomologi och vård af de entomologiska samlingarna vid universitetet i Lund på extra stat för år 1906 anvisa ett belopp af.....	»	3,000: —
att utgå under förutsättning att fullt lämplig person för tjänstgöringens bestridande finnes att tillgå;		
[49.] för aflönande af en föreståndare för universitetets i Lund historiska museum samt mynt- och medaljkabinett på extra stat för år 1906 bevilja ett belopp af.....	»	2,000: —
med skyldighet för föreståndaren att utföra det arbete, som det mindre akademiska konsistoriet finner skäl att bestämma;		
[50.] för inköp af instrument och inredningsartiklar för fysiska institutionen vid universitetet i Lund på extra stat för år 1906 anvisa af förut beviljad anslag ett belopp af.....	»	2,500: —
[51.] till arfvode åt en amanuens vid universitetets i Lund konstsamlingar på extra stat för år 1906 bevilja ett belopp af	»	500: —
[52.] till arfvoden åt extra biträden vid universitetsbiblioteket i Lund på extra stat för år 1906 anvisa ett belopp af.....	»	2,500: —
	transport kronor	179,620: —

	transport kronor	179,620: —
[53.] såsom personligt lönetillägg åt kamreraren vid universitetet i Lund Oscar Gerhard Regnell på extra stat för år 1906 anvisa	»	750: —
däraf 150 kronor såsom tjänstgöringspenningar.		

Ytterligare föreslår Kungl. Maj:t Riksdagen att på extra stat för år 1906 bevilja i afseende å

Karolinska mediko-kirurgiska institutet:

[54.] till arfvode åt en amanuens vid institutets medicinska poliklinik å serafimerlasarettet	»	750: —
[55.] till arfvode åt en amanuens vid institutets kirurgiska poliklinik å serafimerlasarettet	»	750: —
[56.] till arfvode åt en amanuens vid institutets oftalmiatrika poliklinik å serafimerlasarettet	»	750: —
[57.] till arfvode åt en amanuens vid institutets gynekologiska klinik å Sabbatsbergs sjukhus	»	900: —
[58.] till städning och upppassning vid institutets hygieniska institution	»	500: —
[59.] till en pediatrik klinik vid Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn	»	1,800: —
och till en poliklinik för barnsjukdomar i Stockholm	»	2,800: —
under villkor, hvad sistnämnda anslag beträffar, att Stockholms stad för polikliniken tillskjuter samma belopp för år 1906;		
[60.] till anskaffande och underhåll af materiell för oftalmiatrika kliniken vid institutet	»	500: —
[61.] till bekostande af teckningar i vetenskapliga ändamål vid institutet	»	1,500: —
[62.] för upprätthållande af den institutet åliggande undervisning och sjukvård vid vissa obstetriska och gynekologiska kliniker under den tid af år 1906, hvarunder de ordinarie lärarne vid institutet icke ombesörja nämnda undervisning och sjukvård,	»	1,500: —
[63.] till anskaffande af ny materiell för det bakteriologiska laboratoriet vid institutet	»	6,550: —
[64.] till inköp af nya termostater och mikroskop för den hygieniska institutionen vid institutet	»	2,500: —
	transport kronor	201,170: —

	transport kronor	201,170: —
[65.] till anskaffande af så kallade moulager för den syfilidologiska kliniken vid institutet.....	»	1,500: —
[66.] för ändrad inredning af den för tandläkare- institutet afsedda lokal i huset n:r 46 vid Malmskill- nadsgatan i Stockholm, äfvensom för lokalens utrust- ning och förseende med erforderlig materiell, allt i hufvudsaklig öfverensstämmelse med ett af lärarerrådet vid institutet i ämnet framställt förslag med däri af öfverintendentsämbetet tillstyrkta förändringar	»	7,625: —

Allmänna läroverken och pedagogierna:

[67.] för tillfällig löneförbättring åt lärare vid allmänna läroverk och pedagogier, som skola ombildas till samskolor eller indragas	»	99,200: —
att utgå efter samma grunder som under år 1905; [68.] till arvoden åt extra och vikarierande lärare vid de allmänna läroverken.....	»	160,000: —

Högre skolor för kvinnlig ungdom:

[69.] till resestipendier åt föreståndarinnor och lärarinnor vid högre skolor för kvinnlig ungdom och samskolor, under de villkor och bestämmelser, Kungl. Maj:t kan finna godt föreskrifva,	»	6,000: —
---	---	----------

Högre lärarinneseminariet:

[70.] för uppehållande af undervisningen vid semi- nariet.....	»	8,000: —
[71.] för uppehållande af den valfria fjärde års- kursen vid seminariet.....	»	3,000: —
samt för undervisning i huslig ekonomi vid semi- nariet och den därmed förenade normalskolan för flickor	»	5,000: —

Folkundervisningen:

[72.] till utförande af vissa byggnadsarbeten vid folkskoleseminariet i Härnösand äfvensom anskaffande	transport kronor	491,495: —
---	------------------	------------

af gymnastikattiralj för seminariet af förut beviljadt	transport kronor	491,495: —
anslag.....	»	86,000: —
[73.] för anskaffande af gymnastikattiralj och andra inventarier m. m. vid folkskoleseminariet i Linköping.....	»	9,354: —
Vidare föreslår Kungl. Maj:t Riksdagen		
[74.] att till uppförande, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med upprättade ritningar och kostnadsförslag jämte därtill hörande såsom alternativ II betecknade tillägg, af ny byggnad för folkskoleseminariet i Stockholm å de kronan tillhöriga tomterna i kvarteret Marsvinet i nämnda stad samt till anskaffande af gymnastikattiralj m. m. bevilja ett belopp af 368,850 kronor och däraf på extra stat för år 1906 anvisa.....	»	100,000: —
[75.] att för uppehållande af undervisning uti folkskolans högre afdelningar vid de med folkskoleseminarierna i Kalmar och Landskrona förenade öfnings-skolorna på extra stat för år 1906 bevilja ett belopp af	»	3,400: —
[76.] att till anordnande, i enlighet med de närmare bestämmelser, Kungl. Maj:t kan finna lämpligt föreskrifva, af repetitionskurser i gymnastik för folkskolelärare på extra stat för år 1906 anvisa ett anslag af.....	»	10,000: —
[77.] att dels på extra stat för år 1906 bevilja för beredande af möjlighet till skolgång för fattiga barn inom Vilhelmina församlings fjälltrakter och inom Risbäcks kapellförsamling ett anslag af.....	»	5,000: —
att användas enligt de af departementschefen till nämnda statsrådsprotokoll angifna, för år 1905 gällande grunder,		
för beredande af möjlighet till skolgång för fattiga, inom Arjeplogs församling på längre afstånd från församlingens skolor boende, skolpliktiga barn ett anslag af.....	»	2,000: —
att användas enligt de af departementschefen till samma statsrådsprotokoll angifna, för år 1905 gällande grunder, samt		
	transport kronor	707,249: —

	transport kronor	707,249: —
för beredande af möjlighet till skolgång för fattiga, inom Stensele församling på längre afstånd från församlingens skolor boende, skolpliktiga barn ett anslag af	»	2,500: —
att användas enligt de närmare bestämmelser, Kungl. Maj:t kan finna godt meddela;		
dels ock af redan beviljadt anslag på extra stat för år 1906 anvisa ett belopp af	»	600: —
att användas såsom bidrag till uppehållande af en mellan byarna Gargaur, Brännäs och Mullholm inom Arjeplogs församling flyttande folkskola;		
[78.] att till understöd åt mindre bemedlade manliga och kvinnliga lärjungar vid sådana folkhögskolor, som åtnjuta bidrag af statsmedel, må, under villkor att sådant understöd endast får tilldelas elev, som är i den ålder, att före kursens slut komma att uppnås af manlig elev aderton år och af kvinnlig elev sexton år, samt i öfrigt enligt de närmare bestämmelser, Kungl. Maj:t kan finna godt föreskrifva, på extra stat för år 1906 anvisas ett belopp af	»	25,000: —
[79.] att till resestipendier åt rektorer samt öfriga lärare och lärarinnor vid folkskoleseminarierna, under de villkor och bestämmelser, som Kungl. Maj:t kan finna godt föreskrifva, anvisa på extra stat för år 1906 ett belopp af	»	2,000: —
[80.] att till resestipendier åt folkskolelärare och folkskolelärarinnor, enligt de villkor och bestämmelser, som Kungl. Maj:t kan finna godt föreskrifva, på extra stat för år 1906 uppföra ett anslag af	»	4,000: —
Kungl. Maj:t föreslår vidare Riksdagen att på extra stat för år 1906 anvisa i afseende å		

De tekniska läroverken:

[81.] till täckande af kostnaderna för verkställda utredningar angående tekniska högskolans utvidgning	»	8,104: —
[82.] till förstärkning af lärarekrafterna vid tekniska högskolan	»	17,500: —
	transport kronor	766,953: —

	transport kronor	766,953: —
[83.] till förstärkning af lärarekrafterna vid tekniska skolan i Stockholm 2,000 kronor samt till inköp och underhåll af inventarier och undervisningsmaterie		
ll vid samma skola 750 kronor, eller tillhoppa.....	»	2,750: —
[84.] för uppehållande af verksamheten vid tekniska elementarskolan i Norrköping till betjäningens aflöning 250 kronor, till lyshållning, uppvärmning m. m.		
1,300 kronor, till assistenter och repetitörer 400 kronor, till undervisningen i främmande språk 400 kronor,		
till höjd aflöning åt läraren i frihandsteckning 150 kronor samt till bibliotek och samlingar 300 kronor,		
eller tillhoppa.....	»	2,800: —
[85.] för uppehållande af verksamheten vid tekniska elementarskolan i Malmö till betjäningens aflöning 850 kronor, till lyshållning, uppvärmning m. m.		
1,700 kronor, till en parallellafdelning i första årskursen 3,500 kronor, till en parallellafdelning i andra		
årskursen 4,000 kronor, till en parallellfackafdelning i tredje årskursen 1,500 kronor samt till inköp af undervisningsmaterie		
ll 500 kronor, eller tillhoppa.....	»	12,050: —
[86.] för uppehållande af verksamheten vid tekniska elementarskolan i Örebro till betjäningens aflöning 750 kronor, till lyshållning, uppvärmning m. m.		
3,300 kronor, till arvode åt en extra lärare i ren matematik och fysik i skolans parallellafdelningar 2,500		
kronor, till en parallellafdelning i första årskursen 2,475 kronor, till en parallellafdelning i andra årskursen 3,680		
kronor samt till en parallellafdelning i tredje årskursen 3,340 kronor, eller tillhoppa	»	16,045: —
[87.] för uppehållande af verksamheten vid tekniska elementarskolan i Borås till undervisning i verkstadsarbete 700 kronor, till undervisning i svenska och		
främmande språk 500 kronor, till undervisning i frihandsteckning 200 kronor, till betjäningens aflöning 850 kronor samt till lyshållning, uppvärmning m. m.		
1,600 kronor, eller tillhoppa	»	3,850: —
[88.] för uppehållande af verksamheten vid tekniska elementarskolan i Härnösand till undervisning		
	transport kronor	804,448: —

	transport kronor	804,448: —
i svenska språket 200 kronor, till undervisning i främmande språk 400 kronor, till lyshållning, uppvärmning m. m. 2,900 kronor samt till betjäningens aflöning 850 kronor, eller tillhopa	»	4,350: —
[89.] till understöd åt lägre tekniska yrkesskolor samt till bestridande af kostnader för inspektion af dessa skolor, återstoden af förut beviljadt anslag,	»	70,000: —

Gymnastiska centralinstitutet:

[90.] för uppehållande af undervisningen i den kvinnliga lärokursen vid institutet med ett ökad antal elever	»	4,700: —
--	---	----------

Härjämte föreslår Kungl. Maj:t Riksdagen att i afseende å

Farmaceutiska institutet:

[91.] dels för institutets behof på extra stat för år 1906 anvisa till ökad ersättning åt sekreterare och kamrerare 500 kronor, till egendomens underhåll, renhållning och diverse 1,000 kronor, till bränsle, gas, vatten m. m. 500 kronor, till städning af lokalerna m. m. 150 kronor, samt till lokalernas omändring, inredning och möblering i hufvudsaklig enlighet med en för ändamålet upprättad plan 9,800 kronor, eller sammanlagdt	»	11,950: —
---	---	-----------

dels ock medgifva, att för lokalernas omändring m. m. må användas 3,200 kronor af reserverade öfverskott å de studerandes kurs- och terminsafgifter för åren 1903 och 1904.

Vidare föreslår Kungl. Maj:t Riksdagen att på extra stat för år 1906 anvisa beträffande

Barnmorskeundervisningen och barnbördshusen:

[92.] till anordnande af repetitionskurser för äldre barnmorskor och till beredande, såvidt ske kan, af fri

transport kronor 895,448: —

	transport kronor	895,448: —
bostad eller hyresbidrag åt deltagarinnorna däri under den tid, de genomgå dessa kurser,	»	3,000: —

Vetenskapsakademien:

[93.] dels för inlösen af fullständiga exemplar och enstaka delar af en internationell fortlöpande katalog öfver naturvetenskaplig litteratur, återstoden af förut beviljadt anslag,	»	2,000: —
dels ock för upprätthållande af den för ifråga- varande katalogarbete anordnade regionalbyrån för Sverige	»	1,600: —

Musikaliska akademien:

[94.] för anordnande af ökad undervisning vid musikkonservatorium samt beredande af tillfälle för vissa elever vid konservatoriet till profundervisning i skola	»	6,532: —
---	---	----------

Naturhistoriska riksmuseum:

[95.] till vård, underhåll och förkofran af museets etnografiska afdelning	»	3,500: —
[96.] till inköp och insamling af naturalier vid museets afdelning för arkegoniater och fossila växter, till arbetsbiträden därstädes och till bestridande af andra med arbetena vid afdelningen förenade utgifter	»	2,000: —

Meteorologiska centralanstalten:

[97.] dels till upprätthållande af fullständigt ord- nad väderlekstjänst vid anstalten	»	9,050: —
hvaraf 500 kronor såsom personligt tillägg i arfvodet åt amanuensen vid anstalten, filosofie doktorn Nils Ekholm och 3,000 kronor såsom anslag till vetenskap- ligt biträde vid väderlekstjänsten, dels ock till upprätthållande af en meteorologisk station i Gellivare	»	300: —
	transport kronor	923,430: —

transport kronor 923,430: —

Undervisningsanstalter för döfstumma och blinda:

[98.] för uppehållande af undervisningen vid läroanstalten i Bollnäs för öfveråriga döfstumma.....	»	9,000: —
[99.] för handtverksskolan i Kristinehamn för blinda	»	10,000: —
[100.] till tryckning af blindskrifter	»	2,500: —
samt till understöd åt blindlärareelever och reseunderstöd åt blindlärare	»	1,200: —
[101.] till resestipendier åt föreståndare, lärare och lärarinnor vid rikets abnormskolor (döfstumskolor, blindskolor och sinnesslöanstalter), på de villkor och under de närmare bestämmelser, Kungl. Maj:t kan finna skäligt föreskrifva,	»	1,000: —

Undervisningsanstalter för vanföra:

[102.] dels till understöd åt de i Göteborg, Hälsingborg och Stockholm af föreningarna för bistånd åt vanföra inrättade undervisningsanstalter för vanföra att användas i öfverensstämmelse med de af departementschefen till nämnda statsrådsprotokoll angifna grunder, dels ock för bekostande af dessa anstalters inspektion	»	12,000: —
---	---	-----------

Diverse anslag:

[103.] för beredande af religionsvård åt svenska sjömän i utländska hamnar samt åt andra därstädes sig uppehållande landsmän	»	15,000: —
Härjämte föreslår Kungl. Maj:t Riksdagen:		
[104.] att för anställande under åren 1906—1908 af en extra ordinarie prästman vid järnvägslinjen Gellivare—Riksgränsen bevilja 10,500 kronor, hvaraf på extra stat för år 1906	»	3,500: —
[105.] att på extra stat för år 1906 anvisa till anställande af tre kontraktsadjunkter inom Södra lappmarkens kontrakt samt de delar af Västerbottens andra		

transport kronor 977,630: —

	transport kronor	977,630: —
och tredje kontrakt, som tillhöra lappmarken, af förut beviljad anslag,.....	»	6,000: —
samt till resekostnadsersättning åt dessa kontraktsadjunkter, likaledes af förut beviljad anslag,.....	»	1,100: —
[106.] att på extra stat bevilja		
till anställande af två kontraktsadjunkter inom Västerbottens fjärde kontrakt 12,000 kronor, däraf för år 1906.....	»	4,000: —
till resekostnadsersättning åt dessa kontraktsadjunkter 1,500 kronor, däraf för år 1906.....	»	500: —
samt till två stipendier för utbildande vid universitet af präster, förtrogna med finska språket, 4,500 kronor, däraf för år 1906.....	»	1,500: —
med rätt för Kungl. Maj:t att meddela de närmare bestämmelser, som må erfordras rörande anslagens användande;		
[107.] att till resestipendier åt prästmän, under de villkor och bestämmelser, Kungl. Maj:t kan finna godt föreskrifva, på extra stat för år 1906 anvisa ett belopp af	»	5,000: —
[108.] att till bestridande af kostnaderna för viss utredning rörande ecklesiastika boställen på extra stat för år 1906 anvisa ett förslagsanslag å	»	10,000: —
[109.] att för uppförande af en kapellbyggnad i Hvitträsk by i hufvudsaklig öfverensstämmelse med för ändamålet af öfverintendentsämbetet uppgjord ritning på extra stat för år 1906 bevilja ett belopp af	»	13,400: —
[110.] att för fullbordande af Karesuando församlings kyrka i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de af Kungl. Maj:t den 25 april 1889 gillade ritningar på extra stat för 1906 bevilja ett belopp af	»	25,000: —
[111.] att såsom bidrag till invändig restaurering af Strängnäs domkyrka i hufvudsaklig öfverensstämmelse med för ändamålet upprättade ritningar och med iakttagande af vissa af domkapitlet i Strängnäs uti utlåtande den 30 juli 1903 ifrågakända inskränkningar i restaureringsplanen bevilja ett anslag af 49,200		

 transport kronor 1,044,130: —

	transport kronor	1,044,130: —
kronor och däraf på extra stat för år 1906 anvisa ett belopp af	»	19,200: —
Kungl. Maj:t föreslår vidare Riksdagen att på extra stat för år 1906 bevilja:		
[112.] till svenska fornskriftsällskapet	»	2,000: —
[113.] till nordiska museet	»	50,000: —
att, under villkor att utaf ledamöterna i museets nämnd en är af Kungl. Maj:t förordnad, äfvensom på de öfriga villkor, Kungl. Maj:t kan finna lämpligt föreskrifva, ställas till nämndens förfogande för att enligt dess bestämmande användas för museet tillhörande ändamål;		
[114.] till kulturhistoriska museet i Lund	»	5,000: —
att ställas till styrelsens för kulturhistoriska föreningen för södra Sverige förfogande för att enligt dess bestämmande användas för museet tillhörande ändamål;		
[115.] till understöd för fortsatt utgifvande af tidskriften Nordiskt medicinskt arkiv	»	5,000: —
[116.] till understöd för fortsatt utgifvande af tidskriften Acta mathematica	»	3,000: —
[117.] till understöd för fortsatt utgifvande af tidskriften Sfinx	»	1,200: —
med villkor att dess utgifvare till universitetsbiblioteket i Uppsala öfverlämnar 40 exemplar af tidskriften för att användas för bibliotekets bytesverksamhet med utlandet;		
[118.] till understöd, under de i nämnda statsrådsprotokoll angifna villkor, åt sådana anstalter och föreningar, som anordna föreläsningskurser för arbetsklassen,	»	155,000: —
af hvilket anslag dock högst 4,000 kronor må kunna, på de villkor, Kungl. Maj:t bestämmer, användas till understöd åt sådana centrala anstalter, som förmedla föreläsningar af ifrågavarande slag och åt lokala anstalter för sådana föreläsningar tillhandahålla passande åskådningsmateriell;		
[119.] såsom bidrag till betäckande af kostnaderna för de föreläsningskurser, som från universiteten i		
	transport kronor	1,284,530: —

transport kronor 1,284,530: —

Uppsala och Lund varda på begäran vare sig af institution, som ej åtnjuter särskildt till föreläsningskurser för arbetsklassen beviljadt statsunderstöd, eller af viss kommun eller enskild person anordnade att under år 1906 eller senare hållas utom universitetsstäderna..... » 6,000: —
 hvaraf 3,000 kronor till hvartdera universitetet, att utgå under villkor att den, som föreläsning begärt, för betäckande af föreläsarens resekostnad och arfvode tillskjuter minst lika mycket som staten;

[120.] såsom bidrag till bestridande af kostnaderna för de föreläsningskurser, som äro afsedda att under sommaren 1906 vid universitetet i Lund för allmänheten anordnas, » 4,000: —

[121.] till täckande af brist, som uppstått vid de under år 1903 vid universitetet i Uppsala anordnade föreläsningskurser för allmänheten, » 2,145: —

[122.] för bearbetning och utgifning af de vetenskapliga resultaten af filosofie doktorn Sven Hedins resa i Centralasien under åren 1899—1902, återstoden af förut beviljadt anslag, » 25,000: —

[123.] för bearbetning och utgifning af de viktigaste vetenskapliga resultaten af docenten Otto Nordenskjölds expedition till Södra Ishafvet under åren 1902 och 1903, af förut beviljadt anslag, » 10,000: —

Slutligen föreslår Kungl. Maj:t Riksdagen

[124.] att dels, för bearbetning och utgifning af de viktigaste vetenskapliga resultaten af docenten Axel Hambergs och hans medarbetares undersökningar rörande högfjällsområdet mellan Kwickjock och Stora Sjöfallet i Lule lappmark, bevilja ett anslag af 19,500 kronor, att fördelas på åren 1906, 1907 och 1908 med 6,500 kronor för hvarje år samt utgå under de af departementschefen till nämnda statsrådsprotokoll angifna villkor och förbehåll, dels ock af omförmälda anslag på extra stat för år 1906 anvisa ett belopp af » 6,500: —

äfvensom att på extra stat för år 1906 anvisa

[125.] för underhåll och tillsyn af de i riket inrättade vattenhöjdmätningstationerna m. m. » 2,800: —

transport kronor 1,340,975: —

	transport kronor	1,340,975: —
samt till fortsatt sammanställning och bearbetande af anteckningar öfver registrerade vattenhöjder.....	»	1,300: —
eller tillhopa 4,100 kronor;		
[126.] för befrämjande af den verksamhet, som enligt fastställda stadgar åligger svenska sällskapet för nykterhet och folkuppfostran, det år 1837 stiftade svenska nykterhetssällskapet	»	4,000: —
[127.] till främjande af centralförbundets för nykterhetsundervisning verksamhet.....	»	4,000: —
att af förbundet användas under de villkor, Kungl. Maj:t kan finna skäligt föreskrifva;		
[128.] till understöd för fortsatt utgifvande under åren 1905 och 1906 af tidskriften Mimer	»	2,000: —
[129.] till pedagogiska biblioteket i Stockholm	»	4,000: —
[130.] till understöd, på de villkor, Kungl. Maj:t kan finna lämpligt bestämma, för fortsatt utgifvande af tidskriften Nyare bidrag till kännedom om de svenska landsmålen och svenskt folklif	»	3,650: —
[131.] till understöd, under de villkor, Kungl. Maj:t kan finna skäligt bestämma, för anordnande af undervisningskurser för utbildande af lärarinnor i huslig ekonomi.....	»	12,000: —
däraf åt styrelsen för Uppsala enskilda läroverk 7,000 kronor, åt styrelsen för aktiebolaget Ateneum för flickor i Stockholm 2,500 kronor och åt Göteborgs allmänna folkskolestyrelse 2,500 kronor;		
[132.] till fullbordande enligt uppgjord plan af påbörjad utredning angående ortnamn i Älfsborgs län ett förslagsanslag å	»	10,000: —
[133.] till beredande, i enlighet med de i statsrådsprotokollet öfver finansärenden för denna dag angifna grunder, af dyrtidstillägg för år 1905 åt en del tjänstemän och betjante i ecklesiastikdepartementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli samt till ecklesiastikdepartementet hörande ämbetsverk och kårer, såsom förslagsanslag,	»	80,000: —
[134.] för återgäldande af belopp, som af statskontoret förskottsvis utbetalts	»	145,744: —
summa kronor		1,607,669: —

En jämförelse beträffande denna hufvudtitel mellan de i 1905 års riksstat upptagna och de af Kungl. Maj:t nu för år 1906 föreslagna belopp utfaller sålunda:

	1905.	1906.	
ordinarie anslag	17,119,229:—	17,287,931:—	således ökning kronor 168,702:—
extra »	1,593,371:—	1,607,669:—	» » » 14,298:—
summa kronor	18,712,600:—	18,895,600:—	således ökning kronor 183,000:—

Nionde hufvudtiteln,

innefattande anslagen till jordbruksdepartementet.

I afseende å regleringen af denna hufvudtitel, under hvilken finnes i nu gällande riksstat till årliga eller ständiga utgifter anvisadt:

kontant	kronor	4,950,906:—
indelning och därmed jämförlig anvisning, på förslag:		
friheter	»	7,730:—
ersättningar	»	1,664:—
tillsammans kronor		4,960,300:—

vill Kungl. Maj:t i enlighet med de beslut, som innefattas uti bilagda statsrådsprotokoll öfver jordbruksärenden denna dag*), föreslå beträffande

Undervisningsanstalter för jordbruk och landtmannanäringar:

att Riksdagen må,
[1, 2.] med godkännande af de i statsrådsprotokollet intagna förslagen till stater för landtbruksinstitutet vid Ultuna samt för landtbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp äfvensom af de i statsrådsprotokollet föreslagna villkor och förbehåll för åtnjutande af de i samma stater upptagna löneförmåner,

*) Se bil. till statsverkspropositionen: "Nionde hufvudtiteln".

[1.] *dels* höja det under anslagstiteln »undervisningsanstalter för jordbruk och landtmannanäringar» uppförda anslag till landtbruksinstitutet vid Ultuna från 51,000 kronor till 59,000 kronor, eller med 8,000 kronor;

[2.] *dels ock* höja det under samma anslagstitel uppförda anslag till landtbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp från 65,000 kronor till 75,000 kronor, eller med 10,000 kronor;

[3.] att Riksdagen må

dels, i stället för det under anslagstiteln »undervisningsanstalter för jordbruk och landtmannanäringar» nu upptagna anslag å 4,000 kronor till aflöningar åt en instruktör i boskapsskötsel och en instruktör i mejerihushållning, under samma anslagstitel uppföra ett anslag å 8,000 kronor till aflöningar åt en statskonsulent i boskapsskötsel och en statskonsulent i mejerihushållning med 4,000 kronor åt dem hvardera, däraf 2,500 kronor i lön och 1,500 kronor i tjänstgöringspenningar, äfvensom ej mindre medgifva, att dessa statskonsulenter må äga åtnjuta två ålderstillägg, hvarterda å 500 kronor, att tilläggas lönen, än äfven godkänna de villkor och förbehåll, som i statsrådsprotokollet föreslagits för åtnjutande af de statskonsulenterna sålunda medgifna löneförmåner;

dels ock medgifva, att nuvarande innehafvarne af befattningarna såsom instruktör i boskapsskötsel och instruktör i mejerihushållning må i afseende å rätt till åtnjutande af ålderstillägg såsom statskonsulent i boskapsskötsel och statskonsulent i mejerihushållning äga tillgodoräkna sig sin tjänstetid uti berörda instruktörsbefattningar;

kommande i händelse af bifall härtill samt till hvad under punkterna 1 och 2 här ofvan föreslagits, anslagstiteln »undervisningsanstalter för jordbruk och landtmannanäringar» (däraf ett förslagsanslag å 15,000 kronor till understöd åt landtmannaskolor) att höjas från 270,600 kronor med kronor

22,000: —

till 292,600 kronor;

transport kronor

22,000: —

transport kronor 22,000: —

Veterinärundervisningen:

[4.] att Riksdagen må å nionde hufvudtiteln, näst efter anslagstiteln »undervisningsanstalter för jordbruk och landtmannanäringar», med oförändrad benämning uppföra det för närvarande å åttonde hufvudtiteln under anslagstiteln »Veterinärundervisningen» i riksstaten upptagna belopp,.....

» 58,500: —

Befrämjande i allmänhet af jordbruk och landtmannanäringar:

[5.] att Riksdagen må
dels medgifva, att med ingången af år 1907 må å landtbruksakademiens experimentalfält i hufvudsaklig öfverensstämmelse med den i statsrådsprotokollet angifna organisationsplan upprättas en centralanstalt för försöksväsendet på jordbruksområdet, under villkor att ej mindre befattningarna såsom agrikulturkemist, växtfysiolog och inspektor vid landtbruksakademiens experimentalfält med utgången af år 1906 samt assistentbefattningen vid landtbruksakademiens agrikulturkemiska anstalt efter nuvarande innehafvarens af denna befattning afgang indragas, än äfven i öfrigt de anslag, hvilka af Riksdagen under anslagstiteln »befrämjande i allmänhet af jordbruk och landtmannanäringar» blifvit beviljade såväl till uppehållande af den hittills bedrifna försöksverksamheten vid landtbruksakademiens agrikulturkemiska och växtfysiologiska anstalter samt landtbruksafdelning och till ersättning för de kostnader, som kunna tillskyndas akademien för afgifvande till Kungl. Maj:t af anbefallda utredningar och utlåtanden, som ock till uppehållande af statens entomologiska anstalts verksamhet, från och med år 1907 upphöra att utgå, samt att landtbruksakademien utfäster sig att, så länge akademien innehar Experimentalfältet och försöksverksamheten vid ifrågavarande centralanstalt upprätthålles med statsmedel, för verk-

transport kronor 80,500: —

transport kronor
 samhetens bedrifvande upplåta den del af Experimentalfältet med därå befintliga, för ändamålet erforderliga byggnader, hvilken för närvarande disponeras af landbruksakademiens kemiska och växtfysiologiska anstalter samt landbruksafdelning;

80,500: —

dels godkänna det i statsrådsprotokollet intagna förslaget till stat för centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet äfvensom de villkor och förbehåll, som i statsrådsprotokollet föreslagits för åtnjutande af de i samma stat upptagna löneförmåner;

dels ock medgifva, att landbruksakademiens agrikulturkemist, professorn Henrik Gustaf Söderbaum, och landbruksakademiens växtfysiolog, professorn Jakob Eriksson, vid öfvergång till föreståndarbefattningar vid centralanstalten, samt inspektoren vid landbruksakademiens experimentalfält Sigurd Rhodin, därest han kommer att öfvergå till öfverassistentbefattning vid nämnda anstalt, må i afseende å rätt till ålderstillägg i de nya befattningarna tillgodoräkna sig en hvar den tid, han varit i sin nuvarande befattning hos landbruksakademien anställd;

Fiskerinäringens understöd:

[6.] att Riksdagen må, för tillsättande från och med år 1906 af en tredje fiskeriintendentsbefattning, höja det under anslagstiteln »fiskerinäringens understöd» uppförda anslag till statens fiskeriadministration från 16,000 kronor till 20,000 kronor, eller med

» 4,000: —

samt vid bifall härtill höja anslaget till fiskerinäringens understöd från 60,000 kronor till 64,000 kronor;

Domänstyrelsen:

[7.] att Riksdagen må medgifva, att i den för domänstyrelsen gällande stat under skogsafdelningen uppföras aflöningar till ytterligare tre tjänstemän i första graden (notarier) med 3,000 kronor för dem

transport kronor

84,500: —

	transport kronor	84,500: —
hvar, däraf 1,800 kronor i lön, som efter fem år kan		
höjas med 500 kronor och efter tio år med ytterligare		
500 kronor, samt 1,200 kronor såsom tjänstgörings-		
penningar, äfvensom att för sådant ändamål anslaget		
till domänstyrelsen, nu 94,000 kronor, må höjas till		
103,000 kronor, eller med.....	»	9,000: —

Skogsväsendet:

8.] att Riksdagen må

dels i den för skogsstaten gällande stat uppföra ytterligare 35 kronojägare samt för detta ändamål höja bestämda anslaget för skogsstaten från dess nuvarande belopp, 645,608 kronor, med 31,600 kronor till 677,208 kronor;

dels medgifva, att det kronojägare tillkommande ålderstillägg å 100 kronor må från och med år 1906 ingå i kronojägarnes aflöning såsom lön i stället för såsom tjänstgöringspenningar;

dels höja bestämda anslaget till statens skogsläroverk från dess nuvarande belopp, 55,000 kronor, med 3,800 kronor till 58,800 kronor,

så att anslaget till skogsväsendet erhåller följande uppställning:

bestämmt anslag:

för skogsstaten..... kr. 677,208: —

» statens skogsläroverk » 58,800: — kr. 736,008: —

förslagsanslag:

till ålderstillägg åt skogsstaten och

skogsinstitutets lärarpersonal..... » 100,000: —

reservationsanslag:

till enskilda skogs-

undervisningen kr. 5,600: —

» kronoskogarnas

förvaltning och be-

transport kronor 5,600: —

836,008: —

93,500: —

transport kronor	5,600: —	836,008: —	93,500: —
främjande af skogs- väsendet i allmän- het.....	» 1,599,792: —	» 1,605,392: —	

summa kronor 2,441,400: —

hvarigenom det nuvarande anslaget till skogsväsendet i dess helhet skulle ökas med

35,400: —

dels medgifva, att för uppehållande af statens skogsskolors äfvensom skogsskolans vid Skogshall verksamhet må, utöfver af Riksdagen förut anvisade medel, af reservationsanslaget till kronoskogarnas förvaltning och befrämjande af skogsväsendet i allmänhet enligt de i statsrådsprotokollet angifna grunder användas under år 1905 högst 12,800 kronor och från och med år 1906 årligen högst 16,850 kronor;

dels medgifva, att från och med innevarande år må för tjänstgöring i de delar af landet, där lagen angående vård af enskildas skogar och nådiga förordningen angående skogsvårdsstyrelser icke äga tillämpning, anställas en skogsingenjör med enahanda ersättning, som förut varit för skogsingenjör bestämd, dock ej öfver 3,300 kronor om året;

dels ock godkänna det i statsrådsprotokollet intagna förslaget till ny stat för den forstliga försöksanstalten äfvensom medgifva, att den nya staten må tillämpas från och med ingången af innevarande år;

samt att Riksdagen må medgifva, att rätt till tjänstårsberäkning för åtnjutande af ålderstillägg må tillkomma dels direktör vid skogsinstitutet för den tid, hvarunder han innehaft befattning såsom öfverjägmästare, dels öfverjägmästare för den tid, under hvilken han varit direktör för skogsinstitutet, dels ock lektor vid skogsinstitutet för den tid, hvarunder han varit jägmästare eller innehaft befattning såsom föreståndare för statens skogsskola eller underlärare vid Ombergs skogsskola;

transport kronor 128,900: —

transport kronor 128,900: —

Skiften och afvittringar:

[9.] att Riksdagen må medgifva, att de belopp, hvarmed inkomsterna af tjänsten under år 1906 för afvittringslandtmätarne i Västerbottens och Norrbottens län kunna komma att understiga 3,000 kronor för dem, som tillhöra första lönegraden, och 3,500 kronor för dem, som på grund af ålder i tjänsten åtnjuta arfvodesförhöjning, må desse tjänstemän godtgöras af anslagen till storskiftes- och afvittringsverken;

Rikets allmänna kartverk:

[10.] att Riksdagen må

dels medgifva, att — utan ändring i öfrigt af hvad Riksdagens år 1894 fattade beslut angående aflöningsförmåner för personal vid rikets allmänna kartverk innehåller — i fråga om arfvodena för de ekonomiska kartarbetenas ledare samt för kartografer och geodeter följande ändrade bestämmelser må blifva gällande, nämligen:

att arfvode till kartograf äfvensom till geodet bestämnes till 2,000 kronor med tre ålderstillägg å 500 kronor, hvilka utgå efter respektive 5, 10 och 15 års väl vitsordad tjänstgöring;

att den, som förordnas att handhafva närmaste ledningen af de ekonomiska kartarbetenas utförande, må tilldelas ett årligt arfvode af 1,000 kronor; samt

att högst tre årliga arfvoden, hvart och ett å 500 kronor, må tilldelas de kartografer eller geodeter, som förordnats att biträda vid kartarbetenas öfvervakande och ledning;

dels medgifva, att vid rikets allmänna kartverk anställd civil topograf skall i fråga om aflöningsförmåner vara likställd med kartograf;

dels höja ordinarie anslaget till rikets allmänna kartverk, nu 178,600 kronor, med

» 20,200: —

transport kronor 149,100: —

transport kronor 149,100: —
 eller till 198,800 kronor, äfvensom medgifva, att anslaget må i riksstaten uppföras såsom reservationsanslag;

dels ock, för anställande af ökad civil personal vid rikets allmänna kartverk m. m., på extra stat för år 1906 anvisa ett anslag af 21,200 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att, för anställande af dylik personal m. m. under innevarande år, låta utaf nämnda belopp förskottsvis under samma år af tillgängliga medel utanordna 7.000 kronor.

summa ökning kronor 149,100: —

Om till förestående ökning lägges de ordinarie anslagens nuvarande slutsumma..... » 4,960,300: —
 komma nionde hufvudtitelns ordinarie anslag att uppgå till kronor 5,109,400: —

Extra anslag.

Förutom ofvan under punkten 10 begärda extra anslag för anställande af ökad civil personal vid rikets allmänna kartverk m. m. kronor 21,200: —

vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att å extra stat för år 1906 bevilja:

[11.] till bestridande af kostnader för ändrings- och reparationsarbeten inom hufvudbyggnaden vid landtbruksinstitutet vid Ultuna samt för anordnande af centraluppvärmning i samma byggnad » 37,400: —

[12.] för höjning från 4,000 kronor till 6,000 kronor af det till enhvar af de inom Västernorrlands, Västerbottens och Norrbottens län inrättade tre landtbruksskolor utgående understöd af statsmedel..... » 6,000: —

[13.] för aflönande vid veterinärinstitutet i Stockholm af ett biträde vid den patologiskt-anatomiska och

transport kronor 64,600: —

transport kronor	64,600: —
bakteriologiska afdelningen 2,000 kronor, en adjunkt vid den ambulatoriska kliniken med den undervisningsskyldighet därjämte, som af direktionen för institutet honom ålägges, 3,500 kronor, däraf 2,500 kronor betraktas såsom lön och 1,000 kronor såsom tjänstgöringspenningar, en port- och telefonvakt 800 kronor samt en nattvakt 900 kronor, eller tillhopa	» 7,200: —
[14.] åt veterinärinrättningen i Skara ett anslag af hvaraf 200 kronor till aflönande af vikarie åt föreståndaren, 100 kronor till löneförbättring åt två drängar samt återstoden såsom bidrag till bestridande af utgifter för ved och lyse för elever och undervisningslokaler, undervisningsmateriell och onera m. m.;	» 900: —
Vidare föreslår Kungl. Maj:t Riksdagen att på extra stat för år 1906 bevilja till:	
[15.] bestridande af kostnader för byggnader och anläggningar vid landbruksakademiens experimental-fält	» 222,500: —
[16.] bidrag till bestridande af kostnaderna för allmänna landbruksmöten	» 7,500: —
[17.] prisbelöningar vid allmänna landbruksmöten för husdjur, redskap, maskiner m. m.	» 12,500: —
[18.] bidrag till underhåll af åtta kemiska stationer för jordbrukets och näringarnas behof	» 32,000: —
[19.] bidrag till underhåll af en för öfre Norrland afsedd kemisk-växtbiologisk anstalt inom Norrbottens län	» 11,250: —
[20.] understöd åt frökontrollanstalter	» 10,000: —
[21.] bidrag till uppehållande af Sveriges utsädesförenings praktiskt-vetenskapliga verksamhet	» 25,000: —
[22.] utbildande af en elev i boskapsskötsel och mejerihushållning	» 1,000: —
Ytterligare föreslår Kungl. Maj:t Riksdagen:	
[23.] dels att, för anställande af en förste och en andre torfingenjör samt två torfassister, på extra stat för år 1906 anvisa ett anslag af	» 19,000: —
transport kronor	413,450: —

	transport kronor	413,450: —
[24.] dels ock att medgifva, att Kungl. Maj:t må, för vidtagande af sådana åtgärder, som kunna finnas vara ägnade att främja lösningen af frågan angående lämpligaste sättet att tillgodogöra den i landets torfmossar befintliga bränsletillgång, under år 1906, i mån af behof, disponera hvad vid utgången af år 1905 icke blifvit använt af de utaf Riksdagen till Kungl. Maj:ts förfogande för vidtagande af åtgärder i ofvan angifna syfte på extra stat anvisade anslag å 100,000 kronor för år 1902 samt å 25,000 kronor för år 1905.		
Vidare föreslår Kungl. Maj:t Riksdagen att för år 1906 bevilja till:		
[25.] understöd åt svenska mosskulturföreningen	»	20,000: —
[26.] bidrag till åtgärder för höjande af det mindre jordbruket	»	85,000: —
[27.] ersättande af utaf statskontoret förskjuten del af statsbidrag för år 1905 till fortgående smörprofningar	»	5,000: —
[28.] ökad statsbidrag för år 1906 till berörda smörprofningar	»	10,000: —
[29.] anställande af en statskonsulent i svinskötsel	»	5,000: —
[30.] fjäderfåafvelns befrämjande	»	5,000: —
[31.] de geologiska undersökningarna	»	96,000: —
[32.] bidrag till bildande och upprätthållande af afvelscentra för nötboskap	»	9,000: —
[33.] bestridande af kostnad för extra personal vid Flyinge hingstdepå	»	3,790: —
[34.] anställande af en andre instruktör i husslöjd och personligt ålderstillägg till andre instruktören Jonas Wallander	»	3,500: —
[35.] underhålls- och driftkostnad för ett fartyg för hydrografisk-biologiska undersökningar af de Sverige omgifvande hafven samt för tillsyn och bevakning vid Sveriges hafsfsken	»	25,000: —
[36.] utförande af hydrografisk-biologiska undersökningar af de Sverige omgifvande hafven	»	26,100: —
[37.] bidrag till anordnande af undervisningskurser i navigation för bohuslänske fiskare	»	2,250: —
	transport kronor	709,090: —

	transport kronor	709,090: —
med rätt för Kungl. Maj:t att låta utaf nämnda be- lopp förskottsvis under innevarande år af tillgängliga medel utanordna 1,125 kronor;		
[38.] utförande af vattenståndsobserverationer i vissa af landets vattendrag	»	2,000: —
[39.] arfvoden åt amanuenser och extra biträden å domänstyrelsens skogsafdelning	»	3,350: —
[40.] aflöning åt domänintendenter och för uppe- hållande af domängöromålen hos länsstyrelserna	»	43,200: —
[41.] resekostnader vid domänförvaltningen, såsom förslagsanslag,	»	40,585: —
[42.] beredande af ökade extra lärarkrafter vid skogsinstitutet	»	5,000: —
[43.] uppförande af en provisorisk träbyggnad vid skogsinstitutet	»	9,725: —
med rätt för Kungl. Maj:t att låta beloppet under innevarande år förskottsvis af tillgängliga medel ut- anordna;		
[44.] bestridande af ökade kostnader för kopiering af i landtmäteristyrelsens arkiv förvarade kartor med därtill hörande handlingar	»	3,000: —
[45.] bestridande af statsverkets andel i kostnaden för vägdeltningar, såsom förslagsanslag,	»	50,000: —
[46.] förekommande och hämmande af tuberkel- sjukdomar hos nötkreaturen	»	45,000: —
[47.] understödjande, medelst anslag utan åter- betalningsskyldighet, af sådana myrutdikningar och vattenaftappningar, hvilkas ändamål är att minska frost- ländigheten för närliggande bygd,	»	700,000: —
hvarjämte Kungl. Maj:t föreslår, att i afseende å sistnämnda anslag må gälla de villkor och bestämmel- ser, som i statsrådsprotokollet omförmälas.		
Vidare anmärkes här:		
[48.] att, enligt 1903 års Riksdags beslut, skola till odlingslånefonden under hvart af åren 1904—1908 ej mindre ingå de till statskontoret inflytande annui- teter å odlingslån, än äfven af riksgäldskontoret, i mån af behof, öfverlämnas medel till så stort belopp, som		
	transport kronor	1,610,950: —

transport kronor 1,610,950: —
 jämte de till fonden ingående annuiteter kan erfordras
 till fyllande af högst 1,000,000 kronor.

Ytterligare föreslår Kungl. Maj:t, att under ifråga-
 varande hufvudtitel må å extra stat för år 1906 be-
 viljas till:

[49.] afdikningar å kronans skogar i de norrländ-
 ska länen och i Kopparbergs län..... » 150,000: —

Därjämte föreslår Kungl. Maj:t Riksdagen att be-
 vilja till:

[50.] afdikning af sankta marker, tillhörande västra
 delen af Alträskes kronopark jämte en del af Svanå
 kronopark och af f. d. Selets stockfångstskog i Öfver-
 Luleå socken af Norrbottens län ett anslag af 77,000
 kronor samt däraf å extra stat för år 1906 anvisa » 40,000: —
 med rätt för Kungl. Maj:t att låta utaf sistnämnda
 belopp förskottsvis under innevarande år af tillgäng-
 liga medel utanordna 20,000 kronor.

Vidare föreslår Kungl. Maj:t Riksdagen att för år
 1906 bevilja till:

[51.] reglering af flottleder i de norrländska länen
 äfvensom i Kopparbergs, Örebro och Västmanlands län » 100,000: —
 i sammanhang hvarmed Kungl. Maj:t föreslår Riks-
 dagen att medgifva, att de afgifter, som läggas å flott-
 ningen, må för enahanda ändamål disponeras;

[52.] bidrag till bestridande af kostnaderna för
 uppehållande af skogsvårdsstyrelsernas verksamhet » 60,000: —

[53.] skogsodlingens befrämjande » 100,000: —

Vidare föreslår Kungl. Maj:t Riksdagen:

[54.] att, till betäckande af åtskilliga af statskon-
 toret förskottsvis bestridda utgifter, anvisa å extra stat
 för år 1906..... » 258,050: —

[55.] att, till beredande, i enlighet med de i statsråds-
 protokollet öfver finansärenden denna dag angifna grun-
 der, af dyrtidstillägg för innevarande år åt en del
 tjänstemän och betjante i jordbruksdepartementets af-
 delning af Kungl. Maj:ts kansli samt till jordbruksdepar-
 tementet hörande ämbetsverk och kårer, å extra stat för
 år 1906 anvisa, såsom förslagsanslag, ett belopp af » 85,000: —

tillsammans kronor 2,404,000: —

En jämförelse mellan denna hufvudtitel, sådan den finnes i 1905 års riksstat upptagen och sådan den af Kungl. Maj:t nu är föreslagen, utfaller på följande sätt:

	1905.	1906.	
ordinarie anslag	4,960,300: —	5,109,400: —	således ökning kronor 149,100: —
extra anslag	2,250,000: —	2,404,000: —	» » » 154,000: —
summa kronor	7,210,300: —	7,513,400: —	således ökning kronor 303,100: —

Tionde hufvudtiteln,

omfattande anslagen till pensions- och indragningsstaterna.

Pensionsstaten:

I afseende å denna stat, för hvilken gällande riksstat upptager kontant 2,071,173 kronor, föreslår Kungl. Maj:t enligt bilagda statsrådsprotokoll*),

[1.] att det å ordinarie stat uppförda anslaget för bidrag till pensionering af änkor och barn efter befäl och underbefäl med vederlikar vid armén, nu 112,703 kronor, må höjas med 1,379 kronor till 114,082 kronor;

[2.] att till höjande af det såsom bidrag till pensionering af änkor och barn efter lärare vid allmänna läroverk, pedagogier, seminarier m. m. uppförda anslag, för närvarande utgörande 82,531 kronor, må beviljas ett belopp af 5,232 kronor;

kommande omförmälda anslag härigenom att uppgå till 87,763 kronor;

[3.] att Riksdagen, i afseende å kostnaderna för småskolelärares m. fl. ålderdomsunderstödsanstalts förvaltning och verksamhet under år 1906, må medgifva:

att Kungl. Maj:t må för sistnämnda år bestämma de belopp, som för bestridande af anstaltens förvaltningsbestyr blifva erforderliga; samt

*) Se bil. till statsverkspropositionen: "Tionde hufvudtiteln".

att de för berörda förvaltningskostnad och för anstaltens utgifter i öfrigt under samma år erforderliga medel må af Kungl. Maj:t, i den mån influtna afgifter icke äro att tillgå, anvisas af tillgängliga statsmedel såsom förskott, att antingen ersättas af berörda afgifter, i den mån de under året ingå, eller, därest dessa afgifter skulle för året finnas hertill otillräckliga, anmälas till ersättande af Riksdagen.

Under förutsättning af bifall till hvad sålunda föreslagits, skulle således ökningen under denna stat komma att utgöras af

höjning af bidraget till pensionering af änkor och barn efter befäl och underbefäl med vederlikar vid armén	kronor	1,379: —
höjning af bidraget till pensionering af änkor och barn efter lärare vid allmänna läroverk, pedagogier, seminarier m. m.	„	5,232: —
tillsammans	kronor	6,611: —

Om hertill lägges summan af de ordinarie anslagen till pensionsstaten enligt nu gällande riksstat

skulle de ordinarie anslagen till pensionsstaten enligt Kungl. Maj:ts förslag komma att sluta å ett belopp af

kronor 2,077,784: —

Allmänna indragningsstaten:

För allmänna indragningsstaten är i nu gällande riksstat anvisadt kontant 2,019,817 kronor.

Beträffande denna stat föreslår Kungl. Maj:t,

[4.] att för tillförordnade verkmästaren af 1:sta klassen vid fortifikationen *Johan Emil Wahlström* må uppföras en årlig pension till belopp af 1,000 kronor, att utgå från och med månaden näst efter den, hvori Wahlström entledigas från förordnandet som verkmästare, med rätt för Kungl. Maj:t att låta med pensionsmedlen i främsta runnet lämna godtgörelse för hvad, efter af Kungl. Maj:t därtill lämnadt bemyndigande, af arméförvaltningen må hafva blifvit såsom understöd åt Wahlström förskottsvis utbetaldt för tiden från och med månaden näst efter den, hvori han entledigats från nämnda förordnande;

[5.] att förre vaktaren vid Ridö krutdepå *Johan Norlin* må från och med den 1 oktober 1905 för sin återstående lifstid åtnjuta en årlig pension af 500 kronor;

[6.] att vaktmästaren vid generalstaben *Per August Forslunds* änka *Anna Lovisa Charlotta Forslund*, född Nilsson, må för sin återstående lifstid, så

länge hon i sitt nuvarande änkestånd förblifver, åtnjuta en årlig pension af 160 kronor, att utgå från och med år 1905;

[7.] att vaktmästaren vid landtförsvarsdepartementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli *Carl August Bauer* må från och med månaden näst efter den, hvori han undfår afsked från vaktmästarebeställningen, under sin återstående lifstid uppbära en årlig pension af 500 kronor;

[8.] att till vice korpralen *Sven Emil Johansson Leos* änka *Anna Lovisa Andersdotter Leo* samt till deras barn *Karl Rudolf Joakim*, *Johan Alfred Hjalmar* och *Ellen Anny Maria* må utgå årliga understöd från och med år 1905 med 120 kronor till änkan, så länge hon i sitt nuvarande änkestånd förblifver, samt 60 kronor till hvart och ett af barnen, till dess det fyllt femton år;

[9.] att Riksdagen, under förutsättning af bifall till ett under femte hufvudtiteln framlagdt förslag om förbättrade löneförmåner för lektorerna vid sjökrigsskolan, må medgifva,

a) att lektor vid sjökrigsskolan, som ingår på den nya lönestaten eller som utnämnes, efter det kungörelse i ämnet utkommit, skall hafva rättighet och skyldighet att vid uppnådda 65 lefnadsår och 35 tjänstår med pension från allmänna indragningsstaten från tjänsten afgå, Kungl. Maj:t dock obetaget att låta med afskedet anstå, därest och så länge den pensionsberättigade pröfvas i tjänsten kunna på ett tillfredsställande sätt gagna det allmänna;

b) att pensionsbeloppet skall utgöra oafkortad lön;

c) att lektor skall vid inträde å den nya lönestaten vara skyldig underkasta sig de förändrade bestämmelser rörande pensionering, som kunna varda stadgade; samt

d) att, intill dess ny allmän författning angående civila tjänstinnehafvares rätt till pension träd i kraft, å lektors löneförmåner skall för en hvar afgå och åt statsverket besparas följande belopp, nämligen:

i första lönegraden.....	100 kronor
i andra » 	115 »
i tredje » 	130 »
i fjärde » 	145 »
i femte » 	160 »

[10.] att materialförvaltaren vid statens järnvägar *Axel Justinus Olsons* änka *Matilda Charlotta Olson*, född *Gjörcke Swartling*, må från och med februari månad 1904, så länge hon lefver ogift, åtnjuta en årlig pension af 500 kronor;

[11.] att för docenten filosofie doktorn *Karl Bernhard Wiklund* må vid universitetet i Uppsala inrättas en personlig extra ordinarie professur i finsk-ugrisk språkforskning och att för detta ändamål må på allmänna indragnings-

staten anvisas årlig aflöning till belopp af 4,500 kronor, däraf 3,300 kronor såsom lön och 1,200 kronor såsom tjänstgöringspenningar, med rätt för Wiklund till två ålderstillägg, hvartdera å 500 kronor efter fem och tio års väl vitsordad tjänstgöring;

[12.] att trädgårdsmästaren vid universitetets i Lund botaniska trädgård *Rasmus Christensen* må från och med månaden näst efter den, i hvilken afsked från trädgårdsmästarebefattningen varder honom beviljadt, under sin återstående lifstid uppbära pension till belopp af 2,000 kronor årligen;

[13.] att *Anders Wassander* må från och med månaden näst efter den, hvori han varder entledigad från sina sysslor som portvakt och gårdskarll vid karolinska mediko-kirurgiska institutet, under sin återstående lifstid uppbära pension till belopp af 750 kronor årligen;

[14.] att vaktmästaren vid högre allmänna läroverket i Växjö *Carl Magnus Svensson* må från och med månaden näst efter den, hvori afsked från vaktmästaretjänsten varder honom beviljadt, under sin återstående lifstid uppbära pension till belopp af 500 kronor årligen;

[15.] att lärarinnan vid statens normalskola för flickor *Emilia Aurora Loenbom* må från och med månaden näst efter den, i hvilken hon varder entledigad från sin befattning såsom lärarinna vid omförmälda läroverk, under sin återstående lifstid uppbära pension till belopp af 2,250 kronor årligen;

[16.] att folkskoleinspektören *Johan August Wallin* må från och med månaden näst efter den, hvori han frånträder inspektörsuppdraget, under sin återstående lifstid uppbära pension till belopp af 3,000 kronor årligen;

[17.] att assistenten vid naturhistoriska riksmuseets mineralogiska afdelning *Gustaf Lindström* må från och med månaden näst efter den, i hvilken han afgår från assistentbefattningen, under sin återstående lifstid uppbära pension till belopp af 1,600 kronor årligen;

[18.] att lärarinnorna vid institutet och förskolan för blindas i Tomtebodas *Desideria Gustafva Charlotta Schray* och *Matilda Elisabet Anstrin* må, hvardera från och med månaden näst efter den, under hvilken afsked varder henne beviljadt från innehafvande befattning såsom handarbetslärarinna vid nämnda institut och förskola, under sin återstående lifstid uppbära årliga pensioner till belopp af 1,275 kronor för dem hvar;

[19.] att förste läraren och föreståndaren för handtverksskolan i Kristinehamn för blindas *Sven Götrik Sikström* och lärarinnan vid samma skola *Sophie-Louise Halldin* må, hvardera från och med månaden näst efter den, hvori han eller hon frånträder sin befattning vid handtverksskolan, under sin återstående lifstid uppbära årliga pensioner till belopp af 1,500 kronor för Sikström och 900 kronor för lärarinnan Halldin;

[20.] att för år 1906 må anvisas ett anslag å 6,650 kronor, att, enligt de närmare bestämmelser, Kungl. Maj:t kan finna godt meddela, användas till

understöd af högst 350 kronor åt sådana äldre behöfvande folkskolelärare, hvilka oförvitligt skött sin tjänst, men därifrån erhållit afsked före år 1867;

[21.] att för år 1906 må anvisas och till Kungl. Maj:ts disposition ställas ett anslag af 18,000 kronor för beredande af ålderdomsunderstöd åt sådana lärare och lärarinnor vid småskola eller mindre folkskola samt biträdande och extra ordinarie lärare och lärarinnor vid folkskola, hvilka, efter att hafva i minst femton års tid oförvitligen tjänstgjort, afgått från tjänsten utan att erhålla understöd enligt nådiga reglementet den 22 juni 1892, samt under enahanda villkor och bestämmelser i öfrigt, som beträffande det för år 1905 uti förevarande afseende beviljade anslag blifvit af Riksdagen stadgade, nämligen:

att lärares eller lärarinnas tjänstgöring afslutats så tidigt, att ålderdomsunderstöd enligt nyssnämnda nådiga reglemente icke kunnat honom eller henne beviljas, eller före utgången af år 1891;

att sådan från tjänsten afgången lärare eller lärarinna uppnått en lefnadsålder af minst femtiofem år;

att han eller hon styrkes befinna sig i behöfvande omständigheter;

att det belopp, hvartill understöd högst må meddelas, bestämmes till 100 kronor årligen; samt

att Kungl. Maj:t må äga att meddela de närmare föreskrifter i ämnet, hvilka befinnas erforderliga;

[22.] att till beredande af tjänst- och nådårsförmån för e. o. professorn *Karl Fredrik Teodor Piehls änka och barn* må anvisas ett belopp af 6,450 kronor att till den afidnes stärbhus utgå för tiden september 1904—februari 1906;

[23.] att teckningsläraren vid högre latinläroverket å Norrmalm i Stockholm *Johan Fredrik Constantin Burman* må från och med månaden näst efter den, i hvilken afsked från teckningslärarebefattningen varder honom beviljadt, utom det pensionsbelopp, hvartill han i egenskap af teckningslärare författningsenligt kan finnas berättigad, under sin återstående lifstid uppbära fyllnadspension till belopp af 752 kronor 12 öre årligen;

[24.] att änkan *Augusta Maria Åhrstedt*, född Jagare, må från och med månaden näst efter den, hvori hon varder entledigad från sin syssla såsom portvakt hos musikaliska akademien, under sin återstående lifstid uppbära pension till belopp af 500 kronor årligen;

[25.] att änkan efter svenska mosskulturföreningens botanist och torfgeolog *Robert Tolf*, *Vilhelmina Albertina Tolf*, född Elander, må, så länge hon förblifver änka, åtnjuta en årlig pension af 400 kronor, att utgå från och med år 1905;

[26.] att rit- och koloreringsbiträdet vid rikets allmänna kartverk *Hilda Leontina Klein* må från och med månaden näst efter den, hvarunder hon af-

går från sin tjänstebefattning vid kartverket, under sin återstående lifstid uppbära en årlig pension af 1,040 kronor;

[27.] att förre instruktören i boskapsskötsel *Fredrik Reinhold Cederborghs* änka *Maria Pauline Cederborgh*, född *Grafström*, må, så länge hon förblifver änka, åtnjuta en årlig pension af 400 kronor, att utgå från och med år 1905;

[28.] att domänintendenten *Henrik Jakob Ljungbeck* må från och med månaden näst efter den, hvarunder hans förordnande såsom domänintendent kommer att upphöra, under sin återstående lifstid åtnjuta en årlig pension af 2,500 kronor;

[29.] att assistenten vid kontrollverket *Gustaf Robert Nordgren* må från och med månaden näst efter den, under hvilken han erhåller afsked från assistentbefattningen, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension af 1,600 kronor;

[30.] att anslaget till allmänna indragningsstaten må höjas med 90,020 kronor, eller från 2,019,817 kronor till..... kronor 2,109,837: —

Lägges härtill anslaget till pensionsstaten..... » 2,077,784: —

skulle slutsumman af tionde hufvudtitelns ordinarie anslag för år 1906 blifva..... kronor 4,187,621: —

Extra anslag.

Beträffande extra anslag under denna hufvudtitel föreslår Kungl. Maj:t, [31.] att å extra stat för år 1906 må anvisas ett förslagsanslag af 1,540,000 kronor, att användas såväl till upprätthållandet af arméns pensionskassas egen pensionering med fastställda pensionsbelopp, mot skyldighet för pensionskassan att afstå det för året densamma tillkommande vederlag för de till statsverket indragna rusthållsafgifterna, som ock till fyllnadspensioner i enlighet med fastställda grunder för sådana pensioners utgående;

[32.] att till förstärkande af det i 1905 års riksstat uppförda anslag för bidrag till pensionering af änkor och barn efter befäl och underbefäl med vederlikar vid armén på extra stat för år 1906 må anvisas ett belopp af 1,379 kronor; samt

[33.] att Riksdagen må medgifva, att indelt manskap, som afskedas efter minst 25 års tjänstetid, må åtnjuta underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa med 36 kronor årligen, samt å extra stat för år 1906 anvisa 50,000 kronor med benämning »för tidigare pensionering af afskedadt indelt manskap», att tilldelas krigsmanshuskassan;

hvarigenom summan af tionde hufvudtitelns extra anslag för år 1906 komme att utgöra 1,591,379 kronor.

En jämförelse mellan denna hufvudtitel, sådan den finnes i riksstaten för år 1905 upptagen och sådan den af Kungl. Maj:t nu är föreslagen, utfaller på följande sätt:

	1905.	1906.	
ordinarie anslag	4,090,990: —	4,187,621: —	således ökning kronor 96,631: —
extra »	1,556,910: —	1,591,379: —	» » » 34,469: —
summa kronor	5,647,900: —	5,779,000: —	således ökning kronor 131,100: —

De under de särskilda hufvudtitlarna äskade anslag för år 1906 utgöra sålunda:

	Ordinarie:	Extra:	Summa:
I hufvudtiteln:	1,321,000: —	— — —	1,321,000: —
II »	4,054,190: —	398,510: —	4,452,700: —
III »	887,800: —	38,300: —	926,100: —
IV »	43,072,884: —	14,269,116: —	57,342,000: —
V »	13,956,156: —	10,468,344: —	24,424,500: —
VI »	30,578,422: —	5,610,478: —	36,188,900: —
VII »	8,570,393: —	730,907: —	9,301,300: —
VIII »	17,287,931: —	1,607,669: —	18,895,600: —
IX »	5,109,400: —	2,404,000: —	7,513,400: —
X »	4,187,621: —	1,591,379: —	5,779,000: —
summa kronor	129,025,797: —	37,118,703: —	166,144,500: —

Härtill komma de belopp, hvilka Kungl. Maj:t i sammanhang med reglering af utgifterna under sjätte hufvudtiteln föreslagit Riksdagen att till utgående under år 1906 utom hufvudtitlarna å riksstaten anvisa, nämligen:

till anskaffande af ny rörlig materiell vid statens redan trafikerade järnvägar kronor 4,000,000: —

till fortsättning af statsbanan från Morjärv öfver Storträsk till Lappträsk samt af landsvägen från Boden till Morjärv och vidare från Morjärv till Lappträsk » 1,000,000: —

De riksgäldskontorets utgifter för riksdags- och revisionskostnader samt räntor och afbetalningar å statsskulden m. m., hvilka Kungl. Maj:t, med åberopande af bilagda statsrådsprotokoll öfver finansärenden denna dag *), anser böra i riksstaten uppföras, äro:
 riksdags- och revisionskostnader samt aflöningar m. m.,
 förslagsvis, kronor 1,077,000: —

transport kronor 1,077,000: — kronor 171,144,500: —

*) Se bil. till statsverkspropositionen: "Sammauställning af inkomster och utgifter".

Transport kronor 1,077,000: — kronor 171,144,500: —		
räntor och afbetalningar å stats-		
skulden	kronor 17,546,300: —	
efter afdrag af		
de till riks-		
gäldskontoret		
ingående rän-		
te- och kapi-		
talbetalningar	»	<u>4,297,800: —</u>
förslagsvis	kronor 13,248,500: —	» 14,325,500: —

Kungl. Maj:t föreslår Riksdagen vidare, under		
åberopande af nyssnämnda protokoll, att afsätta		
till arbetareförsäkringsfonden	»	800,000: —
samt till underlättande af åtgärder för arbetares		
olycksfallsförsäkring och sjukkassors bildande	»	<u>500,000: —</u>
Summan af dessa belopp		<u>kronor 186,770,000: —</u>

utvisar totalsiffran af de i riksstaten förekommande utgifter, hvilka sålunda uppgå till enahanda belopp, hvartill statsverkets tillgångar för år 1906 här ofvan beräknats; och erhåller riksstaten följande utseende:

Riksstat

[illegible]

för år 1906.

Utgifter:		Ordinarie anslag. Kronor.	Extra anslag. Kronor.	Summa. Kronor.
<i>att utgå från statskontoret:</i>				
I hufvudtiteln.....		1,321,000	—	1,321,000
II »		4,054,190	398,510	4,452,700
III »		887,800	38,300	926,100
IV »		43,072,884	14,269,116	57,342,000
V »		13,956,156	10,468,344	24,424,500
VI »		30,578,422	5,610,478	36,188,900
VII »		8,570,393	730,907	9,301,300
VIII »		17,287,931	1,607,669	18,895,600
IX »		5,109,400	2,404,000	7,513,400
X »		4,187,621	1,591,379	5,779,000
Utom hufvudtitlarna.....		—	5,000,000	5,000,000
Säger		129,025,797	42,118,703	171,144,500
<i>att utgå från riksgäldskontoret:</i>				
riksdags- och revisionskostnader samt aflöningar m. m., förlagsvis,			1,077,000	
räntor och afbetalningar å statsskulden	17,546,300			
efter afdrag af de till riksgäldskon- toret ingående ränte- och kapitalbetal- ningar.....	4,297,800			
förlagsvis			13,248,500	14,325,500
Afsättning till arbetareförsäkringsfonden.....				800,000
Afsättning till underlättande af åtgärder för arbetares olycksfalls- försäkring och sjukkassors bildande				500,000
		Summa kronor		186,770,000

Kungl. Maj:t föreslår i sammanhang härmed enligt beslut, som innefattas i bilagda statsrådsprotokoll öfver finansärenden för denna dag*), att Riksdagen må medgifva, att vid statsregleringen för år 1906 de i Rikets Ständers skrifvelse den 12 maj 1841 angifna grunder i afseende å dispositionen af besparingarna å hufvudtitlarna fortfarande må blifva gällande, dock att behållningar, som å anslag till nyinrättade tjänstebefattningar uppstå, innan dessa första gången tillsättas, skola till ett följande års statsreglering reserveras.

Utgifter utom riksstaten.

Beträffande slutligen de under sjätte hufvudtiteln omförmälda anslag, dels å 1,670,000 kronor till fortsättning af statsbanan från Göteborg till Skee, dels å 5,364,730 kronor till betäckande af vissa af statskontoret förskottsvis bestridda utgifter för inköp af fastigheter för bangårdsanordningar i Stockholm m. m., föreslår, jämlikt nyssnämnda statsrådsprotokoll *), Kungl. Maj:t, att berörda belopp, tillhopa 7,034,730 kronor, hvilket bör anskaffas genom upplåning, må anvisas till utgående från riksgäldskontoret.

Samtliga de i denna proposition åberopade eller för öfrigt med statsregleringen sammanhang ägande handlingar skola Riksdagens statsutskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kungl. nåd och ynnest städse väl bevågen.

OSCAR.

ERNST MEYER.

*) Se bil. till statsverkspropositionen: "Sammanställning af inkomster och utgifter".

Bilagor

till

Kungl. Maj:ts

nådiga proposition

om statsverket år 1905.

Inkomsterna.

Sammanställning af inkomster och utgifter.

Utgifterna å I—X hufvudtitlarne.

Propositionens justering.

Inkomsterna.

*Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 14 januari
1905.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve GYLDENSTOLPE,
Statsråden: ODELBORG,
 HUSBERG,
 PALANDER,
 WESTRING,
 RAMSTEDT,
 BERGER,
 MEYER,
 VON FRIESEN,
 VIRGIN.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Meyer anhöll att få underställa Kungl. Maj:ts pröfning de delar af statsregleringen vid nu instundande riksdag, som rörde beräkningen af statsverkets tillgångar för de behof, hvilka vid ifrågavarande statsreglering borde fyllas, därvid departementschefen, efter att hafva anmält statskontorets den 12 december nästlidet år afgifna berättelse om statsverkets tillstånd och förvaltning, hvilken berättelse finnes detta protokoll bilagd under litt. A, vidare anförde följande.

Beträffande först resultatet af 1903 års statsreglering har statskontoret i underdånig skrifvelse den 31 augusti 1904 anmält, att, sedan

*1903 års stats-
reglering.*

rikshufvudboken för år 1903 blifvit afslutad, statsregleringen för samma år visat sig hafva utfallit på följande sätt:

Öfverskott å vissa statsverkets inkomster hafva uppstått
med kronor 19,502,697: 24

Dragas härifrån brister, som uppkommit å
andra inkomstitlar „ 3,416,177: 80

utvisa *inkomsterna* på det hela ett öfverskott af kronor 16,086,519: 44

Däremot har yppats brist:

å förslagsanslag, som utgå från stats-
kontoret, kr. 8,506,674: 37

å förslagsanslag, som
utgå från riksgäldskontoret „ 5,941: 68 8,512,616: 05

Efter afdrag af:

besparingar å förslagsanslag, som utgå
från statskontoret, kr. 681,445: 35

besparingar å en del
extra anslag i följd af an-
slagens upptagande i riks-
staten till jämnt krontal ... „ 105: 04 681,550: 39

uppkommer å förslagsanslagen på det hela en
brist af kronor 7,831,065: 66

hvidan ett nettoöfverskott uppstått af kronor 8,255,453: 78

Härtill borde läggas:

af myntverkets behållning för år 1903 jämlikt
nådiga brefvet den 5 maj 1882 „ 268,903: 15

besparing å tionde hufvudtitelns anslag »bidrag
till folkskolelärares pensionering» „ 100: —

odisponerade behållningar å en del extra anslag,
enligt särskilda föreskrifter, „ 112,119: 23

så att öfverskottet på det hela uppginge till ... kronor 8,636,576: 16

I samma skrifvelse redogjorde statskontoret jämväl för den i riks-
hufvudboken under benämning »fonden för reserverade medel» upplagda
särskilda räkning å öfverskott och brister i statsregleringarna. Af
nämnda redogörelse framgår, att behållningen å denna fond vid 1903
års början utgjorde kronor 21,222,338: 62.

Om därtill lades ofvan-
nämnda öfverskott „ 8,636,576: 16 kronor 29,858,914: 78

transport kronor 29,858,914: 78

	transport kronor	29,858,914: 78
samt afräknades hvad i 1903 års riksstat anvisats att från fonden utgå	„	15,916,000: —
uppkomme ett belopp af	kronor	13,942,914: 78
hvar till enligt rikshufvudboken behållningen å fonden vid 1903 års slut uppginge.		
Då här af enligt 1904 års riksstat redan vore disponerade	„	6,752,000: —
återstode att för blifvande statsregleringar disponera	kronor	7,190,914: 78

Såvidt hittills kan vara känt och beräkneligt, hafva följande öfverskott uppstått å 1904 års statsreglering:

1904 års
statsreglering.

	Kronor.
<i>Järnvägstrafikmedel</i> , för år 1904 beräknade till 9,203,000 kronor, hafva inlevererats med 13,500,000 kronor och alltså lämnat ett öfverskott af	4,297,000
<i>Skogsmedel</i> , för år 1904 beräknade till 7,500,000 kronor, kunna, enligt meddelande från domänstyrelsen, antagas hafva influtit med omkring 8,357,500 kronor, hvadan uppstått ett öfverskott af	857,500
<i>Tullmedel</i> , som för år 1904 beräknats till 52,000,000 kronor, hafva, enligt meddelande från generaltullstyrelsen, belöpt sig till 60,176,450 kronor 40 öre och alltså lämnat ett öfverskott af i jämnadt tal	8,176,450
<i>Stämpelmedel</i> , i riksstaten för år 1904 beräknade till 6,500,000 kronor, hafva, såvidt hittills är känt, influtit med 7,023,166 kronor 27 öre, hvadan uppstått ett öfverskott af i jämnadt tal	520,000
summa	13,850,950
Däremot komma å andra inkomstitlar rätt afsevärda brister att uppstå, nämligen:	
å <i>brännvinstillverkningsskatt</i> , som för år 1904 beräknats till 25,700,000 kronor samt influtit med 24,453,895 kronor 67 öre, hvarifrån emellertid bör frånräknas	

	Kronor.
hvad som för denaturerad brännvin restituerats, eller 1,973,230 kronor 65 öre, hvadan å denna inkomst- titel uppstår en brist af i jämnadt tal	3,200,000
samt å <i>hvitbetssockertillverkningsafgiften</i> , som i 1904 års riksstat beräknats till 12,000,000 kronor, men icke debiterats med mera än 7,919,896 kronor 68 öre, ut- visande inkomstiteln alltså en brist af i jämnadt tal	4,080,000
eller tillsammans brister	7,280,000
Om ofvan omförmälda öfverskott minskas med dessa brister, uppstår ett <i>nettoöfverskott å inkomsterna</i> af	6,570,950

I öfrigt å en del inkomstitlar uppkommande öfverskott kunna antagas ungefärligen motsvara de brister, som å andra inkomstitlar uppstått.

Enligt rikshufvudboken för år 1903 hafva å samma års förslagsanslag uppstått

brister	kronor	8,506,674: 37
besparingar	„	681,445: 35
eller en nettobrist å förslagsanslagen af kronor		7,825,229: 02

Då med säkerhet kan antagas, att jämväl å 1904 års förslagsanslag uppstått brister till mycket afsevärda belopp, och de besparingar, som å andra förslagsanslag kunna väntas hafva uppkommit, icke torde öfverstiga sådana besparingar för år 1903, lär vara att förutse, att nettoöfverskottet på inkomsterna blifver erforderligt för att täcka nettobristen på förslagsanslagen.

*Ordinarie in-
komster.
Järnvägs-
trafikmedlen.*

Hvad angår beräkningen af statsverkets inkomster för år 1906 och därvid först de *ordinarie inkomsterna*, har statskontoret, till hvars berättelse jag anhåller få hänvisa, upptagit *järnvägstrafikmedlen* till 11,500,000 kronor, eller samma belopp, hvartill järnvägsstyrelsen ansett desamma böra beräknas. Järnvägstrafikmedlen hafva i de senare årens riksstater beräknats till följande belopp: år 1902 till 7,000,000 kronor, år 1903 till likaledes 7,000,000 kronor, år 1904 till 9,203,000 kronor och år 1905 till 11,000,000 kronor. De till statskontoret inlevererade järnvägstrafikmedlen hafva utgjort för år 1902 8,000,000 kronor, för år 1903 12,000,000 kronor och för år 1904 13,500,000 kronor.

Om än en ökning i statsjärnvägarnas inkomster i samma proportion som år 1903, hvilken ökning delvis berodde af speciella förhållanden,

särskildt riksgränsbanans öppnande för allmän trafik, icke torde vara att för närmaste åren emotse, synes man dock med fog kunna antaga, att en ej obetydlig stegring i dessa inkomster fortfarande kommer att äga rum. De torde därför kunna för år 1906 beräknas till ett något högre belopp än järnvägsstyrelsen föreslagit. Med hänsyn till den ökning, dessa inkomster under de senare åren företett, och det belopp, hvartill desamma nästlidet år uppgått, synes, utan åsidosättande af nödig försiktighet, en höjning i den föreslagna beräkningen med 1,000,000 kronor kunna vidtagas; och hemställer jag därför i underdånighet, att inkomsttiteln järnvägstrafikmedel må i riksstaten upptagas med 12,500,000 kronor.

Ofriga ordinarie inkomster torde få i riksstaten uppföras med de belopp, statskontoret föreslagit.

Bevillningarne äro af statskontoret beräknade till 141,320,000 kronor, eller, med frånräknande af inkomstskatten, om hvilken jag senare vill yttra mig, till 130,320,000 kronor. I detta belopp ingår hvitbetssocker-tillverkningsafgiften med 12,000,000 kronor. Beträffande denna inkomst-titel anhåller jag att få nämna, att jag har för afsikt att hos Eders Kungl. Maj:t göra framställning om framläggande för nu instundande Riksdag af förslag till förändrade bestämmelser angående beskattningen af socker. Berörda förslag är emellertid ännu icke i skick att kunna underställas Eders Kungl. Maj:ts pröfning. Såvidt af hittills anställda beräkningar kunnat bedömas, skulle visserligen, sedan de tillärnade nya bestämmelserna hunnit genomföras, en större inkomst därigenom beredas statsverket, än som med den nuvarande sockerbeskattningen står att vinna, men då i följd af förslagets ännu ofullbordade skick dessa beräkningar icke kunnat göras så fullständiga, att en bestämd slutsats därutinnan kunnat dragas, har jag ansett de inkomster, som genom beskattning af socker komma att tillföras statsverket, icke böra vid uppgörandet af förslag till statsreglering böra beräknas till högre belopp, än som enligt nu gällande grunder för sockerbeskattningen kan påräknas. Med afsende härå och då jag icke har något att invända emot den af statskontoret, under förutsättning af nu gällande bestämmelser, föreslagna beräkningen af hvitbetssockertillverkningsafgiften, hemställer jag i underdånighet, att nämnda skattetitel må, i afvaktan på ett blifvande förslag i ämnet, i förslaget till riksstat uppföras oförändrad till det belopp, statskontoret angifvit.

*Bevillningar.
Hvitbetssocker-
tillverknings-
afgiften.*

Sedan Eders Kungl. Maj:t för 1903 års Riksdag framlagt förslag till förordning angående en särskild stämpelafgift för punsch samt

Punschskatt.

Riksdagen antagit samma förslag med vissa ändringar, har Eders Kungl. Maj:t den 22 maj samma år utfärdat nådig förordning angående en särskild stämpelavgift för försäljning af punsch, hvilken förordning trädte i kraft den 1 januari 1904.

Då Riksdagen i skrifvelse den 15 maj 1903 anmälde sitt berörda beslut, anförde Riksdagen tillika, bland annat, hurusom, med hänsyn till vissa inom Riksdagen vid behandlingen af Eders Kungl. Maj:ts förslag till författning i ämnet uttalade farhågor för, att den ifrågasatta formen för beskattningen af punsch skulle vara i kontrollhänseende otillfredsställande och att bestämmelserna i förslaget i vissa fall vore allt för stränga, äfvensom med afseende därå att i vårt land all erfarenhet saknades om, huru en stämpelavgift för en konsumtionsartikel kunde komma att verka, Riksdagen ansett det lämpligt, att författningen förklarades skola gälla från och med den 1 januari 1904 tillsvidare, dock ej längre än till utgången af år 1905, såframt icke annorlunda blefve i grundlagsenlig ordning bestämdt; och framhöll Riksdagen i sammanhang därmed önskvärldheten därå, att vid uppförandet af ett eventuellt nytt författningsförslag i ämnet vissa i skrifvelsen närmare angifna, med ifrågavarande beskattning i samband stående spörsmål blefve tagna under ompröfning.

I öfverensstämmelse med Riksdagens berörda uttalande förklarades vid utfärdande af omförmälda förordning, att densamma skulle gälla från och med den 1 januari 1904 tillsvidare, dock ej längre än till utgången af år 1905, såframt icke annorledes blefve i grundlagsenlig ordning bestämdt.

Då den inkomst, som kan beredas statsverket genom beskattning af punsch, är fortfarande behöflig samt nämnda artikel i min tanke erbjuder ett synnerligen lämpligt beskattningsföremål, har jag ansett förnyadt förslag angående beskattning af punsch böra för Riksdagen framläggas. De betänkligheter, som vid det föregående förslagets behandling inom Riksdagen framkommit, synas, såsom af Riksdagens ofvan berörda uttalande framgår, hufvudsakligen hafva rört den föreslagna formen för beskattningen och möjligheten att på ett tillfredsställande sätt ordna kontrollen öfver densamma. Erfarenheten synes emellertid i det hela knappast hafva bekräftat nämnda betänkligheter, om än vissa kompletterande bestämmelser funnits ur kontrollens synpunkt önskvärda. I det nya författningsförslag, som jag har för afsikt att för Eders Kungl. Maj:t framlägga, har detta beaktats, hvarjämte äfven ofvan omförmälda af Riksdagen berörda spörsmål, om hvilka jag senare får tillfälle att i annat sammanhang närmare yttra mig, jämväl varit föremål för öfvervägande. De ändringar, som i den äldre författningen

företagits, beröra emellertid icke de nu gällande grunderna för beskattningen och inverka icke heller å beräkningen af skattens afkastning. Under förutsättning att skatten komme att utgå efter samma grunder, som nu äro stadgade, äfven under år 1906, har statskontoret beräknat densamma till enahanda belopp, hvarmed den uppförts i innevarande års riksstat, eller 1,300,000 kronor. På de skäl, statskontoret till stöd för denna sin beräkning anført, hemställer jag, att ifrågavarande skattetitel måtte i förslaget till riksstat upptagas till nyssnämnda belopp.

Äfven vidkommande öfriga bevilningar hemställer jag, att desamma måtte upptagas till de belopp, statskontoret föreslagit.

Statsverkets ordinarie inkomster skulle enligt den af mig företagna beräkning uppgå till 33,160,000 kronor och bevilningarne, frånräknadt inkomstskatten, till 130,320,000 kronor. Summan af statsverkets påräkneliga inkomster för år 1906 utgör således enligt denna beräkning 163,480,000 kronor. Om härtill läggas dels af ofvannämnda öfverskott å 1903 års statsreglering 7,190,000 kronor, dels den andel af riksbankens vinst, som kan påräknas för 1906 års statsreglering, uppgående, enligt hvad jag sedermera skall visa, till 5,100,000 kronor, erhålles en summa af 175,770,000 kronor, som kan disponeras för 1906 års statsreglering. Såsom jag redan omförmält, ingår i detta belopp ett öfverskott å 1903 års statsreglering af 7,190,000 kronor, medan däremot vid statsregleringen för innevarande år förelåg en brist från 1902 års statsreglering å, i rundt tal, 1,445,700 kronor, hvilken brist emellertid genom statsregleringen för innevarande år täcktes.

Vid förberedande behandling af statsregleringen för år 1906 hafva utgifterna för nämnda år, fränsetd sådana, som ansetts böra bestridas genom upplånta medel, befunnits uppgå till 186,770,000 kronor. I denna summa ingå dels ett belopp af 4,000,000 kronor till anskaffande af ny rörlig materiell vid statens redan trafikerade järnvägar, dels ett belopp af 1,000,000 kronor till fortsättning af den beslutade anläggningen af statsbanan från Morjärv öfver Storträsk till Lappträsk äfvensom af landsvägen från Boden till Morjärv och vidare från Morjärv till Lappträsk. Däremot har ett för fortsättning af statsbanan från Göteborg till Skee erforderligt anslagsbelopp å 1,670,000 kronor, hvarom chefen för civildepartementet läser komma att göra framställning, ansetts böra, i öfverensstämmelse med hvad förut beträffande för sistnämnda ändamål anvisade anslag ägt rum, anskaffas genom lån. Enligt hvad jag har mig bekant, har chefen för nyssnämnda departement jämväl för afsikt att föreslå Eders Kungl. Maj:t att af instundande Riksdag äska erforderligt anslag för betäckande af ett utaf statskontoret, jämlikt Riksdagens förut lämnade med-

*Utgifterna för
år 1906.*

gifvande, förskottsvis utbetaldt belopp å 5,364,730 kronor, hvilket användts till inköp af åtskilliga fastigheter, som befunnits vara behöfliga för genomförande af nya bangårdsanordningar i Stockholm, äfvensom till gäldande af vissa med dessa fastighetsinköp förenade omkostnader; och torde jämväl detta belopp lämpligen böra anskaffas genom upplåning.

I öfrigt tillåter jag mig erinra, att, i likhet med hvad vid statsregleringen för innevarande år ägde rum, vissa förslagsanslag, som i betydligare mån öfverskridits, ansetts böra höjas för att bringa desamma till närmare öfverensstämmelse med det verkliga behovet. Sålunda komma, enligt hvad mig blifvit meddeladt, framställningar af vederbörande departementschefer att göras om höjning dels af det å riksstatsens femte hufvudtitel uppförda förslagsanslaget till naturaunderhåll åt personal vid flottan med 284,925 kronor, dels af det å sjätte hufvudtiteln förekommande förslagsanslaget till hospitals underhåll med 500,000 kronor. För egen del har jag för afsikt att föreslå ökning af förslagsanslaget till allmänna indragningsstaten med 90,020 kronor. Nu nämnda belopp, tillhopa 874,945 kronor, ingå äfven i förenämnda utgiftssumma.

Vidare anser jag mig böra i detta sammanhang nämna, att, sedan inom Riksdagen framhållits önskvärdheten däraf, att utgifterna för kommittéutredningar och andra därmed jämförliga arbeten, hvilka utgifter, där de äro af någon större omfattning, i regel bestridas medelst af Eders Kungl. Maj:t förskottsvis anvisade medel och sedermera efter hand hos Riksdagen anmälas till ersättande, måtte, till undvikande af de sålunda förskotterade beloppens balanserade i räkenskaperna från ett år till ett annat, så snart som möjligt, oberoende af fortgången af vederbörande kommittéers arbeten, hos Riksdagen till ersättande anmälas, så hafva vid beräkningen af utgifterna för nästkommande år — i olikhet mot den förut i allmänhet följda praxis, enligt hvilken nämnda utgifter hos Riksdagen anmälts till ersättande först sedan det arbete, som föranlett desamma, afslutats — medräknats jämväl sådana förskottsvis bestridda, ännu icke ersatta kostnader, som angå ännu icke afslutade kommittéer eller andra liknande arbeten, åtminstone försåvidt samma kostnader uppgått till mera afsevärda belopp. Detta har emellertid föranlett, att de anslagsbelopp, som, enligt hvad för mig är känt, komma att äskas för täckande af sådana förskott, hvarom nu är fråga, särdeles under vissa hufvudtitlar kommit att uppgå till jämförelsevis höga belopp, ett förhållande som emellertid, i den mån detsamma beror däraf, att berörda anslagsbelopp äro afsedda att täcka kostnader af ifrågavarande slag från ett flertal år, gifvetvis kan antagas varda af allenast tillfälligt beskaffenhet.

Då summan af de såsom behöfliga ansedda statsutgifterna belöper

sig till 186,770,000 kronor, men inkomsterna enligt förenämnda beräkning uppgå till endast 175,770,000 kronor, återstår en brist af 11,000,000 kronor, som behöfver fyllas. Detta torde i första hand böra ske genom direkt beskattning.

På därom af Eders Kungl. Maj:t gjorda framställningar har Riksdagen för hvarterdera af åren 1903, 1904 och 1905 åtagit sig en inkomstskatt. Enligt nådiga förordningen den 27 maj 1904 angående inkomstskatt för år 1905 gälla i fråga om grunderna för skattens utgående enahanda bestämmelser som enligt den vid 1902 års riksdag antagna förordningen af den 21 juni samma år angående inkomstskatt för år 1903, hvilken sistnämnda förordning varit gällande jämväl för år 1904, dock att i 1904 års förordning, i olikhet med hvad förut varit föreskrifvet, stadgats, att skattskyldighet för inkomst af fast egendom skall inträda, så snart inkomsten uppgår till 600 kronor, och skatt utgå för fastighetsinkomstens hela belopp, såvida den skattskyldiges behållna inkomst i dess helhet uppgår till 600 kronor. Nu gällande bestämmelser rörande inkomstskatten böra emellertid enligt min mening undergå en mera fullständig omarbetning, än hittills kunnat ske, i syfte hufvudsakligen att åstadkomma en jämnare och rättvisare fördelning af skattebördan. Jag har därför låtit föranstalta om utarbetande af förslag till förändrade bestämmelser i ämnet. Ovisst är emellertid, huruvida detta förslag, hvilket tarfvar åtskillig ytterligare beredning, innan detsamma kan underställas Eders Kungl. Maj:ts pröfning, kan i så god tid under innevarande år hinna att undergå den ytterligare bearbetning, som möjligen erfordras, att därå kan grundas någon framställning till nu instundande Riksdag.

Inkomstskatt.

Vid beräkningen af statsverkets inkomster har jag därför förutsatt, att inkomstskatten äfven för år 1906 skulle komma att utgå enligt samma grunder, som den inkomstskatt, hvilken Riksdagen för innevarande år åtagit sig. Hvad angår skattens afkastning, torde denna, på sätt statskontoret föreslagit, för år 1906, liksom för innevarande år, kunna beräknas till ett belopp af 11,000,000 kronor; och hemställer jag därför i underdanighet, att i förslaget till riksstat måtte bland statsverkets inkomster upptagas skattetiteln inkomstskatt med en beräknad afkastning af nyssberörda belopp, 11,000,000 kronor.

Ehuru jag hemställer, att statsverkets inkomster för år 1906 må med de belopp, jag föreslagit, få i statsverkspropositionen upptagas i den ordningsföljd, som hittills varit iakttagen, och likaledes med den vanliga fördelningen i *ordinarie inkomster* och *bevillningar*, torde det tillåtas mig att, likasom vid föregående tillfällen ägt rum, här låta införa

*Inkomsternas
uppställning.*

en gruppering af dessa inkomster, som bättre än den sedvanliga uppställningen lämnar en öfversikt af dessa inkomsters olika natur ur finansiell synpunkt och närmare sammanför inkomster af närbesläktad art.

Denna öfversikt angifver såsom

Statsverkets inkomster:

A. Inkomster, som ej utgöra skatter:

arrendemedel	kronor	1,700,000: —	
skogsmedel	„	7,500,000: —	
järnvägstrafikmedel	„	12,500,000: —	
postmedel	„	16,770,000: —	
telegrafmedel	„	8,000,000: —	
bötesmedel	„	400,000: —	
terminsafgifter från läroverken	„	420,000: —	
extra uppbörd	„	200,000: —	47,490,000: —

B. Skatter:

a) allmänna:

tullmedel	kronor	57,000,000: —	
brännvinstillverk-			
ningsskatt	„	24,000,000: —	
punschskatt	„	1,300,000: —	
maltskatt	„	3,000,000: —	
hvitbetssocker-			
tillverknings-			
afgift	„	12,000,000: —	
stämpelmedel	„	7,000,000: —	
mantalspenningar	„	780,000: —	
bevillning af fast			
egendom samt			
af inkomst för			
år 1905	„	9,000,000: —	
inkomstskatt för			
år 1906	„	11,000,000: —	125,080,000: —

b) särskilda afgifter:

fyr- och båkme-			
del	kronor	1,600,000: —	
kontrollstämpel-			
medel	„	60,000: —	
transport	kronor	1,660,000: —	125,080,000: —
			47,490,000: —

transport kronor	1,660,000: —	125,080,000: —	47,490,000: —
bevillningsafgif- terförsärskilda förmåner och rättigheter	„	250,000: —	1,910,000: —
			126,990,000: —
		summa kronor	174,480,000: —

Enligt hvad jag inhämtat från fullmäktige i riksbanken, kan riksbankens vinst för år 1904 beräknas till 5,705,344 kronor 52 öre. Efter afdrag af det belopp, motsvarande tio procent af den behållna vinsten, som bör afsättas till bankens reservfond, eller 570,534 kronor 45 öre, återstå 5,134,810 kronor 7 öre, af hvilket belopp, enligt hvad jag förut anfört, 5,100,000 kronor torde böra tagas i anspråk för statsregleringen för år 1906. Jag hemställer därför i underdånighet, att Eders Kungl. Maj:t täcktes hos Riksdagen göra framställning, att af riksbankens vinst för år 1904 måtte för statsverkets behof anvisas berörda belopp, 5,100,000 kronor, att från riksbanken utbetalas å de tider under år 1906, Riksdagen bestämmer.

*Riksbankens
vinstmedel.*

Om, under förutsättning af bifall till hvad jag sålunda föreslagit, till slutsumman af statsverkets inkomster enligt förenämnda af mig anställda beräkning kronor 174,480,000: —
läggas:

dels af öfverskottet å statsregleringen för år 1903	„	7,190,000: —
dels af riksbankens vinstmedel för år 1904	„	5,100,000: —
så erhålles för statsregleringen för år 1906 en tillgång af		kronor 186,770,000: —

De af föredragande departementschefen sålunda i afseende å beräkningen af statsverkets ofvan omnämnda tillgångar och därmed sammanhängande ämnen gjorda hemställanden och förslag, i hvilka statsrådets öfriga ledamöter instämde, behagade Hans Maj:t Konungen gilla och bifalla.

Ex protocollo:
Sven Köhler.

Bil. litt. A.

Till Konungen.

Enligt § 2 af den för statskontoret gällande instruktionen åligger det detta ämbetsverk att hvarje år före den 15 december till Eders Kungl. Maj:t afgifva berättelse om statsverkets inkomster under sistförflutna året jämte förslag till deras beräknande vid nästföljande stats-

Bih. till Riksd. Prot. 1905. 1 Saml. 1 Afd.

reglering med hvad mera, som kan tjäna till upplysning vid uppgörande af Eders Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående statsverkets tillstånd och behof; och får nu i anledning häraf statskontoret underdånigst dels åberopa sin den 22 sistlidne september afgifna underdåniga berättelse om statsverkets tillstånd och förvaltning år 1903, hvarmed öfverlämnats ett tryckt exemplar af det kapitalkonto till rikshufvudboken för samma år med därtill hörande tablåer och bilagor, som härstädes upprättats, dels ock hänvisa till statskontorets underdåniga skrifvelse den 31 därförutgångne augusti angående riksbokslutet för år 1903.

Uti denna senare skrifvelse har statskontoret beträffande resultatet af nämnda års statsreglering anmält, att å statsverkets inkomster samt å ordinarie och extra ordinarie anslag uppstått ett nettoöfverskott å kronor 8,255,453: 78

hvar till borde läggas:

af myntverkets behållning för år 1903	»	268,903: 15
besparing å tionde hufvudtitelns anslag: »bidrag till folkskolelärares pensionering»	»	100: —
odisponerade behållningar å en del extra statsanslag	»	112,119: 23

så att öfverskottet på det hela uppginge till kronor 8,636,576: 16.

Beträffande den uti rikshufvudboken under benämning »fonden för reserverade medel» upplagda särskilda räkning å öfverskott och brister i statsregleringarna omförmäldes i samma skrifvelse, att behållningen å denna fond vid 1903 års början utgjorde kronor 21,222,338: 62. Om härtill lägges ofvannämnda öfverskott » 8,636,576: 16

summa kronor 29,858,914: 78

samt afräknas hvad i 1903 års riksstat anvisats

att från fonden utgå kronor 15,916,000: —

uppkommer det belopp af kronor 13,942,914: 78

hvar till enligt rikshufvudboken behållningen å fonden för reserverade medel vid 1903 års slut uppgår.

Då här af enligt 1904 års riksstat redan äro

disponerade » 6,752,000: —

återstå att för blifvande statsregleringar disponera kronor 7,190,914: 78.

Beträffande därefter själfva inkomstberäkningen för år 1906 innefattas statskontorets förslag därtill uti bifogade tabell litt. a. Vid

upprättande häraf har statskontoret fäst afseende *dels* därpå, huruvida de å de särskilda inkomsttitlarna under de senare åren enligt räkenskaperna influtna belopp haft stigande eller fallande tendens, uti hvilket hänseende återopas här bifogade tabell litt. b, *dels ock* på de vid dessa titlar förekommande särskilda förhållanden, för hvilka statskontoret får här nedan närmare redogöra.

Ordinarie inkomster.

Arrendemedlen, som för år 1905 beräknats till 1,900,000 kronor, hafva under senaste femårsperiod influtit med i medeltal 2,124,363 kronor och med en årlig minskning i medeltal af 75,066 kronor. Då inkomstbeloppet sistlidet år endast uppgick till 1,941,653 kronor och en ytterligare minskning till följd af den alltjämt fortgående försäljningen af mindre kronolägenheter är att förutse, anser sig statskontoret böra hemställa, att denna inkomsttitel må för år 1906 beräknas till 1,700,000 kronor.

Mantalspenningarna, som i riksstaten för år 1905 äro uppförda med 780,000 kronor, belöpte sig sistlidet år till 775,083 kronor och utvisa under de senaste fem åren en årlig ökning i medeltal af 8,336 kronor. Då denna ökning emellertid är så ringa och för öfrigt icke under de senaste åren visat sig fullt konstant, har statskontoret icke ansett sig böra hemställa om någon förändring för år 1906.

Bötesmedlen. Dessa inkomster, som under år 1899 uppgingo till 389,542 kronor och sedermera ökades till 426,306 kronor år 1901, hafva därefter visat tendens att minskas och under sistlidet år influtit med endast 399,504 kronor. På denna grund torde en nedsättning böra ske i det i 1905 års riksstat upptagna belopp af 420,000 kronor; och anser sig statskontoret, då denna inkomsttitel under senaste femårsperiod influtit med i medeltal 408,309 kronor, böra hemställa, att densamma för år 1906 beräknas till 400,000 kronor.

Kontrollstämpelmedlen, i 1905 års riksstat upptagna med 60,000 kronor, hafva under de sist förflutna fem åren influtit med i medeltal 63,262 kronor. Då under nämnda period hos denna inkomsttitel icke kunnat förspörjas någon konstant tendens till ökning eller minskning, anser sig statskontoret böra hemställa om titelns bibehållande till oförändradt belopp i 1906 års riksstat.

Fyr- och båkmedlen. Dessa inkomster, som sedan år 1901 visat en årlig stegring af omkring 70,000 kronor och under senaste femårsperiod influtit med i medeltal 1,724,343 kronor, har statskontoret ansett kunna i 1906 års riksstat upptagas med ett till 1,600,000 kronor förhöjdt belopp.

Telegrafmedlen, i riksstaten för år 1905 upptagna till 7,500,000 kronor, hafva, enligt hvad statskontoret inhämtat, af telegrafstyrelsen för år 1906 beräknats till 8,000,000 kronor.

Järnvägstrafikmedlen. Enligt hvad statskontoret inhämtat har järnvägsstyrelsen beräknat denna inkomstitel för år 1906 till 11,500,000 kronor; varande detta belopp upptaget i bifogade tabell.

Skogsmedlen, som i riksstaten för år 1905 äro upptagna med 7,500,000 kronor, hafva utgjort:

år 1901	kronor 7,830,101: —
„ 1902	„ 6,106,882: —
„ 1903	„ 8,632,532: —
eller i medeltal för dessa tre år	„ 7,523,172: —

Enligt från domänstyrelsen erhållen uppgift hafva statsverkets skogsmedelsinkomster under innevarande års tre första kvartal belöpt sig till 7,250,402 kronor 62 öre. I händelse skogsmedelsuppbörden under fjärde kvartalet kommer att motsvara uppbörden under samma kvartal af sistlidet år, 748,294 kronor 12 öre, skulle inkomsten af skogsmedel för år 1904 alltså komma att uppgå till 7,998,697 kronor och i medeltal för åren 1902—1904 utgöra 7,579,370 kronor.

På grund häraf får statskontoret hemställa, att skogsmedlen i 1906 års riksstat må upptagas med enahanda belopp som i riksstaten för år 1905.

Terminsafgifter från läroverken. Sedan innevarande års Riksdag, med anledning af Eders Kungl. Maj:ts proposition den 31 december 1903, angående ändrad anordning af rikets allmänna läroverk och lönereglering för vid dem anställda lärare, beslutat, att lärjungarne vid de allmänna läroverken skola till statsverket erlägga terminsafgifter och att sålunda en ny inkomstitel »terminsafgifter från läroverken» komme att i riksstaten uppföras, beräknades, på grund af en uti Eders Kungl. Maj:ts nådiga proposition (n:o 50 sid. 206 och följande) förebragt utredning, denna inkomstitel komma att år 1905 inflyta med 420,000 kronor.

Då rörande denna inkomstitel ännu saknas hvarje erfarenhet, har statskontoret i bifogade tabell upptagit densamma med enahanda belopp, som af Riksdagen beräknats för år 1905.

Extra uppbörd. Denna inkomstitel, för år 1905 beräknad till 200,000 kronor, har under de sistförflutna fem åren visat en stark

stegringstendens och under berörda period influtit med i medeltal 231,011 kronor. År 1903 uppgick densamma till icke mindre än 403,523 kronor, beroende, bland annat, däraf att under år 1903 influten punschskatt och maltskatt, innan dessa titlar funnos i riksstaten upptagna, bokförts såsom extra uppbörd. Tillika bör erinras, att på grund af nådiga kungörelsen den 3 juli 1903 statsverkets återstående inkomster under titel grundskatt hädanefter skola under nu förevarande titel bokföras. Då emellertid inkomsttiteln till sin natur är af fluktuerande beskaffenhet och i hvarje fall nyss omförmälda särskilda bokföringsförhållande kommer att efter hand i det väsentliga upphöra, har statskontoret icke ansett någon förändring i inkomsttiteln beräkning böra vidtagas.

Bevillningar.

Tullmedlen, hvilka af innevarande års Riksdag för år 1905 beräknades till 54,000,000 kronor, hafva enligt räkenskaperna inbragt:

år 1901	kronor	49,341,561: —
„ 1902	„	55,125,196: —
„ 1903	„	56,225,031: —
eller i medeltal för dessa tre år.....	„	53,563,929: —

Här bör erinras, att stegringen år 1902 delvis är beroende af förändrad bokföring, enär i de debiterade tullmedlen ingår ett belopp af 1,818,658 kronor 86 öre, hvilket under föregående år bokförts framför linjen såsom deponerade tullmedel, men som på grund af föreskriften i nådiga brefvet den 29 november 1901 vid 1902 års ingång uppdebiterats inom linjen.

För januari—november månader innevarande år hafva, enligt meddelande från generaltullstyrelsen, debiterade tullmedlen utgjort 55,526,133 kronor 7 öre och skulle, därest uppbörden för innevarande månad blefve lika med den för december månad nästlidet år, eller 5,088,666 kronor 5 öre, för innevarande år uppgå till 60,614,799 kronor 12 öre.

Ehuru denna statsinkomst är i hög grad beroende af konjunkturerna och alltså icke kan tillförlitligt bedömas för den tid, 1906 års statsreglering afser, torde med hänsyn till de alltjämt stegrade belopp, med hvilka tullmedlen influtit under de närmast gångna åren, inkomsttiteln böra i 1906 års riksstat upptagas med ett förhöjdt belopp, hvilket statskontoret dock, med afseende på de omständigheter, som föranledt stats-

kontoret att här nedan upptaga hvitbetssockertillverkningsafgiften med ett belopp, som betydligt öfverstiger de senaste årens afkastning af sistnämnda skattitel, ansett sig icke böra sätta högre än till 57,000,000 kronor.

Postmedlen. Statskontoret har inhämtat, att generalpoststyrelsen vid afgifvande af förslag till inkomst- och utgiftsstater, som böra till nästkommande Riksdags pröfning öfverlämnas, beräknat inkomsten af postmedlen till 16,770,000 kronor, hvadan denna summa blifvit i bilagda tabell uppförd.

Bevillningsafgifter för särskilda förmåner och rättigheter. De särskilda afgifter, som innefattas under denna titel, hafva enligt räkenskaperna debiterats med:

	1901.	1902.	1903.
för rättighet till skogsfång och kolningsfrihet på allmänningar af bankbolag med sedelutgifts-rätt.....	1,455 13	1,455 13	1,455 13
„ vissa handlande och handels-expediter	918,834 04	721,160 28	322,688 27
„ utländingar för konserter och dramatiska eller andra föreställningar	259,500 —	259,600 —	258,800 —
„	7,813 50	7,092 —	6,549 50
summa	1,187,602 67	989,307 41	589,492 90

Med anledning däraf att, till följd af föreskrift i lagen för Sveriges riksbank den 12 maj 1897 § 41, samtliga enskilda banker vid innevarande års början skulle upphöra med sin sedelutgiftning och förty den under förevarande titel bokförda inkomst af bankbolag med sedelutgifts-rätt bortfalla, beräknades inkomstiteln för år 1904 till endast 250,000 kronor, hvilket belopp jämväl upptogs i riksstaten för år 1905. Då efter senast afgifna inkomstberäkning icke inträffat någon omständighet, som påkallar ändring i förevarande titels slutsumma, hemställer statskontoret, att densamma måtte i riksstaten för år 1906 upptagas med oförändradt belopp.

Stämpelmedlen, som för år 1905 beräknats till 6,600,000 kronor, hafva utgjort:

år 1901.....	kronor 6,103,024: —
„ 1902.....	„ 7,365,797: —
„ 1903.....	„ 7,414,119: —
eller i medeltal för dessa tre år	„ 6,960,980: —
Stämpelafgiften för spelkort ingick i nämnda belopp med:	
år 1901.....	kronor 145,854: —
„ 1902.....	„ 100,446: —
„ 1903.....	„ 128,587: 50

Under januari—november månader innevarande år hafva i länens ränterier och till statskontoret influtit stämpelmedel med 6,360,313 kronor 79 öre, däraf 112,560 kronor kortstämplingsafgift; och skulle, i händelse uppbörden för innevarande månad blefve lika med den för december månad nästlidet år, stämpelmedlen för detta år uppgå till 7,163,875 kronor 68 öre, däraf 127,480 kronor 50 öre kortstämplingsafgift.

Enligt i finansdepartementet utarbetade uppgifter för åren 1901—1903 å beloppet af de stämplat, som användts till nedannämnda handlingar, har detta belopp utgjort:

	1901.		1902.		1903.	
handlingar till lagfartsprotokoll ...	2,030,280	25	2,694,601	70	2,885,014	50
„ till inteckningsprotokoll	429,856	20	486,626	45	585,688	37
„ „ äktenskapsförordsprotokoll	4,700	—	5,270	—	5,316	—
„ „ bouppteckningsprotokoll	1,592,487	18	2,086,285	91	1,460,567	35
summa	4,057,323	63	5,272,784	06	4,936,586	22

Statskontoret har funnit sig böra på grund af hvad sålunda förekommit föreslå denna inkomstittels beräkning för år 1906 till 7,000,000 kronor.

Brännvinstillverkningsskatt. Enligt räkenskaperna har brännvinstillverkningen i riket utgjort:

år 1899.....	liter 46,208,645
„ 1900.....	„ 43,743,887
„ 1901.....	„ 48,084,865
„ 1902.....	„ 43,949,174
„ 1903.....	„ 38,466,698
eller i medeltal för dessa fem år.....	„ 44,090,654

Tillverkningen under innevarande år intill den 1 december har, enligt meddelande från finansdepartementets kontroll- och justeringsbyrå, uppgått till liter 28,646,243,3

om härtill lägges tillverkningen under december månad nästlidet år ,, 6,753,840,1

skulle, under förutstättning att sistnämnda litertal komme att motsvara tillverkningen för samma månad innevarande år, detta års tillverkning blifva liter 35,400,083,4

Beträffande tillverkningsskatten får statskontoret meddela följande öfversikt af femårsperioden 1899—1903:

	Influten skatt.	Restitution för		Statsverket behållet.
		denaturerad brännvin.	för högt erlagd skatt.	
År 1899	20,889,190	1,104,593	9,080	19,775,517
„ 1900	21,708,416	1,285,504	8,686	20,414,226
„ 1901	21,854,169	1,306,523	4,537	20,543,109
„ 1902	19,550,923	1,407,016	6,088	18,137,819
„ 1903	20,850,392	1,243,088	26,242	19,581,062

Under innevarande år intill den 1 dennes är dylik skatt inbetald med 21,449,670 kronor 63 öre och, under förutsättning att inkomsten för innevarande månad kommer att inflyta med lika stort belopp som under december månad nästlidet år, eller 3,047,840 kronor 99 öre, skulle årets inkomst uppgå till 24,497,511 kronor 62 öre. Om därifrån afdrages hvad under innevarande år blifvit eller än vidare kan varda restitueradt, här förslagsvis beräknadt till 1,600,000 kronor, skulle återstå 22,897,511 kronor 62 öre.

Beträffande brännvinstillverkningsskatten bör vidare erinras, att Riksdagen genom beslut den 29 januari 1903, med bifall till en af Eders Kungl. Maj:t därom aflåten nådig proposition, höjt densamma från 50 öre till 65 öre för liter och att Riksdagen för åren 1904 och 1905 beräknat denna inkomstitel till 25,700,000 kronor.

Under de senast förflutna två åren har brännvinstillverkningsafgiften icke influtit med de belopp, till hvilka den i riksstaterna beräknats, i det att en brist uppstått år 1902 af 1,362,180 kronor 70 öre och år 1903 af 918,938 kronor 26 öre. För innevarande år kan, såsom af det föregående framgår, en brist af icke mindre än omkring

2,800,000 kronor beräknas komma att uppstå. Dessa förhållanden påkalla utan tvifvel en nedsättning i beräkningen af denna inkomsttitel.

Härvid bör emellertid erinras, att under de senaste åren betydande rubbningar i brännvinstillverkningens normala fortgång orsakats af väntade skatteförhöjningar. Sålunda är känt, att den högst betydliga stegringen i tillverkningen år 1901 hufvudsakligen var att tillskrifva den omständighet, att en förhöjning af skatten tämligen allmänt motsågs komma att äga rum vid följande års riksdag. Skattehöjningen uteblef då, men väntades med så mycket större visshet komma att beslutas vid 1903 års riksdag, hvilket hade till följd, att, oakadt den stora tillverkningen under år 1901, äfven 1902 års tillverkning utvisade en betydande siffra. De stora inneriggande lagren från dessa båda år nedtryckte helt naturligt tillverkningskvantiteten år 1903 och kunna med all säkerhet antagas hafva utöfvat ett starkt inflytande i enahanda riktning äfven på innevarande års tillverkning. Då nämnda lager blifva förbrukade, kan tillverkningen åter väntas stiga.

På grund af nu anförda förhållanden lär den nedsättning i beräkningen af förevarande inkomsttitel, som enligt statskontorets mening bör äga rum, icke böra sträckas så långt, att den motsvarar hela beloppet af den brist, som, enligt hvad ofvan blifvit nämndt, kan beräknas komma att för år 1904 uppstå, utan hemställer statskontoret, att inkomsttiteln brännvinstillverkningsskatt må i 1906 års riksstat upptagas med 24,000,000 kronor.

Hvitbetssockertillverkningsafgiften. För all tillverkning af hvitbetssocker skall enligt gällande föreskrifter erläggas tillverkningsskatt i förhållande till det utbyte af råsocker, som de för tillverkningen använda hvitbetor antagas lämna; och skall skatten utgöra hälften af gällande tullsats för utländskt råsocker af mörkare färg än n:o 18 af den i världshandeln antagna holländska standard eller, då sagda tullsats är 23,5 öre för kilogram, 11,75 öre för kilogram.

Enligt 1902 års Riksdags beslut har sockerutbytet af betorna från och med den 1 september samma år beräknats till 12 procent.

Under nedannämnda tillverkningsår, hvilka jämlikt nämnda förordningen den 19 maj 1893 räknas från och med den 1 september till och med den 31 augusti nästföljande år, har, enligt erhållna uppgifter från finansdepartementets kontroll- och justeringsbyrå, vid samtliga fabriker inom landet afverkats följande myckenhet betor:

	September— december ton.	Januari— augusti ton.	Summa ton.	Högsta antalet under tillverk- ningsåret i gång varande fabriker.
1899—1900	606,053	15,994	622,047	19
1900—1901	790,703	85,208	875,911	20
1901—1902	855,294	48,498	903,792	20
1902—1903	505,808	—	505,808	20
1903—1904	743,632	4,813	748,445	21

Enligt meddelande från ofvannämnda byrå har afverkningen under nu löpande tillverkningsår utgjort:

oktober	ton	196,548,3
november	„	312,195,7
	tillhopa ton	508,744,0

Under motsvarande tid sistlidet år utgjorde betafverkningen 555,640,5 ton.

Inkomsten af denna skattetitel har utgjort för kalenderår:

år 1899	kronor	7,483,948: —
„ 1900	„	9,946,573: —
„ 1901	„	12,605,642: —
„ 1902	„	7,775,960: —
„ 1903	„	10,485,217: —

Enligt meddelande från ofvannämnda kontroll- och justeringsbyrå har tillverkningsavgiften under januari—november månader innevarande år debiterats med 7,241,160 kronor 75 öre, mot 7,834,531 kronor 5 öre under motsvarande tid nästlidet år. Under december månad sistnämnda år uppgick den debiterade avgiften till 2,650,685 kronor 79 öre, hvadan, om förhållandena under denna månad gestaltade sig på enahanda sätt som under samma tid föregående år, 1904 års debiterade hvitbetssockertillverkningsavgift skulle komma att uppgå till 9,891,846 kronor 54 öre.

Enligt denna beräkning skulle inkomsttiteln hvitbetssockertillverkningsavgift komma att för innevarande år utvisa en brist af 2,108,153 kronor 46 öre. Detta förhållande är att tillskrifva det otillfredsställande utfallet af årets betskörd. Emellertid torde denna brist komma att uppvägas af en ungefärligen motsvarande ökning i tullbeloppet för

utifrån infördt socker. I sockertull har nämligen, enligt hvad statskontoret inhämtat, under månaderna januari—oktober innevarande år influtit ett belopp af 1,734,428 kronor, medan sockertullen under *hela* år 1903 inflöt med endast 228,584 kronor.

Statskontoret anser sig sakna anledning att ifrågasätta någon förändring i beräkningen af förevarande inkomstitel och hemställer därför, att densamma måtte äfven i riksstaten för år 1906 upptagas med 12,000,000 kronor.

Inkomstskatt. Därest denna skatt kommer att för år 1906 utgå efter enahanda grunder, som för närvarande äro gällande, torde densamma kunna beräknas till samma belopp som för 1905, eller 11,000,000 kronor.

Punschskatten. Denna särskilda stämpelavgift för försäljning af punsch upptogs i riksstaten för år 1905 till 1,300,000 kronor.

Under januari—november månader innevarande år hafva i länens ränterier och till statskontoret influtit punschstämpelavgift med 1,037,939 kronor 12 öre, eller i medeltal månatligen 94,358 kronor 10 öre. Under förutsättning att i december månad skulle inflyta dylik afgift i förhållande till årets öfriga månader, komme punschskatten för innevarande år att uppgå till 1,132,297 kronor 22 öre.

Kungl. förordningen den 22 maj 1903, på grund af hvilken nu ifrågavarande skatt utgår, skall, enligt bestämmelse i författningen, gälla från och med den 1 januari 1904 tillsvidare, dock ej längre än till utgången af år 1905, så framt icke annorlunda varder i grundlagsenlig ordning bestämdt.

Att punschskatten under år 1904, det första året af dess tillvaro, kan antagas komma att icke inflyta med hela det beräknade beloppet, lär i väsentlig mån få tillskrifvas den omständigheten, att, enligt hvad känt torde vara, allmänheten, med kännedom om den från och med den 1 januari detta år inträdande skatten, under den närmast föregående tiden i ganska vidsträckt omfång försett sig med förråd af punsch. Statskontoret finner därför icke anledning att ifrågasätta någon nedsättning i beräkningen af denna inkomstitel, utan hemställer, att densamma, under förutsättning att punschskatten kommer att utgå efter samma grunder, som för närvarande äro gällande, äfven under år 1906, måtte i riksstaten för samma år upptagas med enahanda belopp som i 1905 års riksstat, eller 1,300,000 kronor.

Maltskatten. Denna inkomstitel upptogs, på grund af verkställda beräkningar, i 1905 års riksstat till 3,000,000 kronor.

Under månaderna januari—november innevarande år hafva i länens

ränterier och i statskontoret å denna titel influtit 2,527,860 kronor 89 öre, eller i medeltal månatligen 229,805 kronor 54 öre. Om under december månad ett belopp, proportionerligt till medeltalet af de 11 första månadernas inkomster, skulle inflyta, komme förevarande inkomstitels influtna belopp att för året uppgå till 2,757,666 kronor 43 öre.

Enligt meddelande från finansdepartementets kontroll- och justeringsbyrå har den debiterade maltskatten för tiden januari—november innevarande år utgjort 2,899,893 kronor 61 öre.

Statskontoret finner sig sakna anledning att föreslå ändring i denna inkomstitels beräkning för år 1906.

Bevillning af fast egendom samt af inkomst. Inkomsterna å denna titel hafva under nedannämnda år uppgått till följande belopp:

år 1898	kronor 6,746,055: —
„ 1899	„ 7,165,911: —
„ 1900	„ 7,599,031: —
„ 1901 och 1902 (1901 års bevillning) ..	„ 7,713,302: —
„ 1903 (1902 års bevillning)	„ 7,949,538: —

Att för åren 1901 och 1902 upptagits 1901 års bevillning, beror på det förändrade sätt för bevillningens upptagande i riksstaten och räkenskaperna, som på grund af Riksdagens beslut tillämpats från och med år 1901.

I sitt den 11 december 1902 afgifna yttrande angående inkomstberäkningen för år 1904 erinrade statskontoret om den fasta stegrings-tendens, denna inkomstitel under en följd af föregående år utvisat, och anförde därefter vidare, att, äfven om på grund af de under senare tider inträdda mindre gynnsamma konjunkturen för affärslifvet någon minskning i nämnda stegringstendens till äfventyrs skulle komma att göra sig gällande, en sådan minskning torde komma att i fråga om den förevarande inkomstitels afkastning mer än motvägas af den stegring i bevillningens belopp, som otvifvelaktigt komme att blifva en följd af tillämpningen af de i förordningen om inkomstskatt den 21 juni 1902 införda bestämmelser om själfdeklaration.

Då de tryckta konjunkturen syntes under år 1902 hafva haft ett öfver förväntan ogynnsamt inflytande på denna inkomstitel, för-anledades statskontoret att i sin skrifvelse den 10 december 1903 an-gående inkomstberäkningen för år 1905, i hvilket års riksstat 1904 års bevillning skulle upptagas, hemställa om ifrågavarande inkomst-titels sänkning från det belopp, hvartill 1903 års bevillning beräknats, eller 9,000,000 kronor, till 8,500,000 kronor. I riksstaten för år 1905 blef bevillningen för år 1904 af Riksdagen upptagen med ett belopp

af 8,600,000 kronor. Af det utaf statskontoret den 9 februari innevarande år offentliggjorda generalsammandrag öfver 1903 års, år 1904 inflytande bevillning af fast egendom samt af inkomst inhämtas emellertid, att densamma debiterats med 9,056,272 kronor 36 öre, medan 1902 års, år 1903 inflytande bevillning debiterades med 8,123,003 kronor 37 öre. Häraf framgår, att denna inkomstitel åter är stadd i stark tillväxt.

På grund af det ofvan anförda hemställer därför statskontoret, att inkomstiteln i riksstaten för år 1906 må ånyo beräknas till 9,000,000 kronor.

Stockholm den 12 december 1904.

Underdånigst:

HANS WACHTMEISTER.

C. G. SYLVAN.

CHR. L. TENOW.

PER SÖDERMARK.

Föredragande.

K. Beckman.

Bil. litt. a.

Statsverkets inkomster.

	Kronor
Ordinarie inkomster.	
Arrendemedel	1,700,000 —
Mantalspenningar	780,000 —
Bötesmedel	400,000 —
Kontrollstämpelmedel	60,000 —
Fyr- och båkmedel	1,600,000 —
Telegrafmedel	8,000,000 —
Järnvägstrafikmedel	11,500,000 —
Skogsmedel	7,500,000 —
Terminsafgifter från läroverken	420,000 —
Extra uppbörd	200,000 —
Säger	32,160,000 —
Bevillningar.	
Tullmedel	57,000,000 —
Postmedel	16,770,000 —
Bevillningsafgifter för särskilda förmåner och rättigheter	250,000 —
Stämpelmedel	7,000,000 —
Brännvinstillverkningsskatt	24,000,000 —
Hvitbetssockertillverkningsafgift	12,000,000 —
Inkomstskatt	11,000,000 —
Punschskatt	1,300,000 —
Maltskatt	3,000,000 —
Bevillning af fast egendom samt af inkomst	9,000,000 —
Säger	141,320,000 —
Summa	173,480,000 —

Statsverket's

	Enligt		
	För år 1899.	För år 1900.	För år 1901.
Ordinarie inkomster.			
Arrendemedel	2,241,916	2,194,877	2,153,805
Mantalspenningar	741,741	749,423	757,50
Bötesmedel	389,542	410,853	426,306
Kontrollstämpelmedel	58,819	60,226	66,058
Fyr- och båkmedel	1,753,654	1,727,097	1,648,374
Telegrafmedel	1,841,578	1,846,774	1,891,281
Järnvägstrafikmedel	10,500,000	7,000,000	8,000,000
Skogsmedel	7,001,477	8,279,718	7,830,101
Terminsafrifter från läroverken	— —	— —	— —
Extra uppbörd	133,845	176,604	214,754
Säger	24,662,572	22,445,572	22,988,188
Bevillningar.			
Tullmedel	60,051,428	57,360,266	49,341,561
Postmedel	11,121,372	11,883,965	12,836,861
Bevillningsafgifter för särskilda förmåner och rättigheter	1,098,502	1,112,037	1,190,489
Stämpelmedel	8,211,636	6,606,207	6,103,024
Brännvinstillverkningsskatt	19,775,517	20,414,226	20,543,109
Hvitbetssockertillverkningsafgift	7,483,948	9,946,573	12,605,642
Inkomstskatt	— —	— —	— —
Punschskatt	— —	— —	— —
Maltsskatt	— —	— —	— —
Bevillning af fast egendom samt af inkomst ¹⁾	6,746,055	7,165,911	7,599,031
Tilläggsbevillning till bevillningen af fast egendom samt af inkomst	— —	— —	— —
Säger	114,488,458	114,489,185	110,219,717
Summa	139,151,030	136,934,757	133,207,90

¹⁾ Det för denna inkomsttitel för hvarje särskildt år upptagna belopp afser nästföregående års bevillning.

inkomster.

räkenskaperna.					Beräknade i riks-	Statskontorets
För år 1902.	För år 1903.	Medium.	Årlig ökning i medeltal.	Årlig minskning i medeltal.	staten för år 1905.	beräkning för 1906 års riksstat.
2,089,564	1,941,653	2,124,363	— —	75,066	1,900,000	1,700,000
764,455	775,083	757,642	8,336	— —	780,000	780,000
415,341	399,504	408,309	2,491	— —	420,000	400,000
63,838	67,368	63,262	2,137	— —	60,000	60,000
1,712,226	1,780,364	1,724,343	6,678	— —	1,500,000	1,600,000
1,858,142	7,963,933	3,080,342	1,530,589	— —	7,500,000	8,000,000
8,000,000	12,000,000	9,100,000	375,000	— —	11,000,000	11,500,000
6,106,882	8,632,532	7,570,142	407,764	— —	7,500,000	7,500,000
— —	— —	— —	— —	— —	420,000	420,000
226,329	403,523	231,011	67,420	— —	200,000	200,000
21,236,777	33,963,960	25,059,414	— —	— —	31,280,000	32,160,000
55,125,196	56,225,031	55,620,696	— —	956,599	54,000,000	57,000,000
14,007,635	15,893,760	13,148,719	1,193,097	— —	16,245,000	16,770,000
989,361	581,296	994,337	— —	129,302	250,000	250,000
7,365,797	7,414,119	7,140,157	— —	199,379	6,600,000	7,000,000
18,137,819	19,581,062	19,690,347	— —	48,614	25,700,000	24,000,000
7,775,960	10,485,217	9,659,468	750,317	— —	12,000,000	12,000,000
— —	10,584,202	10,584,202	— —	— —	11,000,000	11,000,000
— —	— —	— —	— —	— —	1,300,000	1,300,000
— —	— —	— —	— —	— —	3,000,000	3,000,000
7,713,302	7,949,538	7,434,767	300,871	— —	8,600,000	9,000,000
— —	6,937,162	6,937,162	— —	— —	— —	— —
111,115,070	135,651,387	131,209,855	— —	— —	138,695,000	141,320,000
132,351,847	169,615,347	156,269,269	— —	— —	169,975,000	173,480,000

Sammanställning af inkomster och utgifter.

Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 14 januari 1905.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve GYLDENSTOLPE,
Statsråden: ODELBURG,
HUSBERG,
PALANDER,
WESTRING,
RAMSTEDT,
BERGER,
MEYER,
VON FRIESEN,
VIRGIN.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Meyer yttrade:

De anslag, Eders Kungl. Maj:t på de särskilda departementschefernas föredragning beslutit äska af Riksdagen för år 1905, utgöra:

Bih. till Riksd. Prot. 1905. 1 Saml. 1 Afd.

1

Sammanfattning af utgifterna under hufvudtitlarna.

Sammanställning af inkomster och utgifter.

I	hufvudtiteln:	ordinarie		kronor	1,321,000: —
II	„	ordinarie:	kronor 4,054,190: —		
		extra:	„ 398,510: —	„	4,452,700: —
III	„	ordinarie:	„ 887,800: —		
		extra:	„ 38,300: —	„	926,100: —
IV	„	ordinarie:	„ 43,072,884: —		
		extra:	„ 14,269,116: —	„	57,342,000: —
V	„	ordinarie:	„ 13,956,156: —		
		extra:	„ 10,468,344: —	„	24,424,500: —
VI	„	ordinarie:	„ 30,578,422: —		
		extra:	„ 5,610,478: —	„	36,188,900: —
VII	„	ordinarie:	„ 8,570,393: —		
		extra:	„ 730,907: —	„	9,301,300: —
VIII	„	ordinarie:	„ 17,287,931: —		
		extra:	„ 1,607,669: —	„	18,895,600: —
IX	„	ordinarie:	„ 5,109,400: —		
		extra:	„ 2,404,000: —	„	7,513,400: —
X	„	ordinarie:	„ 4,187,621: —		
		extra:	„ 1,591,379: —	„	5,779,000: —
				kronor	166,144,500: —

*Anslag utom
hufvudtitlarna.*

Vidare erinrar jag därom, att Eders Kungl. Maj:t på föredragning af chefen för civildepartementet beslutit föreslå Riksdagen att för år 1906 å riksstaten utom hufvudtitlarna anvisa:

till anskaffande af ny rörlig materiell vid statens redan trafikerade järnvägar	„	4,000,000: —
samt till fortsättning af statsbanan från Morjärv öfver Storträsk till Lappträsk äfvensom af landsvägen från Boden till Morjärv och vidare från Morjärv till Lappträsk	„	1,000,000: —

*Riksgälds-
kontorets
ställning.*

Fullmäktige i Riksgäldskontoret hafva i skrifvelse den 8 nästlidne december, som torde få under litt. B biläggas dagens protokoll, lämnat uppgift å de riksgäldskontorets utgifter för år 1906, hvilka fullmäktige ansett böra i riksstaten uppföras. Enligt fullmäktiges beräkning utgöra dessa utgifter:

transport kronor 171,144,500: —

	transport kronor	171,144,500: —	
riksdags- och revisionskostnader samt aflöningar			
m. m. <i>förslagsvis</i>	kronor	1,077,000: —	
räntor och afbetalningar å stats-			
skulden kronor	17,546,300: —		
efter afdrag			
af de till			
riksgälds-			
kontoret			
ingående			
ränte- och			
kapitalbe-			
talningar	„	4,297,800: —	
<i>förslagsvis</i>	„	13,248,500: —	„ 14,325,500: —

*Afsättning till
arbetareförsäkringsfonden.*

Efter af Eders Kungl. Maj:t i ämnet gjorda framställningar har Riksdagen i riksstaten för hvart och ett af åren 1896—1905 afsatt ett belopp af 1,400,000 kronor, som tillgodoförts den enligt nådigt bref den 15 november 1895 under statskontorets förvaltning ställda arbetareförsäkringsfonden. I afseende härå tillåter jag mig erinra om följande. Då framställning om afsättning af medel för ändamålet af Eders Kungl. Maj:t första gången — år 1895 — gjordes, skedde detta i samband med aflåtande af nådig proposition till Riksdagen om antagande af ett förslag till lag angående försäkring för beredande af pension vid varaktig oförmåga till arbete. I syfte att den vid lagens trädande i kraft lefvande generationen skulle såvidt möjligt i lika mån som kommande generationer komma i åtnjutande af de med förslaget afsedda pensionsförmåner förutsattes nämligen i förslaget, att de ökade kostnader, som däraf komme att föränledas, skulle bestridas af statsmedel, på det sätt, att nämnda kostnader, hvilka beräknades motsvara ett kapitalvärde af 37,000,000 kronor, skulle amorteras under en tid af 80 år medelst ett årligt tillskott från statens sida af 1,383,000 kronor, eller i rundt tal 1,400,000 kronor; och gjorde Eders Kungl. Maj:t med anledning häraf i den till 1895 års Riksdag aflättna statsverkspropositionen framställning därom, att i

transport kronor 185,470,000: —

transport kronor 185,470,000: —

1896 års riksstat skulle för nyssnämnda ändamål afsättas ett belopp af 1,400,000 kronor. Ofvanberörda lagförslag blef icke af Riksdagen antaget, men anmälde Riksdagen i skrifvelse den 17 maj 1895, att Riksdagen, som ansett afsättande af medel i ofvannämnda syfte icke böra uppskjutas, beslutit att för beredande af pension vid varaktig oförmåga till arbete i riksstaten för år 1896 afsätta ett belopp af 1,400,000 kronor. Vidare tillåter jag mig erinra, att, sedan, med anledning af en utaf Eders Kungl. Maj:t till 1898 års Riksdag aflåten förnyad proposition med förslag till lag i ofvanberörda ämne, frågan därom ånyo bragts under Riksdagens pröfning, det särskilda utskott, hvilket fick berörda proposition för förberedande behandling till sig öfverlämnad, beräknat kapitalvärdet af kostnaden för att, i enlighet med ett af utskottet förordadt, från Eders Kungl. Maj:t i vissa delar afvikande förslag, tillförsäkra den vid försäkringens början lefvande generationen större pensionsförmåner, än eljest kunde ske, till sammanlagdt omkring 13,500,000 kronor. På grund af kamrarnes skiljaktiga beslut kom emellertid icke heller vid nyssnämnda riksdag någon lagstiftning i ämnet till stånd.

Genom de afsättningar till arbetareförsäkringsfonden, som under en följd af år ägt rum och hvilka hufvudsakligen hafva varit afsedda för att vid en blifvande försäkring kunna tillgodose den vid lagens ikraftträdande lefvande generationens intressen, har samlats en fond, hvars behållning enligt rikshufvudboken för år 1903 vid samma års slut uppgick till 13,210,990 kronor 97 öre och vid innevarande års slut kan beräknas till vid pass 17,000,000 kronor. Nu är det visserligen sant, att, därest ofvannämnda, med ifrågavarande afsättningar till arbetareförsäkringsfonden åsyftade ändamål skall på ett verksamt sätt främjas, detta utan tvifvel kräfver betydande kostnader. Men, äfven om man utgår därifrån, att detta ändamål vid en blifvande försäkring bör tillgodoses i större mån än som, på sätt jag nyss nämnt, vid frågans senaste

transport kronor 185,470,000: —

transport kronor 185,470,000: —

behandling inom Riksdagen förordades, synes, med hänsyn till den betydliga fondbildning, som för ändamålet redan ägt rum, och då ovisst är, på hvilka grunder en blifvande lagstiftning i förevarande afseende kan komma att fotas, fog likväl förefinnas för att begränsa afsättningen till ett mindre belopp än det, som hittills under en följd af år för ändamålet årligen reserverats. Efter samråd med chefen för civildepartementet har jag ansett det belopp, som för nästkommande år bör afsättas, lämpligen kunna bestämmas till 800,000 kronor; och får jag därför i underdånighet hemställa, att Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen medgifva, att till arbetareförsäkringsfonden må i riksstaten för år 1906 afsättas nyssnämnda belopp „ 800,000: —

Afsättning till underlättande af åtgärder för arbetares olycksfallsförsäkring och sjukkassors bildande.

Till underlättande af åtgärder för arbetares olycksfallsförsäkring och sjukkassors bildande har Riksdagen, på Eders Kungl. Maj:ts framställning, i riksstaten uppfört för hvar och ett af åren 1891—1895 ett belopp af 100,000 kronor, för hvar och ett af åren 1899—1904 ett belopp af 250,000 kronor och för år 1905 ett belopp af 350,000 kronor. Chefen för civildepartementet har emellertid meddelat mig, att det visat sig, att å det för år 1904 för ifrågavarande ändamål anvisade anslag yppats en afsevärd brist samt att, sedan den uppkomna bristen betäckts, återstoden af de för ändamålet anslagna medlen säkerligen icke komme att förslå ens för år 1905. Med hänsyn härtill och då det behof, hvarför ifrågavarande medel afses, kan antagas framdeles komma att än mera ökas, synes anslaget för år 1906 böra höjas; och får jag i anledning häraf, efter samråd med chefen för nämnda departement, tillstyrka, att för ändamålet må för år 1906 afsättas „ 500,000: —

Statsverkets utgifter och tillgångar.

Summan af statsverkets utgifter för år 1906 uppgår således till kr. 186,770,000: —
motsvarande det belopp, hvartill statsverkets tillgångar för den förevarande statsregleringen beräknats.

I sammanhang med framläggande för Riksdagen af förslag till riksstat torde Riksdagens medgifvande böra äskas därtill, att vid statsregleringen för år 1906 de i rikets ständers skrifvelse den 12 maj 1841 angifna grunder i afseende å dispositionen af besparingar å hufvudtitlarna fortfarande må blifva gällande, dock att behållningar, som å anslag till nyinrättade tjänstebefattningar uppstå, innan dessa första gången tillsättas, skola till ett följande års statsreglering reserveras.

*Utgifter utom
riksstaten.*

På föredragning af chefen för civildepartementet har Eders Kungl. Maj:t förut denna dag beslutit föreslå Riksdagen att för år 1906 anvisa dels 1,670,000 kronor till fortsättning af statsbanan från Göteborg till Skee dels ock 5,364,730 kronor till betäckande af vissa af statskontoret förskottsvis bestridda utgifter för inköp af fastigheter för bangårdsanordningar i Stockholm m. m.

Då dessa belopp, tillhopa 7,034,730 kronor, torde böra bestridas med lånta medel, hemställer jag i underdånighet, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå Riksdagen att till utgående från riksgäldskontoret anvisa:

till fortsättning af statsbanan från Göteborg	
till Skee	kronor 1,670,000: —
och till betäckande af förenämnda, af stats-	
kontoret förskottsvis bestridda utgifter för inköp af	
fastigheter för bangårdsanordningar i Stockholm m. m.	„ 5,364,730: —
eller tillsammans kronor	7,034,730: —

På statsrådets tillstyrkan behagade Hans Maj:t Konungen bifalla hvad departementschefen sålunda hemställt och åt honom uppdraga att, sedan han erhållit protokollsutdrag om hvad som efter de öfriga departementens föredragning blifvit beslutadt med afseende å statsregleringen, uppsätta och till justering inför Kungl. Maj:t anmäla förslag till nådig proposition angående statsverkets tillstånd och behof i enlighet med Kungl. Maj:ts nu i ämnet fattade beslut.

Ex protocollo:

Sven Köhler.

Bil. litt. B.

Till herr statsrådet och chefen för kungl. finansdepartementet.

Med anledning af herr statsrådets skrifvelse den 10 nästlidne november hafva fullmäktige i riksgäldskontoret låtit upprätta och hafva äran härmed öfverlämna förslagsvis uppgjorda beräkningar öfver riksgäldskontorets sannolika ställning vid slutet af hvartdera året 1904 och 1905 samt redan nu påräkneliga inkomster och utgifter år 1906.

I dessa beräkningar äro såsom vanligt icke upptagna inkomster, utgifter och behållningar för de särskildt förvaltade fonderna, nämligen de fonderade lånens likvidations- och amortissemensfonder samt fonden för extra amortering af statsskulden.

Stockholm den 8 december 1904.

H. CAVALLI.

OTTO M. HÖGLUND.

W. ODELBERG.

G. F. ÖSTBERG.

H. Sederholm.

Förslagsberäkning öfver riksgäldskontorets inkomster och

Tillgångar och fordringar:		
Riksgäldskontorets kassabehållning den 8 december 1904	4,230,287: 07	
Kapitalfordran å tills vidare förräntade medel:		
uppköpta obligationer.....	2,827,306: 76	
lån emot reverser	1,800,000: —	4,627,306: 76
Utländska valutor	29,643,971: 02	
För annuitetslikvider uppköpta valutor	4,140,000: —	
Saldo å räkning med ett utländskt bankirhus	1,081: 35	42,642,646 20
Inkomster:		
Kapital- och ränteinbetalningar å till vissa bestämda föremål anvisade låneunderstöd, som förfalla med 1,437,400 kronor, hvaraf beräknas inflyta	1,180,000: —	
Ränta å utbetalda belopp från odlingslånefonden ..	177,969: 43	
Dito å tills vidare förräntade medel samt å utländska valutor	140,000: —	
Dito å lån till telegrafstyrelsen för fortsatt utveckling af statens telefonväsende ...	157,400: —	
Kapitalafbetalning å dito	1,500,000: —	1,657,400: —
Återbetalning af till statskontoret lämnad kassaförstärkning	2,000,000: —	5,155,369 43
	Transport	47,798,015 63

Transport	47,798,015	63
Summa kronor	47,798,015	63

	Transport	1,644,684	70
Låneunderstöd till enskilda järnvägsanläggningar:			
1896 års fond, 7,500,000 kronor:			
återstoden af 1898 års anslag,	1,500,000 kronor,	2,000: —	
återstoden af 1900 års anslag,	1,500,000 kronor,	168,333: 33	
återstoden af 1901 års anslag,	1,500,000 kronor,	617,000: —	787,333: 33
1901 års fond, 7,500,000 kronor:			
återstoden af 1902 års anslag,	1,500,000 kronor,	1,323,000: —	
återstoden af 1903 års anslag,	1,500,000 kronor,	506,500: —	
1904 års anslag	1,500,000: —	3,329,500: —	4,116,833 33
Vid 1902 års riksdag beviljad anslag, 1,500,000 kronor, till bildande af en lånefond till torfindustriens understödjande, återstoden			
			1,344,400 —
Vid 1903 års riksdag anvisade medel, 5,000,000 kronor, till bildande af en lånefond för rederinäringens understödjande, återstoden			
			1,585,000 —
Vid 1904 års riksdag anvisadt lån till telegrafstyrelsen för fortsatt utveckling af statens telefonväsende i afseende å lokala telefonnät med förbindelseledningar			
			1,775,000 —
Odlingslånefonden:			
1902 års anslag	1,000,000: —		
efter afdrag af för samma år beräknade, till statskontoret inflytande annuiteter å odlingslån	739,000: —	261,000: —	
1903 års anslag	1,000,000: —		
efter enahanda afdrag	723,100: —	276,900: —	
1904 års anslag	1,000,000: —		
efter enahanda afdrag	762,400: —	237,600: —	775,500 —
Beräknad behållning vid 1904 års slut		36,556,597	60
Summa kronor		47,798,015	63

Förslagsberäkning öfver riksgäldskontorets

Beräknad behållning vid 1905 års början	36,556,597	60
Inkomster:		
Kapital- och ränteinbetalningar å till vissa bestämda föremål anvisade låneunderstöd, som under år 1905 förfalla med 2,814,600 kronor, hvaraf beräknas inflyta	2,550,000: —	
Ränta å utbetalda och beräknade fyllnadsbelopp till odlingslånefonden	218,000: —	
Dito å beräknade utbetalningar till egnahemslåne- fonden	80,000: —	
Dito å lån från torfindustrifonden	60,000: —	
Dito å lån från rederinäringensfonden	200,000: —	
Dito å lån till telegrafstyrelsen för fortsatt utveck- ling af statens telefonväsende	369,000: —	
Dito å köpeskillingen för Trollhätte kanalverk, hvilken ränta skall af kanalverkets inkomster gäldas,	208,800: —	
Dito å riksgäldskontorets tills vidare förräntade medel samt å utländska valutor	700,000: —	4,385,800 —
Ersättning för förskottsvis bestridda kostnader för en undsättnings- expedition till Södra Ishafvet		108,000 —
Ersättning af statsverkets medel: Motstående för år 1905 upptagna riksdags- och revisionskostna- der, aflöningar m. m. äfvensom annuiteter å de fonderade låneu		
Transport	41,050,397	60

inkomster och utgifter år 1905.

Utgifter:			
Riksdags- och revisionskostnader samt aflöningar m. m.:			
riksdags- och revisionskostnader	900,000: —		
kostnader för riksdagens hus	100,000: —		
” ” ” bibliotek	4,500: —		
arfvoden, löner och expenser vid riksgäldskontoret	85,000: —		
pensioner vid dito	14,600: —		
aflöning, resekostnader och expenser för justitieombudsman- nen och hans expedition	21,900: —	1,126,000: —	
Annuiteter och räntor:			
Till Hans Maj:t Konungen		300,000: —	
Annuitetsanslag: Kapital: Ränta:			
för 1880 års $3\frac{1}{2}\%$ lån	2,069,100: —	3,104,466: 75	
” 1886 ” $3\frac{1}{2}\%$ ”	336,000: —	2,040,515: 56	
” 1890 ” $3\frac{1}{2}\%$ ”	439,555: 56	1,068,830: —	
” 1894 ” 3% ”	132,300: —	540,000: —	
” 1899 ” $3\frac{1}{2}\%$ ”	282,600: —	1,241,226: —	
	= 3,259,555: 56	7,995,038: 31	
Ränteanslag för:			
1887 års			
$3\frac{6}{10}\%$ lån	1,966,032: —		
1888 års			
3% lån	740,000: —		
1900 års			
lån à 4%	1,452,800: —		
1904 års			
$3\frac{1}{2}\%$ lån	1,260,000: —	5,418,832: —	
Transport	3,259,555: 56	13,413,870: 31	1,426,000: —

		Transport	41,050,397 60
samt räntor och amortering å öfrig statsskuld	18,655,800: —		
efter afdrag af den för riksgäldskontoret under samma år beräknade inkomst af kapital- och ränteinbetalningar	4,385,800: —		14,270,000 —
Upplåning:			
Vid 1904 års Riksdag medgifven upplåning:			
för samma och föregående år	18,544,168: 84		
för år 1905:			
för lån till enskilda järnvägs- anläggningar	1,500,000: —		
„ odlingslånefonden	240,000: —		
„ lån till telegrafstyrelsen för anläggning af vissa interurbana telefonlednin- gar	1,039,400: —		
„ anskaffande af ny rörlig materiel vid statens redan trafikerade järnvägar	4,000,000: —		
„ fortsättning af statsbanan från Göteborg till Skee ..	4,000,000: —		
„ bildande af en egnahems- lånefond	10,000,000: —	20,779,400: —	
	säger	39,323,568: 84	
som minskas med:			
valutan för riksgäldskontorets 3 1/2% stats- ränteobligationer, 1904 års emission	34,605,000: —		
genom försäljning af riks- gäldskontorets 3 1/10% obli- gationer verkställd upp- låning	1,500: —		
af telegrafstyrelsen återbe- talda lånemedel för tele- fonväsendets utveckling ..	2,387,500: —		
den enligt kungl. brefvet den 3/6 1904 och fullmäk- tiges beslut den 14/7 samma			
Transport	36,994,000: —	39,323,568: 84	55,320,397 60

Transport	3,259,555: 56	13,413,870: 31	1,426,000: —	
Till fonden för extra amortering af stats- skulden	145,333: 33	— — —		
säger	3,404,888: 89	13,413,870: 31	16,818,759: 20	
Ränta å medgifven och beräknad, ännu icke verkställd upplåning			50,000: —	
Ränta och amortering å Malmö—Billesholms järn- vägsaktiebolags af riksgäldskontoret öfvertagna obligationslån			70,720: —	
Dito dito å af riksgäldskontoret öfvertagna kom- munlån			65,051: 81	
Ränta å 4 % för år 1905 å den hos svenska staten innestående, den ²⁰ / ₁₂ 1907 förfallande andelen, 3,000,000 kronor, af köpeskillingen för ban- delen Örebro—Frövi af Örebro—Köpings järnväg			120,000: —	
Dito å dito för dito å den i riksgäldskontoret innestående köpeskillingen, 2,250,000 kronor, för fastigheten n:o 1 i kvarteret Lejonet i Stockholm			90,000: —	
Ränta å gamla lånet, å konung Carl XIII:s hem- giftskapital samt å Göta kanals reparationsfond äfvansom inlösningsprovision å Malmö—Billes- holms järnvägsaktiebolags förfallna obligationer och kuponger, tillsammans kronor 15,227: 50, som för motstående ersättningsbelopp utjäm- nande upptagas till			15,268: 99	18,655,800 —
Låneunderstöd till enskilda järnvägsanläggningar:				
1905 års anslag				1,500,000 —
Odlingslånefonden:				
1905 års anslag			1,000,000: —	
efter afdrag af för samma år beräknade, till statskontoret inflytande annuiteter å odlings- lån			760,000: —	240,000 —
Vid 1904 års riksdag till utgående från riksgäldskontoret anvisade medel:				
lån till telegrafstyrelsen för anläggning af vissa interurbana telefonledningar				1,039,400 —
			Transport	21,435,200 —

Transport 36,994,000: —	39,323,568: 84	55,320,397	60
år afskrifna återstoden af det för inköp af Hallsberg —Motala—Mjölby järn- väg anvisade beloppet af högst 4,000,000 kronor	730: 31	36,994,730: 31	2,328,838
		Summa kronor	57,649,236
			13

	Transport	21,435,200	—
anslag till anskaffande af ny rörlig materiel vid statens redan			
trafikerade järnvägar		4,000,000	—
dito till fortsättning af statsbanan från Göteborg till Skee		4,000,000	—
dito till bildande af en egnahemslånefond		10,000,000	—
Beräknad behållning vid 1905 års slut		18,214,036	13
	Summa kronor	57,649,236	13

Förslagsberäkning öfver riksgäldskontorets

Beräknad behållning vid 1906 års början	18,214,036	13
Inkomster:		
Kapital- och ränteinbetalningar å till vissa bestämda föremål anvisade låneunderstöd, som under år 1906 förfalla med 2,820,000 kronor, hvaraf beräknas inflyta	2,580,000: —	
Ränta å utbetalda och beräknade fyllnadsbelopp till odlingslånefonden	220,000: —	
Dito å beräknade utbetalningar till egnahemslånefonden	160,000: —	
Dito å lån från torfindustrifonden	60,000: —	
Dito å lån från rederinäringsfonden	200,000: —	
Dito å lån till telegrafstyrelsen för fortsatt utveckling af statens telefonväsende	369,000: —	
Dito å köpeskillingen för Trollhätte kanalverk, hvilken ränta skall af kanalverkets inkomster gäldas, ...	208,800: —	
Dito å riksgäldskontorets tills vidare förräntade medel samt å utländska valutor	500,000: —	4,297,800 —
Ersättning af statsverkets medel:		
Motstående för år 1906 upptagna riksdags- och revisionskostnader, aflöningar m. m. äfvensom annuiteter å de fonderade lånen samt räntor och amortering å öfrig statsskuld 18,623,300: — efter afdrag af den för riksgäldskontoret under samma år beräknade inkomst af kapital- och ränteinbetalningar	4,297,800: —	14,325,500 —
Upplåning:		
till betäckande af motstående beräknade utgifter:		
för lån till enskilda järnvägsanläggningar	1,500,000: —	
„ odlingslånefonden	212,000: —	1,712,000 —
Transport	38,549,336	13

Utgifter:

riksdags- och revisionskostnader ...	900,000:—
--------------------------------------	-----------

kostnader för riksdagens hus	50,000: —
------------------------------------	-----------

	bibliotek	4,500: —
--	-----------	----------

arfvoden, löner och expenser vid

riksgäldskontoret	85,500: —
-------------------------	-----------

pensioner vid dito 14,600: —

aflöning, resekostnader och expen-

ser för justitieombudsmannen och hans expedition	22,400: —	1,077,000: —
--	-----------	--------------

Annuiteter och räntor:

Till Hans Maj:t Konungen	300,000:—
--------------------------------	-----------

Annuitetsanslag:

Kapital:

Ränta:

för 1880 års $3\frac{1}{2}\%$ lån 2,069,100: — 3,032,048: 25

„ 1886 „ $3\frac{1}{2}\%$ „ 336,000: — 2,040,515: 56

„ 1890 „ $3\frac{1}{2}\%$ „ 454,666: 67 1,053,181: 11

„ 1894 „ 3 % „ 132,300:— 540,000:—

„ 1899 „ 3½% „ 291,960: — 1,231,335: —

$$= 3,284,026:67 \quad 7,897,079:92$$

Ränteanslag för:

1887 års

3 $\frac{6}{10}$ % lân 1,966,032:—

1888 års

3 % lån 740,000:—

1900 års

lần à 4% 1,452,800:—

1904 års

3½% lån 1,260,000:— — — — 5,418,832:—

Till fonden för extra

amortering af stats-

skulden 145,333: 33

säger 3,429,360: — 13,315,911: 92 16,745,271: 92

Transport 18,122,271: 92

Transport		38,549,336	13
Summa kronor		38,549,336	13

	Transport	18,122,271: 92		
Ränta å medgifven och beräknad, ännu icke verkställd upplåning		140,000: —		
Ränta och amortering å Malmö—Billesholms järnvägsaktiebolags af riksgäldskontoret öfvertagna obligationslån		70,660: —		
Dito dito å af riksgäldskontoret öfvertagna kommunlån		65,051: 81		
Ränta å 4 % för år 1906 å den hos svenska staten innestående, den $\frac{20}{12}$ 1907 förfallande andelen, 3,000,000 kronor, af köpeskillingen för bandelen Örebro—Frövi af Örebro—Köpings järnväg		120,000: —		
Dito å dito för dito å den i riksgäldskontoret innestående köpeskillingen, 2,250,000 kronor, för fastigheten n:o 1 i kvarteret Lejonet i Stockholm		90,000: —		
Ränta å gamla lånet, å konung Carl XIII:s hemgiftskapital samt å Göta kanals reparationsfond äfvensom inlösningsprovision å Malmö—Billesholms järnvägsaktiebolags förfallna obligationer och kuponger, tillsammans 15,227 kronor 35 öre, som för motstående ersättningsbelopp utjämnande upptagas till	15,316: 27		18,623,300	—
Låneunderstöd till enskilda järnvägsanläggningar:				
1906 års anslag			1,500,000	—
Odlingslånefonden:				
1906 års anslag	1,000,000: —			
efter afdrag af för samma år beräknade till statskontoret inflytande annuiteter å odlingslån	788,000: —		212,000	—
Beräknad behållning vid 1906 års slut			18,214,036	13
	Summa kronor		38,549,336	13

Utgifterna.

*Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet den 14 januari 1905.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve GYLDENSTOLPE,
Statsråden: ODELBERG,
HUSBERG,
PALANDER,
WESTRING,
RAMSTEDT,
BERGER,
MEYER,
VON FRIESEN,
VIRGIN.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Meyer anförde i underdånighet:

Sedan Eders Kungl. Maj:t i den till nästlidet års Riksdag aflåtna nådiga propositionen angående statsverkets tillstånd och behof äskat beviljande af dyrtidstillägg för år 1904 åt en del tjänstemän och betjante, anmälde Riksdagen i skrifvelse den 17 maj samma år, att, i anledning af hvad Eders Kungl. Maj:t under andra, tredje, fjärde, femte, sjätte, sjunde, åttonde och nionde hufvudtitlarna föreslagit i fråga om

Bih. till Riksd. Prot. 1905. 1 Saml. 1 Afd.

beviljande af anslag till dyrtidstillägg, Riksdagen, för beredande af dyrtidstillägg för år 1904 åt en del tjänstemän och betjänte inom de olika departementen jämte därtill hörande ämbetsverk, kårer och stater, under nedannämnda hufvudtitlar på extra stat för år 1905 anvisat särskilda förslagsanslag till följande belopp, nämligen:

under andra hufvudtiteln	kronor	63,000: —
» tredje »	»	4,200: —
» fjärde »	»	15,000: —
» femte »	»	36,000: —
» sjätte »	»	900,000: —
» sjunde »	»	200,000: —
» åttonde »	»	450,000: —
» nionde »	»	85,000: —

Angående dyrtidstillägg för år 1904 åt en del tjänstemän och betjänte utfärdades den 20 maj 1904 nådig kungörelse.

På sätt jag hade tillfälle att anföra till det vid 1904 års statsverksproposition fogade protokoll öfver finansärenden den 12 januari samma år, har den af Eders Kungl. Maj:t den 3 oktober 1902 tillsatta kommitté, hvilken erhållit i uppdrag att afgifva underdånigt utlåtande och förslag rörande reglering af statens ämbetsverks och myndigheters löneförhållanden samt att därvid tillika taga under öfvervägande, huruvida genom förenklingar i förvaltningen tillfälle kunde beredas till indragning af tjänster, som genom de förändrade anordningarna kunde undvaras, den 18 november 1903 afgifvit betänkande rörande dels allmänna förutsättningar och grunder för en reglering af löneförhållandena m. m. inom de centrala ämbetsverken dels ock reglering af löneförhållandena m. m. vid kammarkollegium. Öfver kommitténs sistnämnda förslag har kammarkollegium den 29 april 1904 afgifvit underdånigt utlåtande. Detta förslag, hvilket i flera afseenden är af ganska ingripande beskaffenhet, kräfer emellertid åtskillig ytterligare utredning, innan detsamma kan föreläggas Eders Kungl. Maj:t till slutlig pröfning; och med all säkerhet kan detta icke ske så tidigt, att frågan om lönerreglering vid kammarkollegium kan i år framläggas för Riksdagen.

Nämnda kommitté har vidare afgifvit betänkande dels den 16 juni 1904 angående reglering af löneförhållandena m. m. vid kammar-rätten dels den 24 november samma år beträffande reglering af löneförhållandena m. m. vid statskontoret. Hvad angår dessa förslag, hafva kammar-rätten den 15 juli 1904 samt statskontoret den 16 december samma år anbefallts att inkomma med underdånigt utlåtande, hvarterda ämbetsverket öfver det förslag, som samma ämbetsverk rör. När

dessa utlåtanden äro att införfänta, kan ännu icke med visshet uppgifvas. Sedan desamma inkommit, måste gifvetvis frågan om regleringen af löneförhållandena vid ifrågavarande ämbetsverk jämte hvad därmed äger sammanhang blifva föremål för ytterligare beredning och pröfning. Då kommittén så pass nyligen afslutat behandlingen af statskontoret, lär kommittén, hvilken erhållit i uppdrag att därefter öfvergå till frågan om reglering af löneförhållandena m. m. vid landsstaten, icke medhinna att under den närmaste tiden afgifva något ytterligare förslag. Med afseende å nu berörda förhållanden torde det sålunda med visshet kunna antagas, att något förslag till lönereglering icke kommer att föreläggas innevarande års Riksdag. I anseende härtill och då någon afsevärd förändring i fråga om hyresutgifter eller lefnadskostnader i öfrigt icke inträdt sedan Riksdagen år 1904 beviljade dyrtidstillägg för det året, anser jag mig böra hemställa, att Eders Kungl. Maj:t af Riksdagen äskar erforderligt anslag för beredande af dyrtidstillägg äfven för år 1905.

De af 1904 års Riksdag för samma år i sådant afseende anvisade anslag uppfördes såsom förslagsanslag å extra stat under vederbörande hufvudtitlar i 1905 års riksstat. På enahanda sätt torde dyrtidstilläggen för år 1905 böra uppföras i riksstaten för år 1906, därvid förutsättes, att Eders Kungl. Maj:t, om anslagen beviljas, anbefaller statskontoret att under år 1905 utbetala beloppen.

De ifrågavarande förslagsanslagen torde få uppföras till enahanda belopp, med hvilka de äro upptagna i 1905 års riksstat, med undantag dock för dyrtidstilläggen under fjärde, sjunde och åttonde hufvudtitlarna.

Hvad beträffar anslaget under fjärde hufvudtiteln, har chefen för landtförsvarsdepartementet meddelat, att enligt beräkning, som anställts af arméförvaltningen å civila departementet, dyrtidstilläggen för de under landtförsvarsdepartementet lydande löntagare, hvilkas aflöningsförmåner icke vid 1901 års riksdag eller sedermera reglerats, komme att uppgå till allenast 14,287 kronor 50 öre. För utjämnande af hufvudtiteln slutsumma borde emellertid härtill läggas ett belopp af 260 kronor 50 öre, hvadan anslaget komme att uppgå till 14,548 kronor. Vidkommande dyrtidstilläggen under sjunde och åttonde hufvudtitlarna föranledes ändring af vid nästlidet års riksdag verkställda löneregleringar. Sådant reglering ägde nämligen då rum dels, under sjunde hufvudtiteln, i fråga om tullverket, med undantag af generaltullstyrelsen, dels, å åttonde hufvudtiteln, beträffande de allmänna läroverken, folkskoleseminarierna och högre lärarinneseminariet. Enligt under sistlidne december månad från generaltullstyrelsen lämnad uppgift har dyrtidstillägget för tullverkets personal

(med undantag af generaltullstyrelsens) för år 1904 beräknats komma att utgå med sammanlagdt 185,789 kronor 61 öre. Drages detta belopp från det å sjunde hufvudtiteln till dyrtidstillägg för sistnämnda år uppförda anslaget, 200,000 kronor, återstår 14,210 kronor 39 öre. Enär det emellertid visat sig, att nyssnämnda anslag, som för år 1903 anvisats till samma belopp, det året öfverskridits med icke mindre än 39,061 kronor 86 öre, och förhållandet säkerligen gestaltat sig på ungefärligen enahanda sätt år 1904, torde den sänkning i dyrtidstilläggsanslaget för år 1905, som föranledes af löneregleringen för tullverket, icke böra beräknas till hela det belopp, som motsvarar hvad i dyrtidstillägg utgått till tullverkets personal (med undantag af generaltullstyrelsens), utan lämpligen böra stanna vid, i afrundadt tal räknadt, 150,000 kronor. Under sådan förutsättning skulle samma anslag för år 1905 upptagas till 50,000 kronor. Hvad beträffar de under åttonde hufvudtiteln verkställda löneregleringarna, föranleda dessa en minskning i det förut å denna hufvudtitel uppförda anslaget till dyrtidstillägg med tillhoppa 370,000 kronor, hvadan anslaget nu bör uppföras med allenast 80,000 kronor. Inalles skulle sålunda de särskilda anslagen för dyrtidstillägg komma att förete en minskning af 520,452 kronor.

I de grunder för dyrtidstilläggens utgående, som af 1904 års Riksdag fastställdes, påkallas icke någon annan ändring, än som föranledes af ofvan omförmälda, samma år verkställda löneregleringar; och skulle således de grunder, efter hvilka dyrtidstilläggen för år 1905 borde utgå, blifva följande:

1:o) Dyrtidstillägg utgår med 10 procent å kontant aflöning, dock icke i något fall med högre belopp än 500 kronor.

2:o) Från åtnjutande af dyrtidstillägg undantagas:

a) de tjänstemän och betjante, i hvilkas aflöning ingår bostads- eller boställsförmån in natura;

b) de tjänstemän, hvilkas aflöningsförmåner af statstjänst för innevarande år uppgå till högre belopp än 7,000 kronor;

c) de tjänstemän och betjante, hvilkas sammanlagda inkomster af arbete, dyrtidstillägget oberäknadt, år 1904 af vederbörande taxeringsmyndigheter uppskattats till högre belopp än 7,000 kronor;

d) de tjänstemän och betjante, hvilkas aflöningsförmåner vid 1901, 1902, 1903 eller 1904 årens riksdagar ny- eller omreglerats efter andra grunder än dem, som följts vid de äldre staternas fastställande.

3:o) Dyrtidstillägg må allenast tilläggas tjänstemän och betjante, hvilkas aflöning blifvit af Konung och Riksdag till siffran bestämd eller eljest utgår efter af Riksdagen pröfvade grunder.

4:o) Dyrtidstillägg beräknas endast å aflöningsförmåner, hvilka utgå af statsmedel. Där aflöning bestrides dels af statsmedel, dels ock af andra medel, beräknas dyrtidstillägg endast å den del där af, som utgår af statsmedel, dock att åt lärare och tjänstemän vid universiteten, i hvilkas aflöning ingå jämväl andra medel än statsmedel, dyrtidstillägg må beräknas å hela det belopp, hvartill aflöningen blifvit, på sätt i näst-föregående moment sägs, bestämd att minst uppgå.

5:o) Dyrtidstillägg beräknas å följande slag af aflöningsförmåner:
lön;
tjänstgöringspenningar, däri inberäknadt häradsskrifvare tillkommande tillägg till deras fasta tjänstgöringspenningar;
kontant bostads- och inkvarteringsersättning;
arfvode;
med lön likställdt lönetillägg; samt
dagaflöning vid flottan.

6:o) Dyrtidstillägg till den, som af statens medel åtnjuter lön eller arfvode för två eller flera befattningar, utgår endast för en af dessa, nämligen för den, som medför högsta aflöningen, eller, därest denna på mer än ett ställe är lika, för den af dem, till hvilken han först blifvit befordrad; samt

7:o) Dyrtidstillägget anses tillhöra lönen.

Hvad föredragande departementschefen sålunda anför, däruti statsrådets öfriga ledamöter instämde, behagade Hans Maj:t Konungen godkänna.

Ex protocollo:

Sven Köhler.

Första hufvudtiteln.

*Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen den 14 januari 1905.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve GYLDENSTOLPE,
Statsråden: ODELBORG,
HUSBERG,
PALANDER,
WESTRING,
RAMSTEDT,
BERGER,
MEYER,
VON FRIESEN,
VIRGIN.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Meyer anförde:

Bland de å första hufvudtiteln i innevarande års riksstat uppförda anslag förekomma dels, under kungl. hofstatsanslagen, ett anslag till »polis-, lys- och renhållning vid kungl. slottet och Arfprinsens palats» dels, under anslagen till kungl. slotten, ett anslag till »brandväsendet och yttre lyshållningen vid kungl. slottet och Arfprinsens palats». Sedan Arfprinsens palats år 1902 inköpts för statsverkets räkning, tages nu-

mera intetdera af dessa anslag i anspråk för polis-, lys- eller renhållningen eller för brandväsendet vid denna byggnad. Då emellertid genom riksmarskalksämbetet erhållits den upplysning, att båda de ifrågasvarande anslagen under senaste åren till hela sitt belopp åtgått till och fortfarande äro erforderliga för polis-, lys- och renhållningen samt brandväsendet vid Stockholms slott, lærer den omständigheten, att samma anslag numera icke tagas i anspråk för Arfprinsens palats, icke böra föranleda till annan åtgärd, än att benämningarna å desamma förändras så, att däraf tydligen må framgå, att anslagen icke vidare äro afsedda för nyssberörda ändamål.

Då i öfrigt icke föreligger någon anledning att vid regleringen af första hufvudtiteln för år 1906 vidtaga ändring i fråga om de å desamma för innevarande år upptagna anslag, hvilka samtliga äro uppförda å ordinarie stat, hemställer jag i underdånighet, att Eders Kungl. Maj:t tacktes föreslå Riksdagen att medgifva:

dels att anslagen till polis-, lys- och renhållning vid kungl. slottet och Arfprinsens palats och till brandväsendet och yttre lyshållningen vid kungl. slottet och Arfprinsens palats må i riksstaten uppföras under benämning, det förra »polis-, lys- och renhållning vid Stockholms slott» och det senare »brandväsendet och yttre lyshållningen vid Stockholms slott»,

dels ock att de i nu gällande riksstat å första hufvudtiteln upptagna anslag må i riksstaten för år 1906 uppföras till oförändrade belopp.

Hvad departementschefen sålunda föreslagit tacktes, enligt det öfriga statsrådets tillstyrkande, Hans Maj:t Konungen gilla.

Ex protocollo:

Sven Köhler.

Andra hufvudtiteln.

Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott lördagen den 14 januari 1905.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve GYLDENSTOLPE,
Statsråden: ODELBERG,
HUSBERG,
PALANDER,
WESTRING,
RAMSTEDT,
BERGER,
MEYER,
VON FRIESEN,
VIRGIN.

Departementschefen statsrådet BERGER föredrog de frågor, som röra regleringen af andra hufvudtiteln's stat, och yttrade därvid be-
träffande

Ordinarie anslag.

Justitiedepartementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli.

Då vid 1878 års riksdag antogs ny stat för justitiedepartementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli, bibehölls anslaget till amanuenser, [1.]
Bih. till Riksd. Prot. 1905. 1 Saml. 1 Afd. 1 *Höjning af anslaget till amanuenser m. m.*

- [1.] vikariatsersättningar, renskrifning m. m. vid det belopp 4,000 kronor, hvarmed det under de närmast föregående åren utgått; och har ej heller därefter någon ändring i anslagets belopp ägt rum. Af ifrågavarande 4,000 kronor äro 2,000 kronor afsedda för biträden å departementets statistiska byrå och återstående 2,000 kronor för departementets expedition i öfrigt. Rörande sistnämnda belopp anfördes redan vid framläggandet af 1878 års statsverksproposition af dåvarande chefen för justitiedepartementet, att dessa 2,000 kronor blefve alldeles otillräckliga för de med dem afsedda behof, om därmed jämväl skulle bestridas semesterarfvoden efter de af Kungl. Maj:t fastställda grunder, men att, då tjänstgöringen tills vidare syntes kunna ordnas så, att byråchefen för statistiska ärenden och kanslisekreterarne erhöilo sin semester utan att någon särskild vikarie för dem behöfde under tiden förordnas, samt hufvudtitelns besparingar borde liksom förut lämna tillgång till de extra bidrag, som kunde erfordras, departementschefen ansåge det för det dåvarande icke böra äskas förhöjning uti anslaget.

Var anslaget således otillräckligt redan år 1878, har detta än mera blifvit fallet under den därefter gångna tiden. Göromålen i departementet hafva nämligen ökats högst betydligt. Så utgjorde antalet inkomna mål och ärenden under 1880-talet i medeltal ej fullt 900 om året och under 1890-talet omkring 1,040 årligen samt uppgick år 1900 till 1,099, år 1901 till 1,164, år 1902 till 1,245, år 1903 till 1,320 och år 1904 till 1400. Denna ökning har helt naturligt medfört större behof af extra biträden och större kostnader för renskrifning, hvarjämte den orsakat, att det numera ej låter sig göra att kanslisekreterarne erhålla semester utan att särskild vikarie för dem förordnas. Vidare har behofvet af vikariatsersättningar väsentligen ökats genom straffregistrets inrättande. Dessförinnan erfordrades nämligen ingen vikarie för byråchefen å departementets statistiska byrå vare sig under hans egen semester eller då han, såsom ofta var händelsen, under expeditionschefens semester uppehöll dennes ämbete, men med den tjänstgörings-skyldighet, som numera åligger sagde byråchef, måste i de angifna fallen vikarie för honom alltid förordnas.

Frånsedt det belopp, som, på sätt förut nämnts, är afsedt för departementets statistiska byrå, hafva återstående 2,000 kronor af ifrågavarande anslag under de senaste åren varit så disponerade, att 1,000 kronor utgått såsom arfvode åt en amanuens och återstående 1,000 kronor uppburits af ett fast anställt skrifbiträde. Anslaget har således icke lämnat någon som helst tillgång till vikariatsersättningar och

gratifikationer åt extra ordinarie tjänstemän och betjante eller till gäldande af den utöfver aflöningen till ofvannämnda skrifbiträde erforderliga renskrifningskostnad. Tillskott hafva därför måst anvisas från hufvudtiteln's allmänna besparingar och dess anslag till extra utgifter; och hafva dessa tillskott af de skäl, jag förut anført, år efter år blifvit allt betydligare.

[1.]

Det torde således vara uppenbart, att förhöjning uti ifrågavarande anslag till amanuenser, vikariatsersättningar, renskrifning m. m. är erforderlig. I fråga om det belopp, hvarmed ökning bör ske, tillåter jag mig upplysa, att ersättningen för semestervikariat inom departementet numera uppgår till ungefär 1,100 kronor om året samt att under de sista åren utbetalts gratifikationer till extra ordinarie tjänstemän och betjante med omkring 1,200 kronor årligen. I sistnämnda belopp kan minskning ej ske, därest någorlunda rimlig godtgörelse skall beredas två inom departementet tjänstgörande och där behöfliga extra ordinarie amanuenser samt dessutom någon mindre gratifikation kunna tilldelas extra betjäningen i departementet. För extra vaktbetjäning måste dessutom för framtiden beräknas ytterligare kostnad, beroende därpå att, sedan under sistlidet år, på grund af bristande utrymme i kanslihuset, särskild lokal förhyrts för departementets byrå för lagärenden, det visat sig nödigt att inkalla en extra vaktmästare till daglig tjänstgöring. Utgifterna för renskrifning utöfver aflöningen till det fasta skrifbiträdet uppgingo år 1904 till 520 kronor och torde säkerligen komma att stiga.

Vid nu angifna förhållanden synes mig ökningen i anslaget ej kunna sättas lägre än till 3,000 kronor. Äfven med denna ökning är det att befara, att anslaget stundom kan komma att visa sig otillräckligt för de därmed afsedda behof, så att departementets anslag till extra utgifter eller allmänna besparingar fortfarande måste för ändamåle+ anlitas, men detta torde dock ej behöfva ske i någon afsevärd utsträckning.

På grund af hvad jag sålunda anført hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen:

att höja det i staten för justitiedepartementets afdelning af Kungl. Maj:t:s kansli upptagna anslag till amanuenser, vikariatsersättningar, renskrifning m. m. från dess nuvarande belopp 4,000 kronor med 3,000

Andra hufvudtiteln.

[1.]

kronor eller således till 7,000 kronor, i följd hvaraf anslaget till justitiedepartementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli skulle i sin helhet ökas från 35,800 kronor till 38,800 kronor.

Högsta domstolen.

[2.]

*Anslag till tre
nya justitie-
rådsämbeten.*

Enligt det förslag till lag angående Kungl. Maj:ts högsta domstols tjänstgöring på afdelningar, som Eders Kungl. Maj:t förut i dag beslutit att genom nådig proposition förelägga Riksdagen, skulle antalet justitieråd ökas från 18 till 21. De på grund häraf erforderliga tre nya justitieråden böra tydligen åtnjuta enahanda löneförmåner, som enligt gällande stat äro förenade med nuvarande justitierådsämbeten. Ehuru den ifrågavarande förstärkningen af högsta domstolens arbetskrafter enligt lagförslaget endast skulle fortvara till utgången af år 1908, hvarefter antalet justitieråd, i den mån sådant i följd af inträffade ledigheter kan ske, skulle nedbringas till 18, torde i allt fall de nya justitierådslönerna böra uppföras å ordinarie stat. Den nya lagen är afsedd att träda i kraft redan den 1 november innevarande år, men den för årets två sista månader erforderliga aflöningen torde kunna bestridas af hufvudtiteln's allmänna besparingar.

Jag hemställer alltså, att Eders Kungl. Maj:t tacktes föreslå Riksdagen:

att höja anslaget till högsta domstolen, nu upptaget till 182,700 kronor, med löner till tre justitieråd, tillhopa 30,000 kronor, hvadan anslaget skulle i 1906 års riksstat uppföras med 212,700 kronor;

och att för åtnjutande af sagda aflöningar stadga enahanda villkor, som vid fastställandet af nu gällande lönestat för högsta domstolen blifvit bestämdt.

Nedre justitierevisionen.

[3.]

*Höjning af af-
löningen till två
amanuenser
med protokolls-
sekreterare-
tjänstgöring.*

Därest den föreslagna ökningen af antalet justitieråd genomföres, blifver däraf en följd att äfven nedre justitierevisionens arbetskrafter måste förstärkas. Då emellertid, såsom förut nämnts, afsikten är att

efter någon tid åter nedbringa antalet justitieråd till det nuvarande och behovet af ökade arbetskrafter i nedre revisionen således endast skulle blifva öfvergående, torde de därför erforderliga medlen böra uppföras å extra stat och följaktligen däraf icke påkallas någon ändring i verkets ordinarie stat. Däremot synes mig i ett annat afseende vara nödigt att begära höjning i denna stat, nämligen i fråga om anslaget till de två amanuenser, hvilka tjänstgöra såsom protokollssekreterare.

[3.]

Detta anslag beviljades af 1897 års Riksdag i sammanhang med då fattadt beslut om ökning af antalet justitieråd och revisionssekreterare. Eders Kungl. Maj:t hade föreslagit sagda Riksdag, att till aflöning åt två konstituerade protokollssekreterare bevilja 4,000 kronor för hvardera, däraf arfvode 2,500 kronor, tjänstgöringspenningar 1,200 kronor och renskrifningspenningar 300 kronor, eller samma aflöning, som, ålders-tillägg oberäknadt, utgår till ordinarie protokollssekreterare. Riksdagen biföll emellertid denna framställning endast i så måtto, att till hvardera af två amanuenser, hvilka skulle uppehålla protokollssekreterares tjänstgöring, anslagos 1,200 kronor såsom tjänstgöringspenningar och 200 kronor såsom renskrifningspenningar.

Otillräckligheten af den sålunda beviljade aflöningen visade sig genast och gång efter annan hafva klagomål däröfver försports såväl från de två amanuenser, hvilka erhållit förordnanden att tjänstgöra såsom protokollssekreterare, som ock från nedre revisionens sida. Af de båda amanuenserna har i sådant afseende anförts, bland annat, att då deras utgifter för utskrift af expeditioner med mera visat sig öfverskrida de anslagna renskrifningspenningarna med omkring 100 kronor om året, den aflöning de åtnjöte såsom tillförordnade protokollssekreterare i verkligheten uppginge till allenast omkring 1,100 kronor, ett belopp, som uppenbarligen vore för knappt tillmätt och icke kunde anses stå i skäligt förhållande till det arbete, som de meddelade förordnandena kräfde. Därjämte hafva de erinrat, att någon utsikt till befordran till ordinarie protokollssekreterarebefattningar på grund af uppnådd pensions-ålder hos förutvarande protokollssekreterare icke förefunnes förr än efter lång tid. Nedre revisionen har framhållit, att då den anslagna aflöningen vore otillräcklig för tillgodoseende af äfven de anspråkslösaste lefnads-behof och det vid sådant förhållande icke billigtvis kunde förvägras innehafvarne af ifrågavarande förordnanden att för sin utkomst ägna sig åt tjänstgöring äfven inom andra verk, följden häraf hade blifvit, att de revisionssekreterare, å hvilkas rotlar protokollssekreteraretjänst-

[3.] göringen uppehölls af de båda tillförordnade protokollssekreterarne, icke kunde af dem utkräfvä samma arbetsmängd, som af ordinarie protokollssekreterare presterades.

I statsverkspropositionen till 1902 års Riksdag föreslog Eders Kungl. Maj:t, att aflöningen för ifrågavarande, såsom protokollssekreterare tjänstgörande amanuenser måtte höjas till 3,000 kronor för dem hvar, däraf arfvode 1,500 kronor, tjänstgöringspenningar 1,200 kronor och renskrifningspenningar 300 kronor. Denna framställning blef emellertid icke af Riksdagen bifallen.

Äfven efter 1902 hafva klagomål i ofvan angifna hänseenden alltjämt framkommit; och då dessa klagomål synas mig befogade, har jag ansett mig icke kunna underlåta att åter väcka på tal frågan om löneförbättring för de omförmälda amanuenserna. Att den nu utgående aflöningen är otillräcklig synes mig ligga i öppen dag. Om ock protokollssekreterarebefattningarne icke äro att hänföra till de mera ansträngande tjänsterna, lär dock ingen, som har någon kunskap om förhållandena, kunna påstå, att det arbete, som bör utkrävas af en protokollssekreterare, skäligen kan anses vara ersatt med en aflöning, ej uppgående till 1,200 kronor. Att den otillräckliga aflöningen, på sätt nedre revisionen framhållit, medför menliga följder för arbetet är helt naturligt.

Då jag således finner det oundgängligen nödigt att föreslå en höjning i aflöningen för ifrågavarande tjänstemän, har jag emellertid, med hänsyn till den ställning Riksdagen två gånger intagit i frågan, ansett det särskildt angeläget, att denna höjning begränsas till det minsta, som rimligen kan ifrågakomma; och synes mig därför till en hvar af dessa tjänstemän böra begäras endast ett arfvode af 1,200 kronor utöfver tjänstgöringspenningarne samt en ökning af renskrifningspenningar till 300 kronor.

Jag hemställer alltså, att Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen:

att medgifva, att å nedre justitierevisionens stat, i stället för nu uppförda 1,200 kronor tjänstgöringspenningar och 200 kronor renskrifningspenningar åt hvardera af två amanuenser, må upptagas för en hvar af dem arfvode 1,200 kronor, tjänstgöringspenningar 1,200 kronor och renskrifningspenningar 300 kronor,

samt att i följd däraf öka anslaget till nedre justitierevisionen, nu upptaget till 150,900 kronor, med 2,600 kronor till 153,500 kronor. [3.]

Hofrätterna med därunder lydande justitiestater.

Frågan om behovet af en jämkning i häradshöfdingarnes löneförmåner anmälades af mig inför Eders Kungl. Maj:t redan den 14 november 1902. Därvid framhöll jag, hurusom känt vore, att för åtskilliga häradshöfdingar den aflöning, som tillkommer dem från statsverket, sammanlagd med beloppet af dem tillfallande sportler, efter afdrag af förvaltningskostnaderna uppgår till belopp, hvilka måste anses mer än tillräckliga för deras bärgning och i vissa fall öfverstiga hvad som kan betraktas såsom skäligt, under det att andra häradshöfdingar åtnjuta en behållen inkomst, som med fästadt afseende å det ifrågasvarande ämbetets maktpåliggande beskaffenhet synes vara alltför ringa; och ansåg jag med hänsyn härtill, att det borde undersökas, huruvida de belopp, som från statsverket utgå till häradshöfdingarne i form af tjänstgöringspenningar och förvaltningskostnadsbidrag, lämpligen må kunna emellan dem fördelas enligt sådana förändrade grunder, att förenämnda mindre väl aflönade häradshöfdingar utan statsverkets ytterligare betungande vunne nödig förbättring i sina lönevillkor. Under uttalande att den sålunda erforderliga undersökningen icke lämpligen syntes kunna öfverlämnas åt den kommitté, som erhållit i uppdrag att afgifva förslag rörande reglering af statens ämbetsverks och myndigheters löneförhållanden, utan borde anförtros åt särskilda med ämnet förtrogna personer, hemställde jag, att Eders Kungl. Maj:t tacktes tilllåta att till biträde inom justitiedepartementet för verkställande af en dylik undersökning och utarbetande af de förslag, som däraf kunde blifva en följd, finge tillkallas häradshöfdingen i Södra Møre härads domsaga Alfred Valdenström, häradshöfdingen i Halmstads och Tönnersjö samt Höks härads domsaga Otto Fredrik Kiellman och fiskalen i Svea hofrätt vice häradshöfdingen Axel Reinhold Östergren; och behagade Eders Kungl. Maj:t lämna bifall till denna hemställan.

Sedan häradshöfdingen Kiellman anhållit om entledigande från uppdraget samt enligt Eders Kungl. Maj:ts tillstånd häradshöfdingen i Villands och Östra Göinge härads domsaga Carl Fredrik Wahlbom till-

[4.]

*Reglering af
häradshöfdin-
garnes löne-
förmåner.*

- [4.] kallats att i stället biträda vid behandlingen af frågan, öfverlämnade de sålunda utsedde sakkunnige med skrifvelse den 29 augusti 1903 betänkande af följande lydelse:

»Häradshöfdingarnes af statsverket utgående löneförmåner, sådana desamma efter den vid 1874 års riksdag verkställda reglering bestämdes genom nådiga brefvet den 5 juni 1874, utgöras af lön och tjänstgöringspenningar samt, för ett mindre antal domsagor, förvaltningskostnadsbidrag. Vid regleringen sattes lönen för alla domsagor till lika belopp eller 4,500 kronor. I tjänstgöringspenningar, hvilkas storlek skulle rättas efter göromålens mängd, tillgodofördes hvarje häradshöfding 10 kronor för hvarje tusen af invånareantalet i domsagan år 1871 samt 10 kronor för hvarje brottmål af gröfre beskaffenhet och 5 kronor för hvarje annat afgjort mål, kriminellt eller civilt, därvid de gröfre brottmålen beräknades efter medeltalet under åren 1866—1870 och öfriga mål efter medeltalet under åren 1862—1871. Den summa, som på detta sätt erhöles, blef emellertid för det fall, att den beräknade sportelinkomsten afsevärdt öfversteg förvaltningskostnaderna, minskad med ett mot öfverskottet svarande belopp. Tjänstgöringspenningarne, hvilkas minimum eljest skulle utgjort 1,000 kronor, kommo härigenom flerstädes att understiga detta belopp; däremot sattes de icke för någon domsaga till högre belopp än 3,500 kronor, äfven om sådant skulle påkallats af målens antal. För de domsagor, i hvilka sportlerna antogos icke blifva tillräckliga till omkostnadernas bestridande, anvisades förvaltningskostnadsbidrag, hvilka i likhet med tjänstgöringspenningarna bestämdes till växlande belopp.

Antalet af rikets domsagor, som närmast före löneregleringen uppgick till 103, har genom omreglering och klyfning af domsagor så ökats, att detsamma från och med 1904 års början utgör 120. Vid nybildning af domsagor har i allmänhet så förfarits att, jämte det ny lön till belopp af 4,500 kronor anvisats, de vid löneregleringen till tjänstgöringspenningar och förvaltningskostnadsbidrag, där sådant utgått, anslagna belopp blifvit, utan förhöjning i anslaget, mellan de nya domsagorna fördelade. Vid delning af Södra Ångermanlands förutvarande domsaga i tre nya domsagor lämnades emellertid nytt anslag jämväl till tjänstgöringspenningar, och vid utbrytning från Kalix och Torneå domsagor af de tingslag, som ingå i Gellivare nybildade domsaga, anvisades för den sistnämnda särskildt anslag till tjänstgöringspenningar och förvaltningskostnadsbidrag. Däremot skedde i samman-

hang med klyfningen af Väster Dalarnes domsaga indragning af det åt häradshöfdingen i den odelade domsagan anvisade förvaltningskostnadsbidrag 500 kronor. Utan samband med domsagereglering har anslaget till justitiestaten på landet ökat allenast i ett fall, nämligen genom förhöjning med 500 kronor af förvaltningskostnadsbidraget för Torneå domsaga.

[4.]

Häradshöfdingarne aflönas emellertid icke uteslutande af statsmedel, utan ingå i aflöningarna jämväl sportler, hvilkas belopp för de särskilda domsagorna och för olika år i hög grad växla. Taxan för sportelsatserna, som i betydlig mån sänktes i samband med löneregleringen, beräknades vid denna sålunda, att sportlerna skulle så nära som möjligt motsvara förvaltningskostnaderna. Öfverskott eller brist, som därvid beräknades uppstå, föranledde, på sätt redan antydts, minskning af tjänstgöringspenningarnes belopp eller anvisande af förvaltningskostnadsbidrag.

Genom införandet af fastighetsböcker, hvilket i de flesta domsagor ägde rum kort efter löneregleringen och nu torde hafva skett öfverallt utom för en mindre del af Kopparbergs län, har, jämsides med besväret af handläggning och expedition af lagfarts- och inteckningsärenden, det af sådana ärenden inflytande sportelbelopp i afsevärd mån ökat. Detta gäller i synnerhet domsagor, i hvilka inteckningsärendena företrädesvis angå gäld. I andra domsagor däremot, hvarest inteckningsärenden angående kontrakt och afhandlingar förut understundom förekommit till ett antal af ett eller flere tusen på ett enda år, torde, hvad inteckningsböckerna beträffar, med fog kunna ifrågasättas, huruvida icke deras uppläggande, som åtföljts af borttagandet af skyldigheten att förnya inteckningar af sist antydda beskaffenhet sedan de införts i boken, snarare medfört minskning af häradshöfdingarnes inkomst af inteckningsärenden.

Någon väsentlig ökning i sportelsatserna har icke ägt rum efter löneregleringen. Huruvida, bortsett från inkomsterna af fastighetsböckerna, sportelinkomsterna öfverhufvud stegrats efter nämnda reglering är tvifvelaktigt, i flere fall kan fastmera en minskning antagas hafva ägt rum. Genom öfverflyttning till allmänna domstolarna af en del ärenden, som förut handlagts af administrativ myndighet, genom lagen angående väghållningsbesvärets utgörande på landet samt genom åtskilliga nya författningar särskildt å näringslivets område, såsom nådiga förordningarna angående eldfarliga oljor samt angående vård

- [4.] och försäljning af arsenik och andra giftiga ämnen och varor, flottningsstadgan äfvensom lagarne angående skydd mot yrkesfara och angående ersättning för skada i följd af olycksfall i arbetet med flere, hafva väl anledningarna att påkalla domarens ämbetsåtgärd ökats, men att däraf någon höjning i sportelinkomsterna följt kan så mycket mindre antagas, som flertalet mål af det slag, hvarom nu är fråga, är af brottmåls egenskap och för domaren, utom besväret af handläggningen, ofta medför kostnad för utskrift af protokoll till åklagare men däremot sällan någon expeditionslösen. Oanmärkt må ej heller lämnas att genom kungörelsen den 16 december 1887 angående utfärdandet i visst fall af gemensam expedition för flere lagfartssökande en minskning af inkomsten af lagfartsprotokollet ägt rum, hvilken minskning flerstädes kan beräknas till rätt afsevärda belopp.

Inkomsten af stämpelprovision blef, såsom ej tillfallande häradshöfdingen såsom sportel för honom åliggande ämbetsåtgärd utan såsom ersättning för frivilligt åtaget bestyr, vid löneregleringen icke tagen i betraktande. I detta afseende är att märka att, samtidigt som genom införandet af högre arfsskatt stämpelprovisionen i någon mån ökats, ämbetsman, som tillika är stämpelförsäljare, tillförsäkrats uteslutande rätt till försäljning af stämplat, hvarmed handlingar, som han har att å tjänstens vägnar mottaga, skola förseas.

Den synpunkt, hvarur storleken af det utöfver lönen för hvarje domsaga af statsmedel anvisade belopp vid löneregleringen bestämdes, var, såsom af ofvanstående framgår, domsagans besvärighet och göromålsens mängd. De faktorer, efter hvilka dessa förhållanden uppskattades, hafva naturligtvis undergått hvarjehanda förändringar under den tid af trettio år, som förflutit efter beräkningarnas uppgörande. Folkmängden har efter 1871 icke obetydligt vuxit på landsbygden i dess helhet, men medan i en del domsagor till följd af emigration, öfverflyttning af socknar eller sockendelar till angränsande jurisdiktioner, beviljande af stadsrättigheter åt köpingar och dylika samhällen eller andra omständigheter en minskning i folkmängden inträffat, har i andra domsagor tillkomsten af större fabriks- eller stationssamhällen samt, där någon större stad är belägen i närheten, förstäder och villastäder framkallat en långt snabbare tillväxt i folkmängden än som ägt rum på landsbygden öfverhufvud. Af än större vikt uti förevarande hänseende äro de förändringar, som enligt hvad rättsstatistiken utvisar inträffat i fråga om antalet afgjorda mål af olika slag. I ett stort antal domsagor har antalet mål afsevärdt nedgått, måhända mest på

den grund att i mån af stigande kultur allt färre rena bagatellmål dragas under domstolarnes pröfning. Men i andra domsagor har målens antal betydligt ökats, och gäller detta väl företrädesvis sådana domsagor, i hvilka samtidigt ett uppsving på det industriella området inträddt.

[4.]

De förändringar i afseende på göromålen, som sålunda ägt rum, hafva i sin ordning bidragit till ökning eller minskning i kostnaderna för domsagornas förvaltning. Men äfven andra rent yttre omständigheter hafva i fråga om ett stort antal domsagor föranledt därtill, att den vid löneregleringen verkställda beräkning af förvaltningskostnaderna icke kan anses riktig för nuvarande förhållanden. Genom förening af tingslag hafva mångenstädes tingsresorna minskats i antal och längd, och kostnaden för desamma har genom förbättring i kommunikationerna kunnat nedbringas. Å andra sidan hafva på några ställen nya tingslag bildats och äfven utan sammanhang därmed en ökning i antalet ting ägt rum, och genom dessa åtgärder lär en stegring i förvaltningskostnaderna hafva uppstått.

En annan omständighet, som föranledt såväl ökning af kostnaderna för domsagornas förvaltning som behof af löneförbättring för de svagast aflönade häradshöfdingarne, är den allmänna prisstegring, som inträffat. Att döma af det kommittébetänkande, som åtföljde den nådiga propositionen till 1874 års riksdag angående reglering af häradshöfdingarnes löneförmåner, hade vid bestämmandet af lönebeloppen ej tagits synnerlig hänsyn till de höga pris på nästan alla lifsförnödenheter, som då rådde men hvilka antogos kunna åtminstone i någon mån åter nedgå. Kändt är emellertid att det varit så långt ifrån att något varaktigt prisfall inträffat, att fastnera såväl hyror som prisen å lifsmedel sedan åtskilliga år ställa sig betydligt högre till och med än vid tiden närmast före löneregleringen och näppeligen kunna antagas komma att i någon afsevärd mån nedgå. Sistnämnda förhållande, som berört alla klasser af ämbets- och tjänstemän, har ock, som bekant, föranledt Riksdagen att på framställning af Kungl. Maj:t under flera år å rad bevilja dyrtidstillägg för vissa ämbets- och tjänstemän, och af sådana tillfälliga lönetillägg hafva jämväl ett antal häradshöfdingar kommit i åtnjutande. Men ej nog med att penningevärdets fall gjort det för åtskilliga häradshöfdingar nödigt att för tillfredsställande af de personliga behofven erhålla någon löneförbättring, de dyra tiderna hafva ock, såsom redan antydts, vållat en stegring i förvaltningskostnaderna. Redan kostnaderna för skjuts och uppehälle

- [4.] under tjänsteresor bero i viss mån på de allmänna prisförhållandena, och än mera gäller detta omkostnaderna för kanslilokal samt för renskrifning och annat kansliarbete, ehvad detta utföres af rättsbildadt biträde eller af icke lagfaren person.

Den mindre gynnsamma ställning i afseende på aflöningsförmåner, hvori flere häradshöfdingar befinna sig, lärers till en del ock bero på här ofvan beskrifna tillvägagångssätt vid klyfning af domsagor. Klart är att den inkomst af tjänstgöringspenningar och sportler samt eventuellt förvaltningskostnadsbidrag, som för häradshöfdingen i den odelade domsagan lämnat en jämförelsevis god behållning äfven efter afdrag för ersättningen till de biträden, som göromålens mängd kan antagas hafva gjort erforderliga, icke kan efter domsagans delning ens i närmelsevis motsvarande mån förslå till lönefyllnad för flere ordinarie domare, hvilka i regel hvar för sig behöfva biträde samt för kanslilokal och dylikt hafva att vidkännas betydligt högre kostnad än i sådant hänseende före delningen utgått.

Om således till följd af flere samverkande omständigheter en del häradshöfdingar för närvarande åtnjuta en behållen inkomst, som med fästadt afseende på ämbetets maktpåliggande beskaffenhet måste anses allt för ringa, har det å andra sidan, likaledes på grund af förhållanden, som inträdt efter löneregleringens genomförande, kommit att inträffa, att för åtskilliga häradshöfdingar den aflöning, som tillkommer dem från statsverket, sammanlagd med behållningen å dem tillfallande sportler, uppgår till belopp, hvilka måste anses mer än tillräckliga för deras bärgning och i vissa fall öfverstiga hvad som kan betraktas såsom skäligt.

Då härtill kommer att den förefintliga ojämnheten i häradshöfdingarnes lönevillkor i många fall icke är betingad af nu rådande förhållanden i afseende å göromål eller omkostnader för ämbetsförvaltningen, har det ansetts böra undersökas, huruvida de belopp, som från statsverket utgå till häradshöfdingarne i form af tjänstgöringspenningar och förvaltningskostnadsbidrag, lämpligen kunde emellan dem fördelas enligt sådana förändrade grunder, att de mindre väl aflönade häradshöfdingarne, utan statsverkets betungande, vunne nödig förbättring i sina lönevillkor.

För sådant ändamål har för hvarje domsaga undersökning verkställts angående sportelinkomsternas och förvaltningskostnadernas belopp med ledning af dels uppgifterna i rikets officiella statistik för åren 1897—1901 öfver antalet inkomna ansöknings- och anmälnings-

ärenden angående inteckning, lagfart, äktenskapsförord, förmynderskap och lösöreköp, dels ock från häradshöfdingarne infordrade uppgifter å

lösen för domboksexpeditioner, expeditioner angående bevakning af testamente, bevis angående inregistrering af bouppteckning, expeditioner i ägodelningsärenden, expeditioner i konkurs- och boskillnadsärenden, därest expeditionerna ej utgjorts af domboksutdrag, protokoll vid syneförrättningar, gravations-, äganderätts-, myndighets-, förmynderskaps- och andra bevis, afskrifter, stämningar, ej hänförliga till konkursexpeditioner, samt öfriga ej särskildt nämnda expeditioner, hvilka icke innefattade utdrag af s. k. småprotokoll eller af fastighetsbok;

den provision, som tillgodonjuts för försäljning af stämplat papper;

utgifterna för resor till och uppehälle vid lagtima ting och vid sådana extra förrättningar, för hvilka särskild ersättning ej åtnjutes, för kanslilokal, för renskrifning och annat kansliarbete, som verkställes af annan än domhafvanden eller rättsbildadt biträde, samt för skrifmaterialier och andra ej särskildt specificerade kostnader; äfvensom

å det för vanliga förhållanden erforderliga antalet rättsbildade biträden.

För expeditionerna i de ärenden, angående hvilkas antal uppgift hämtats från den officiella statistiken, har lösen beräknats:

för hvarje	inteckning		till	2	kronor	50	öre	
„	„	beviljad lagfart		„	3	„	50	„
„	„	icke bifallen ansökning om lagfart		„	2	„	50	„
„	„	äktenskapsförord		„	1	krona	50	„
„	„	förmynderskap		„	1	„	—	„ och
„	„	lösöreköp		„	1	„	50	„

Nu nämnda belopp motsvara den lösen, hvartill häradshöfdingarne enligt gällande expeditionstaxa äro berättigade, då expeditionen upptager endast ett ark samt, beträffande intecknings- och lagfarts-expedition, utdrag af fastighetsboken tecknas å sådan expedition från endast ett upplägg och lösen därjämte äger rum för bevis å den handling, på grund hvaraf inteckningen eller lagfarten sökts. Omfattar expeditionen två eller flera ark eller meddelas utdrag ur fastighetsbok från mera än ett upplägg, blir lösen naturligtvis något högre. Däremot i de ganska talrika fall, då för intecknings förnyande den handling, hvarå inteckningen beviljats, uppvisats vid annan domstol eller

- [4.] dödning af inteckning sker utan handlingens företeende i hufvudskrift eller lagfartsansökning afslås eller mera än en gång lämnas hvilande, uppgår lösen för expeditionen, då den upptar ett ark samt utdrag från allenast ett upplägg i fastighetsbok skall meddelas, till endast 2 kronor; och torde vid sådant förhållande den skedda beräkningen af häradshöfdingarnes inkomster af ifrågavarande slags expeditioner kunna antagas vara åtminstone i det närmaste exakt.

Detta antagande gäller dock icke ett antal domsagor, i hvilka medeltalet beviljade lagfarter för de år undersökningen omfattar är i förhållande till andra domsagor, jämförliga med de nyss afsedda så högt, att detsamma icke kan anses normalt. Sedan arffallen fastighet å landet skiftats, inträffar i de allra flesta fall, att efterlevande make, om sådan finnes, eller någon af arfvingarne genom köp förvärfvar öfriga stärbhusdelägarnes andelar i fastigheten, i hvilket fall arvet jämte det nya fångtet föranleder till högst tre lagfartsärenden, men, om lagfarten framtvingas innan nämnda förhållande hunnit ordnas, blir antalet expeditioner lika med antalet arfvingar. Det måste antagas att så ägt rum i de ofvan omförmälda domsagorna. Då emellertid detta förfaringssätt torde få anses olämpligt och icke i någon afsevärd utsträckning förekommit i de öfriga domsagorna, har i nu afsedda fallen antalet beviljade arfslagfarter beräknats på det sätt, att till det i de statistiska uppgifterna för de år beräkningen afser förekommande lägsta antalet eller, då för två eller flera år antalet syntes normalt, till medeltalet för dessa år lagts samma antal för de öfriga åren, men af öfverskjutande antalet endast hälften, genom hvilket beräkningssätt anmärkta missförhållandet åtminstone i afsevärd mån utjämnats. I ett fall kvarstår detsamma dock, nämligen i afseende å de icke bifallna lagfartsansökningarna i Nordals med flera härads domsaga. Det ovanligt höga antalet dylika lagfartsansökningar i nämnda domsaga föranleder till antagande, att flertalet af desamma tillkommit på samma sätt som mängden af de beviljade lagfarterna, men då all grund saknas för beräkningen af huru stor del af de nämnda ansökningarna, som må hafva tillkommit på grund af arf, har till nu ifrågavarande förhållande annan hänsyn icke kunnat tagas, än att vid beräkningen af den minskning i tjänstgöringspenningarne för nämnda domsaga, som med hänsyn till sammanlagda inkomsternas höga belopp i förhållande till inkomsterna i flere andra lika eller mera svårskötta domsagor syntes böra äga rum, denna minskning satts något lägre än eljest kunnat och bort ske.

I en af rikets domsagor förekommer i stor omfattning uppvisande af inteckningar för förnyelse vid annan domstol. Den inkomst, som härigenom beredes domhafvanden uti ifrågavarande domsaga, har, såsom beroende på tillfälliga förhållanden, här icke tagits i beräkning. [4.]

Lösen för domboksexpeditioner har i de domsagor, där häradshöfdingarnes uppgifter varit exakta, beräknats i öfverensstämmelse därmed. I öfriga domsagorna åter, där häradshöfdingarne antingen i saknad af tillförlitliga anteckningar om beloppet af nämnda lösen uppgifvit delvis eller helt och hållet approximativa belopp eller ock af anledning, att de icke innehåft sina domsagor under de år uppgifterna skolat afse, underlåtit att lämna sådana, har till grund för beräkningen lagts dels förhållandet mellan afgjorda mål under det eller de år, för hvilka uppgift saknats, och det eller de år, för hvilka uppgift funnits att tillgå, och dels dombokslösens belopp i de domsagor, som synts vara med de ifrågavarande domsagorna närmast jämförliga.

Vid beräkningen af lösen för expeditioner angående bevakning af testamente och inregistrering af bouppteckning hafva häradshöfdingarnes uppgifter följts, då desamma varit exakta för alla de år, uppgifterna skolat afse. I de fall åter, då sådana uppgifter lämnats för endast ett eller flera af de nämnda åren, har lösen för öfriga åren beräknats i förra fallet efter uppgifna beloppen och i det senare efter medeltalet af desamma.

För öfriga ej nu särskildt nämnda expeditioner har lösen beräknats i enlighet med häradshöfdingarnes uppgifter, då desamma varit fullständiga och exakta. Då uppgifter af anledning, som i afseende å lösen för domboksexpeditioner angifvits, helt och hållet eller delvis saknats eller uppgifterna varit approximativa, i hvilket sistnämnda fall beloppen understundom varit uppenbarligen allt för låga, har beräkningen af lösen skett med hänsyn till dels lösens belopp för det eller de år, för hvilka exakt uppgift funnits, dels antalet stämningar och beviljade inteckningar under de år, för hvilka uppgift saknats, dels ock förhållandet i nu ifrågavarande hänseenden i andra domsagor. Någon gång, då inkomsterna synts vara i stark tillväxt, har ock hänsyn därtill tagits.

Vid det förhållande att häradshöfding, på sätt ofvan omförmålts, har visst monopol på stämpelförsäljning, kan provisionen å sådan försäljning icke längre lämnas åsido vid beräkning af häradshöfdingarnes inkomst. Denna provision har i allmänhet af häradshöfdingarne exakt uppgifvits. Eljest har om provisionens belopp upplysning hämtats från

[4.] i kammarrätten förvarade handlingar. I några få fall lämna dock dessa handlingar icke tillförlitlig upplysning i berörda hänseende, hvilket förhållande antagligen beror därpå att tillförordnad domhufvande under ett och samma år förestått olika domsagor i vare sig samma eller skilda län. Då så varit fallet, har provisionen beräknats efter medeltalet för de år, i intet fall under fyra, för hvilka exakta uppgifter funnits att tillgå.

Då, såsom af ofvan åberopade, i kammarrätten förvarade handlingar i några få fall framgår, såväl ordinarie häradshöfding som tillförordnad domhufvande i en domsaga under samma år varit försäljningsman, har stämpelprovisionen beräknats så, som om det stämpelpapper, som i sådan domsaga åtgått, försålts af endast en person.

Stämpelprovisionen för Torneå och Kalix domsagor har minskats med de belopp, som antagits belöpa i den förra domsagan på Jukkasjärvi och Enontekis tingslag, i den senare på Gellivare tingslag, af hvilka tingslag den nybildade Gellivare domsaga skall bestå. Denna minskning har beräknats för Jukkasjärvi och Enontekis tingslag med ledning af de renoverade exemplar af de så kallade småprotokollen för dessa tingslag, hvilka inkommit till Svea hofrätt, och för Kalix domsaga i enlighet med af domhufvanden lämnad uppgift.

I Nora domsaga, där stämpelprovisionen för år 1899 uppgick till öfver 38,000 kronor, har vid beräkning af densamma tillika angifvits det belopp, hvartill provisionen uppgår med bortseende från stämpelafgiften för bouppteckningen efter A. Nobel.

Då stämpelprovisionen ett eller annat år utvisat en stegring, som måst anses tillfällig, har särskild hänsyn därtill tagits i fråga om de domsagor, för hvilka löneförbättring ifrågasatts; hvarjämte, beträffande öfriga domsagorna, uppgifna förhållandet anmärkts i bifogade tabell n:o 3.

Hvad ofvan anförts om ofullständigheten af häradshöfdingarnes uppgifter angående vissa inkomsttitlar gäller i allt väsentligt äfven de inkomna uppgifterna angående kostnaderna för domsagornas förvaltning. Särskildt i fråga om kostnaderna för renskrifning och om behovet af rättsbildade biträden hafva därjämte uppgifterna växlat på ett sätt som, huru noga än de lämnade uppgifterna öfverensstämma med nuvarande förhållanden, gjort det nödigt att, för vinnande af enhet i beräkningarna, uppställa vissa regler, efter hvilka kostnaderna skulle kunna beräknas. Sådana förhållanden till exempel som att en domare finner med sin fördel förenligt att vid uppsättning af protokoll använda diktamensskrifning eller att rättsbildade biträden anlitas till

göromål, som lämpligen kunna anförtros skrifvare, kunna nämligen icke skäligen komma i betraktande vid beräkning af hvad under vanliga förhållanden kan anses vara nödigt för ämbetsförvaltningen. Härvid har ock i den mån sådant varit möjligt hänsyn tagits till växlingar i fråga om hyrespris samt kostnader för skjuts och skrifning å olika orter. Kostnaderna för resor till och uppehålle vid urtima ting och andra förrättningar, för hvilka domaren ej äger åtnjuta ersättning, hafva dock i saknad af uppgift om förrättningarnes antal och beskaffenhet och på grund däraf följande svårighet att beräkna utgifterna i regel blifvit upptagna till de af häradshöfdingarne uppgifna belopp, hvilka i allt fall äro så obetydliga, att de ej i nämnvärd mån inverka på kostnadernas slutsumma.

Vid uppskattningen af kostnaderna för resorna till lagtima ting har till utgångspunkt för resorna i allmänhet tagits häradshöfdingens nuvarande eller, där domsaga skötes af vikarie, under ämbetsutöfningen senast innehafda bostad. Någon kostnad har ej upptagits för vare sig resa eller tingsgästning beträffande de ting, som hållas å tingsställe, hvarå eller i hvars omedelbara närhet domaren har sin bostad. I öfriga fall har kostnaden för själfva resan beräknats i enlighet med gällande resereglemente, dock utan tillägg af ersättning för transport af resoeffekter och med iakttagande däraf att i de fall, där skjuts efter allenast en häst ansetts kunna ifrågakomma, godtgörelsen för skjutslega därefter lämpats. Utgiften för domarens uppehålle under tingen och resorna, de senare dock allenast när särskilda resedagar ansetts erforderliga, har upptagits till endast fem kronor om dagen, hvilket belopp med all säkerhet understiger domarens verkliga kostnad i detta hänseende. I de fall, då domaren ansetts böra vara till tingen åtföljd af rättsbildadt biträde eller skrifvare, har kostnaden för sådan medhjälparens resa, dock endast då resan skett annorledes än med skjuts, äfvensom för medhjälparens uppehålle satts till enahanda belopp som för domaren.

I de domsagor, där domaren bor å tingsstället eller i omedelbar närhet af domarens bostad finnes tingshus med rum användbara till kanslilokal, har kostnaden för dylik lokal upptagits allenast till det belopp, som ansetts motsvara utgiften för lokalens städning, uppvärmning och belysning, och har på enahanda sätt förfarits i fråga om domsagor, i hvilka till följd af redan beslutad men ännu icke verkställd flyttning af tingsstad, denna kommer att förläggas till ort, där

[4.] domaren nu har sin bostad. För öfriga domsagor har dessutom beräknats hyresafgift för erforderligt antal rum.

Kostnaden för renskrifning har beräknats: för hvarje inteckningsärende till 40 à 50 öre, för hvarje lagfarts-, äktenskapsförords- och lösöre köpsärende till 80 öre à 1 krona och för hvarje förmynderskapsärende till 12 à 20 öre, uti hvilka belopp inberäknats jämväl kostnaden för den häradshöfdingarne åliggande renovation af protokollen angående berörda ärenden. Beträffande domboken har ifrågavarande kostnad i mål och ärenden, där skyldighet att lösa protokoll åligger part, beräknats efter expeditionernas arktal till 36 à 50 öre arket, hvilket belopp antagits betäcka jämväl kostnaden för renovationen af domboken, då denna renovation ej är synnerligen omfattande samt i ett stort antal domboksexpeditioner en eller flera sidor lämnas oskrifna och expeditionen följaktligen betingar lägre renskrifningskostnad än den nu omförmälda. Vid bestämmandet af domboksexpeditionernas arktal har med utgående från den uppgifna eller beräknade inkomsten af lösen för sådana expeditioner antagits, att i de domsagor, där förordningen den 17 maj 1872 vunnit tillämpning och där i regel hvarje utslag, som ej meddelats omedelbart efter målets handläggning, skrives såsom särskild expedition, 100 kronor i lösen utgå för 125 arks utskrift, under det att i öfriga domsagor, där utslagen skrivas i sammanhang med expeditionen för den rättegångsdag, då målet sista gången handlagts, för ernående af enahanda lösenbelopp skulle erfordras expeditioner å tillhoppa 150 ark. Till den summa, som genom nu nämnda beräkningar uppkommit, har för utskrift af expedition i de mål och ärenden, uti hvilka expedition skall utan lösen till part utlämnas, lagts en tredjedel af förut beräknade kostnaden för utskrift af öfriga domboksexpeditioner, hvarefter den sålunda erhållna summan ökats med 20 procent, som antagits motsvara kostnaden för utskriften af öfriga här ofvan ej nämnda expeditioner, renovation af protokoll angående testamentsbevakning och inregistrering af boupp-teckning samt utskrift af saköreslängder, lagfartsförteckningar, uppgifter till bevillningsberedningarna om lagfarna köp, ägodelningsrätts dagböcker, statistiska uppgifter, kungörelser i ekonomi- och förvaltningsärenden, tjänstebref m. m.

Till skrifnmaterialier har ansetts årligen åtgå ett belopp af 60 à 250 kronor, allt efter hvarje domsagas storlek.

Med hänsyn dels till den mångfald af ärenden, som det åligger häradshöfdingarne att handlägga, dels ock därtill att rätt till semester

icke är häradshöfdingarne tillerkänd, äro de flesta af dem oafbrutet och de öfriga åtminstone tidvis i oundgängligt behof af rättsbildade biträden. På ett eller annat ställe kan visserligen till följd af särskilda omständigheter inträffa att hjälp af yngre, nyss examinerade jurister kan åtminstone till en tid erhållas utan direkt kostnad för häradshöfdingen, men detta förhållande måste dock betraktas såsom undantag och torde komma att efter hand upphöra, helst tillgången på rättsbildade biträden af åtskilliga anledningar sedan årtal tillbaka är i aftagande.

[4.]

Erforderliga antalet biträden, hvilket naturligtvis är beroende af det besvär, som domsagans förvaltning medför, har beräknats till ett, högst två och häradshöfdingarnes kostnad härutinnan efter nyssnämnda grund till 1,000 à 1,200 kronor för ett biträde och 1,800 à 2,000 kronor för två biträden.

I häradshöfdingarnes utgifter för ämbetets utöfning har icke inberäknats de afgifter å tillhoppa 366 kronor, som häradshöfding har att erlägga till civilstatens pensionsinrättning samt till häradshöfdingarnes enskilda änke- och pupillkassa.

För beräkningen af förvaltningskostnaderna i de särskilda domsagorna redogöres i bifogade tabell n:o 2. I denna finnes ock angifvet medeltalet afgjorda mål af olika slag åren 1897—1901. Den nuvarande uppställningen af rättsstatistiken medgifver icke att, såsom i de vid förenämnda kommittébetänkande fogade tabeller ägt rum, ur antalet brottmål fränskilja de mål, som angå gröfre brott. Af sådan anledning och då det icke syns lämpligt att, på sätt i nyssberörda tabeller ägde rum, sammanföra öfriga brottmål och tvistemålen, lämnas nu uppgift angående tvistemålen särskildt samt, hvad brottmålen vidkommer, dels målen angående gröfre och ringare brott enligt strafflag (motvarande målen i kol. 49, 50 och 52 af häradsrätternas arbetsredogörelser i den officiella statistiken) dels ock målen angående öfriga brott och förseelser. Tvistemålen och den förra kategorien af brottmål hafva syns kunna i afseende å det besvär, de orsaka domaren, med hvarandra ungefär jämnställas. De mål åter, som angå »öfriga brott och förseelser» äro i stort sedt af beskaffenhet att i jämförelsevis ringa mån taga domarens tid och arbete i anspråk. Väl ingå i deras antal äfven mål angående olofflig försäljning af brännvin eller malt-drycker samt angående olofflig jakt, men om dylika mål gäller det att de, om ock handläggningen kan kräfva rätt mycken tid, dock äro jämförelsevis lätta att afgöra. För att få en någorlunda riktig jämförelse

[4.] mellan målen angående »öfriga brott och förseelser» samt andra brottmål och tvistemålen har det därför ansetts nödigt att reducera antalet mål af förstnämnda slag, och har reduktionen skett sålunda, att antalet dylika mål till och med 50 nedsatts till en femtedel och öfverskjutande antalet till en tiondedel af det verkliga. Då det vidare befunnits att i någon domsaga antalet afgjorda mål angående expropriation under ett år varit anmärkningsvärdt högt, har, eftersom förekomsten af expropriationsmål är mycket tillfällig, anmärkta förhållandet vid jämförelse mellan domsagorna ansetts böra föranleda till något lägre beräkning af antalet afgjorda tvistemål.

Vid uppskattning af domsagornas större eller mindre besvärslighet måste hänsyn ock tagas till antalet förekommande ansökningsärenden, särskildt sådana som angå inteckning eller lagfart. För vinnande af en jämförelse har antagits, att tio lagfartsärenden eller tjugu inteckningsärenden öfverhufvudtaget orsaka domaren lika mycket arbete som ett tvistemål.

Beträffande icke oviktiga sportler, som icke utgå för tingsexpeditioner, har det däremot icke varit möjligt att verkställa någon tillfredsställande jämförelse mellan olika domsagor. I nu ifrågavarande sportler ingå bland annat lösen för gravationsbevis, hvilkas utfärdande för domaren medför mycket arbete och ansvar, lösen för konkurskallelser, som i regel kunna expedieras utan särskildt betungande arbete för domaren personligen, samt lösen för afskrifter, hvilka, om ock i allmänhet tämligen lätta att tillhandahålla, dock understundom ej kunna utfärdas utan en tidsödande arkivforskning, därför ersättning icke utgår.

Att det större eller mindre beloppet af stämpelprovisionen icke sammanhänger med domsagornas besvärslighet torde knappast behöfva påpekas.

Jämförelser af det slag, hvarom ofvan förmäls, skulle naturligtvis icke vara nödiga, om inkomsterna beräknades lika för alla domsagor. En på sådan grund fotad lönereglering skulle — utom det att den med hänsyn till sportelinkomstens växlingar ganska snart torde komma att behöfva omgöras — därjämte draga med sig den betänkliga olägenheten att det blefve vanskligt att få skickliga domare i de största och mest svårskötta domsagorna, under det att de minsta domsagorna företrädesvis blefve eftersträfvade. En allt för stor minskning af tillgången på väl aflönade häradshöfdingämbeten skulle därjämte öka svårigheten att erhålla goda arbetskrafter på andra delar af rättskipningens om-

råde. Vid bestämmandet af aflöningsbeloppen bör alltså synnerligt afseende fästas därvid att för det större arbete och ansvar, som förvaltningen af en större domsaga medför, ock lämnas en däremot, så vidt möjligt, svarande högre aflöning. Så till vida måste dock denna grundsats underkastas en modifikation, som det äfven för de minst besvärliga domsagorna bör bestämmas en aflöning så stor, att häradshöfdingen däraf kan hafva sin bärgning utan bekymmer. I fråga om lönens storlek kunde det väl synas önskvärdt, att denna sattes i visst förhållande jämväl till de å skilda orter gällande olika lifsmedelspris och hyror, men nämnda skiljaktighet, vid hvilken afseende i någon mån kunnat fästas vid beräkningen af kostnaderna för domsagaförvaltningen, har här af praktiska skäl måst lämnas åsido.

En beräkning af häradshöfdingarnes nuvarande inkomster i konstant aflöning, behållning å sportler samt stämpelprovision gifver vid handen, att sammanlagda behållna inkomsten för närvarande utgör

för	2	domsagor mindre än 6,000 kronor	
”	9	”	6,001—6,500 ”
”	10	”	6,501—7,000 ”
”	24	”	7,001—7,500 ”
”	19	”	7,501—8,000 ”
”	11	”	8,001—8,500 ”
”	19	”	8,501—9,000 ”
”	7	”	9,001—9,500 ”
”	7	”	9,501—10,000 ”
”	11	”	mer än 10,000 ”

Det befinnes alltså att i icke färre än 21 domsagor häradshöfdingens inkomst af ämbetet ej öfverstiger det belopp af 7,000 kronor, som i fråga om rätt till åtnjutande af dyrtidstillägg blifvit af Riksdagen satt såsom maximum. Bland dessa 21 domsagor finnas därjämte några, i hvilka till följd af en tillfälligtvis stor inkomst af stämpelförsäljning under ett eller annat af de år, som undersökningen gällt, medelsiffran af stämpelprovisionens belopp afsevärdt öfverstiger det belopp, som i allmänhet kan i sådant hänseende beräknas, och flere af ifrågavarande 21 domsagor måste anses vara ganska besvärliga.

Jämväl bland de 24 domsagor, i hvilka inkomsten öfverstiger 7,000 men ej uppgår till 7,500 kronor, finnas åtskilliga, där aflöningen måste anses allt för ringa i förhållande till göromålens mängd.

För genomförande af en lönereglering, vid hvilken en inkomst af omkring 7,000 kronor sattes såsom minimum samt ett något högre

- [4.] belopp beräknades för domsagor, där sådant med hänsyn till en för högt upptagen inkomst af stämpelförsäljning eller göromålens mängd är behöfligt, skulle erfordras ett belopp af 19,500 kronor. Tillgång härtill synes kunna beredas genom minskning af de nuvarande kontanta aflöningsförmånerna först och främst i de domsagor, i hvilka den beräknade nettoinkomsten öfverstiger 10,000 kronor, och därefter i sådana domsagor, där i förhållande till de afgjorda målens och ärendenas antal inkomsterna äro jämförelsevis höga. Huru denna omreglering skulle i detalj genomföras framgår af bifogade tabell n:o 3.

Löneinkomsterna hafva i förslaget i allmänhet beräknats till högst 10,000 kronor. De undantag, som härutinnan gjorts för Askims med flera härads domsaga samt Nordals med flera härads domsaga, innefatta endast en skenbar afvikelse från regeln, i det att, vidkommande den förra domsagan, stämpelprovisionen för år 1900 varit ovanligt hög och afsevärdt stegrat det i tabellen upptagna medelbeloppet samt dessutom under den närmaste tiden en del af domsagans område torde komma att införlifvas med staden Göteborg, och beträffande den senare domsagan, inkomsten af lagfartsprotokollet, på sätt förut anmärkts, för ifrågakomma fem år betydligt öfverstiger det normala beloppet. Minskning har, såsom af förslaget framgår, icke ifrågasatts för domsagor, där aflöningen nu icke uppgår till 8,000 kronor, och skulle ej heller för någon domsaga, där aflöningen nu är högre, densamma efter den föreslagna minskningen komma att understiga nyssnämnda belopp. Det föreslagna lönetillskottet har i allmänhet tillförts tjänstgöringspenningarne, men för några få fall, då kostnaderna antagits med nämnvärdt belopp öfverstiga den beräknade inkomsten af expeditionslösen, har förvaltningskostnadsbidrag ifrågasatts.

Bland de domsagor, för hvilka löneförbättring föreslagits, finnas flere, där tillskottet icke uppgår till 500 kronor och således understiger beloppet af den tillfälliga förbättring, som under de sista åren kunnat ifrågakomma i form af dyrtidstillägg. Likaledes torde sådant hafva utgått till en eller annan af de häradshöfdingar, hvilka redan nu hafva en inkomst af omkring 7,000 kronor, men för hvilka höjning icke i förslaget ifrågasatts. En lönereglering, som sannolikt komme att föranleda bortfallandet af eljest tilläfventyrs utgående dyrtidstillägg, skulle alltså, om minimilönen sattes till 7,000 kronor, kunna för några häradshöfdingar medföra en försämring af en redan förut knappt tillmätt aflöning. Redan af denna anledning vore det visserligen önskvärdt att minimilönen bestämdes till högre belopp än 7,000 kronor. Men härför tala äfven andra skäl. De flesta häradshöfdingar hafva,

som bekant, erhållit sina ämbeten först vid jämförelsevis sen ålder, i allmänhet snarare öfver än under 40 år. Det stora flertalet, som förut icke innehåft ordinarie anställning, har under en lång extra ordinarie-tid varit hänvisadt till en ytterligt ringa inkomst af sitt arbete, hvilken i många fall, i synnerhet hvad de första åren angår, icke på långt när lämnat tillgång till täckande af de nödvändigaste behofven. Den, som saknar enskild förmögenhet, lär i regel vid förvärfvandets af ett häradshöfdingeämbete hafva att förränta och amortera en större skuldbörda, ofta ock att jämte obligatoriska pensionsafgifter gälda lifförsäkringspremier till afsevärdt belopp. En inkomst, som förvärfvad vid 30 års ålder skulle kunna vara mer än tillräcklig, är därföre, om den erhålles tio år senare, icke tillfyllest. Efter vunnen befordran är häradshöfdingen i regel icke i tillfälle att erhålla bättre villkor. Transport till annan domsaga kan han i allmänhet icke påräkna. Ålderstillägg åtnjutes af flertalet tjänstemän, men icke af häradshöfdingarne. Utom ämbetet kan en häradshöfding i allmänhet icke bereda sig någon inkomst; och att han icke frestas att sträfva därefter, särskildt på det område, som i sådant hänseende ligger honom närmast, torde ur samhällets synpunkt få anses önskvärdt. Häradshöfdingarne hafva, utom sina egentliga ämbetsbestyr, den icke oviktiga uppgiften att handleda de juridiska ämnessvenner, och denna deras verksamhet är af stort gagn, ej blott för domstolarne utan ock för administrationen samt för advokatståndet och i viss mån direkt för näringslivet. Därjämte hafva häradshöfdingarne en icke obetydlig del af kronans uppbörd om händer. Ser man vidare på den inkomst, som en borgmästare eller rådman i en medelstor stad kan bereda sig, finner man att denna i regel långt öfverstiger 7,000 kronor, särskildt om, såsom tillbörligt är, hänsyn tages till den möjlighet till extra inkomst, som står en magistratsperson till buds. Att en duglig advokat ofta nog kan förskaffa sig en årlig inkomst flerdubbelt större än 7,000 kronor torde äfven vara känt. Inom sakförarståndet kan en ung jurist jämförelsevis snart erhålla sin utkomst, och då framgången å advokatbanan är helt och hållet oberoende af anciennetetsförhållanden, kan en alltför stor skiljaktighet beträffande domarekårens och advokaternas inkomster antagas komma att alltmåla till advokatståndet locka framstående förmågor, som eljest skulle ägnat sig åt domarebanan.

Under sådana förhållanden och med hänsyn till de stora anspråk, som med all rätt ställas på innehafvarne af häradshöfdingeämbeten, lär det kunna med fog anmärkas att en minimilön af 7,000 kronor är allt för ringa. För minimilönens bestämmande till 7,500 eller 8,000

- [4.] kronor vore det ju en tänkbar utväg att företaga en ytterligare minskning af den kontanta aflöningen i de domsagor, där inkomsten öfverstiger det ifrågasatta minimum, men härigenom skulle mångenstädes uppstå ett uppenbart missförhållande mellan beloppet af tjänstgöringspenningarne och arbetet. I domsagor, där arbetet och i följd däraf sportelinkomsten är mindre, blefve den kontanta aflöningen relativt stor; i många domsagor däremot skulle just den större arbetsbördan med åtföljande högre sportelinkomst föranleda en stor sänkning af tjänstgöringspenningarnes belopp. Mot ett sådant regleringsförslag, hvars genomförande skulle komma att medföra nära nog samma olägenheter som ett likställande hvad aflöningen beträffar af alla domsagor, talar ock den omständigheten att det skulle föranleda löneminskning i ett antal domsagor, där inkomsterna för närvarande äro om ock jämförelsevis goda dock långt ifrån öfverflödiga. Huru önskligt det än ur rättsskipningens intresse vore att minimilönen bestämdes till högre belopp än 7,000 kronor, lärer sådant följaktligen icke lämpligen kunna ske utan höjning af det på ordinarie stat utgående anslag till härads-höfdingarnes aflöning.

Då Södra Roslags samt Årstads med flera härads domsagor för närvarande äro vakanta samt härads-höfdingarne i Rönnebergs med flera härads domsaga och i Västerbottens södra domsaga äro underkastade ändring beträffande nu ifrågavarande aflöningsförmåner, skulle för omedelbart genomförande af det framlagda regleringsförslaget krävas ett tillfälligt anslag af 16,100 kronor, hvilket belopp i mån af vakans vid öfriga domsagor, där minskning i den kontanta aflöningen ifrågasatts, skulle komma att nedgå.

Vid förslagets upprättande har förutsatts, att domsagorna skulle bibehållas vid sina nuvarande områden och att, därest klyfning af en domsaga komme att äga rum, beloppet af tjänstgöringspenningar och förvaltningskostnadsbidrag för hvardera af de nybildade domsagorna bestämdes efter för handen varande behof för beredande af tillräcklig inkomst åt innehafvaren och icke efter förhållandena i den odelade domsagan vid en tidigare verkställd lönereglering.

Gellivare domsaga, för hvilken aflöning anvisats vid 1903 års riksdag, har af sådan anledning ställts utanför regleringsförslaget.»

Vid betänkandet funnos fogade, förutom beräkningar af sportelinkomsten för hvarje särskild domsaga, de omförmälda två tabellerna, innefattande den ena beräkning af förvaltningskostnaderna i de olika domsagorna och den andra förslag till jämkning af de till häradshöfdingarna i form af tjänstgöringspenningar och förvaltningskostnadsbidrag utgående belopp; varande dessa tabeller af följande innehåll:

[4.]

[4.]

Beräkning af omkostnaderna

D o m s a g a	Antal afgjorda			Antal rättsbil- dade biträden		Uppgifna		
	tvistemål	mål angående ringare brott enligt strafflag	mål angående öfriga brott och förseelser	uppgifvet	beräknadt	resor till och uppehålle vid		
						lagtima ting	extra föruttnin- gar, för hvilka särskild ersätt- ning ej åtnötes	
Norra Roslags	50	40	39	1	1	473	56	
Mellersta Roslags	62	20	51	1	1	—	54	
Södra Roslags	84	67	138	4	2	765	—	
Stockholms läns västra	41	41	24	2	1	373	27	
Södertörns	74	69	78	4 à 5	2	530	19	
Uppsala läns norra	91	94	92	2	2	490	44	
Uppsala läns södra	31	17	13	1	1	—	19	
Uppsala läns mellersta	54	22	16	1	1	230	—	
Nyköpings	38	40	61	1	1	501	21	
Oppunda och Villåttinge härads	77	33	50	2	1	668	90	
Lifgedingets	60	43	72	1 à 2	1	180	220	
Gottlands södra härads	66	32	16	1 à 2	1	353	—	
Gottlands norra härads	57	25	17	1	1	98	11	
Oster-Sysslets	36	41	47	2	1	357	33	
Mellan-Sysslets	61	28	42	2	1	—	5	
Söder-Sysslets	40	13	25	1 à 2	1	450	75	
Nordmarks härads	53	13	43	1	1	140	70	
Fryksdals	92	23	122	2	2	350	30	
Jösse härads	64	34	48	1	1	12	—	
Älfdals och Nyeds	43	18	100	1	1	1,000	170	
Väster-Närkes	101	41	60	2 à 3	2	750	50	
Öster-Närkes	40	22	57	1	1	300	12	
Lindes	57	33	80	2	1	—	23	
Nora	42	42	61	2	1	400	125	
Västmanlands södra	46	23	20	1	1	126	5	
Västmanlands västra	32	29	65	1	1	100	20	
Västmanlands norra	63	37	54	2	1	269	80	
Västmanlands östra	104	41	61	2	1	300	200	
Nedan-Siljans	41	39	98	2	2	300	24	
Ofvan-Siljans	135	90	172	2	2	597	199	
Hedemora	101	50	82	1	1	136	42	

Tabell n:o 2.

för domsagornas förvaltning.

[4.]

omkostnader för			Beräknade omkostnader för						Summa beräknade omkostnader	Anmärkningar
kansliokal	renskrifning	skriftematerialier med mera	resor till och uppehålle vid		kansliokal	renskrifning	skriftematerialier med mera.	rättsbildade biträden		
			lagtima ting	extra förtätningar, för hvilka särskild ersättning ej åtnjutes						
200	987	75	650	56	250	750	75	1,000	2,781	*) Dessutom vivre åt en skrifvare.
375	900	80	—	54	250	700	80	1,000	2,084	
1,200	3,630	500	—	—	400	3,100	300	2,000	5,800	
500	735	60	373	27	500	825	60	1,000	2,785	
1,160	2,148	160	400	19	800	2,200	200	2,000	5,619	
525	778	541	425	44	400	1,000	200	1,800	3,869	
100	407	103	—	20	150	550	75	1,000	1,795	
—	480	55	150	30	150	600	75	1,000	2,005	
380	620	115	750	21	400	800	100	1,200	3,271	
400	1,700	200	550	50	400	1,000	150	1,200	3,350	
278	1,446	230	250	220	400	1,000	150	1,200	3,220	
300	1,026	—	353	—	300	950	100	1,200	2,903	
190	746	76	150	75	250	950	100	1,200	2,725	
150	1,505*)	123	225	33	150	1,200	125	1,200	2,933	
300	1,184	375	—	5	200	1,000	150	1,200	2,555	
150	1,100	300	450	75	200	850	150	1,200	2,925	
350	1,800	250	200	70	250	1,100	200	1,200	3,020	
600	1,000	100	350	30	300	1,400	200	1,800	4,080	
—	1,200	200	—	—	150	900	150	1,200	2,400	
400	750	200	1,000	170	400	900	150	1,200	3,820	
956	2,683	401	550	50	500	1,500	250	1,800	4,650	
500	1,400	110	225	12	400	1,100	110	1,000	2,847	
—	1,160	200	—	23	150	1,100	150	1,200	2,623	
500	1,500	275	200	125	150	900	150	1,200	2,725	
75	1,044	179	126	5	150	750	125	1,000	2,156	
150	1,100	75	100	20	150	700	75	1,000	2,045	
300	834	79	270	80	300	650	75	1,000	2,375	
500	1,800	200	300	100	400	1,400	200	1,200	3,600	
250	1,800	180	300	24	250	2,200	250	1,800	4,824	
425	2,940	122	600	200	400	2,600	200	2,000	6,000	
120	1,080	50	300	42	150	1,400	150	1,200	3,242	

*) Dessutom vivre åt en skrivare.

[4.]

D o m s a g a	Antal afgjorda			Antal rättsbil- dade bitraden		Uppgifna		
	tvistemål	mål angående ringare brott enligt strafflag	mål angående grofve och brott och förselser	uppgifvet	beräknadt	resor till och uppehälle vid		
						lagtima ting	extra förrättnin- gar, för hvilka särskild ersätt- ning ej åtnütes	
Falu	81	70	121	1 à 2	1	250	—	
Nås och Malungs	39	50	56	2	1	435	209	
Smedjebackens	105	63	106	1 à 2	1	180	72	
Gästriklands	170	130	259	2 à 3	2	500	120	
Norra Hälsinglands	77	95	212	3	2	220	228	
Västra Hälsinglands	92	74	158	2	2	110	75	
Södra Hälsinglands	100	87	204	2	2	145	70	
Medelpads västra	149	48	82	3	2	—	—	
Medelpads östra	156	123	285	3	2	780	—	
Ångermanlands västra	91	34	82	1	1	516	64	
Ångermanlands mellersta	170	72	306	2	2	300	50	
Ångermanlands södra	98	42	73	1 à 2	1	517	39	
Nätra och Nordingrå	95	26	32	1	1	557	51	
Själevads och Arnäs	105	31	56	2	2	420	17	
Jämtlands norra	117	33	126	2	2	655	200	
Jämtlands västra	84	32	102	2	2	520	75	
Jämtlands östra	92	32	88	2	2	485	23	
Härjedalens	66	36	90	1	1	503	112	
Västerbottens södra	80	56	115	2	2	200	—	
Västerbottens västra	68	63	197	2	2	578	96	
Västerbottens norra	52	54	158	2	2	310	70	
Västerbottens mellersta	33	30	50	1	1	600	125	
Piteå	28	36	99	1	1	600	150	
Luleå	157	59	265	1	2	400	100	
Kalix	124	54	185	2	1	473	47	
Torneå	162	60	286	—	1	—	—	
Kinda och Ydre härads	75	23	12	2	1	185	28	
Björkekindes m. fl. härads	49	41	40	2	1	209	20	
Lysings och Göstrings härads	23	17	28	1	1	329	49	
Åkerbo m. fl. härads	27	27	33	2	1	—	15	
Vifolka m. fl. härads	65	26	48	1 à 2	1	375	128	
Finspånga läns härads	26	13	16	1	1	390	28	
Aska m. fl. härads	52	23	55	2	1	363	59	
Hammarkinds m. fl. härads	51	16	13	1	1	182	16	

[4.]

omkostnader för			Beräknade omkostnader för						Summa beräknade omkostnader	Anmärkningar
kansli-lokal	renskrifning	skrifmaterier med mera	resor till och uppehälle vid		kansli-lokal	renskrifning	skrifmaterier med mera	rättsbildade biträden		
			lagtima ting	extra förrättningar, för hvilka särskild ersättning ej åtnjutes						
—	2,490	150	250	—	400	2,000	200	1,200	4,050	} Afdrag gjorda för de tingslag, som ingå i Gellivare nybildade domsaga.
75	1,034	177	435	150	200	1,200	150	1,000	3,135	
300	933	37	180	72	300	900	75	1,000	2,527	
360	3,400	250	250	75	250	3,000	250	2,000	5,825	
320	1,440	69	220	228	400	1,600	200	2,000	4,648	
96	2,223	—	110	75	150	1,800	200	2,000	4,335	
300	1 605	150	145	70	300	1,700	200	2,000	4,415	
—	—	—	500	—	400	2,500	200	2,000	5,600	
250	2,650	415	780	—	400	2,600	250	2,000	6,030	
300	814	194	516	64	300	1,000	175	1,200	3,255	
400	1,200	350	300	50	200	1,200	200	2,000	3,950	
300	1,658	79	—	39	200	1,200	150	1,200	2,789	
300	1,150	85	600	51	300	1,200	100	1,200	3,451	
590	1,175	73	300	17	200	1,300	100	1,800	3,717	
530	1,262	87	655	200	400	1,500	150	2,000	4,905	
500	1,400	100	520	75	400	1,400	150	1,800	4,345	
525	1,255	80	485	23	400	1,300	150	1,800	4,158	
90	1,312	110	750	112	200	1,300	110	1,200	3,672	
100	2,000	100	300	—	150	1,800	200	2,000	4,450	
75	1,032	150	500	96	100	1,200	150	1,800	3,846	
110	1,350	180	310	70	150	1,350	200	1,800	3,880	
350	1,800	100	400	125	150	1,000	100	1,200	2,975	
200	671	75	600	150	200	900	75	1,000	2,925	
600	2,000	100	600	100	400	1,800	200	2,000	5,100	
150	1,434	75	473	47	250	1,200	100	1,200	3,270	
—	—	—	700	100	150	1,000	150	1,200	3,300	
200	878	73	185	28	200	875	75	1,000	2,363	
580	877	126	—	20	250	875	125	1,000	2,270	
308	672	100	250	50	300	675	75	1,000	2,350	
400	800	400	—	15	250	650	75	1,000	1,990	
150	950	150	375	128	400	950	100	1,000	2,953	
300	350	195	—	28	150	500	75	1,000	1,753	
150	1,150	50	—	50	150	950	100	1,000	2,250	
200	460	43	—	16	200	600	75	1,000	1,891	

[4.]

D o m s a g a	Antal afgjorda			Antal rättsbil- dade biträden		Uppgifna		
	tvistemål	mål angående ringare brott enligt strafflag	mål angående öfriga brott och förseelser	uppehåll	beräknadt	resor till och uppehåll vid		extra förhö- ringar, för hvilka särskild ersät- ning ej åtnjutes
						lagtima ting		
Västra härads	59	18	52	1 à 2	1	216	61	
Östra härads (Jönköpings län)	40	37	88	1	1	—	—	
Östbo och Västbo härads	148	45	114	2	2	100	110	
Tveta m. fl. härads	108	38	50	2	2	—	6	
Norra och Södra Vedbo härads	80	25	41	1	1	—	—	
Östra Väreuds	127	62	171	2	2	502	162	
Mellersta Väreuds	57	12	40	1	1	420	150	
Västra Väreuds	81	35	49	1	1	150	—	
Sunnerbo härads	152	34	66	2 à 3	2	400	54	
Norra och Södra Tjusts härads	57	26	64	2	1	440	—	
Aspelands och Handbörds härads	103	40	76	2	1	413	—	
Sevede och Tunälans härads	44	32	43	1	1	230	44	
Norra Möre och Stranda härads	61	43	46	1 à 2	1	322	154	
Södra Möre härads	123	77	152	2	2	—	7	
Ölands	68	48	112	2 à 3	2	460	250	
Halmstads m. fl. härads	161	46	70	2	2	247	30	
Årstads m. fl. härads	80	26	27	2	2	325	10	
Viske och Fjäre härads	45	17	19	1	1	82	8	
Askims m. fl. härads	89	110	294	3	2	—	1	
Inlands	60	31	42	1	1	575	64	
Orusts och Tjörns härads	58	29	44	1	1	—	—	
Norrvikens	113	28	41	2	2	687	85	
Sunnervikens	97	51	131	2	2	—	—	
Marks m. fl. härads	85	46	79	3	2	439	51	
Flundre m. fl. härads	75	48	93	1	1	340	11	
Kinds och Redvägs härads	78	29	39	2 à 3	2	462	35	
Vätile m. fl. härads	76	46	60	—	1	135	22	
Ås och Gäsene härads	42	15	30	1 à 2	1	516	97	
Nordals m. fl. härads	83	27	50	2	2	568	8	
Tössbo och Vedbo härads	59	22	46	2	1	267	36	
Åse m. fl. härads	80	30	59	2 à 3	2	162	10	
Kinnefjärdings m. fl. härads	43	17	24	1	1	190	75	
Skånings m. fl. härads	53	33	35	1 à 2	1	180	33	
Gudhems och Kåkindes härads	34	20	28	2	1	211	35	

[4.]

omkostnader för			Beräknade omkostnader för						Summa beräknade omkostnader.	Anmärkningar.
kansli-lokal	renskrifning	skriftematerialier med mera	resor till och uppehålle vid		kansli-lokal	renskrifning	skriftematerialier med mera	rättsbildade biträden		
			lagtima ting	extra förrättningar, för hvilka särskild ersättning ej åtnjutes						
350	720	125	216	60	350	850	100	1,000	2,576	
150	750	65	—	—	150	750	75	1,000	1,975	
160	1,230	160	200	110	160	1,800	200	2,000	4,470	
—	1,131	250	—	6	150	1,300	200	1,800	3,456	
—	—	—	300	100	150	1,200	200	1,200	3,150	
400	2,732	381	500	162	400	2,000	300	2,000	5,362	
—	685	100	300	150	300	700	75	1,000	2,525	
500	900	50	300	—	400	1,000	100	1,200	3,000	
250	1,138	120	400	54	250	1,700	250	2,000	4,654	
400	950	90	300	—	400	950	125	1,000	2,775	
150	551	160	413	—	300	950	160	1,200	3,023	
136	750	60	230	44	150	800	100	1,000	2,324	
200	810	120	350	154	400	1,000	150	1,200	3,254	
—	1,700	250	—	7	150	1,700	250	2,000	4,107	
—	1,100	250	400	250	150	1,300	200	2,000	4,300	
150	2,856	230	247	30	150	2,000	230	2,000	4,657	
500	1,200	200	250	10	150	1,500	200	1,800	3,910	
251	996	260	82	8	150	1,000	200	1,000	2,440	
250	1,315	161	—	—	250	1,800	200	2,000	4,250	
200	553	79	575	64	200	800	100	1,200	2,939	
—	920	150	—	—	100	1,000	150	1,200	2,450	
—	1,743	265	400	85	150	1,600	200	1,800	4,235	
—	—	—	435	—	150	1,300	150	1,800	3,835	
488	865	300	439	51	400	1,500	200	1,800	4,390	
600	800	90	300	11	400	1,000	100	1,200	3,011	
385	1,717	326	462	35	150	1,300	200	1,800	3,947	
274	814	170	300	22	150	1,100	170	1,200	2,942	
394	344	197	450	97	400	600	75	1,000	2,622	
300	1,340	160	568	8	400	1,500	200	1,800	4,476	
105	1,022	68	350	36	250	1,100	100	1,000	2,836	
30	612	100	400	10	400	1,200	150	1,800	3,960	
300	415	105	—	75	150	750	125	1,000	2,100	
190	850	150	180	30	150	950	150	1,000	2,460	
400	793	50	300	35	400	950	100	1,000	2,785	

[4.]

D o m s a g a	Antal afgjorda			Antal rättsbil- dade biträden		Uppgifna	
	tvistemål	mål angående grofva ringare brott enligt strafflag	mål angående öfriga brott och förselser	uppgifvet	beräknadt	resor till och uppehålle vid	
						lagtima ting	extra förättnin- gar, för hvilka särskild ersätt- ning ej åtnjutes
Vartofta och Frökinds härads	51	32	70	1	1	361	46
Vadsbo norra	38	19	33	1	1	300	5
Vadsbo södra	61	14	20	2	1	375	45
Listers härads	72	26	22	2	1	280	41
Bräkne härads	74	32	29	2	1	—	—
Östra härads (Blekinge län)	35	34	22	1	1	134	18
Medelsta härads	90	48	31	2	2	—	—
Ingelstads och Järrestads härads	112	33	34	2	2	63	—
Villands och Östra Göinge härads	188	63	91	3	2	640	—
Gärds och Albo härads	66	37	26	2	1	390	—
Västra Göinge härads	131	32	38	2	2	—	—
Norra Åsbo härads	85	31	33	1	1	—	—
Södra Åsbo och Bjäre härads	108	29	32	2	1	—	—
Oxie och Skytts härads	86	57	57	3	2	463	—
Frosta härads	153	22	53	2	2	350	—
Färs härads	75	29	29	1 à 2	1	—	—
Rönnebergs m. fl. härads	106	50	85	3	2	675	—
Luggude härads	160	62	117	3	2	—	—
Torna och Bara härads	97	82	74	2 à 3	2	600	140
Vemmenhögs m. fl. härads	99	34	19	2	2	100	6

[4.]

omkostnader för			Beräknade omkostnader för						Summa beräknade omkostnader	Anmärkningar.
kansliokal	renskrifning	skriftmaterialier med mera	resor till och uppehälle vid		kansliokal	renskrifning	skriftmaterialier med mera	rättsbildade biträden		
			lagtima ting	extra förrättningar, för hvilka särskild ersättning ej åtnjutes						
100	507	80	500	46	300	800	100	1,000	2,746	
200	776	125	400	5	300	800	125	1,000	2,630	
400	513	75	300	45	400	800	100	1,000	2,645	
280	444	187	280	41	300	800	125	1,000	2,546	
100	1,100	200	—	—	150	1,000	125	1,000	2,275	
214	465	89	134	18	300	700	100	1,000	2,252	
—	989	200	—	—	150	1,100	200	1,800	3,250	
—	1,719	110	—	—	300	1,700	200	1,800	4,000	
350	1,478	263	575	—	400	1,800	250	2,000	5,025	
300	639	107	350	—	400	1,200	150	1,200	3,300	
—	—	—	—	—	150	1,400	200	1,800	3,550	
—	1,150	75	—	—	150	1,100	125	1,000	2,375	
—	—	—	—	—	150	1,400	200	1,200	2,950	
975	1,479	128	—	—	250	2,000	250	2,000	4,500	
500	1,130	100	350	—	400	1,200	150	1,800	3,900	
—	—	—	—	—	150	1,200	150	1,200	2,700	
—	—	—	600	—	400	2,000	250	2,000	5,250	
900	1,880	322	—	—	250	2,500	300	2,000	5,050	
570	1,200	200	450	140	400	1,500	200	2,000	4,690	
400	1,351	169	—	6	150	1,400	200	1,800	3,556	

[4.]

Förslag till jämkning af de till häradshöfdingarne i form af tjänstgörings-

D o m s a g a	L ö n	Tjänstgörings- penningar	Förvaltningsbidrag	Beräknad expeditionslösen	Stämpelprovision	Summa nuvarande inkomst
Norra Roslags	4,500	1,600	—	2,678	363	9,141
Mellersta Roslags	4,500	700	—	2,626	506	8,332
Södra Roslags	4,500	2,000	400	8,729	1,099	16,728
Stockholms läns västra	4,500	1,400	—	2,451	445	8,796
Södertörns	4,500	1,400	—	6,489	1,374	13,763
Uppsala läns norra	4,500	2,000	300	4,390	590	11,780
Uppsala läns södra	4,500	1,200	—	2,237	552	8,489
Uppsala läns mellersta	4,500	1,400	—	2,591	634	9,125
Nyköpings	4,500	1,200	200	3,228	859	9,987
Oppunda och Villåttinge	4,500	1,300	200	4,105	793	10,898
Lifgedingets	4,500	1,200	—	4,693	907	11,300
Gottlands södra härads	4,500	600	—	4,592	490	10,182
Gottlands norra härads	4,500	200	—	4,418	572	9,690
Öster-Sysslets	4,500	2,100	500	4,116	795	12,011
Mellan-Sysslets	4,500	1,200	—	3,745	772	10,217
Söder-Sysslets	4,500	1,700	200	3,263	542	10,205
Nordmarks härads	4,500	2,100	200	4,255	448	11,503
Fryksdals	4,500	2,500	—	5,231	600	12,831
Jösse härads	4,500	1,300	—	3,558	582	9,940
Alfdals och Nyeds	4,500	3,400	1,000	3,260	581	12,741
Väster-Närkes	4,500	2,200	300	6,107	844	13,951
Öster-Närkes	4,500	1,500	—	3,948	792	10,740
Lindes	4,500	1,500	—	4,798	801	11,599
Nora	4,500	1,800	—	3,437	700	10,437
Västmanlands södra	4,500	1,000	—	3,296	824	9,620
Västmanlands västra	4,500	1,000	—	2,638	471	8,609
Västmanlands norra	4,500	1,000	—	2,343	429	8,272
Västmanlands östra	4,500	1,500	—	4,042	888	10,930
Nedan-Siljans	4,500	1,800	400	8,093	746	15,539
Ofvan-Siljans	4,500	1,600	600	7,090	716	14,506
Hedemora	4,500	1,600	—	5,200	726	12,026
Falu	4,500	1,500	—	6,403	897	13,300
Nås och Malungs	4,500	1,800	—	4,057	1,023	11,380
Smedjebackens	4,500	1,600	—	2,728	838	9,666

penningar och förvaltningskostnadsbidrag utgående belopp.

[4.]

Beräknade omkostnader	Behållning	Föreslagen ökning		Föreslagen minskning		Behållning	A n m ä r k n i n g a r
		tjänstgöringspenningar	förvaltningsbidrag	tjänstgöringspenningar	förvaltningsbidrag		
3,781	6,360	400	200	—	—	6,960	
2,084	6,248	800	—	—	—	7,048	
5,800	10,928	—	—	500	400	10,028	
2,785	6,011	600	400	—	—	7,011	
5,619	8,144	—	—	—	—	8,144	
3,869	7,911	—	—	—	—	7,911	
1,795	6,694	300	—	—	—	6,994	
2,005	7,120	—	—	—	—	7,120	
3,271	6,716	300	—	—	—	7,016	
3,350	7,548	—	—	—	—	7,548	
3,220	8,080	—	—	—	—	8,080	Stämpelprovisionen högre än i allmänhet kan påräknas.
2,903	7,279	200	—	—	—	7,479	
2,725	6,965	500	—	—	—	7,465	
2,933	9,078	—	—	200	500	8,378	
2,555	7,662	—	—	—	—	7,662	
2,925	7,280	—	—	—	—	7,280	
3,020	8,483	—	—	—	—	8,483	I den beräknade expeditionslösen ingående inkomst af lagfartsprotokollet är högre än i allmänhet kan påräknas.
4,080	8,751	—	—	300	—	8,451	
2,400	7,540	—	—	—	—	7,540	
3,820	8,921	—	—	200	500	8,221	
4,650	9,301	—	—	—	300	9,001	
2,847	7,893	—	—	—	—	7,893	
2,623	8,976	—	—	300	—	8,676	
2,725	7,712	—	—	—	—	7,712	Angående stämpelprovisionen se tabellen n:o 1.
2,156	7,464	—	—	—	—	7,464	Stämpelprovisionen högre än i allmänhet kan påräknas.
2,045	6,564	400	—	—	—	6,964	
2,375	5,897	1,100	—	—	—	6,997	
3,600	7,330	200	—	—	—	7,530	
4,824	10,715	—	—	800	400	9,515	
6,000	8,506	—	—	—	—	8,506	
3,242	8,784	—	—	—	—	8,784	
4,050	9,250	—	—	200	—	9,050	
3,135	8,245	—	—	—	—	8,245	Stämpelprovisionen högre än i allmänhet kan påräknas.
2,527	7,139	400	—	—	—	7,539	D:o. D:o.

[4.]

D o m s a g a	L ä n	Tjänstgörings- penningar	Förvaltningsbidrag	Bekänd expeditionslösen	Stämpelprovision	Summa nuvarande inkomst
Gästriklands	4,500	3,000	—	8,512	1,141	17,153
Norra Hälsinglands	4,500	3,300	—	6,672	845	15,317
Västra Hälsinglands	4,500	1,700	—	5,897	898	12,995
Södra Hälsinglands	4,500	2,300	—	5,582	857	13,239
Medelpads västra	4,500	1,300	200	6,669	904	13,573
Medelpads östra	4,500	1,200	400	6,598	1,143	13,841
Ångermanlands västra	4,500	1,900	—	3,768	684	10,852
Ångermanlands mellersta	4,500	1,400	—	3,814	659	10,373
Ångermanlands södra	4,500	1,500	—	4,040	685	10,725
Nätra och Nordingrå	4,500	1,100	—	4,326	527	10,453
Själevads och Arnäs	4,500	1,300	—	5,180	637	11,617
Jämtlands norra	4,500	1,000	—	6,277	748	12,525
Jämtlands västra	4,500	1,000	—	5,724	741	11,965
Jämtlands östra	4,500	1,500	—	4,850	756	11,606
Härjedalens	4,500	1,000	200	3,820	610	10,130
Västerbottens södra	4,500	1,900	—	6,974	796	14,170
Västerbottens västra	4,500	1,100	500	4,607	631	11,338
Västerbottens norra	4,500	1,800	—	5,916	638	12,854
Västerbottens mellersta	4,500	1,200	—	3,349	542	9,591
Piteå	4,500	1,000	500	3,839	414	10,253
Luleå	4,500	1,600	400	6,431	858	13,789
Kalix	4,500	2,100	100	3,885	508	11,093
Torneå	4,500	2,100	800	2,838	333	10,571
Kinda och Ydre härads	4,500	1,100	—	3,291	577	9,468
Björkekind m. fl. härads	4,500	1,400	—	3,826	980	10,706
Lysings och Göstrings härads	4,500	1,300	—	2,809	408	9,017
Åkerbo m. fl. härads	4,500	1,100	—	2,302	725	8,627
Vifolka m. fl. härads	4,500	1,200	—	3,578	607	9,885
Finspånga läns härads	4,500	1,300	—	2,036	410	8,246
Aska m. fl. härads	4,500	1,500	—	3,125	644	9,769
Hammarkinds m. fl. härads	4,500	1,300	500	2,131	658	9,089
Västra härads	4,500	700	—	3,328	480	9,008
Östra härads (Jönköpings län)	4,500	1,200	—	2,832	516	9,048
Östbo och Västbo härads	4,500	2,100	—	7,059	785	14,444
Tveta m. fl. härads	4,500	1,200	—	4,970	776	11,446
Norra och Södra Vedbo härads	4,500	1,400	—	4,644	619	11,163
Ostra Värends	4,500	3,000	—	6,236	998	14,734

[4.]

Berknade omkostnader	Behållning	Föreslagen ökning		föreslagen minskning		Behållning	A n m ä r k n i n g a r
		tjänstgöringspenningar	förvaltningsbidrag	tjänstgöringspenningar	förvaltningsbidrag		
5,825	11,328	—	—	1,300	—	10,028	
4,648	10,669	—	—	700	—	9,969	
4,335	8,660	—	—	—	—	8,660	
4,415	8,824	—	—	—	—	8,824	
5,600	7,973	—	—	—	—	7,973	
6,030	7,811	—	—	—	—	7,811	Stämpelprovisionen högre än i allmänhet kan påräknas.
3,255	7,597	—	—	—	—	7,597	
3,950	6,423	900	200	—	—	7,523	
2,789	7,936	—	—	—	—	7,936	
3,451	7,002	500	—	—	—	7,502	
3,717	7,900	—	—	—	—	7,900	
4,905	7,620	—	—	—	—	7,620	
4,345	7,620	—	—	—	—	7,620	
4,158	7,448	—	—	—	—	7,448	
3,672	6,458	1,000	—	—	—	7,458	Stämpelprovisionen högre än i allmänhet kan påräknas.
4,450	9,720	—	—	500	—	9,220	
3,846	7,492	—	—	—	—	7,492	
3,880	8,974	—	—	500	—	8,474	
2,975	6,616	600	—	—	—	7,216	Stämpelprovisionen högre än i allmänhet kan påräknas.
2,925	7,328	200	—	—	—	7,528	
5,100	8,689	—	—	—	—	8,689	
3,270	7,823	—	—	—	—	7,823	
3,300	7,271	200	—	—	—	7,471	
2,363	7,105	—	—	—	—	7,105	
2,270	8,436	—	—	200	—	8,236	Stämpelprovisionen högre än i allmänhet kan påräknas.
2,350	6,667	300	—	—	—	6,967	
1,990	6,637	600	—	—	—	7,237	Stämpelprovisionen högre än i allmänhet kan påräknas.
2,953	6,932	600	—	—	—	7,532	
1,753	6,493	500	—	—	—	6,993	
2,250	7,519	—	—	—	—	7,519	
1,891	7,198	—	—	—	—	7,198	Stämpelprovisionen högre än i allmänhet kan påräknas.
2,576	6,432	1,100	—	—	—	7,532	
1,975	7,073	400	—	—	—	7,473	
4,470	9,974	—	—	500	—	9,474	
3,456	7,990	—	—	—	—	7,990	Stämpelprovisionen högre än i allmänhet kan påräknas.
3,150	8,013	—	—	—	—	8,013	
5,362	9,372	—	—	—	—	9,372	

[4.]

D o m s a g a	L ä n	Tjänstgörings- penningar	Förvaltningsbidrag	Beräknad expeditionslösen	Stämpelprovision	Summa nåvarande inkomst
Mellersta Väreuds	4,500	1,200	—	2,508	320	8,528
Västra Väreuds	4,500	1,400	—	3,740	523	10,163
Sunnerbo härads	4,500	1,100	—	8,160	795	14,555
Norra och Södra Tjusts härads	4,500	2,000	800	3,470	672	11,442
Aspelands och Handbörds härads	4,500	2,400	—	3,387	597	10,884
Sevede och Tunaläns härads	4,500	1,600	—	3,156	514	9,770
Norra Møre och Stranda härads	4,500	1,200	—	4,149	535	10,384
Södra Møre härads	4,500	2,700	—	6,200	693	14,093
Ölands	4,500	2,400	—	5,791	544	13,235
Halmstads m. fl. härads	4,500	1,100	—	7,529	859	13,988
Årstads m. fl. härads	4,500	2,000	—	7,633	766	14,899
Viske och Fjäre härads	4,500	1,800	—	4,437	514	11,251
Askims m. fl. härads	4,500	1,800	—	7,513	1,790	15,603
Inlands	4,500	1,900	400	4,248	416	11,464
Orust och Tjörns härads	4,500	200	—	3,670	294	8,664
Norrvikens	4,500	1,700	—	5,582	473	12,255
Sunnervikens	4,500	1,700	—	5,600	631	12,431
Marks m. fl. härads	4,500	3,500	—	5,378	973	14,351
Flundre m. fl. härads	4,500	1,400	—	3,183	881	9,964
Kinds och Redvägs härads	4,500	2,900	—	4,668	665	12,733
Vätle m. fl. härads	4,500	1,400	—	4,524	903	11,327
Ås och Gäsene härads	4,500	800	—	2,707	286	8,293
Nordals m. fl. härads	4,500	2,600	—	7,487	704	15,291
Tössbo och Vedbo härads	4,500	1,300	—	3,436	616	9,852
Åse m. fl. härads	4,500	1,500	—	4,963	651	11,614
Kinnefjärdings m. fl. härads	4,500	1,500	—	4,010	627	10,637
Skånings m. fl. härads	4,500	1,800	—	3,715	529	10,544
Gudhems och Kåkindes härads	4,500	1,500	—	3,510	507	10,017
Vartofta och Frökinds härads	4,500	1,900	—	3,201	442	10,043
Vadsbo norra	4,500	1,400	—	3,784	660	10,344
Vadsbo södra	4,500	1,200	—	3,377	430	9,507
Listers härads	4,500	1,500	—	3,340	495	9,835
Bräkne härads	4,500	1,300	—	3,240	390	9,430
Östra härads (i Blekinge län)	4,500	1,700	—	3,035	388	9,623
Medelsta härads	4,500	2,500	—	4,272	469	11,741
Ingelstads och Järrestads härads	4,500	1,300	—	6,344	763	12,907
Villands och Ostra Göinge härads	4,500	2,100	—	7,257	977	14,834

[4.]

Beräknade omkostnader	Behållning	Föreslagen ökning		Föreslagen minskning		Behållning	A n m ä r k n i n g a r
		tjänstgöringspenningar	förvaltningsbidrag	tjänstgöringspenningar	förvaltningsbidrag		
2,525	6,003	1,000	—	—	—	7,003	
3,000	7,163	300	—	—	—	7,463	
4,654	9,901	—	—	400	—	9,501	
2,775	8,667	—	—	—	600	8,067	
3,023	7,861	—	—	—	—	7,861	
2,324	7,446	—	—	—	—	7,446	
3,254	7,130	400	—	—	—	7,530	
4,107	9,986	—	—	500	—	9,486	
4,300	8,935	—	—	400	—	8,535	
4,657	9,331	—	—	—	—	9,331	
3,910	10,989	—	—	1,200	—	9,789	
2,440	8,811	—	—	800	—	8,011	
4,250	11,353	—	—	800	—	10,553	Stämpelprovisionen högre än i allmänhet kan påräknas.
2,939	8,525	—	—	—	400	8,125	
2,450	6,214	1,300	—	—	—	7,514	
4,235	8,020	—	—	—	—	8,020	
3,835	8,596	—	—	—	—	8,596	Hänsyn har ej tagits till Lysekils skiljande från domsagan.
4,390	9,961	—	—	1,000	—	8,961	Stämpelprovisionen högre än i allmänhet kan påräknas.
3,011	6,953	700	—	—	—	7,653	D:o. D:o.
3,947	8,786	—	—	300	—	8,486	
2,942	8,385	—	—	—	—	8,385	Stämpelprovisionen högre än i allmänhet kan påräknas.
2,622	5,671	1,300	—	—	—	6,971	
4,476	10,815	—	—	700	—	10,115	{ I den beräknade expeditionslösen ingående inkomst af lag-
2,836	7,016	500	—	—	—	7,516	fartsprotokollet är högre än i allmänhet kan påräknas.
3,960	7,654	—	—	—	—	7,654	
2,100	8,537	—	—	—	—	8,537	{ I den beräknade expeditionslösen ingående inkomst af lag-
2,460	8,084	—	—	—	—	8,084	fartsprotokollet är högre än i allmänhet kan påräknas.
2,785	7,232	—	—	—	—	7,232	
2,746	7,297	200	—	—	—	7,497	
2,630	7,714	—	—	—	—	7,714	{ I den beräknade expeditionslösen ingående inkomst af lag-
2,645	6,862	200	—	—	—	7,062	fartsprotokollet är högre än i allmänhet kan påräknas.
2,546	7,289	200	—	—	—	7,489	
2,275	7,155	300	—	—	—	7,455	
2,252	7,371	—	—	—	—	7,371	
3,250	8,491	—	—	—	—	8,491	
4,000	8,907	—	—	—	—	8,907	
5,025	9,809	—	—	300	—	9,509	Stämpelprovisionen högre än i allmänhet kan påräknas

[4.]

D o m s a g a	L ö n	Tjänstgörings- penningar	Förvaltningsbidrag	Beräknad expeditionslösen	Stämpelprovision	Summa nuvarande inkomst
Gärds och Albo härads	4,500	1,600	—	5,854	755	12,709
Västra Göinge härads	4,500	2,100	—	5,494	820	12,914
Norra Åsbo härads	4,500	1,000	—	4,359	523	10,382
Södra Åsbo och Bjäre härads	4,500	1,400	—	6,286	791	12,977
Oxie och Skytts härads	4,500	1,500	—	7,531	1,199	14,730
Frosta härads	4,500	900	—	5,065	796	11,261
Färs härads	4,500	800	—	5,408	851	11,559
Rönnebergs m. fl. härads	4,500	2,000	—	7,712	1,055	15,267
Luggude härads	4,500	1,200	—	8,577	1,175	15,452
Torna och Bara härads	4,500	1,200	—	6,303	1,308	13,311
Vemmenhög m. fl. härads	4,500	800	—	6,129	2,052	13,481

Jämlikt befallning i nådig remiss hafva sedermera rikets hofrätter, efter det vederbörande häradshöfdingar lämnats tillfälle att yttra sig, inkommit med underdåniga utlåtanden i ärendet. Af häradshöfdingarne hafva blott ett mindre antal — sjutton — begagnat sig af det erbjudna tillfället att afgifva yttrande i frågan och hafva bland dessa endast ett par haft något att erinra mot de hufvudgrunder, på hvilka förslaget är byggdt, därvid de hufvudsakligen framhållit de vådor, som de ansågo förknippade med en minskning i aflöningen för häradshöfdingarne i de större och mera arbetsamma domsagorna.

Från hofrätternas sida har någon anmärkning mot berörda hufvudgrunder icke framställts. Så har Svea hofrätt förklarat sig icke hafva något att erinra mot de grunder, som vid förslagets upprättande tillämpats. Göta hofrätt, som ansett sig böra utgå från det antagande, att de uppgifter, som ligga till grund för de verkställda beräkningarna, äro i hufvudsak riktiga, har vid det förhållande att fråga allenast föreligger om ändrad fördelning af det för närvarande bestämda anslag till tjänstgöringspenningar och förvaltningskostnadsbidrag för häradshöfdingarne ej funnit skäl till erinran däremot, att minimum för häradshöfdings ämbetsinkomster sättes till omkring 7,000 kronor, hvarjämte hofrätten lämnat förslaget jämväl i öfrigt utan anmärkning. Slutligen har hofrätten öfver Skåne och Blekinge yttrat, att hofrätten med afseende å de förändrade förhållanden, som efter senaste lönereglering

Beräknade omkostnader	Behållning	Föreslagen ökning		Föreslagen minskning		Behållning	A n m ä r k n i n g a r
		tjänstgöringspenningar	förvaltningsbidrag	tjänstgöringspenningar	förvaltningsbidrag		
3,300	9,409	—	—	800	—	8,609	
3,550	9,364	—	—	300	—	9,064	
2,375	8,007	—	—	—	—	8,007	
2,950	10,027	—	—	600	—	9,427	
4,500	10,230	—	—	700	—	9,530	
3,900	7,361	200	—	—	—	7,561	
2,700	8,859	—	—	200	—	8,659	Stämpelprovisionen högre än i allmänhet kan påräknas.
5,250	10,017	—	—	800	—	9,217	
5,050	10,402	—	—	400	—	10,002	
4,690	8,621	—	—	—	—	8,621	Stämpelprovisionen högre än i allmänhet kan påräknas.
3,556	9,925	—	—	—	—	9,925	D:o. D:o.

för härads höfdingarne inträdd i flertalet af rikets domsagor, ansåge en reglering af härads höfdingarnes lönevillkor vara önskvärd samt att, därest en dylik reglering skulle genomföras medelst jämkning af de belopp, som från statsverket utgå till härads höfdingarne i form af tjänstgöringspenningar och förvaltningskostnadsbidrag, hofrätten icke hade något att erinra mot det ifrågavarande på sådan grund upprättade förslaget.

Hvad beträffar detaljerna i förslaget hafva endast i fråga om ett fåtal domsagor anmärkningar framställts af vederbörande härads höfdingar. Så hafva tre härads höfdingar ansett, att den för deras domsagor föreslagna minskningen i aflöningsförmåner icke borde ifrågakomma; hvarjämte två härads höfdingar ifrågasatt, att större ökning än förslaget blifvit borde tillerkännas dem. Därjämte hafva några härads höfdingar, utan att framställa något bestämdt yrkande, framhållit, att de ansågo de beträffande deras domsagor gjorda beräkningar af inkomster och utgifter vara i vissa hänseenden oriktiga. Hvad sålunda blifvit anmärkt har emellertid icke föranlett någon af hofrätterna att tillstyrka ändring i förslaget.

Den af de tillkallade sakkunnige förebragta utredningen liksom hvad öfrigt i ärendet förekommit synes mig till fullo bestyrka, att en reglering af härads höfdingarnes löneförmåner lämpligen kan och bör ske på den anvisade vägen eller genom ändrad fördelning af de härads höfdingarne nu tillkommande tjänstgöringspenningar och för-

[4.] valtningskostnadsbidrag. Det framlagda förslaget synes vara uppgjort med synnerlig omsorg, och mot de därvid följda grunder har jag ej funnit något att erinra. Med anledning af de framställda detaljanmärkningarna har jag rådfört mig med två af de sakkunnige, hvilka efter att hafva tagit anmärkningarna under noggrann ompröfning afgifvit yttrande öfver desamma; och har jag, i enlighet med hvad desse sakkunnige tillstyrkt, funnit de gjorda anmärkningarna icke böra verka till någon ändring i förslaget.

Såsom förut nämnts har den nybildade Gellivare domsaga lämnats utom regleringsförslaget. I denna domsaga, om hvars inrättande beslut fattades vid 1903 års Riksdag, utgöra häradshöfdingens aflöningsförmåner 4,500 kronor i lön, 1,800 kronor i tjänstgöringspenningar och 500 kronor i förvaltningskostnadsbidrag. Af Eders Kungl. Maj:t hade föreslagits, att förvaltningskostnadsbidraget skulle bestämmas till 1,500 kronor, men Riksdagen fann 500 kronor vara tillräckligt i sådant hänseende och beviljade endast detta belopp.

Häradshöfdingen i domsagan har nu afgifvit yttrande i förevarande ärende och därvid, under framhållande att hans inkomster af domsagan icke uppginge till det i regleringsförslaget såsom minimum fastslagna beloppet 7,000 kronor och att ingen förhoppning funnes att inkomsterna skulle komma att afsevärdt stiga genom tillväxt af sportlerna, hemställt, att domsagan måtte intagas i regleringsförslaget och aflöningen höjas med 1,000 kronor eller annat belopp, som enligt de vid förslagets upprättande följda grunderna kunde anses skäligt.

Svea hofrätt har härutinnan yttrat att, enär af hvad häradshöfdingen andragit syntes framgå, att innehafvaren af Gellivare domsaga efter regleringsförslagets genomförande skulle komma i en undantagsställning, i det att hans behållna löneinkomst blefve lägre än den minimiaflöning, som ansetts böra tillförsäkras häradshöfdingarne i allmänhet, hofrätten, som redan i underdånigt utlåtande den 22 januari 1902 för häradshöfdingen i denna domsaga förordat högre aflöningsförmåner än som sedermera anvisats, ansåge sig ej kunna underlåta hemställa, att i sammanhang med det förslag till förändrad stat för de under hofrätten lydande häradshöfdingar, som kunde komma att för Riksdagen framläggas med anledning af det uppgjorda regleringsförslaget, jämväl måtte beträffande häradshöfdingen i Gellivare domsaga föreslås åtminstone sådan jämkning i beloppet af tjänstgöringspenningar och förvaltningskostnadsbidrag, som skulle krävas vid tillämpning för denna domsaga af samma grunder, som i regleringsförslaget följts beträffande aflöningsförmånerna för öfriga häradshöfdingar i riket.

För egen del hyser jag visserligen den öfvertygelsen, att med afseende å förhållandena uti ifrågavarande domsaga den af Eders Kungl. Maj:t vid 1903 års Riksdag för häradshöfdingen därstädes föreslagna aflöningen var den minsta, som skäligen bort ifrågakomma, och att således en ökning i löneförmånerna vid denna domsaga är af rättvisa och billighet påkallad, men då domsagan ej ägt bestånd mera än ett år och det alltså ännu ej kan med stöd af erfarenheten säkert påvisas, att den nuvarande aflöningen är otillräcklig, anser jag mig för närvarande ej böra föreslå någon ändring i aflöningsbeloppet för detta häradshöfdingeämbete.

Därest en reglering af häradshöfdingarnes löneförmåner i enlighet med det framlagda förslaget skall genomföras, synes det mig böra tagas i öfvervägande, huruvida icke i sammanhang därmed jämväl bör vidtagas en förändring beträffande den nu gällande fördelningen af häradshöfdingarnes af statsverket utgående aflöning i lön, tjänstgöringspenningar och förvaltningskostnadsbidrag. Då enligt förslaget inkomsten af en domsaga skulle uppgå till minst 7,000 kronor och häradshöfdingarnes pension utgör 5,000 kronor, synes det lämpligast och mest öfverensstämmande med hvad som gäller för andra ämbetsmän med motsvarande löneförmåner, om utaf aflöningen 5,000 kronor beräknades såsom lön. Härigenom skulle visserligen orsakas, att i några domsagor det såsom tjänstgöringspenningar upptagna belopp komme att blifva mycket ringa, men detta synes icke kunna medföra någon olägenhet, då ju i allt fall äfven i dessa domsagor den verkliga inkomsten skulle komma att uppgå till minst 2,000 kronor utöfver lönen. Såsom af de ofvanintagna tabellerna framgår, skulle enligt de gjorda beräkningarna uti samtliga de i regleringsförslaget afsedda domsagorna, med undantag af Torneå domsaga, förvaltningskostnaderna till fullo betäckas af inkomsterna utaf expeditionslösen och stämpelprovision. Förvaltningskostnadsbidrag skulle således vara erforderligt endast i nämnda domsaga äfvensom i Gellivare domsaga, där otvifvelaktigt kostnaderna äfvenledes öfverstiga berörda inkomster. Det synes emellertid ej lämpligt att med hänsyn endast till förhållandena i sagda två domsagor bibehålla titeln förvaltningskostnadsbidrag, utan torde det vara enklast och redigast, att de under denna titel uppförda belopp öfverföras till tjänstgöringspenningar. Hvad häremot kan anmärkas eller att inkomsterna i de omförmälda två domsagorna i verkligheten ej blifva så stora, som lönestaten synes gifva vid handen, torde ej vara af någon praktisk betydelse.

En ny lönestat för häradshöfdingarne i riket, upprättad i enlighet med de af mig nu angifna grunder, skulle blifva af följande innehåll:

[4.]

	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Summa.
För häradshöfdingarne i domsagorna under Svea hofrätt.			
Norra Roslags	5,000	1,700	6,700
Mellersta Roslags	5,000	1,000	6,000
Södra Roslags	5,000	1,000	6,000
Stockholms läns västra	5,000	1,900	6,900
Södertörns	5,000	900	5,900
Uppsala läns norra	5,000	1,800	6,800
Uppsala läns södra	5,000	1,000	6,000
Uppsala läns mellersta	5,000	900	5,900
Nyköpings	5,000	1,200	6,200
Oppunda och Villåttinge härads	5,000	1,000	6,000
Lifgedingets	5,000	700	5,700
Gottlands södra härads	5,000	300	5,300
Gottlands norra härads	5,000	200	5,200
Öster-Sysslets	5,000	1,400	6,400
Mellan-Sysslets	5,000	700	5,700
Söder-Sysslets	5,000	1,400	6,400
Nordmarks härads.	5,000	1,800	6,800
Fryksdals	5,000	1,700	6,700
Jösse härads	5,000	800	5,800
Ålfdals och Nyeds	5,000	3,200	8,200
Väster-Närkes	5,000	1,700	6,700
Öster-Närkes	5,000	1,000	6,000
Lindes	5,000	700	5,700
Nora	5,000	1,300	6,300
Västmanlands södra.	5,000	500	5,500
Västmanlands västra	5,000	900	5,900
Västmanlands norra	5,000	1,600	6,600
Västmanlands östra	5,000	1,200	6,200
Nedan-Siljans	5,000	500	5,500
Ofvan-Siljans	5,000	1,700	6,700
Hedemora	5,000	1,100	6,100
Falu	5,000	800	5,800
Nås och Malungs	5,000	1,300	6,300
Västerbergslags	5,000	1,500	6,500

[4.]

	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Summa.
Gästriklands.	5,000	1,200	6,200
Norra Hälsinglands	5,000	2,100	7,100
Västra Hälsinglands	5,000	1,200	6,200
Södra Hälsinglands	5,000	1,800	6,800
Medelpads västra	5,000	1,000	6,000
Medelpads östra	5,000	1,100	6,100
Ångermanlands västra	5,000	1,400	6,400
Ångermanlands mellersta	5,000	2,000	7,000
Ångermanlands södra	5,000	1,000	6,000
Nätra och Nordingrå	5,000	1,100	6,100
Själevads och Arnäs	5,000	800	5,800
Jämtlands norra	5,000	500	5,500
Jämtlands västra	5,000	500	5,500
Jämtlands östra	5,000	1,000	6,000
Härjedalens	5,000	1,700	6,700
Västerbottens södra	5,000	900	5,900
Västerbottens västra	5,000	1,100	6,100
Västerbottens norra	5,000	800	5,800
Västerbottens mellersta	5,000	1,300	6,300
Piteå	5,000	1,200	6,200
Luleå	5,000	1,500	6,500
Kalix	5,000	1,700	6,700
Torneå	5,000	2,600	7,600
Gällivare	5,000	1,800	6,800
Summa	290,000	71,700	361,700
För häradshöfdingarne i domsagorna under Göta hofrätt.			
Kinda och Ydre härads.	5,000	600	5,600
Björkekind, Östkind, Lösings, Bråbo och Memmings härads	5,000	700	5,700
Lysings och Göstrings härads	5,000	1,100	6,100
Åkerbo, Bankekind och Hanekinds härads	5,000	1,200	6,200
Vifolka, Valkebo och Gullbergs härads	5,000	1,300	6,300

[4.]

	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Summa.
Finspånga läns härads	5,000	1,300	6,300
Aska, Dals och Bobergs härads	5,000	1,000	6,000
Hammarkinds härads med Stegeborgs skärgård och Skärkinds härads	5,000	1,300	6,300
Västra härads	5,000	1,300	6,300
Östra härads	5,000	1,100	6,100
Östbo och Västbo härads	5,000	1,100	6,100
Tveta, Vista och Mo härads	5,000	700	5,700
Norra och Södra Vedbo härads	5,000	900	5,900
Östra Värends	5,000	2,500	7,500
Mellersta Värends	5,000	1,700	6,700
Västra Värends	5,000	1,200	6,200
Sunnerbo härads	5,000	200	5,200
Norra och Södra Tjusts härads	5,000	1,700	6,700
Aspelands och Handbörds härads	5,000	1,900	6,900
Sevede och Tunaläns härads	5,000	1,100	6,100
Norra Möre och Stranda härads	5,000	1,100	6,100
Södra Möre härads	5,000	1,700	6,700
Ölands	5,000	1,500	6,500
Halmstads och Tönnersjö samt Höks härads	5,000	600	5,600
Årstads, Faurås och Himle härads	5,000	300	5,300
Viske och Fjäre härads	5,000	500	5,500
Askims, Västra och Östra Hisings samt Säfvebodals härads	5,000	500	5,500
Inlands	5,000	1,400	6,400
Orust och Tjörns härads	5,000	1,000	6,000
Norrvikens	5,000	1,200	6,200
Sunnervikens	5,000	1,200	6,200
Marks, Vedens och Bollebygds härads	5,000	2,000	7,000
Flundre, Väne och Bjerke härads	5,000	1,600	6,600
Kinds och Redvägs härads	5,000	2,100	7,100
Vättele, Ale och Kullings härads	5,000	900	5,900
Ås och Gäsene härads	5,000	1,600	6,600
Nordals, Sundals och Valbo härads	5,000	1,400	6,400
Tössbo och Vedbo härads	5,000	1,300	6,300

[4.]

	Lön.	Tjänst- görings- penningar.	Summa.
Åse, Viste, Barne och Laske härads	5,000	1,000	6,000
Kinnefjärdings, Kinne och Kållands härads	5,000	1,000	6,000
Skånings, Vilske och Valle härads	5,000	1,300	6,300
Gudhems och Kåkind's härads	5,000	1,000	6,000
Vartofta och Frökinds härads	5,000	1,600	6,600
Vadsbo norra	5,000	900	5,900
Vadsbo södra	5,000	900	5,900
Summa	225,000	53,500	278,500
För häradshöfdingarne i domsagorna under Hofrätten öfver Skåne och Blekinge.			
Listers härads	5,000	1,200	6,200
Bräkne härads	5,000	1,100	6,100
Östra härads	5,000	1,200	6,200
Medelsta härads	5,000	2,000	7,000
Ingelstads och Järrestads härads	5,000	800	5,800
Villands och Östra Göinge härads	5,000	1,300	6,300
Gärds och Albo härads	5,000	300	5,300
Västra Göinge härads	5,000	1,300	6,300
Norra Åsbo härads	5,000	500	5,500
Södra Åsbo och Bjäre härads	5,000	300	5,300
Oxie och Skytts härads	5,000	300	5,300
Frosta härads	5,000	600	5,600
Färs härads	5,000	100	5,100
Rönnebergs, Onsjö och Harjagers härads .	5,000	700	5,700
Luggude härads	5,000	300	5,300
Torna och Bara härads	5,000	700	5,700
Vemmenhög's, Ljunits och Herrestads härads	5,000	300	5,300
Summa	85,000	13,000	98,000

[4.]

För genomförande af den reglering, som i denna stat innefattas, skulle, såsom förut angifvits, till löneförbättring åt de sämst aflönade häradshöfdingarne erfordras 19,500 kronor, hvilket belopp skulle vinnas genom motsvarande minskning i aflöningen vid de mera inkomstgivande domsagorna. Sedan fråga blifvit väckt om verkställande af en reglering medelst en dylik öfverflyttning af löneförmåner, förordnade Eders Kungl. Maj:t genom nådigt cirkulär till rikets hofrätter den 16 februari 1903, att den, som därefter blefve utnämnd till häradshöfding, skulle vara skyldig underkasta sig den ändring i fråga om de med ämbetet förenade tjänstgöringspenningar och förvaltningskostnadsbidrag, som framdeles kunde blifva bestämd, samt att i anledning häraf hofrätterna skulle, då häradshöfdingeämbete kungjordes ledigt, införa underrättelse om detta villkor i kungörelsen. På grund häraf möter ej något laga hinder mot att låta den föreslagna minskningen i aflöning genast tillämpas i nedannämnda domsagor, där efter sagda dag häradshöfding utnämnts eller vakans inträffat:

	Föreslagen minskning.
Södra Roslags.	900: —
Västerbottens södra.	500: —
Årstads, Faurås och Himle härads.	1,200: —
Askims, Västra och Östra Hisings samt Säfvedals härads.	800: —
Nordals, Sundals och Valbo härads	700: —
Södra Åsbo och Bjäre härads	600: —
Rönnebergs, Onsjö och Harjagers härads	800: —

Summa kronor 5,500: —.

Hvad Södra Roslags domsaga vidkommer, har häradshöfdingen därstädes erinrat, att då regleringsförslaget beträffande denna domsaga vore grundadt på den förutsättning, att fattadt beslut om uppförande af tingshus för domsagan invid Stockholm blefve verkställdt, förslaget icke borde för domsagan tillämpas, förrän tingshuset, hvars byggande ännu icke påbörjats, blifvit uppfördt och taget i bruk; och har Svea hofrätt så till vida biträdt denna anmärkning, att hofrätten ansett, att därest den föreslagna regleringen komme att tillämpas, innan det nya tingshuset blefve färdigt att tagas i bruk, i det tillfälliga anslag, som skulle krävas för regleringsförslagets omedelbara genomförande, borde beräknas ett skäligt belopp såsom ersättning till häradshöfdingen för högre förvaltningskostnader under mellantiden. Då emellertid i denna domsaga sportelinkomsterna, såsom rättsstatistiken utvisar, de senare åren varit stadda i starkt stigande och domsagan därför, äfven med beräkning af en högre kostnad för kanslilokal och tingsresor än vid förslagets upp-

görande antagits, otvifvelaktigt lämnar sin innehafvare större inkomst än förslaget gifver vid handen, synes mig intet skäl föreligga att beträffande domsagan uppskjuta tillämpningen af regleringsförslaget.

[4.]

Hvad angår de domsagor, utöfver de nyss uppräknade, i fråga om hvilka förslaget förutsätter minskning i aflöningen, äro de nuvarande häradshöfdingarne ej skyldiga att underkasta sig sådan minskning. För förslagets omedelbara genomförande är det därför nödigt, att medel anvisas till lönefyllnad åt bemälda häradshöfdingar under deras återstående tjänstetid. Det härför erforderliga beloppet, som komme att minskas i den mån desse häradshöfdingar afgå, skulle till en början utgöra 14,000 kronor enligt följande förteckning:

häradshöfdingen i Öster-Sysslets domsaga C. E. G. Odencrants	700: —
» » Fryksdals domsaga E. F. N. von Sydow	300: —
» » Älfdals och Nyeds domsaga K. G. Arrhenius	700: —
» » Väster-Närkes domsaga E. W. Geijer	300: —
» » Lindes domsaga A. W. Hygrell	300: —
» » Nedan Siljans domsaga Ö. H. L. Claëson	1,200: —
» » Falu domsaga F. V. von Koch	200: —
» » Gästriklands domsaga friherre D. C. F. von Schulzenheim	1,300: —
» » Norra Hälsinglands domsaga C. O. Schlyter	700: —
» » Västerbottens norra domsaga S. A. A. Hedborg	500: —
» » Björkekinds m. fl. härads domsaga P. L. Petersson	200: —
» » Östbo och Västbo härads domsaga J. A. Lilliesköld	500: —
» » Sunnerbo härads domsaga J. O. Carlqvist	400: —
» » Norra och Södra Tjusts härads domsaga B. A. A. Nordström	600: —
» » Södra Møre härads domsaga A. Waldenström	500: —
» » Ölands domsaga C. B. Hasselrot	400: —
» » Viske och Fjäre härads domsaga E. Torslow	800: —
» » Inlands domsaga G. M. Bäärnhielm	400: —
» » Marks, Vedens och Bollebygds härads domsaga J. H. O. Wold	1,000: —
» » Kinds och Redvägs härads domsaga W. R. P. Wærn	300: —
Transport	11,300: —

[4.]

	Transport	11,300: —
häradshöfdingen i Villands och Östra Göinge härads domsaga		
	C. F. Wahlbom	300: —
» » Gärds och Albo härads domsaga A. W. A.		
	Hagander.....	800: —
» » Västra Göinge härads domsaga E. M.		
	Håkanson	300: —
» » Oxie och Skytts härads domsaga F. T. Aurell		700: —
» » Färs härads domsaga F. Ahlgren		200: —
» » Luggude härads domsaga A. J. E. Sjöstrand		400: —
	Summa kronor	14,000: —.

Härvid är emellertid att märka, att den tillfälliga ökningen i utgifter för statsverket ej skulle komma att uppgå till hela detta belopp, enär några häradshöfdingar de senare åren åtnjutit dyrtidstillägg, men sådant efter regleringens genomförande ej vidare skulle för dem ifrågakomma.

På grund af hvad sålunda anförts hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t tacktes föreslå Riksdagen att:

dels godkänna ofvan intagna förslag till stat för häradshöfdingarne i riket att tillämpas från och med år 1906; med föreskrift tillika att för åtnjutande af aflöning å denna stat skola i tillämpliga delar gälla enahanda villkor, som äro stadgade i fråga om nu gällande lönestat för häradshöfdingarne;

dels ock i följd häraf medgifva, att till lönefyllnad åt de häradshöfdingar, som icke äro skyldiga att underkasta sig den genom den nya staten bestämda minskning i aflöning, i riksstaten uppföres ett förslagsanslag af 14,000 kronor.

Genom bifall till hvad sålunda blifvit föreslaget skulle, fränsedt berörda förslagsanslag, anslagen till hofrätterna med därunder lydande justitiestater undergå följande ändringar:

Anslaget till *Svea hofrätt med därunder lydande justitiestat*, nu utgörande 684,487 kronor, skulle ökas med 1,800 kronor till 686,287 kronor.

Anslaget till *Göta hofrätt med därunder lydande justitiestat*, nu utgörande 476,913 kronor, skulle ökas med 1,600 kronor till 478,513 kronor.

Anslaget till *hofrätten öfver Skåne och Blekinge med därunder lydande justitiestat*, nu utgörande 208,713 kronor, skulle minskas med 3,400 kronor till 205,313 kronor.

Fångvården.

Enligt nu gällande bestämmelser skola fängstransporter i allmänhet fullgöras af fänggevaldiger; och finnas å bestämda anslaget till fångars vård och underhåll upptagna 58 gevaldigerslöner om hvardera 500 kronor. Utöfver sagda lön åtnjuta fänggevaldigerna af sin befattning ej annan inkomst än hvad de kunna inbespara af dem vid resor i tjänsten tillkommande dagtraktamente, två kronor, samt skjuts- och resekostnadsersättning. Gevaldigersbefattningarna tillsättas af Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande, hvilka det enligt landshöfdingeinstruktionen åligger att låta ombesörja fångars forsling.

Redan under år 1898 inkommo 32 fänggevaldiger till fångvårdsstyrelsen med en till Eders Kungl. Maj:t ställd ansökning, däruti de under framhållande af otillräckligheten i sina löneförmåner anhöllo om förbättring af desamma.

Fångvårdsstyrelsen, som med underdånig skrifvelse den 29 september 1899 öfverlämnade ansökningen, förklarade sig icke kunna tillstyrka densamma, men föreslog i stället en sådan förändrad anordning, att gevaldigersgöromålen skulle öfverflyttas till vaktkonstaplarna vid rikets läns- och kronohäkten och att för sådant ändamål det i staten uppförda anslaget till gevaldigerslöner, 29,000 kronor, skulle disponeras till aflöning åt nya vaktkonstaplar vid berörda fängelser med rätt för dessa konstaplar till enahanda löneförmåner som förut befintliga, å ordinarie stat uppförda vaktkonstaplar, därvid styrelsen emellertid erinrade, att då af de nuvarande gevaldigerna säkerligen flere vore antingen icke villige eller icke lämplige att inträda i konstapelstjänst och då det kunde tänkas, att någonstädes andra hinder kunde möta för införandet af den nya anordningen, ganska lång tid kunde komma att åtgå innan densamma blefve fullt genomförd.

Till stöd för sitt afstyrkande af ansökningen och för det i sammanhang därmed sålunda väckta förslaget anförde fångvårdsstyrelsen i sin ofvanberörda skrifvelse hufvudsakligen följande.

Vid bestämmandet af fänggevaldigernas aflöning hade beräknats, att de genom den tid de finge ledig från gevaldigersgöromålen ägde tillfälle bereda sig andra inkomster. Verkställda undersökningar ur fångvårdsräkenskapen hade ock gifvit vid handen, att deras tjänstgöring, såsom den vore ordnad, icke upptog mera tid än att de därför måste anses fullt godtgjorda genom de löner, de af fångvården åt-

[5.]
*Angående
gevaldigers-
göromålen
öfverflyttande
å vakt-
konstaplar.*

[5.] njöte. Sålunda hade under år 1898 de utgjorda resedagarna för tre af gevaldigerna i någon mån öfverstigit 200, för sjutton stannat mellan 100 och 200 och för de öfriga understigit 100. Men om ock sålunda mycken tid lämnades gevaldigerna fri från fängvårdens tjänst, vore de dock genom den utestängda från att taga sig annan anställning samt, då de i allt fall vid förekommande behof måste genast ställa sig till fängvårdens disposition, jämväl hindrade från att åtaga sig arbete, som måste uträttas på eller vara färdigt inom viss tid. Följden häraf vore, att de, om icke särskildt gynnsamma förhållanden förelåge, under tiden mellan fängtransportresorna komme att gå mer eller mindre sysslolösa, utsatta för alla ett sådant lifs frestelser och faror. Dessa torde vara så mycket större som gevaldigerna genom beskaffenheten af sin tjänstgöring och sitt fullkomliga oberoende utom denna vore nästan helt och hållet öfverlämnade åt sig själfva utan det stöd, som i allmänhet eljest statens betjante och särskildt fängvårdens ägde genom att stå under sina förmäns mer eller mindre omedelbara tillsyn eller åtminstone med dem äga närmare beröring.

Under det styrelsen sålunda med hänsyn till gevaldigernas nuvarande tjänstgöring icke kunde för dem tillstyrka någon löneförbättring, ansåge styrelsen å andra sidan högst önskligt, om gevaldigersgöromålen blefve förenade med sådan annan tjänstgöring, att tjänsteinnehafvarna ägnade sina krafter odeladt åt fängvården och alltså därför kunde fordra full aflöning. Detta skulle blifva förhållandet, om med ökning af konstapelantalet gevaldigersgöromålen öfverflyttades på de konstaplar vid fängelserna, som befunnas därtill lämpliga. Vidtagandet vid enskilda fängelser af sådan anordning hade redan förutsatts i nådiga brefvet den 5 december 1871, genom hvilket styrelsen undfått befallning, bland annat, att vid inträffande ledighet af fänggevaldigersbefattningar, som ansåges kunna förenas med konstapelsbefattningar vid läns- och kronohäkten, därom göra underdånig framställning. På grund häraf hade ock vid ett och annat fängelse införts sådan tjänstgöring för konstaplarna, som vid nämnda nådiga befallning påtänkts. Det syntes ock ligga i sakens natur att, då numera fängtransporterna i de flesta fall skedde med järnväg, för dessa icke kunde fordras annan kompetens, än som besuttes af en vanlig duglig och vid vaksamhet samt fångars behandling van fängelsekonstapel. För öfrigt kunde på platser, där fängtransport förekomme i större mängd eller oftare skedde med skjuts, liksom i öfrigt i allmänhet där så pröfvades behöfligt, vid valet af konstaplar iakttagas, att en eller flera utsåges med hänsyn till särskild duglighet som fångförare. Skulle någonstädes samtidigt inträffa så många fång-

transporter, att olägenhet skulle uppstå vid konstuplars anlitan-
dem alla, kunde, såsom jämväl nu ofta skedde, extra fångförare an-
vändas.

[5.]

Ett allmännare genomförande af den sålunda ifrågasatta anord-
ningen skulle enligt styrelsens åsikt från många synpunkter vara för-
delaktigt. På samma gång missförhållandet med de nu för en familjs
underhåll otillräckliga fänggevaldigerslönerna blefve undanröjdt, vunnes
äfven den stora fördelen att fångvården icke vidare komme att för
verkställande af så viktiga uppdrag som fångars omhänderhafvande
utom fängelserna hafva i sin tjänst personer, som i det hela vore för
fångvårdens intressen främmande och för fängelseförvaltningarna mer
eller mindre okända och i allt fall af dem oberoende. För vaktkon-
stuplarna skulle beredas någon omväxling från bevakningstjänstens tryc-
kande enformighet, hvarjämte genom indragning till fängelserna i länen
af fänggevaldigerskrafterna och deras fulla tillvaratagande äfven skulle
uppnås det viktiga önskemålet, att behöflig lindring i vaktkonstapels-
tjänstgöringen vid dessa fängelser åvägabragtes. Slutligen skulle i följd
af det ökade antalet konstupelsbefattningar, som genom den föreslagna
åtgärden komme att stå uppförda å ordinarie stat, tillfälle blifva beredt
till tidigare befordran å denna stat för de nu i detta afseende tillbaka-
satta extra vaktkonstuplarna vid länens fängelser och fångvården så-
lunda hafva utsikt att ej så ofta som nu vore fallet behöfva ombyta
dylika betjante.

Öfver fångvårdsstyrelsens ifrågavarande framställning infordrades
yttranden från Eders Kungl. Maj:ts samtliga befallningshafvande i länen.
Af dessa tillstyrkte det öfvervägande flertalet framställningen, därvid dock
åtskilliga af dem gjorde sitt tillstyrkande beroende däraf, att antalet
vaktkonstuplar vid länets fängelser ökades till visst uppgifvet antal. De
befallningshafvande, som ställde sig afvisande eller tveksamma mot för-
slaget, anförde såsom skäl härför hufvudsakligen, att anordningen icke
vore ändamålsenlig för de dem anförtrödda län med hänsyn till där
rådande fångtransportförhållanden; hvarjämte ett par af dem framhöllo,
att anordningen icke borde genomföras utan att befallningshafvandena
befriades från hela bestyret med fångtransporterna, enär befallnings-
hafvandena icke rimligen borde ansvara för fångforslingen, då de ej finge
rätt att tillsätta fångförarne och ej komme att äga disciplinär myndighet
öfver dem.

Med anledning af innehållet i de afgifna yttrandena anbefalldes
fångvårdsstyrelsen att inkomma med utlåtande däröfver och föreskrefs

- [5.] därvid, bland annat, att styrelsen skulle yttra sig särskildt för hvarje län, huruvida den ifrågasatta anordningen syntes böra vidtagas inom länet och, i händelse styrelsen ansåge så vara förhållandet, inkomma med förslag till den af sådan anordning betingade ökning af vaktpersonalen vid de särskilda fängelserna.

Fångvårdsstyrelsen afgaf den 27 september 1901 det infortrade utlåtandet, däri styrelsen efter bemötande af de invändningar, som framstälts mot förslaget, och närmare utvecklande af de fördelar, som genom detsamma skulle vinnas, förklarade sig vidhålla att den nya anordningen borde genomföras i hela riket. Bland annat framhöll styrelsen nu såsom ytterligare skäl för reformen, att därigenom skulle beredas trygghet för jämnare tillgång å dugliga fångförare, enär fångvården icke såsom nu skulle vara nödgad att fortfarande till fångforslingen använda bestämda, uteslutande därför antagna personer, äfven om dessa genom ålder eller tillstötande sjuklighet eller svaghet blifvit därtill mindre lämpliga, samt att denna trygghet skulle ytterligare ökas därigenom, att styrelsen med hänsyn till vaktbetjäntes skyldighet att låta förflytta sig, kunde, om vid något fängelse icke skulle finnas fullt lämplig person för där förekommande mera fordrande fångforslingar, från annat håll dit transportera för ändamålet passande vaktbetjänt. Därjämte fogade styrelsen vid utlåtandet en fullständig utredning rörande det antal nya vaktkonstapelstjänster, som vid de olika fängelserna skulle påkallas af den föreslagna anordningen. Enligt denna utredning skulle erfordras 38 nya vaktkonstapelstjänster äfvensom arfvoden om tillhoppa 3,850 kronor till extra vaktbetjante att inkallas vid tillfälliga behof af ökad antal fångförare. I utlåtandet föreslog vidare styrelsen, som i annan skrifvelse samma dag framlade förslag till en genomgripande ändring i fångvårdsorganisationen, hvarigenom Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande skulle helt och hållet befrias från inseendet öfver fängelserna i länen, att jämväl bestyret med fångtransporterna skulle öfverflyttas från Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande till styrelsen, för hvilket ändamål styrelsen framlade förslag till nytt fångforslingsreglemente.

Efter det fångvårdsstyrelsen afgifvit sitt berörda utlåtande, inhämtades förnyade underdåniga yttranden i ärendet från Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande. Af dessa tillstyrkte nu samtliga med undantag af befallningshafvandena i Stockholms och Kopparbergs län den föreslagna anordningen att öfverflytta gevaldigersgöromålen å vaktkonstaplar; därvid dock befallningshafvandena i Skaraborgs, Örebro och Jämtlands län lämnade sitt tillstyrkande endast under förutsättning att bestyret med fångforslingen öfvertoges af fångvårdsstyrelsen. I fråga om den af styrelsen uppgjorda

planen till ökning af antalet vaktkonstaplar vid de olika fängelserna förekom i de afgifna yttrandena ej annan anmärkning, än att Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Skaraborgs län ansåg en vaktkonstapel utöfver det af styrelsen föreslagna antalet erforderlig vid länsfängelset i Mariestad, hvarjämte Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Malmöhus län uttalade tvekan, huruvida den vid länsfängelset i Malmö föreslagna ökning i konstapelsantalet skulle komma att blifva tillräcklig.

[5.]

Af de båda befallningshafvande, hvilka, såsom nämnts, afstyrkt den föreslagna anordningen, har Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Stockholms län ansett, att anordningen kunde vara lämplig för mindre fängelser, vid hvilka endast få fångtransporter ifrågakomma, men att, hvad anginge de större fängelserna och särskildt Stockholms länsfängelse, där den största fångtransporten i riket förekomme, föga eller ingen nytta vore att vänta af reformen. Tvärtom syntes det Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i fråga om dessa fängelser vara mera öfverensstämmande med sakens natur, att fångforslingsbestyret handhades af särskilda funktionärer, än att det utfördes i kretsgång af vaktkonstaplarna, hvilkas egentliga tjänstgöring inom fängelserna till sin art ganska mycket skilde sig från fångforslingsgöromålen. Dessutom vore det att märka, att ett öfverflyttande af fångforslingen vid dessa fängelser å vaktbetjäningen näppeligen komme att medföra den omväxling i tjänstgöringen, som man afsett, enär med hänsyn till den därmed inträdande svårigheten att utan rubbningar följa någon på förhand uppgjord tjänstgöringsindelning och till den omständigheten att bland vaktkonstaplarna åtskilliga säkerligen skulle finnas mindre lämpliga såsom fångförare, det med ganska stor sannolikhet kunde antagas, att endast en del af konstaplarna komme att användas för fångforslingsgöromålen; och blefve detta fallet, skulle reformen knappast innebära annat än en förändring af tjänstebenämning.

Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Kopparbergs län, som ansåg, att förslaget ur praktisk synpunkt icke innebure några som helst fördelar och att fångvårdsstyrelsen vid frågans lösning hellre bort gå en helt annan väg, nämligen att genom de nu synnerligen svaga löneförmånernas ökande söka höja fånggevaldigerskåren, har vidare anført, bland annat, att då det ålåg Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande att utöfva högsta polismyndighet i länet och tillse, att begångna brott blefve i laga ordning beifrade, hvori inginge ansvarighet för att häktade personer blefve vid vederbörliga domstolar behörigen inställda, det ock torde ligga i öppen dag att denna art af fångforsling under alla förhållanden måste utföras af personer, som stode under Eders

- [5.] Kungl. Maj:ts befallningshafvandes direkta lydnad, och att den icke kunde göras beroende af det sätt, hvarpå fängvårdsstyrelsen anordnat bevakningstjänsten inom fängelserna; att samma skäl gällde jämväl för transporter af fångar från länsfängelserna för öfverlämnande till myndighet utom fängvården; samt att det nu antagna sättet för fångforslingens anordnande inom Kopparbergs län visat sig verka ändamålsenligt, under det att den ifrågasatta sammanblandningen mellan vakttjänst och fångföraretjänst, trots allt hvad fängvårdsstyrelsen till förmån därför anfört, torde komma att verka förryckande på det hela.

Från justitiekanslersämbetet hafva yttranden inhämtats såväl uti förevarande ärende som öfver fängvårdsstyrelsens ofvanomförmälda förslag om sådan ändring i fängvårdsorganisationen, att Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande befriades från inseendet öfver fängelserna i länen. Sistnämnda förslag har ämbetet på anförda skäl afstyrkt; och har ämbetet uti förevarande ärende hufvudsakligen anfört, att bifall till fängvårdsstyrelsens framställning, i hvad den afsåge gevaldigersgöromålens öfverflyttande till vaktkonstaplar vid läns- och kronocellfängelser, skulle kunna medföra vissa fördelar, men att i sammanhang med genomförandet af denna reform Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvandes befattning med fångforslingsväsendet borde i den mån sådant vore möjligt upphöra och i stället öfverflyttas till fängvårdsstyrelsen; att så länge Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande, hvilka hade inseendet öfver läns- och kronocellfängelserna, bibehölles vid sin befattning med dessa fängelser, det emellertid icke syntes lämpligt att vidtaga ofvan angifna ändring med afseende å Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvandes åligganden i fråga om fångforsling, enär en dylik ändring skulle ytterligare inveckla den redan öfver höfvan splittrade fängvårdsadministrationen; samt att på grund häraf och då ämbetet, såsom förut nämnts, afstyrkt förslaget om Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvandes befriande från inseendet öfver läns- och kronocellfängelserna, ämbetet ansåge den ifrågasatta ändringen med afseende å Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvandes åligganden beträffande fångforslingen icke böra för närvarande ifrågakomma, liksom ämbetet ock funne, att den föreslagna reformen angående fänggevaldigersgöromålens öfverflyttande till vaktkonstaplar vid berörda fängelser — hvilken reform, om ock förtjänt af all uppmärksamhet, dock syntes i och för sig vara af relativt underordnad vikt och i hvarje fall enligt handlingarnas föranledande icke lämpligen kunde genomföras vid alla fängelser — borde tills vidare uppskjutas.

Med hänsyn till hvad sålunda i ärendet förekommit inhämtades från fängvårdsstyrelsen förnyadt underdånigt utlåtande, hvilket afgafs den 27

sistlidne september. På grund af det motstånd, som framträdtt mot förslaget om ändring i fångvårdsorganisationen i syfte att befria Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande från inseendet öfver läns- och kronocellfängelserna, förklarade styrelsen sig nu anse denna fråga icke böra för närvarande fullföljas, vid hvilket förhållande styrelsen ock ansåge orsaken till de föreslagna nya bestämmelserna om Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvandes befriande från bestyret med fångtransporterna hafva bortfallit. Däremot vidhöll styrelsen sin framställning om gevaldigersgöromålens öfverflyttande till vaktkonstaplarna, därvid styrelsen, under upprepande af en del af de förut härför anförda skälen, erinrade om den allmänna tillslutning, som förslaget i denna del rönt från Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvandes sida.

Till bemötande af hvad som blifvit anmärkt om olämpligheten däraf, att Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande fortfarande skulle ombesörja fångforslingen men icke äga rätt att utse fångförarne eller hafva disciplinär myndighet öfver dem, anförde fångvårdsstyrelsen, att vaktkonstaplarna vid läns- och kronocellfängelserna enligt det för dessa fängelser gällande nådiga reglemente skulle tillsättas af styrelsen efter samråd med Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande, hvilket stadgande så tillämpats, att styrelsen efter förslag af Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande utnämnde vid fängelserna förut såsom extra anställde och därvid lämpliga befunda vaktkonstaplar till ordinarie genom att meddela dem konstitutorial å tjänsten. De extra konstaplar, som erfordrades utöfver de ordinarie eller såsom vikarier för sådana, antoges af Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande. Styrelsens befattning med konstapelstillsättningarna vore sålunda i själfva verket inskränkt till bekräftande af anställningen för sådana, som af Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande godkänts. Vid sådant förhållande kunde enligt styrelsens mening någon praktisk olägenhet icke vara att befara däraf, att Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande, som det ålåge att ombesörja fångars förslande under behörig bevakning, finge sig anvisadt att vid de från fängelserna utgående fångtransporterna använda samma personer, som hade bevakningen öfver fångarna i öfrigt sig anförtrödd. Visserligen vore härvid att beakta, att enligt gällande instruktion de af styrelsen antagna vaktbetjante ytterst stode under styrelsens och ej under Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvandes disciplinära myndighet; men å andra sidan borde betänkas, att härvid vore fråga om transport af personer, som redan till fängelserna öfverlämnats och af fångvården på dess ansvar tagits i förvar, hvadan det icke torde kunna anses ligga någon

[5.] oegentlighet däri, att om ock Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande hade att utfärda de särskilda föreskrifterna rörande fångarnas inställande inför rätterna till rannsaking eller öfverlämnande till andra myndigheter, själfva transporterna verkställdes genom styrelsen underlydande personal och stode under dess bevakning intill dess fångarne blifvit från fångvårdens förvar till andra öfverlämnade. Olikheten i detta afseende med den förra ordningen komme blott att bestå däri, att fångvårdens ansvar för fångarnas förvarande sträckte sig äfven utanför fängelseporten. Och i stället för att Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande förut ensamma haft att uppbära tillsynen å och ansvaret för alla fångtransporter, komme de hädanefter, hvad anginge transporterna med fångar från fängelserna, att dela tillsyn och ansvar med styrelsen. Detta skulle för öfrigt stå väl tillsammans med den dualism, som under nuvarande fångvårdssystem genomginge hela fångvårdsadministrationen i länen, och vore icke oegentligare än till exempel att Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i sin egenskap af länens högsta polismakt måste låta förvara rannsakningsfångar och andra till Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvandes förfogande öfverlämnade häktade i de under styrelsens öfverinseende stående fängelserna under bevakning af där anställda konstaplar. En anordning, hvarigenom fången under transport fortfarande stode under fängelsets bevakning och ansvar, vore för öfrigt endast en tillämpning af redan gällande stadganden, att styrelsen skulle hafva inseende och allmän ledning af rikets fångvård, hvartill enligt 3 § 1 mom. af den för styrelsen gällande instruktion också fångtransporterna vore att räkna. Beträffande de fel och försummelser, hvartill konstaplar kunde göra sig skyldiga under transporterna, funnes icke någon anledning antaga, att de skulle med mindre allvar beifras af styrelsen än af Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande, hvilka för öfrigt ägde dels själfva förfara i fråga om extra och vikarierande konstaplar och dels i afvaktan på styrelsens beslut från tjänstgöring afstänga annan konstapel.

Hvad anginge den föreslagna anordningens ekonomiska sida erinrade styrelsen, hurusom styrelsen i underdånig skrifvelse den 28 september 1900, vid framläggande af förslag till lönereglering för fångvårdsbetjante, framhållit, att om hela summan af de å bestämda anslaget uppförda gevaldigerslönerna, 29,000 kronor, förvandlades till konstapelslöner med det då för dylik lön föreslagna belopp 800 kronor — till hvilket belopp konstapelsaflöning sedermera ock blifvit af Riksdagen bestämd — däraf skulle bildas 36 dylika löner, samt att då med dessa skulle vara förenade enahanda rätt till ålderstillägg och de andra förmåner, som tillkomme öfriga å ordinarie stat uppförda vaktkonstaplar,

utöfver berörda 29,000 kronor skulle tillkomma ytterligare utgifter, som kunde sålunda beräknas:

[5.]

hyres- och vedanslag för de nya vaktkonstaplarna, beräknadt för 80 procent af antalet eller 29 konstaplar till i medeltal 190 kronor för hyres- och 70 kronor för vedanslaget eller tillsammans 260 kronor för hvar	7,540: —
ålderstillägg till 29 konstaplar, öfverhufvud ett för hvar, à 75 kronor	2,175: —
gratifikationer för samma antal à 75 kronor	2,175: —
Kronor	11,890: —

Till det sålunda år 1900 beräknade beloppet skulle, enligt den af styrelsen med utlåtandet den 27 september 1901 framlagda plan till den i sammanhang med reformen erforderliga ökning af vaktkonstapelsantalet vid fängelserna, ytterligare komma för aflöning af extra konstaplar:

två hela arfvoden à 800 kronor	1,600: —
lägre arfvoden	3,850: —
dock med afdrag af från fängsvårdens förslagsanslag nu utgående extra gevaldigersarfvoden	800: —
	3,050: —

Summa kronor 16,540: —

Härvid ville styrelsen emellertid framhålla, att det med hänsyn till otillräckligheten af den nuvarande bevakningsstyrkan vid länens fängelser i allt fall vore nödvändigt att där anställa ett icke obetydligt antal nya vaktkonstaplar, i hvilket afseende styrelsen tillåte sig meddela, att allenast under de fem år, som förflutit efter framläggandet år 1899 af det förevarande förslaget, till styrelsen ingått framställningar om ofördröjligen anställande vid dylika fängelser af ej mindre än tolf sådana nya betjante. I afvaktan på gynnsam utgång af förslaget hade styrelsen ausett sig förhindrad att tillmötesgå dessa framställningar i vidsträcktare mån, än som varit af yttersta behof påkalladt, och därför af de sålunda begärda nya konstaplarna i de till Eders Kungl. Maj:ts godkännande framlagda stater uppfört allenast två, hvilka dock vunnits genom motsvarande minskning af konstapelsstyrkan i andra fängelser. Huru knappt styrelsen härvid beräknat det nödvändigaste behofvet, framginge däraf, att det sedermera såväl vid ett af de fängelser, där konstapelsstyrkan sålunda ökats, nämligen länsfängelset i Luleå, som äfven vid länsfängelset i Växjö, därifrån den ena konstapelslönen öfverflyttats, visat sig nödigt att tidtals till biträde åt de enligt stat anställda konstaplarna antaga extra sådana. Om på grund af sålunda anförda erfarenheter och de kraf, som från andra fängelser framfördes,

[5.] den under alla förhållanden nödvändiga konstapelsökningen vid länens fängelser uppskattades till femton man, skulle, efter beräkning åt dem af ålderstillägg samt hyresersättning med mera efter ofvan följd grund, utgifterna för dessa ställa sig ungefär sålunda:

aflöning enligt stat à 800 kronor	12,000: —
hyresersättning och vedanslag för 12 konstaplar à 260 kronor	3,120: —
ålderstillägg för samma antal à 75 kronor	900: —
gratifikationer » » » » » »	900: —

Summa kronor 16,920: —;

utgörande något mera än ofvan beräknade ökning i utgift vid genomförandet af den af styrelsen föreslagna reformen.

I sammanhang härmed ansåge styrelsen äfven böra nämnas att, då för närvarande flera af gevaldigersbeställningarna hölles obesatta eller uppehölls af extra gevaldiger med lägre lön, för tillfället ett belopp af 8,400 kronor för år besparades af de nu i staten uppförda gevaldigerslönedelen. Men då, för den händelse styrelsens ifrågasvarande förslag ej skulle vinna bifall, frågan om lönereglerng för gevaldigerna icke vidare torde kunna undanskjutas, skulle säkerligen berörda tillfälliga besparing helt och hållet tagas i anspråk för beredande af löneökning å de gevaldigersbefattningar, som ansåges böra bibehållas såsom ordinarie. Med denna öknings beräkning till 300 kronor för hvarje dylik befattning skulle den för 35 nu kvarstående gevaldiger uppgå till inalles 10,500 kronor eller således 2,100 kronor mera än nämnda besparing.

Slutligen erinrade styrelsen, att den förevarande frågans lösning på det af styrelsen föreslagna sättet redan förberedts genom den af 1902 års Riksdag bland villkoren för den då antagna lönereglerngen uppställda skyldighet för vaktbetjante vid fångvården att eventuellt bestrida jämnväl fånggevaldigersgöromålen samt genom medgifvandet i samma villkor af den i styrelsens underdåniga skrifvelse den 29 september 1899 föreslagna rättighet för gevaldiger att vid transport till konstapelsbefattning räkna sig till godo föregående tjänst för bekommande af ålderstillägg som konstapel.

Det af fångvårdsstyrelsen sålunda väckta förslaget om öfverflyttande af fånggevaldigersgöromålen å vaktkonstaplar vid läns- och kronocellfängelserna synes mig vara ägnadt att i de af styrelsen angifna hänseenden medföra beaktansvärda fördelar. Hvad emot förslaget blifvit erinradt torde icke vara af beskaffenhet att böra tillmätas någon större

betydelse. Äfven om vid ett eller annat fängelse, där, såsom vid länsfängelset i Stockholm, fängstransporterna äro talrika, det möjligen kan befinnas lämpligt att låta vissa personer hufvudsakligen syssla med fängforsling, lär det i allt fall vara fördelaktigt och ledande till lindring i tjänstgöringen för öfrige vaktbetjante, om dessa fängförare äro anställda såsom vaktkonstaplar och således förpliktade att i fångvårdens tjänst använda jämväl den tid, som icke upptages af fängforsling. Hvad beträffar det anmärkta förhållandet, att Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande, hvilka det enligt gällande bestämmelser åligger att ombesörja fångars forsling, ej skulle äga utse fängförarne eller hafva disciplinär myndighet öfver dem, tillåter jag mig hänvisa till hvad fångvårdsstyrelsen därom anført. Någon praktisk olägenhet synes mig detta förhållande ej behöfva medföra. Atminstone gifver den erfarenhet, som hittills vunnits, ej anledning att befara något dylikt. Den föreslagna anordningen har nämligen, såsom förut nämnts, redan genomförts vid några fängelser och Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i de län, där dessa fängelser äro belägna, hafva icke haft något att erinra mot anordningen utan tvärtom förklarat sig nöjda med densamma. Skulle det verkligen visa sig att det angifna förhållandet medför några olägenheter, torde dessa utan svårighet kunna undanröjas genom nya bestämmelser om inseeendet öfver fängforslingen.

Hvad angår kostnaden för den ifrågavarande anordningen skulle för dess genomförande icke erfordras någon ändring i bestämda anslaget till fångars vård och underhåll utan endast ett medgifvande af Riksdagen att använda de nu å sagda anslag uppförda gevaldigerslöner till aflöning åt nya vaktkonstaplar. Däremot skulle anordningen, såsom fångvårdsstyrelsen närmare utvecklat, komma att medföra vissa ökade utgifter af beskaffenhet att böra utgå från förslagsanslaget till fångars vård och underhåll samt förslagsanslaget till ålderstillägg för en del vid fångvårdsstyrelsen och fångvården anställda ämbets- och tjänstemän. Oaktadt denna ökning i utgifter torde emellertid den föreslagna anordningen i själfva verket snarare leda till besparing, ty om densamma ej genomföres, lär det, såsom fångvårdsstyrelsen framhållit, i allt fall blifva nödigt att inrätta nya vaktkonstapelsbefattningar, hvarjämte i sådan händelse frågan om löneförbättring åt gevaldigerna ej vidare kan uppskjutas. Dessutom är att märka, att de af den nya anordningen påkallade utgifterna ej komma att uppgå till hela det af fångvårdsstyrelsen i sådant afseende beräknade beloppet, förr än anordningen blifvit fullständigt genomförd, hvilket uppenbarligen ej kan ske genast utan endast i den mån gevaldigerslönerna blifva för ändamålet disponibla.

[5.]

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen:

att medgifva att, i och för öfverflyttande af fångevaldigersgöromålen å vaktkonstaplarna vid läns- och kronocellfängelserna, de nu å bestämda anslaget till fångars vård och underhåll upptagna gevaldigerslöner om tillhopa 29,000 kronor må, i den mån så kan ske, i stället användas till inrättande af nya vaktkonstapelsbefattningar vid berörda fängelser med den i staten å sagda anslag för nu befintliga vaktkonstaplar upptagna aflöning, 450 kronor i lön och 350 kronor i tjänstgöringspenningar eller tillhopa 800 kronor för hvarje, äfvensom att de nya vaktkonstaplarna må äga samma rätt till ålderstillägg och andra förmåner, som tillkommer öfriga å ifrågavarande stat uppförda vaktkonstaplar.

Genom bifall till denna framställning skulle, såsom förut nämnts, föranledas ökning i utgifterna från förslagsanslaget till fångars vård och underhåll samt förslagsanslaget till ålderstillägg för en del vid fångvårdsstyrelsen och fångvården anställda ämbets- och tjänstemän. Denna ökning synes dock ej vara af den betydighet, att det på grund däraf kan anses erforderligt att för närvarande begära någon förhöjning af dessa anslag. Vid sådant förhållande har jag icke att föreslå någon ändring i de ordinarie fångvårdsanslagens belopp.

Rese- och traktamentspenningar.

[6.]

Förhöjd ersättning till brottmålsdomare.

Genom nådiga förordningen den 10 april 1810 bemyndigades hofrätterna att i vissa landsdelar förordna brottmålsdomare med befogenhet att vid förhinder för ordinarie domaren hålla urtima ting för rannsaking med häktade personer. Under senare tider hafva funnits tre sådana brottmålsdomare, nämligen en i Ångermanlands domsagor, en i Jämtlands län och en i Norrbottens län. Något särskildt arvode hafva brottmålsdomarne aldrig uppburit utan äga endast att undfå resekostnads- och traktamentsersättning till samma belopp, som för häradshöfding är stadgadt, eller för närvarande enligt tredje klassen i gällande resereglemente, för hvilken dagtraktamentet är bestämdt till tio kronor, hvarjämte de

enligt nådigt bref den 5 juni 1822 äro berättigade att ytterligare beräkna traktamente under två expeditiionsdagar för hvarje handlagdt mål. Den brottmålsdomarne sålunda tillkommande ersättning utgår af det å andra hufvudtiteln uppförda förslagsanslag till rese- och traktamentspenningar.

Under år 1903 inkommo de tillförordnade innehafvarne af samtliga tre ofvannämnda brottmålsdomarebefattningar med underdåniga ansökningar om förbättrade aflöningsvillkor. Hvad beträffar den af brottmålsdomaren i Ångermanlands domsagor gjorda ansökningen, är emellertid ej vidare fråga därom, enär Eders Kungl. Maj:t genom nådigt beslut den 7 sistlidne maj förordnat om befattningens indragande från och med början af innevarande år.

Vidkommande de båda öfriga ansökningarna, så har tillförordnade brottmålsdomaren i Norrbottens län, vice häradshöfdingen E. Stecksén anhållit, att Eders Kungl. Maj:t täcktes anslå ett årligt arvode af 3,600 kronor till brottmålsdomaren i nämnda län med fortfarande rätt för denne till ersättning för tjänsteresor enligt gällande resereglemente; och har Stecksén till stöd för ansökningen hufvudsakligen anført följande.

Då Stecksén i slutet af 1889 erhöll förordnande såsom brottmålsdomare i länet, funnos där inga järnvägar, under det att länet nu genomkorsades af järnvägar i flera riktningar. Genom byggandet af ett stort antal nya vägar hade dessutom väglängden till tingsställena flerstädes blifvit väsentligt förkortad. I följd häraf hade ock de för tjänsteresor utgående ersättningar blifvit till beloppet i högst afsevärd mån minskade, så att de numera i allmänhet vore helt obetydliga och, såsom aflöning betraktade, otillräckliga. Däremot hade tjänsteresorna under senare åren mycket tilltagit i antal, hvilket antagligen berodde på ökad tillströmning af en lös arbetarebefolkning. Enligt af Stecksén gjorda beräkningar hade under åren 1893—1897 till tjänsteresor åtgått något mindre än halfva året och under åren 1898—1902 något mera än halfva året, därvid dock vore att märka, att Stecksén hvarje år åtnjutit tjänstledighet omkring två och en half månader. Lefnads-kostnaderna hade, såsom känt, under de sista 13 åren stigit högst anseeligt och torde i Norrbottens län vara icke obetydligt högre än i andra län. Då domareämbetet i allmänhet och med rätta vore försedt med inkomster, svarande mot dess viktiga uppgift, ville det synas som en oegentlighet, väl värd att afhjälpas, att brottmålsdomaren under de förhållanden, som nu inträdt, allt fortfarande funne sig lönlös. Med befattningen läte ej heller förena sig någon annan syssla af beskaffen-

[6.] het att ofta påkalla innehafvarens närvaro, ty ej sällan inträffade det att vid Steckséns återkomst från tjänsteresa befanns, att under hans bortovaro till honom hänskjutits förrättande af rannsakingar inom andra tingslag, som åter påfordrade skyndsamt bortresa. Därtill komme att, förutom utarbetande af protokoll, en ej obetydlig expedition stundom kunde vara förenad med ifrågavarande urtima ting. Med utöfvande af advokatverksamhet och utförande af andra enskilda uppdrag hade Stecksén hitintills ej tagit någon befattning, då sådan verksamhet ej väl öfverensstämde med domarens ställning. Slutligen vore att beakta, att en oaflönad brottmålsdomare med nuvarande svaga inkomster icke kunde, oaktadt de ansträngande och mången gång hälsoförstörande resorna, påräkna att vid framskriden ålder hafva gjort några besparingar; och dock vore någon pension icke tillförsäkrad honom.

Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Norrbottens län, som afgifvit yttrande öfver ansökningen, har därvid anført att, om än den hittills använda formen för aflönande af brottmålsdomarebefattningen kunde anses hafva varit lämplig på den tid, då brottmålsdomaren endast sällan behöfde påkallas och med sin befattning kunde förena annan tjänst, hvaraf han hämtade sin hufvudsakliga inkomst, förhållandena inom länet emellertid under de senare åren undergått så väsentlig förändring, att ändrade grunder för brottmålsdomarens aflönande måste anses af nöden. I regel nödsakad att företaga flera tjänsteresor i hvarje månad hade brottmålsdomarebefattningens nuvarande innehafvare icke haft tid öfrig för utöfvande af annan verksamhet i vidare mån, än att han uppehållit befattningen såsom ordförande i gränsetullrätten i Haparanda, af hvilken syssla behållna inkomsten dock icke kunde uppskattas till mera än 500 kronor om året. Då denna syssla i den närmaste framtiden komme att indragas, blefve brottmålsdomaren för sin existens hänvisad endast till den inkomst han har såsom sådan. Denna inkomst hade tidigare i väsentlig mån utgjorts af den inbesparade skjutslegan för en häst. Efter tillkomsten af de under senaste åren fullbordade järnvägsanläggningarne Gellivara—Kiruna och Boden—Morjärv hade, på sätt i den underdåniga ansökningen framhölles, äfven denna inkomst väsentligen minskats och, då på samma gång lefnadsomkostnaderna, ej minst inom Norrbottens län, under senare tider i hög grad fördyrats, rådde icke något tvifvel om, att den med brottmålsdomarebefattningen förenade godtgörelse vore allt för knappt tilltagen för att bereda dess innehafvare nödtorftig utkomst. Då det således måste anses med rättvisa och billighet förenligt att brottmålsdomaren

bereddes förbättrade villkor, funne sig Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande böra tillstyrka bifall till ansöknings-

[6.]

Uti den af tillförordnade brottmålsdomaren i Jämtlands län, auditören A. Olsén ingifna ansökningsen har Olsén anhållit, att för denna brottmålsdomarebefattning måtte anvisas ett årligt arvode af 2,000 kronor förutom nu utgående rese- och traktamentsersättning.

Till stöd härför har Olsén, som förmålt sig hafva uppehållit ifrågasvarande brottmålsdomarebefattning sedan början af år 1892, anfört, bland annat, att med hänsyn till nu rådande höga priser å gästgifvaregårdar och hotell inom länet någon nämnvärd behållning å traktamentsersättningen icke kunde påräknas liksom icke heller å skjutsersättningen, då under en stor del af året till följd af långa afstånd mellan skjutsstationerna och svårt väglag två hästar måste användas. Af de för expeditionsdagar beräknade traktamenten åtginge ett betydligt belopp till bekostande af utskrifter åt åklagarne och de tilltalade. Då afstånden till tingsställena i Härjedalen utgjorde 8, 15 och 20 mils landsväg och till tingsställena i norra Jämtland 4 och 7,5 mil sådan väg, vore förrättningarna å dessa tingsställen förenade med betydlig tidsförlust, särskildt hvad beträffade Härjedalen, dit resor förekomme i regel hvarje månad. Till följd däraf att göromålen icke läte sig på förhand beräknas eller planläggas, utgjorde de ett väsentligt hinder för befattningens innehafvare att vid sidan af densamma sysselsätta sig med annat än tillfälliga göromål. Härtill komme att befattningens innehafvande icke torde anses utgöra meriter till annan domarebefattning i statens tjänst. Den tid, hvarunder Olsén under tioårsperioden 1892—1901 varit upptagen af brottmålsdomarebefattningen utgjorde enligt en bifogad tablå, däri beräknats två expeditionsdagar för hvarje förrättning, i medeltal omkring 154 dagar om året. Då emellertid med hänsyn till rannsakningsmålen vidlyftighet ofta erfordrades mera än två expeditionsdagar för hvarje mål, hade Olsén i verkligheten för befattningen använt ett vida större antal dagar och vore säkerligen därmed sysselsatt öfver halfva året. Den behållna ersättningen kunde icke beräknas till mera än omkring 400 kronor om året och torde icke kunna anses i någon mån utgöra en skälig godtgörelse för arbetet.

Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Jämtlands län har uti infordradt underdånigt utlåtande, under uttalande af den mening, att brottmålsdomarebefattningens utveckling till en permanent institution med åliggande att öfvertaga alla rannsakingar med häktade personer vid landtdomstolarne vore önskelig och att den nuvarande anordningen med brottmålsdomare, som förordnades för ett år i sänder, icke kunde

[6.] anses tillfredsställande, vidare anført, att intill dess förhållandena blifvit bättre ordnade, billigheten syntes fordra, att åtminstone visst arfvode tillerkändes brottnålsdomaren, hvarför Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande tillstyrkte bifall till framställningen. Därvid tilläte sig Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande fästa uppmärksamheten dära, att arfvodet borde sättas så högt, att det kunde anses utgöra full godtgörelse för det med befattningen förenade arbete och ansvar, och att sålunda traktamentsersättning för expeditiionsdagar ej vidare borde förekomma, hvarjämte utskrifter af rannsakningsprotokoll, som skulle kostnadsfritt meddelas myndigheter eller häktade personer, borde bekostas af statsverket.

Från Svea hofrätt hafva utlåtanden inhämtats öfver båda de omnämnda ansökningarna, och har hofrätten på de af sökandena anförda grunder ansett en förbättring uti ifrågavarande brottnålsdomares förmåner vara af behovet påkallad, därvid hofrätten särskildt framhållit i fråga om brottnålsdomarebefattningen i Norrbottens län, att denna torde lämna dess innehafvare ytterst ringa tillfälle att bereda sig inkomster utöfver de med befattningen förenade, samt beträffande brottnålsdomarebefattningen i Jämtlands län, att denna befattning, med hvilken dess innehafvare för sitt uppehälle måste förena annan verksamhet, som kunde bereda honom inkomst, torde för utöfvande af sådan verksamhet vara i betydande grad hinderlig. Emellertid har hofrätten förklarat sig icke kunna tillstyrka de gjorda framställningarna om anvisande af vissa årliga arfvoden utan för sin del hemställt, att Eders Kungl. Maj:t. täcktes förklara, att brottnålsdomarne uti ifrågavarande båda län skola för förrättningar, som öfverlämnas till deras handläggning, äga tillgodonjuta, utöfver hvad dem enligt nu gällande författningar bestås, ytterligare ersättning af fem kronor för hvarje rese-, förrättnings- och expeditiionsdag, för hvilken dagtraktamente författningsenligt får beräknas.

Slutligen har jämväl statskontoret afgifvit yttranden öfver ansökningarna och därvid i likhet med öfriga hörda myndigheter ansett en förbättring i brottnålsdomarnes förmåner vara erforderlig. De skäl, som anförts till stöd därför att i berörda förmåner borde, förutom rese- och traktamentsersättning, ingå äfven fasta arfvoden, syntes statskontoret vara ganska beaktansvärda, men då hofrätten, som närmast vore i tillfälle att bedöma, hvilket aflöningsätt som kunde vara bäst afpassadt efter brottnålsdomarnes ställning och arten af deras verksamhet, ansett sig icke kunna tillstyrka anvisandet af dylika arfvoden, funne sig statskontoret böra biträda hofrättens förslag om förhöjning i det

slag af godtgörelse, som nu utginge åt brottmålsdomarne. Med afseende på det ungefärliga resultatet af den utaf hofrätten föreslagna höjningen i dagstraktamente har statskontoret meddelat, att Stecksén för år 1902 uppburit traktamente för 175 rese- och förrättningsdagar samt 52 expeditionsdagar, hvadan en dylik höjning skulle för nämnda år hafva beredt honom en ökning i inkomst af 1,135 kronor, samt att brottmålsdomaren i Jämtlands län under samma år uppburit godtgörelse för 67 rese- och förrättningsdagar samt 44 expeditionsdagar och således genom höjningen skulle hafva erhållit en ökad inkomst af 555 kronor.

[6.]

AF hvad i ärendet förekommit synes mig framgå, att en förbättring af de med ifrågasatt brottmålsdomarebefattningar förenade inkomster är nödig. Beviljandet af fasta arvoden vore visserligen från flera synpunkter fördelaktigt, men torde dock icke vara att tillråda. Genom en sådan anordning blefve nämligen inkomsten föga beroende af arbetsbördan, hvilken vid dessa befattningar i allmänhet kan växla ganska betydligt från det ena året till det andra och dessutom på grund af särskilda förhållanden kan komma att helt och hållet förändras. Så kan till exempel en sammanslagning af tingslag, förläggande af tingsställe i brottmål till läns- eller kronohäkte eller öppnande af ny kommunikationsled verka därbän, att behovet af brottmålsdomarens anlitande för viss domsaga så godt som upphör. Jag anser mig därför böra ansluta mig till det af hofrätten väckta förslaget, enligt hvilket ökningen i inkomster skulle komma att stå i direkt förhållande till göromålets mängd. Då ökningen till formen skulle utgöras af förhöjdt dagstraktamente, synes den liksom öfrig ersättning till brottmålsdomarne böra utgå af hufvudtitelns förslagsanslag till rese- och traktamentspenningar. I själfva verket innebär emellertid denna höjning i traktamentet beviljande af aflöning till brottmålsdomarne och torde därför Riksdagens samtycke till höjningen böra inhämtas.

Enligt särskilda nådiga bestämmelser må vid urtima ting i Gellivare för rannsaking med häktade jämnväl handläggas vissa åtal mot icke häktade personer för öfverträdelse af brännvinsförsäljnings- och malt-drycksförsäljningsförordningarna; och gäller detta äfven då urtima tingen hållas af brottmålsdomaren i Norrbottens län. I fråga om ersättning för handläggning af dessa åtal äro meddelade särskilda stadganden. På sätt hofrätten erinrat böra dessa stadganden icke påverkas af den nu ifrågasatta höjningen, utan skulle denna endast afse rannsakingar med häktade personer.

På grund af det anförda hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen:

Andra hufvudtiteln.

[6.]

att medgifva, att af det å andra hufvudtiteln uppförda förslagsanslaget till rese- och traktamentspenningar må till de tillförordnade brottmålsdomarne i Jämtlands och Norrbottens län för rannsakingar med häktade personer utgå, utöfver hvad brottmålsdomare enligt gällande författningar äga uppbära, ytterligare ersättning af fem kronor för hvarje rese-, förrättnings- och expeditiionsdag, för hvilken traktamente författningen enligt får beräknas.

Bifall till denna framställning torde icke behöfva föranleda någon ökning uti ifrågavarande förslagsanslag.

Öfriga ordinarie anslag.

Beträffande öfriga ordinarie anslag, som i riksstaten för innevarande år finnas å andra hufvudtiteln uppförda, har jag icke att föreslå någon förändring.

Extra anslag.[7.]
Lagberedningen.

För lagberedningen torde böra begäras samma anslag, som af de senaste Riksdagarna beviljats; och hemställer jag alltså, att Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen:

att för fortsatt uppehållande af lagberedningens verksamhet å extra stat för år 1906 anvisa ett belopp af 50,000 kronor.

Angående sin verksamhet under år 1904 har lagberedningen afgifvit en redogörelse, som för att komma till Riksdagens kännedom torde få biläggas detta protokoll.

[8.]
Straffregistret.

Vid 1900 års Riksdag, då lagen om straffregister antogs, föreslog Eders Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen, att för bestridande af de utaf denna lag föranledda kostnader anslaget till justitiedepartementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli måtte ökas med 4,700 kronor. Riksdagen, som ansåg det omöjligt att, innan denna nya gren af statsför-

valtningen fått under några år vara i verksamhet, med någon visshet bestämma angående mängden och beskaffenheten af de arbetskrafter, som kunde pröfvas för densamma erforderliga, fann det vid sådant förhållande riktigare, att den anslagsökning, som borde medgifvas, tills vidare uppfördes å extra stat. Beträffande beloppet af anslagsökningen ansåg Riksdagen, att då under första tiden efter straffregistrets uppläggande det arbete, som af registret förorsakades, icke komme att blifva så betydande, beloppet kunde begränsas till 3,000 kronor. I enlighet härmed beviljade Riksdagen å extra stat för år 1901 ett belopp af 3,000 kronor för bestridande af de utaf tillämpning af lagen om straffregister föranledda kostnader för amanuenser, renskrifning m. m. vid justitiedepartementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli.

För ifrågavarande ändamål hafva sedermera anslag å extra stat arligen beviljats. Anslaget bibehölls för år 1902 vid 3,000 kronor men höjdes för år 1903 till 3,600 kronor och för år 1904 till 4,000 kronor, med hvilket belopp det är upptaget jämväl i innevarande års stat. Redan i mitt yttrande till statsrådsprotokollet för den 12 januari 1904 i fråga om anslagen under andra hufvudtiteln för år 1905 erinrade jag emellertid, ehuru någon ökning i förevarande anslag då icke ifrågasattes, att göromålen med straffregistrets handhavande alltjämt voro stadda i stark tillväxt och att på grund däraf anslaget inom kort torde komma att visa sig otillräckligt.

I fråga om göromålens tillväxt tillåter jag mig nu meddela, att registerakterna, som vid 1901 års slut utgjorde 3,550, under år 1902 ökades till 6,829, under år 1903 till 9,864 och under år 1904 till 12,518. Då under år 1902 utdrag af registret begärdes i 2,996 fall och i 591 af dessa de personer, om hvilka upplysning begärdes, förekommo i registret, så inkommo under år 1904 framställningar om dylika utdrag i 3,779 fall och kunde i 1,029 af dessa fall upplysning om de afsedda personerna lämnas ur registret.

Det ifrågavarande anslaget, 4,000 kronor, har under sistlidet år varit disponerad så, att en amanuens uppburit 2,000 kronor, ett annat biträde 600 kronor och en vaktmästare 800 kronor, hvarjämte återstående 600 kronor användts till gäldande af renskrifningskostnader och till gratifikationen. Den förenämnde amanuensen är enligt af departementschefen meddelad bestämmelse skyldig att uppehålla sig å ämbetsrummet den tid, under hvilken registratorskontoren i statsdepartementen skola hållas för allmänheten tillgängliga, eller från klockan half 11 till klockan 3 hvarje helgfri dag. Med den utsträckning arbetet numera fått, är han dessutom ofta sysselsatt å ämbetsrummet längre tid. Han kan således icke tjänstgöra i något annat ämbetsverk utan måste hafva sin

- [8.] bärgning af ifrågavarande befattning. Med hänsyn härtill och då för öfrigt hans göromål alltjämt ökas, synes hans aflöning skäligen böra höjas till 3,000 kronor. För detta ändamål erfordras en ökning i anslaget af 1,000 kronor. Härigenom skulle äfven beredas någon ökad tillgång för bestridande af öfriga utgifter, enär den ifrågavarande amanuensen hittills erhållit en del af det för gratifikationer tillgängliga beloppet, men sådant icke skulle ifrågakomma, därest hans aflöning höjdes på föreslaget sätt.

På grund af hvad jag sålunda anfört hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen:

att, för bestridande af de utaf tillämpning af lagen om straffregister föranledda kostnader för amanuenser, renskrifning m. m. vid justitiedepartementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli, å extra stat för år 1906 anvisa ett belopp af 5,000 kronor.

[9.]
*Ökad arbets-
biträde åt
justitiekanslers-
ämbetet.*

Det anslag, som alltsedan tillkomsten af 1901 års lag om ändring i vissa delar af rättegångsbalken årligen beviljats till ökad arbetsbiträde åt justitiekanslersämbetet, synes fortfarande böra utgå med oförändradt belopp, och hemställer jag alltså, att Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen:

att till ökad arbetsbiträde åt justitiekanslersämbetet på extra stat för år 1906 anvisa ett belopp af 3,500 kronor.

[10.]
*Förstärkning
af nedre justitie-
revisionens
arbetskrafter.*

Därest den föreslagna tillfälliga ökningen af antalet justitieråd genomföres, kommer, såsom jag förut erinrat, en förstärkning af nedre justitierevisionens arbetskrafter att blifva erforderlig under den tid, det högre antalet justitieråd bibehålles.

Å nedre revisionens stat finnas nu uppförda 8 ordinarie och 5 konstituerade revisionssekreterare. Då det emellertid visat sig omöjligt för dessa att uppehålla all föredragningen i högsta domstolen, har sedan flera år tillbaka dessutom en extra revisionssekreterare varit förordnad. Antalet föredragningsveckor i högsta domstolen utgör enligt nuvarande ordning 82 om året; och kommer således på en hvar af de 14 revisionssekreterarne i det allra närmaste 6 veckors föredragning. Jämlikt det nya förslaget till lag om högsta domstolens tjänstgöring skulle, under den tid justitieråden skola utgöra 21, antalet föredragningsveckor ökas

med 19 om året; och kommer således att erfordras minst tre nya revisionssekreterare. Möjligen kommer detta antal att visa sig icke vara fullt tillräckligt, men i sådan händelse torde ej erfordras annan åtgärd, än att ytterligare en extra revisionssekreterare förordnas för vissa tider af året, då sådant kan finnas nödigt. Att nu begära anslag till aflöning åt mera än tre tillförordnade revisionssekreterare synes därför icke böra ifrågakomma.

Dessa revisionssekreterare böra åtnjuta enahanda löneförmåner som konstituerade revisionssekreterare, för hvilka aflöningen i nu gällande stat är upptagen till 5,800 kronor. Att sätta aflöningen lägre torde icke vara tillrädligt. De, hvilka erhålla uppdrag att tjänstgöra såsom revisionssekreterare, äro i regel assessorer i hofrätt. Aflöningen för en assessor är 5,300 kronor och höjes efter 5 år till 5,800 kronor. Vanligen erfordras en ganska långvarig tjänstgöring såsom revisionssekreterare innan konstitutorial å sådan befattning erhålles. För den närmaste framtiden synes denna tjänstgöringstid komma att uppgå till omkring tre år. Under denna tid uppbär den såsom revisionssekreterare tjänstgörande för sin betungande tjänst icke högre aflöningsförmåner än han ägt åtnjuta såsom assessor. Därtill kommer att för dem, som icke tillhöra Svea hofrätt, ett förordnande att tjänstgöra såsom revisionssekreterare medför icke obetydliga direkta utgifter, för hvilka statsverket icke lämnar någon ersättning. Vid sådant förhållande är det klart, att ett revisionssekreterareförordnande för mången ter sig föga lockande och stundom af ekonomiska skäl icke kan mottagas. Också har det under de senare åren ganska ofta inträffat, att hofrättsledamöter vägrat att mottaga erbjudna revisionssekreterareförordnanden. Därest nu ytterligare komme att finnas tre tillförordnade revisionssekreterare med samma aflöning som assessorer i lägsta lönegraden, skulle däraf blifva följden, att den redan nu öskäligt långa tid, hvarunder den, som erhållit förordnande såsom revisionssekreterare, nödgas tjänstgöra i sådan egenskap utan att erhålla någon ökning i sina löneinkomster, komme att än vidare utsträckas. I sådan händelse kunde det lätt inträffa, att det komme att möta allvarliga svårigheter att erhålla dugliga och tillräckligt förfarna personer för den viktiga och kräfvande revisionssekreteraretjänstgöringen.

För de nya revisionssekreterarne erfordras vid tjänstgöringen enahanda biträde, som nuvarande revisionssekreterare hafva, eller för en hvar af dem en person, som bestrider protokollssekreterares tjänstgöring, och en amanuens. Hvad protokollssekreteraretjänstgöringen angår torde denna, i likhet med hvad som äger rum vid de två år 1897 inrättade rotlarne, kunna fullgöras af amanuenser, som erhålla förordnande att

[10.] tjänstgöra såsom protokollssekreterare. I fråga om aflöningen till dessa amanuenser tillåter jag mig hänvisa till hvad jag förut under punkten 3 anført, och anser jag således, att en hvar af dem bör åtnjuta 1,200 kronor i arfvode, 1,200 kronor i tjänstgöringspenningar och 300 kronor i renskrifningspenningar. Till de öfriga tre amanuenserna torde böra utgå samma arfvode, som i stat är bestämdt för amanuenser i nedre revisionen med vanlig tjänstgöringsskyldighet, eller 1,000 kronor för hvar.

För den nödiga förstärkningen af nedre revisionens arbetskrafter skulle alltså erfordras följande belopp:

	Arfvoden.	Tjänstgöringspenningar.	Renskrifningspenningar.	Summa.
1 tillförordnad revisionssekreterare	3,800	2,000	—	5,800
2 tillförordnade d:o 	7,600	4,000	—	11,600
1 amanuens med tjänstgöringsskyldighet såsom protokollssekreterare ...	1,200	1,200	300	2,700
2 amanuenser med enahanda tjänstgöringsskyldighet	2,400	2,400	600	5,400
3 amanuenser, 1,000 kronor hvardera	3,000	—	—	3,000

Summa kronor 28,500.

Därest den nya lagen om högsta domstolens tjänstgöring, såsom lagförslaget innehåller, kommer att träda i kraft den 1 nästkommande november, erfordras redan under innevarande år medel till aflönande af nu nämnda tjänstemän, men det härför nödiga beloppet torde kunna gäldas af hufvudtiteln's allmänna besparingar.

På grund af det anförda hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t tacktes föreslå Riksdagen:

att till aflönande af dels tre tillförordnade revisionssekreterare och dels sex amanuenser i nedre justitierevisionen, däraf tre med tjänstgöringsskyldighet såsom protokollssekreterare, på extra stat för år 1906 anvisa ett belopp af 28,500 kronor.

[11.] Af 1902 års Riksdag beviljades å extra stat 2,700 kronor till bestridande af de utgifter för anställande af ytterligare ett arbetsbiträde vid nedre justitierevisionens registratorskontor, som föranleddes af den nya lagstiftningen om fullföljd af talan. Detta anslag har sedermera årligen beviljats och är fortfarande erforderligt. Jag hemställer därför, att Eders Kungl. Maj:t tacktes föreslå Riksdagen:

*Närade å nedre
justitierevisio-
nens registra-
torskontor.*

att till aflönande af ett biträde å nedre justitie-
revisionens registratorskontor å extra stat för år 1906
anvisa ett belopp af 2,700 kronor. [11.]

Frågan om krigshofrättens organisation kan ej heller vid detta
års Riksdag framläggas ttill afgörande; och hemställer jag därför, att
Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen: [12.] *Krigshofrätten.*

att för år 1906 till arfvoden åt krigshofrättens
ordförande och militäre ledamöter å extra stat anvisa
enahanda belopp, som för innevarande och flera före-
gående år därtill anslagits, eller 3,250 kronor.

För anordnande af en tvångsuppfostringsanstalt å kronodomänen
Bona hafva af de tre senaste riksdagarna medel anslagits. Kostnaderna
för uppförandet därstädes af två elevbyggnader, hvardera rymmande
50 elever, en ekonomibyggnad och ett ångpannehus äfvensom för
erforderliga planerings-, väg- och hägnadsarbeten beräknades till samman-
lagdt 395,000 kronor. Häraf beviljades vid hvardera af 1902 och 1903
års riksdagar 136,000 kronor, hvarefter vid 1904 års Riksdag till
betäckande af återstoden af sagda kostnad, 123,000 kronor, samt för
uppförande af ytterligare byggnader vid anstalten, reparationer af äldre
där befintliga hus, införande af elektrisk belysning och anskaffande af
yttre och iure inventarier anslogs ett belopp af 205,000 kronor. [13.]
*Tvångsupp-
fostringsanstal-
ten å Bona.*

Bestyret med anstaltens anordnande har handhafts af tre utaf
Eders Kungl. Maj:t förordnade delegerade, f. d. presidenten Per Samuel
Ludvig Annerstedt, hemmansägaren Hans Andersson i Nöbbelöf och
kontraktsprosten August Theodor Pettersson. Sedan f. d. presidenten
Annerstedt afidit, har enligt Eders Kungl. Maj:ts förordnande general-
majoren Richard Vilhelm Timoleon Berg i stället inträdt bland delegerade.
Arbetet har så fortskridit, att anstalten, såsom från början varit afsedt,
vid ingången af innevarande år delvis var färdig att träda i verksamhet
och kunde mottaga 50 elever. Samtliga de med anslagen afsedda bygg-
naderna äro i hufvudsak färdiga utom den ena elevbyggnaden, kallad
elevbyggnaden B. Äfven denna är emellertid under tak och skall enligt
det upprättade entreprenadkontraktet vara i ordning innan årets slut,
då anstalten jämlikt den uppgjorda planen skall vara färdig att full-
ständigt tagas i bruk.

Kostnaden för uppförandet af de omförmälta byggnaderna synes
icke komma att uppgå till mera än hvad kostnadsförslagen angifva.

- [13.] Däremot har det för införande af elektrisk belysning beräknade beloppet befunnits otillräckligt, hvarjämte det visat sig nödigt att uppföra en smedja vid anstalten samt att verkställa reparationer i den till bostad åt direktören afsedda byggnaden. För dessa ändamål erfordras därför anslag liksom ock för inköp af ytterligare inventarier; och hafva delegerade i underdänig skrifvelse den 13 sistlidne december angifvit de belopp, som de ansåge böra för anstalten äskas.

Hvad först beträffar den elektriska belysningsanläggningen beräknades i sistlidet års statsverksproposition, där fråga endast var om införande af dylik belysning i de tre då under uppförande varande byggnaderna, kostnaden därför, fränset 350 kronor för inköp af en å platsen befintlig äldre dynamomaskin, till 7,100 kronor. Den af delegerade anlitade sakkunnige, ingenjören Ivar Rosén hade i sitt kostnadsförslag upptagit ytterligare 3,300 kronor till ett ackumulatorsbatteri, men då såväl delegerade som deras biträdande arkitekt ansett ett sådant batteri icke vara erforderligt, blef kostnaden därför icke upptagen i det anslag, som begärdes vid 1904 års Riksdag.

I underdänig promemoria den 21 september 1904 anförde emellertid delegerade, att vid uppgörande af slutligt förslag till införande af den elektriska belysningen visat sig, att den förefintliga drifkraften vore af beskaffenhet att vintertiden icke fungera så jämnt och pålitligt som önskvärdt vore, och att af sådan anledning ett ackumulatorsbatteri vore behöfligt. Därtill komme att den detaljerade utredningen visade en tillökning i lampantalet utöfver det ursprungligen beräknade med 40 glöd- och 2 bågglampor, hvilken ökade belastning jämväl gjorde det önskvärdt, att anläggningen kompletterades med ett ackumulatorsbatteri. Då delegerade sålunda ansåge anskaffandet af ett dylikt batteri nödigt, därest den elektriska belysningen skulle kunna motsvara hvad af den samma fordrades, hade delegerade, som infortrat anbud å belysningsanläggningens utförande från de firmor, som sysselsatte sig med dylika arbeten, därvid upptagit jämväl en ackumulatorsanläggning. Af de inkomna anbuden var det af elektriska aktiebolaget A. E. G. afgifna, slutande å 10,190 kronor, det lägsta, och ansåge delegerade sig böra tillstyrka antagandet däraf.

I samma promemoria anförde delegerade vidare, att deras biträdande arkitekt ansett, att såsom lokal för det elektriska belysningsmaskineriet med största fördel skulle kunna användas den nuvarande smedjan vid Bona, hvilken i alla händelser på grund af dess eldfarlighet icke kunde bibehållas i den af trä uppförda kvarnbyggnaden men för nu afsedda ändamål hade ett synnerligen fördelaktigt läge ungefär i midten af an-

staltens byggnadskomplex tätt invid fallet och vattenhjulet, som skulle drifva belysningen. Då enligt delegerades uppfattning någon lämpligare lokal för belysningsmaskineriet än den sålunda föreslagna icke utan väsentligt större kostnad kunde anskaffas, hade delegerade låtit från byggmästaren Albert Andersson, hvilken vore entreprenör för uppförande af elev- och ekonomibyggnaderna, infordra anbud å ombyggnad och reparation af smedjan till maskinrum för den elektriska belysningen, hvilket arbete Andersson erbjudit sig att verkställa för ett pris af 2,800 kronor. Som detta anbud, hvilket biträdande arkitekten funnit vara billigt, blifvit afgifvet i öfverensstämmelse med de stadganden om ersättning för tilläggsarbeten, som funnes upptagna i förut afslutade entreprenadkontrakt med Andersson, samt särskildt utbudande på entreprenad af ifrågavarande arbete, hvilket vore af mindre omfattning, syntes delegerade icke lämpligen kunna ske, tillstyrkte delegerade anbudets antagande.

Med anledning af hvad delegerade sålunda anført och då såväl ackumulatorsbatteriet som maskinhuset vore erforderliga redan vid innevarande års början, då den elektriska belysningen skulle tagas i bruk, täcktes Eders Kungl. Maj:t genom nådigt beslut den 23 sistlidne september godkänna de ifrågavarande af elektriska aktiebolaget A. E. G. och byggmästaren Andersson afgifna anbuden samt bemyndiga delegerade att afsluta kontrakt om arbetenas utförande i enlighet med dessa anbud.

Sedermera hafva delegerade uti underdånig promemoria den 19 sistlidne november rörande den elektriska belysningsanläggningen vidare anført följande.

Vid närmare undersökning, hvilken i och för denna anläggning verkställts beträffande vattenkraften vid Bona och redan befintliga anstalter för tillgodogörande af densamma, hade det befunnits, att nuvarande vattenhjul vore i mycket dåligt skick och knappast kunde repareras, att nuvarande axelledningar, remskifva och remmar genom olämplig anordning förspillede en betydlig del af kraften samt att de gamla vattenhjulen endast hade en verkningsgrad af högt räknadt 40 procent. Då till följd af det ringa nederbördsområdet för vattendraget vid Bona angeläget vore, att den befintliga vattenkraften fullt utnyttjades, enär i annat fall drifkraften för elektricitetsverket blefve alldeles otillräcklig, hade på anmodan af delegerade firman Qvist & Gjers i Arboga, efter det ingenjören Rosén uttalat sig i frågan, afgifvit förslag att medelst en turbin, hvilken hade en verkningsgrad af 80 procent, uttaga ett större antal effektiva hästkrafter; och hade firman erbjudit sig att mot ett pris af 3,300 kronor uppställa en sugturbin n:o 5 i öppen sump

[13.]

- [13.] med 2 axlar och öfrigt tillbehör, allt i öfverensstämmelse med afgifvet förslag med tillhörande ritning, äfvensom vidtaga erforderlig ändring af nuvarande rännen i sumpen samt lina och remmar. Delegerades biträdande arkitekt hade framhållit, att i firmans förslag inginge dels en i hvarje fall nödvändig förstärkning af nuvarande tilloppsrännan för cirka 400 kronor och dels nya direkta axelledningar, remskifvor och remmar, hvilka erfordrades för elektricitetsverkets drift samt verkstä- dernas och kvarnens användning och kunde beräknas betinga en kostnad af omkring 1,000 kronor, hvadan kostnaden för själfva turbinen med uppsättning, sump m. m. utgjorde endast 1,900 kronor. Detta belopp hade biträdande arkitekten ansett mycket billigt och säkerligen icke högre än hvad en tillfyllestgörande ombyggnad af vattenhjulen skulle kosta, under det att turbinanläggningen blefve vida effektivare, lätt- sköttare och hållbarare än vattenhjulen äfven efter ombyggnaden kunde blifva. Den utredning i frågan, som verkstälts af ingenjören Rosén vid besök på platsen samt af firman Qvist & Gjers i dess kostnads- förslag, gäfvade enligt delegerades mening otvetydigt vid handen att, därest den befintliga vattentillgången skulle blifva tillräcklig för an- staltens behof af drifkraft, de bristfälliga och otillfredsställande vatten- hjulen måste utbytas mot en turbin. Då det af firman afgifna anbudet, såsom den af biträdande arkitekten lämnade redogörelsen ådagalade, måste anses billigt samt arbetets utförande redan under år 1904 vore af behovet påkalladt, därest ej vid anstaltens öppnande provisoriska an- ordningar i fråga om belysningen skulle blifva nödiga, hemställde delegerade, att Kungl. Maj:t måtte godkänna firmans anbud samt upp- draga åt delegerade att med firman sluta kontrakt om turbinanläggningen.

Vid underdånig föredragning af denna framställning den 2 sist- lidne december tacktes Eders Kungl. Maj:t bifalla hvad delegerade så- lunda hemställt.

På grund af de nu angifna förhållandena hafva således kostna- derna för den elektriska belysningsanläggningen hittills uppgått till 9,190 kronor utöfver det af 1904 år Riksdag för ändamålet begärda belopp. Därjämte erfordras medel för inledande af elektrisk belysning i den nu under uppförande varande elevbyggnaden B, för hvilket ända- mål anslag ännu ej påkallats. Kostnaden härför har af delegerade uti den ofvanberörda skrifvelsen den 13 sistlidne december beräknats till 1,700 kronor. För den elektriska belysningen skulle alltså nu erfordras ett anslag af sammanlagdt 10,890 kronor.

I den oförmälda skrifvelsen hafva delegerade vidare anført, att då den förutvarande smedjan, såsom ofvan angifvits, blifvit omändrad

till maskinrum för elektricitetsverket, en ny smedja vore erforderlig ej blott för gårdsbrukets och verkstädernas behof utan äfven för beredande af tillfälle för eleverna att öfvas i smide och dylik slöjd. Med hänsyn till sist nämnda förhållande hade smedjan beräknats något större än eljest varit nödigt, och ansåge delegerade kostnaden för densamma böra upptagas till 3,500 kronor.

På sätt i mitt yttrande till statsrådsprotokollet för den 12 januari 1904 rörande anslagen till ifrågavarande anstalt för år 1905 blifvit framhållet, skulle i den befintliga hufvudbyggnaden vid Bona beredas bostadslägenhet för direktören, hvarjämte där skulle inrymmas hans kontor och räkenskapskontoret. För reparationer å denna byggnad ifrågasattes då icke något anslag. Enligt hvad delegerade i underdånig promemoria den 24 sistlidne augusti anmälde, hade det emellertid befunnits att åtskilliga reparationer å byggnaden vore erforderliga och att af dessa vissa, i promemorian närmare angifna, hvilka beräknades medföra en kostnad af 700 kronor, måste för att bostaden skulle kunna begagnas verkställas före vinterns inbrott. Med anledning häraf täcktes Eders Kungl. Maj:t genom beslut den 2 sistlidne september bemyndiga delegerade att låta verkställa sistberörda reparationer. Delegerade hafva nu anmält, att för byggnadens försättning i fullgodt skick erfordras utöfver sagda 700 kronor ytterligare 2,300 kronor eller tillhoppa 3,000 kronor.

Kostnaden för inventarier till elevbyggnaden B äfvensom för en del öfriga för själfva anstalten erforderliga inventarier hafva delegerade beräknat till 11,300 kronor enligt följande förteckning:

Sängar och sängkläder för 50 elever, med iakttagande att halm användes såsom stoppning i madrasser och kuddar, å 30 kronor per elev	kr. 1,500
inventarier i boxarna	„ 350
bord, bänkar och skåp i matsal, dagrum, skolsalar och samlingsal, beräknade för 50 elever	„ 2,000
böcker och undervisningsmaterial, gymnastikapparelj, flaggor m. m.	„ 750
möbler och inventarier i elevbyggnaden B:s tjänsterum, direktörens expeditiionsrum, räkenskapskontor m. m.	„ 1,650
verktyg för elevernas undervisning m. m.	„ 1,000
signalhorn, mässingsinstrument, noter m. m.	„ 500
orgelharmonium för kyrksalen	„ 500
altarklädsel m. m.	„ 200
tornur och vaktkontrollur	„ 850
eldsläckningsredskap	„ 2,000

Summa kr. 11,300.

[13.]

I fråga om inventarierna till elevbyggnaden B hafva härvid följts enahanda beräkningsgrunder som i fjolårets statsverksproposition beträffande inventarierna till elevbyggnaden A, utom att kostnaden för sängar och sängkläder höjts från 25 till 30 kronor per elev, enär enligt hvad delegerade meddelat förstnämnda belopp befunnits otillräckligt.

Vidare hafva delegerade rörande behovet af vissa andra inventarier anført,

dels att utöfver de utaf förre ägaren af Bona inköpta inventarier för den vid egendomen befintliga ångsågen, hvartill sistlidet års Riksdag anvisat medel, erfordrades ytterligare inventarier för sågen (sågblad, remmar m. m), därför kostnaden beräknades till 1,200 kronor,

dels att för drifvande af det vid egendomen befintliga flyttbara tröskverket, hvilket vore gemensamt för de till egendomen hörande olika gårdarna, behöfdes en lokomobil om 5 hästkrafter, beräknad att kosta 2,700 kronor, därvid delegerade anmärkt, att lokomobilen jämväl komme att tjäna såsom en lämplig reservmaskin vid hvarjehanda behof såsom vedsågning, torfrifning m. m.,

dels ock att kostnaden för anskaffande af nödiga åkdon samt komplettering af seldon och stallinventarier m. m. kunde beräknas uppgå till sammanlagdt 2,000 kronor.

Uti det af sistlidet års Riksdag för anstalten beviljade anslag ingingo 4,800 kronor till inköp af dragare och 6,000 kronor till inköp af 30 kor. Det för förstnämnda belopp inköpta antalet dragare — nio hästar och tre par oxar — visade sig emellertid, enligt hvad delegerade anmälde, alldeles otillräckligt, då därmed skulle bestridas äfven transporter och skjutsar för själfva tvångsuppfostringsanstaltens behof. På grund häraf täcktes Eders Kungl. Maj:t genom beslut den 7 sistlidne oktober bifalla af delegerade gjord hemställan om rätt att för anstalten inköpa ytterligare ett par hästar och ett par oxar för ett pris af 1,700 kronor. Utom anslag till bestridande af denna utgift erfordras nu jämväl ytterligare anslag till inköp af flera kor. Enligt hvad delegerade framhållit kan nämligen med säkerhet ett betydligt större antal kor än 30 födas å egendomen, äfven med beräkning att ungdjur uppfödas till stammens framtida ersättande, och hafva delegerade därför ansett, att en tjur och ytterligare 20 till 25 kor borde inköpas. Kostnaden härför hafva delegerade beräknat till 5,000 kronor.

I enlighet med hvad nu blifvit anfördt synas alltså till betäckande af kostnaderna för anstaltens fullständiga bebyggande och utrustning erfordras följande belopp:

för den elektriska belysningsanläggningen	kronor	10,890: —	[13.]
„ uppförande af en smedja	„	3,500: —	
„ reparationer å direktörsbostaden	„	3,000: —	
„ inköp af inventarier enligt ofvanintagna förteckning	„	11,300: —	
„ inköp af ytterligare inventarier till ångsågen, af en lokomobil samt åkdon m. m.	„	5,900: —	
„ inköp af kreatur	„	6,700: —	
Summa		kronor 41,290: —	

En del af detta belopp har det, såsom redan nämnts, varit nödigt att förskottsvis utbetala och återstoden måste vara tillgänglig redan under innevarande år, därest anstalten skall kunna vara fullt färdig vid årets slut.

Jämlikt den i mitt yttrande till statsrådsprotokollet för den 12 januari 1904 lämnade utredning skulle för själfva anstalten erfordras följande personal: 1 direktör, 1 predikant och förste lärare, 1 andre lärare, 2 afdelningsbefälhafvare, 1 bokhållare, 1 maskinist, 8 förmän och 1 husmoder, hvarjämte läkarevården vid anstalten antogs kunna bestridas af någon läkare i orten mot arfvode. Dessutom ansågs att jämväl landtbruksinspektorens aflöning borde upptagas i anstaltens stat. Beträffande de kontanta löneförmåner, som borde tillkomma nämnde befattningshafvande, var i nyssnämnda statsrådsprotokoll intaget följande af delegerade uppgjorda förslag:

	Lön.		Tjänstgöringspenningar.		Arfvode.		Summa.		Ålderstillägg			
									efter 5 år.		efter 10 år.	
direktören	2,500	—	1,500	—	—	—	4,000	—	500	—	500	—
predikanten och förste läraren	—	—	—	—	2,400	—	2,400	—	—	—	—	—
andre läraren	1,200	—	—	—	—	—	1,200	—	200	—	200	—
1 afdelningsbefälhafvare	1,000	—	600	—	—	—	1,600	—	200	—	200	—
bokhållaren	—	—	—	—	1,200	—	1,200	—	—	—	—	—
1 förman	450	—	400	—	—	—	850	—	75	—	75	—
husmodern, jämte fri kost,	300	—	200	—	—	—	500	—	50	—	50	—
maskinisten	550	—	400	—	—	—	950	—	75	—	75	—
läkaren	—	—	—	—	500	—	500	—	—	—	—	—
landtbruksinspektören	1,200	—	600	—	—	—	1,800	—	200	—	200	—

[13.]

Som emellertid under första året af anstaltens tillvaro, då endast 50 elever skulle kunna mottagas, andre läraren, den ena afdelningsbefälhafvaren och fyra af förmännen icke ansågos behöfliga, var det ej erforderligt att för år 1905 begära anslag till desse befattningshafvande. Enligt det ofvanberörda aflöningsförslaget skulle aflöningen till återstående befattningshafvande uppgå till 16,350 kronor, men då det ansågs nödigt att medgifva direktör och afdelningsbefälhafvare rätt att vid beräkning af tjänstetid för ålderstillägg räkna sig till godo jämväl föregående tjänstetid såsom innehafvare af annan likartad befattning i statens tjänst samt härigenom kunde för år 1905 påkallas en ökning i aflöningsbehovet af högst 1,400 kronor, begärdes af sistlidet års Riksdag till aflöningar åt tjänstemän och betjante vid anstalten ett anslag af högst 17,750 kronor, hvilket ock af Riksdagen beviljades.

Mot de beräknade aflöningsbeloppen synes, såvidt erfarenheten hittills gifver vid handen, icke något vara att anmärka utom i fråga om maskinistbefattningen, för hvilken i förslaget upptagits en aflöning af 950 kronor. Det har nämligen visat sig, att för denna aflöning icke stått att erhålla någon lämplig och fullt kompetent person för ifrågasvarande ganska maktpåliggande befattning, till hvilken hör skötseln af såväl ångpannorna med de för värmeledningen erforderliga rörledningar som ock det elektriska belysningsmaskineriet med tillbehör. Vid sådant förhållande har det befunnits oundgängligen nödigt att höja aflöningen för denna befattning med 200 kronor till 1,150 kronor. Med beräkning af sagda förhöjning och med iakttagande däraf, att under år 1906 samtliga befattningshafvande vid anstalten torde komma att blifva erforderliga, skulle aflöningarna för nämnda år komma att uppgå till 22,750 kronor enligt följande förteckning:

till direktören	kronor	4,000
„ predikanten och förste läraren	„	2,400
„ andre läraren	„	1,200
„ två afdelningsbefälhafvare	„	3,200
„ bokhallaren	„	1,200
„ åtta förmän	„	6,800
„ husmodern	„	500
„ maskinisten	„	1,150
„ läkaren	„	500
„ landtbruksinspektoren	„	1,800
Summa kronor		22,750.

Till detta belopp böra läggas 1,800 kronor för möjligen erforderliga ålderstillägg till direktören och afdelningsbefälhafvarne; och skulle således till aflöningar erfordras högst 24,550 kronor. I fråga om behovet af anslag till ålderstillägg tillåter jag mig erinra, att den person, som erhållit förordnande å direktörsbefattningen, varit ordinarie fängelse-direktör sedan 1895 och således torde blifva berättigad till andra ålders-tillägget från och med år 1906.

För elevernas beklädnad och förplägning, till bränsle och lyse samt till bestridande af diverse omkostnader beviljade sistlidet års Riksdag för år 1905, då elevantalet beräknades till 50, ett förslagsanslag å 13,000 kronor. Kostnaderna för berörda ändamål under år 1906, då elevantalet antages komma att uppgå till 100, hafva delegerade beräknat sålunda:

till anskaffande och underhåll af beklädnad åt 100 elever,	
80 kronor för hvarje elev	kronor 8,000
„ förplägning samt till aflönande af tjänstefolk till	
biträde åt husmodern i hushållet	„ 10,000
„ bränsle och lyse	„ 3,000
„ bestridande af diverse omkostnader, såsom utskylder,	
medicin, telefon, frakter, ersättning för återförande	
af förrymda elever m. m.	„ 3,000
Summa kronor 24,000.	

Härvid hafva delegerade anmärkt, att anslaget till förplägning kunnat sättas så lågt som skett, på grund däraf att åtskilliga proviant-artiklar beräknats kunna erhållas från jordegendomen till lägre pris än om utomstående leverantör användes; hvarjämte delegerade vidare anført att, i den mån landtbrukets afkastning växer och användes till elevernas underhåll, anlitaandet af det härför afsedda förslagsanslaget komme att minskas, men att under de närmaste åren landtbrukets afkastning torde böra i första hand användas till åkerbrukets förbättring genom dikning, åkerns befriande från sten m. m. äfvensom till reparation och ombyggnad af till landtbruket hörande ekonomibyggnader samt å torpen befintliga bostadshus och ladugårdar, hvaraf många äro i ganska bristfälligt skick.

Mot delegerades beräkning af det belopp, hvartill ifrågavarande förslagsanslag bör upptagas, har jag ej funnit anledning till någon erinran; och synes mig detta anslag liksom anslaget till aflöningar tillsvidare böra bibehållas å extra stat.

På grund af hvad i ärendet blifvit anført hemställer jag alltså, att Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen:

[13.]

att på extra stat för år 1906 bevilja
till byggnader och reparationer samt yttre och
inre inventarier med mera vid tvångsuppfostrings-
anstalten å Bona ett belopp af 41,290 kronor, med
rätt för Kungl. Maj:t att af detta belopp under inne-
varande år förskottsvis af tillgängliga medel utanordna
hvad som kan finnas erforderligt,
till aflöningar åt tjänstemän och betjante vid
samma anstalt ett belopp af högst 24,550 kronor,
samt till kost och beklädnad åt de vid anstalten
intagna elever med mera ett förslagsanslag af 24,000
kronor.

[14.]

*Beredande af
tvångsupp-
fostran åt
minderåriga
förbrytare af
kvinnligt kön.*

Genom den nya lagstiftningen om tvångsuppfostran, som trädte i kraft med innevarande år, är stadgadt, att om någon, som fyllt 15 men ej 18 år, begår brott, därför han dömes till böter eller till fängelse i högst sex månader, domstolen må under vissa i lagen angifna förutsättningar förordna, att den brottslige skall, i stället för att undergå det ådömda straffet, insättas i allmän uppfostringsanstalt. Vidare innehåller denna lagstiftning, att sådan allmän uppfostringsanstalt upprättas af staten, men att Konungen äger såsom dylik anstalt erkänna jämväl anstalt, som af kommuner eller enskilde blifvit med eller utan bidrag af statsmedel anordnad för uppfostran af vanartade minderåriga. Den förut af mig omförmälda tvångsuppfostringsanstalten å Bona, som staten för närvarande låter upprätta, är afsedd uteslutande för förbrytare af manligt kön. Hvad beträffar de kvinnliga förbrytare, för hvilka tvångsuppfostran kan ifrågakomma, så torde antalet af dessa, på sätt redan framhölls af den år 1896 tillsatta kommitté, hvars förslag legat till grund för ifrågavarande lagstiftning, antagligen komma att blifva ganska ringa. Att staten skulle upprätta särskild uppfostringsanstalt för dem har därför icke ansetts böra tills vidare ifrågasättas, utan har det förutsatts, att den lämpligaste utvägen vore att med en eller flera af enskilde eller kommuner anordnade anstalter, som vore så organiserade, att de kunde af Eders Kungl. Maj:t erkännas såsom allmänna uppfostringsanstalter, träffa aftal om dylika kvinnliga förbrytares mottagande. Innan något beslut härutinnan kunde fattas, var det emellertid nödigt att vinna närmare utredning i ämnet och täcktes Eders Kungl. Maj:t därför genom nådigt beslut den 7 sistlidne oktober, med bifall till min i sådant hänseende gjorda framställning, uppdraga åt delegerade för anordnande af tvångsuppfostringsanstalten å Bona att efter verkställd utredning in-

komma med förslag till de anordningar, som lämpligen borde vidtagas för beredande af uppfostran åt de kvinnliga förbrytare, som enligt domstols förordnande skola insättas i allmän uppfostringsanstalt.

[14.]

Med anledning af detta uppdrag anmälde delegerade i underdånig skrifvelse den 19 sistlidne december, att de hänvänt sig till diakonissanstalten i Stockholm i och för uppgörande af aftal om dylika kvinnliga förbrytares mottagande intill dess ytterligare utredning kunde blifva verkställd och någon erfarenhet vunnits vid tillämpningen af den nya lagstiftningen; och bifogade delegerade en af diakonissanstaltens föreståndare å anstaltens vägnar afgifven promemoria, af innehåll att anstalten erbjöde sig att å sitt skyddshem för vanartiga flickor å Sjötorp i Huddinge socken provisoriskt under en tid af högst två år, räknadt från 1905 års början, mottaga ett antal af högst 6 minderåriga kvinnliga förbrytare att enligt det för skyddshemmet gällande, af Kungl. Maj:t fastställda reglementet tillsammans med skyddshemmets öfriga skyddslingar, men under särskild uppsikt och ledning, undervisas och fostras; allt under förutsättning af Kungl. Maj:ts medgifvande att reglementet icke lade hinder i vägen för denna anordning och under villkor att anstalten till betäckande af de kostnader, som härigenom förorsakades, erhöle dels för nödig inredning och nyanskaffning äfvensom i hyresafgift och för eventuellt återställande af lokalerna i deras förra skick en summa i ett för allt af 1,000 kronor och dels en dagafgift för hvarje elev, ej understigande en krona 50 öre och ej öfverstigande två kronor, däruti ej inberäknadt resekostnader eller utrustning vid eventuell utskrifning från hemmet. Uti den underdåniga skrifvelsen anförde delegerade vidare, att de ansågo det ifrågavarande skyddshemmet synnerligen lämpligt för det nu afsedda ändamålet samt därför tillstyrkte, att det gjorda erbjudandet måtte antagas och delegerade erhålla i uppdrag att med ledning af nådiga stadgan för tvångsuppfostringsanstalten å Bona med diakonissanstalten träffa öfverenskommelse om de närmare bestämmelser, som kunde vara nödiga.

Vid underdånig föredragning häraf den 31 sistlidne december täcktes Eders Kungl. Maj:t erkänna ifrågavarande skyddshem såsom allmän uppfostringsanstalt och förordna, att detsamma skall, såvidt angår de elever, som jämlikt lagen angående verkställighet af domstols förordnande om tvångsuppfostran där intagas, stå under uppsikt af Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Stockholms län; hvarjämte Eders Kungl. Maj:t bemyndigade delegerade att med diakonissanstalten uppgöra närmare aftal om mottagandet af 6 elever i enlighet med de erbjudna villkoren samt underställa detsamma Eders Kungl. Maj:ts nådiga pröfning och godkännande.

[14.] Genom de sålunda vidtagna åtgärderna torde vara sörjdt för det närmaste behovet uti ifrågavarande hänseende. Huru stort antal elevplatser för kvinnliga förbrytare, som ytterligare kan erfordras, och till hvilket belopp kostnaden därför kan komma att uppgå, är naturligtvis omöjligt att med någon större grad af sannolikhet beräkna. Delegerade hafva, under förutsättning att endast de omförmälda 6 elevplatserna komme att behöfvas, ansett ett belopp af 5,000 kronor erforderligt för år 1905. Enär å 1906 års stat måste uppföras kostnaderna för ifrågavarande ändamål både för 1905 och 1906, skulle således enligt denna beräkning nu böra begäras ett anslag af 10,000 kronor. Uppenbarligen måste ett sådant anslag hafva egenskapen af förslagsanslag.

Jag hemställer alltså, att Eders Kungl. Maj:t tacktes föreslå Riksdagen:

att, för beredande af uppfostran åt minderåriga förbrytare af kvinnligt kön, hvilka enligt domstols förordnande skola insättas i allmän uppfostringsanstalt, på extra stat för år 1906 anvisa ett förslagsanslag af 10,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att af detta anslag under innevarande år förskottsvis af tillgängliga medel utanordna hvad som kan finnas erforderligt.

[15.] *Resestipendier.* Det anslag, som under de senare åren beviljats till resestipendier för ordinarie domare eller dem, som vid domstolarne bereda sig för domarekallet, synes mig fortfarande böra utgå med oförändradt belopp; och hemställer jag alltså, att Eders Kungl. Maj:t tacktes föreslå Riksdagen:

att på extra stat för år 1906 anvisa ett belopp af 6,000 kronor till resestipendier för ordinarie domare eller dem, som vid domstolarne bereda sig för domarekallet.

[16.] *Statskontorets förskott.* Uti underdåniga skrivelser den 1 sistlidne december har statskontoret anmält, att statskontoret jämlikt föreskrifter i särskilda nådiga bref under förskottstitel utbetalt dels 43,371 kronor 35 öre för den af Eders Kungl. Maj:t den 1 april 1901 tillsatta kommitté för revision af strafflagen för krigsmakten och förordningen om krigsdomstolar och rättegången därstädes, dels 65,441 kronor 40 öre för den af Eders Kungl. Maj:t den 7 juni 1901 tillsatta kommitté för utarbetande af förslag till förändrad lagstiftning om köp och byte af lös egendom med

mera, dels ock 27,906 kronor 22 öre för den af Eders Kungl. Maj:t den 29 november 1901 tillsatta kommitté för utarbetande af förslag till lagbestämmelser angående den rättsliga ställning, som kan pröfvas bära tillkomma annan förening än sådan, som har ekonomisk verksamhet till sin uppgift, med mera; och har statskontoret i de underdåniga skrivelserna anhållit, att ersättning måtte beredas statskontoret för de sålunda förskjutna beloppen. [16.]

Med anledning häraf hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t tacktes föreslå Riksdagen:

att till betäckande af omförmälda af statskontoret förskottsvis bestridda utgifter å extra stat för år 1906 anvisa ett belopp af 136,720 kronor.

Under åberopande af hvad chefen för finansdepartementet till statsrådsprotokollet förut denna dag anfört i fråga om beredande af [17.]
vissa statens tjänstemän och betjante af dyrtidstillägg för år 1905 att *Dyrtidstillägg.* uppföras i riksstaten för år 1906, hemställer jag slutligen, att Eders Kungl. Maj:t tacktes föreslå Riksdagen:

att, till beredande, i enlighet med de i statsrådsprotokollet öfver finansärenden för denna dag angifna grunder, af dyrtidstillägg för innevarande år åt en del tjänstemän och betjante i justitiedepartementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli samt i de till justitiedepartementet hörande ämbetsverk och kårer, å extra stat för år 1906 anvisa såsom förslagsanslag ett belopp af 63,000 kronor.

Statsrådets öfrige ledamöter biträdde hvad föredragande departementschefen sålunda hemställt;

och tacktes Hans Maj:t Konungen därtill i nåder lämna bifall med befallning tillika, att utdrag af detta protokoll skulle till finansdepartementet öfverlämnas för att tjäna till ledning vid författandet af Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående statsverkets tillstånd och behof.

Ur protokollet
Erik Ölander.

Bilaga.

Till Konungen.

Jämlikt den af Eders Kungl. Maj:t för lagberedningen fastställda instruktion har beredningen att afgifva redogörelse för sin verksamhet under innevarande år.

Sedan lagberedningen under näst föregående år förehaft frågan om lega af jord och af hus samt vid nämnda års slut förslag till lagbestämmelser om förstberörda slag af lega jämte motiv blifvit utarbetade, företogs vid början af arbetsåret ånyo till behandling huslegan, därvid med Eders Kungl. Maj:ts tillstånd öfver ett af beredningen uppsatt förslag till grunder för hyreslagstiftning inhämtades yttrande af särskildt tillkallade personer. Beredningen har därefter fortsatt bearbetningen af detta ämne och däri upprättat fullständigt lagförslag jämte motiv. Efter afslutande af detta arbete företog beredningen frågan om särskilda former för upplåtelse af byggnadsmark i städer och å andra platser med tätare befolkning samt upprättade förslag till bestämmelser i detta ämne jämte motiv.

Då beredningen funnit sig böra, med begagnande af den beredningen i dess instruktion medgifna rätt, framlägga förslaget till omarbetad jordabalk i särskilda afdelningar, har beredningen trots bestämmelserna i ofvan omförmälda ämnen lämpligen kunna sammanföras i en sådan afdelning, afseende nyttjanderätt till fast egendom, däri äfven ingå vissa för dylik nyttjanderätt gemensamma föreskrifter. På grund af det nära sambandet mellan nyttjanderätt och servitut har jämväl förslag till lagbestämmelser angående sistnämnda slag af rättigheter utarbetats för att åtfölja förslaget till lag om nyttjanderätt. Af de förändrade bestämmelser i nu anförda ämnen, beredningen föreslagit, hafva jämväl i andra lagrum än de af förslagen omedelbart berörda påkallats vissa ändringar, hvartill förslag utarbetats.

Genom beslut den 16 innevarande månad har Eders Kungl. Maj:t åt beredningen uppdragit att ombesörja tryckning af omförmälda, i allt väsentligt nu färdiga lagförslag med motiv.

Under året har lagberedningen föröfrigt till förberedande behandling förehaft frågan om förbättring af vårt fastighetsboksväsen, och har beredningen, då i följd af inträdda ändrade förhållanden i fråga om jordbeskattningen erfordrades uppläggande af nya jordeböcker, den 3 sistlidne maj till Eders Kungl. Maj:t aflåtit skrifvelse, däri med framhållande af de synpunkter, som med afseende å fastighetsboksväsendets utveckling syntes böra uppmärksammas, hemställdes att Eders Kungl. Maj:t täcktes taga under öfvervägande, huruvida icke åt de åtgärder, som för uppläggande af nya jordeböcker påkallades, kunde gifvas den omfattning att därigenom tillika behovet af ett förändradt fastighetsbokssystem blefve tillgodosedt. Med föranledande af denna skrifvelse har Eders Kungl. Maj:t åt särskilda kommitterade uppdragit att verkställa utredning och afgifva förslag i ämnet.

Under sommaren hafva med Eders Kungl. Maj:ts tillstånd dels lagberedningens ordförande besökt Norge, Danmark och Tyskland för att taga kännedom om dessa länders fastighetsboksväsen samt om den i Tyskland under benämningen Erbbaurecht använda formen för jordupplåtelse dels ock undertecknad Thomasson företagit en resa till Finland för att vinna kännedom om det där anordnade så kallade jordregister.

Till lagberedningens handläggning hafva genom Eders Kungl. Maj:ts beslut öfverlämnats:

1:o) Riksdagens skrifvelse den 28 mars 1903 i anledning af väckt motion i fråga om lagfart å fång till fast egendom i köping eller annan därmed jämförlig ort, för hvilken stadsplan och tomtindelning såsom i stad blifvit fastställda, och ordnandet af fastighetsböckerna med afseende å dessa samhällen m. m.;

2:o) Riksdagens skrivelser dels den 8 maj 1900 i anledning af väckta motioner om lagstiftning i syfte att bereda ägare af fränstyckad hemmansdel eller afsöndrad lägenhet möjlighet att utan medgifvande af inteckningshafvaren få sin fastighet frigjord från inteckningar, som gemensamt besvära denna och den fastighet, från hvilken styckningen eller afsöndringen skett, och dels den 19 april 1901 i anledning af väckt motion om ändrad lydelse af 35 § i förordningen om inteckning i fast egendom, äfvensom ett i anledning af nämnda skrivelser inom justitiedepartementet utarbetadt lagförslag jämte därtill hörande handlingar;

3:o) Riksdagens skrifvelse den 7 april 1904 i anledning af väckt motion om lagbestämmelser i syfte att af gravationsbevis rörande fastighet må kunna erhållas kännedom, huruvida och i hvad mån fastigheten häftar för odlingslån, beviljade af allmänna medel, eller för ersättning af sådan art, hvarom förmäles i 13 kap. skiftesstadgan; och

4:o) framställningar ej mindre af Stockholms stadsfullmäktige i underdånig skrifvelse den 13 mars 1904 än äfven af stadsfullmäktige i Göteborg i underdånig skrifvelse den 19 oktober 1904 om utarbetande af lagbestämmelser i syfte att dels nyttjanderätt till regleradt tomtområde må kunna i vissa fall upplåtas under andra villkor, än nu är medgifvet, och dels äganderätt till byggnad å sådan mark må kunna i civilrättsligt afseende själfständigt skiljas från äganderätten till själfva marken.

Under innevarande månad har revisionssekreteraren H. von Sydows förordnande såsom ledamot af lagberedningen upphört.

Jämlikt Eders Kungl. Maj:ts förordnande har under året professoren i rättshistoria vid Uppsala universitet juris och filosofie doktoren V. Sjögren biträdt lagberedningen.

Underdånigst
IVAR AFZELIUS.

IVAR ERNBERG.

ÅKE THOMASSON.

S. SKARSTEDT.

Stockholm den 31 december 1904.

Tredje hufvudtiteln.

*Protokoll öfver utrikesdepartementsärende, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 14 januari
1905.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve GYLDENSTOLPE,
Statsråden ODELBERG,
HUSBERG,
PALANDER,
WESTRING,
RAMSTEDT,
BERGER,
MEYER,
VON FRIESEN,
VIRGIN.

Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena föredrog regleringen af utgifterna under riksstatens tredje hufvudtitel för år 1906 och yttrade beträffande:

Ordinarie anslag.

»Jämlikt Eders Kungl. Maj:ts förut denna dag i sammansatt statsråd fattade beslut upptager förslaget till den för de Förenade Rikena gemensamma utrikesbudgeten för 1906 i fråga om *kabinettskassans* utgifter en slutsumma af 704,350 kronor. Häraf falla på Sverige, jämte 20,000 kronor till hemliga utgifter, tolf sjuttondelar af återstoden med 483,100 kronor, tillsammans 503,100 kronor.

[1 och 2] Af de särskilda anslagen äro de för *departementschefen* och *utrikesdepartementet* oförändrade med resp. 24,000 kronor och 32,365 kronor.

[3] På *ministerstaten* har tillkommit en förhöjning af 1,410 kronor, utgörande Sveriges andel i den med 2,000 kronor upptagna ökningen af det för *arbetsbiträde vid beskickningarna* afsedda belopp.

[4] Anslaget till *militärattachéer* är uppfördt med samma belopp som i nu gällande riksstat.

[5] Det gemensamma anslaget till *skrifmaterialier, expenser och extra utgifter*, som i budgeten för innevarande år är upptaget till 106,000 kronor, har för år 1906 beräknats till 111,500 kronor. Denna förhöjning föranledes af ökningen af skrifmaterialier och expenser med 1,500 kronor samt ekiperingspenningar med 4,000 kronor. Den på Sverige belöpande andelen af denna anslagsrubrik utgör i jämkadt tal 77,560 kronor eller 3,890 kronor mer än i gällande riksstat.

Konsulskassans utgifter hafva i förslaget till 1906 års gemensamma budget upptagits till 788,500 kronor. Till bestridande af dessa utgifter skola de båda rikena, jämlikt numera gällande bestämmelser, bidra med hälften hvarterdera. Efter samma grund äro ock utgifterna under de särskilda rubrikerna fördelade mellan Sverige och Norge. Sveriges andel i ifrågavarande utgifter skulle sålunda komma att utgöra

[6] för *utrikesdepartementet* 10,300 kronor,

[7] för *konsulsstaten* 358,150 kronor samt

[8] för *skrifmaterialier, expenser och extra utgifter* 25,800 kronor.

Slutsumman utgör 394,250 kronor, hvarifrån dock böra dragas expeditionsaftgifter i svenska ärenden, beräknade till 12,500 kronor. Skillnaden, 381,750 kronor, utgör det belopp, som måste betäckas af anslag.

[9] Under *utgifter, som bestridas af svenska statsverket allena*, har uppförts understöd åt *svenska kyrkan i Paris* med oförändradt belopp af 2,950 kronor.

Extra anslag.

Utgifvaren af den del af »Sveriges Traktater», som omfattar den äldre tiden till år 1814, filosofie doktor C. Hallendorff har i sin den 21 nästlidne december afgifna berättelse öfver verkets fortgång under år 1904 anført följande: [10]

»Under år 1904 hafva de redan föregående år begynta forskningarna efter hos oss förlorade originaltraktater fortsatts och afslutats genom besök i Bambergs, Nürnbergs, Würzburgs, Augsburgs, Münchens, Wiens, Berlins, Stralsunds, Schwerins och Köpenhamns arkiv. Tack vare dessa forskningar har under årets lopp den för »Sveriges Traktater» anordnade afskriftsamlingen ökats med 59 st. fullständiga kopior om tillsammans 478 foliosidor text, hvarjämte ett betydande antal för redigeringen nödiga kortare excerpter och regestanteckningar samlats.

Samtidigt härmed har urkundswerkets tryckning fortgått utan afbrott, så att ett nytt häfte — det första af femte delens senare band — om vid pass 23 tryckark och inneslutande 1633—1635 års traktater, inom de närmaste veckorna kan publiceras.»

I redogörelsen rörande den senare afdelningen af traktatverket, som omfattar tiden efter år 1814, har andre arkivarien C. Sandgren meddelat, att arbetet å traktatsverkets 13:e del (4:e delen af Sveriges och Norges traktater) under 1904 så fortskridit, att arken 30—40 föreligga dels i rentryck dels i läst korrektur, så att — sedan ett register till hela delen utarbetats samt ett par kartor förfärdigats — andra halfdelen, omfattande åren 1885—1890, i början af år 1905 kan utkomma.

Jag hemställer, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå Riksdagen att till fortsatt utgifvande af »*Sveriges Traktater*» för år 1906 bevilja ett extra anslag af 4,500 kronor.

I riksstaten för 1905 finnes uppfördt ett extra anslag å 2,500 kronor till bestridande af Sveriges andel i kostnaderna under år 1904 för den i Haag, jämlikt konventionen för afgörande på fredlig väg af internationella tvister den 29 juli 1899, upprättade byrå. [11]

Jag hemställer, att Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen att till bestridande af Sveriges andel i kostnaderna under innevarande år för *den internationella skiljedomstolens byrå i Haag* å extra stat för år 1906 anvisa enahanda belopp, 2,500 kronor.

Under åberopande af hvad chefen för finansdepartementet denna dag anført till statsrådsprotokollet i fråga om beredande åt statens tjänstemän [12]

och betjante af ett dyrtidstillägg för innevarande år att uppföras i riksstaten för år 1906, får jag, med förmälan att summan af de utrikesdepartementets tjänstemän och betjante, enligt de i nämnda protokoll angifna grunder, tillkommande dyrtidstillägg utgör 5,530 kronor, däraf den på Sverige belöpanande andelen utgör omkring 4,000 kronor, i underdånighet hemställa, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå Riksdagen att till beredande af *dyrtidstillägg* för innevarande år åt tjänstemän och betjante i utrikesdepartementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli å extra stat för år 1906 anvisa såsom förslagsanslag samma belopp som det i riksstaten för 1905 uppförda eller 4,200 kronor.

- [13] 1901 års Riksdag anvisade, med bifall till en inom Riksdagen väckt motion, å extra stat för år 1902 ett bidrag af 750 kronor till den internationella fredsbyrån i Bern. Sedermera har detta anslag hvarje år upptagits bland de extra anslagen å tredje hufvudtiteln och städse blifvit af Riksdagen beviljadt. Enär jag i likhet med min närmaste företrädare i ämbetet anser, att ekonomiskt understöd från svenska statens sida bör komma fredsbyrån till del, hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t tacktes föreslå Riksdagen att såsom bidrag till *den internationella fredsbyrån i Bern* å extra stat för 1906 anvisa ett belopp af 750 kronor.

- [14] I enlighet med nådig proposition medgaf 1904 års Riksdag, att af Sveriges andel i konsulskassans besparingar finge för år 1905 användas 8,000 kronor till konsulsstipendier samt 3,000 kronor till bestridande, i mån af behof, af stipendiats resekostnader eller tillsammans 11,000 kronor.

Riksdagen hade därvid ansett sig böra erinra, att 1902 års Riksdag vid beviljande af motsvarande anslag uttalat den mening, att, då konsulsstipendier vore afsedda att bereda unga män tillfälle att förvärfva sådan utbildning, att konsulatens tjänstepersonal måtte kunna med dem rekryteras, för detta ändamåls vinnande syntes vara önskligt, att antalet stipendier icke alltför mycket inskränktes. Jämte förmälan att Riksdagen icke vore i tillfälle att bedöma, huruvida förhållandena hittills medgifvit, att dessa stipendier kunnat till flera personer utdelas, hade Riksdagen emellertid velat framhålla önskvärdheten däraf, att tiden för hvarje stipendiats bibehållande vid rätten till stipendiet icke utsträcktes längre än nödigt vore, på det att ett större antal stipendier måtte komma i åtnjutande af den utbildning, dessa stipendier vore afsedda att bereda.

Med anledning af detta Riksdagens uttalande ber jag att i korthet få redogöra för, huruledes de af svenska statsmedel beviljade konsulsstipendier blifvit använda. Under hvarje af åren 1896—1898 användes, enligt Riksdagens medgifvande, af konsulskassans besparingar ett belopp af

4,000 kronor till *ett* konsulsstipendium jämte 1,500 kronor till bestridande af stipendiats resekostnader. Detta stipendium uppbars under de tre åren af samma person. Under åren 1899—1901 hade 8,000 kronor årligen jämte 3,000 kronor till bestridande af resekostnader anvisats till *tvenne* konsulsstipendier, hvartdera å 4,000 kronor. Under nämnda tidsperiod kommo ock två personer i åtnjutande af dessa stipendier. Från och med 1902 har ett belopp likaledes af 8,000 kronor jämte 3,000 kronor till resekostnader för hvarje år beviljats, dock med rätt för Eders Kungl. Maj:t att efter omständigheterna bestämma, huruvida medlen borde användas till ett eller flera stipendier, äfvensom beloppet af hvarje stipendium; och blefvo genom Eders Kungl. Maj:ts beslut den 4 juli 1902 och den 7 november samma år *tvenne* konsulsstipendier upprättade, hvilka, med anlitande af uppkomna öfverskott å de anslagna medlen, kunde bestämmas, det ena till 7,000 kronor för år jämte högst 1,500 kronor till bestridande af resekostnader och det andra till 4,000 kronor för år jämte högst 700 kronor till resekostnader. Dessa stipendier utdelades vid underdånig föredragning den 3 oktober 1902 och den 12 januari 1903 samt utgå fortfarande till de personer, som vid sistberörda tillfällen utsågos till stipendiater. Af öfriga stipendiater alltifrån 1896, tre till antalet, har en befordrats till diplomatisk tjänst och en kvarstår såsom extra ordinarie kontorist å konsulsstaten. Den tredje har öfvergått till annan verksamhet.

Vid sidan af de af statsmedel utgående konsulsstipendierna har dessutom sedan 1891 af den s. k. Johnsonska donationsfonden utdelats ett stipendium å 4,000 kr. årligen jämte (sedan 1894) ersättning för resekostnader med högst 1,500 kronor om året, i syfte att bereda unga män, som ägna sig åt konsulsbanan, tillfälle att i utlandet studera handel och näringar. Detta stipendium har hittills innehafts af fyra personer, hvar och en under omkring tre år. Af dessa hafva två erhållit fast anställning å konsulsstaten, under det att en innehar en olönad vicekonsulsbefattning och en öfvergått till annan verksamhet. Den nuvarande femte innehafvaren af stipendiet åtnjuter detsamma sedan den 1 januari 1904.

Det framgår sålunda, att alltsedan konsulsstipendier först började utdelas tiden för stipendiats bibehållande vid stipendiet gällt för en tid af omkring tre år, och en begränsning af stipendietiden till att omfatta en kortare tidsperiod än hvad som hittills varit brukligt, i syfte att härigenom öka antalet stipendiater, synes mig icke vara att anbefalla, åtminstone icke såsom allmän regel. Antalet underordnade befattningar å den lönade konsulsstaten, till hvilka en stipendiat förr eller senare efter stipendietidens utgång kan tänkas blifva befordrad, är nämligen mycket begränsadt. Det är därför med hänsyn till stipendiemedlens lämpliga användande af vikt, att de icke fördelas på ett större antal personer än som, därest de i öfrigt anses lämpliga, kunna tänkas vid en icke alltför aflägsen tidpunkt erhålla fast anställning vid kon-

sulat. Om såsom allmän regel tiden för hvarje stipendiats bibehållande vid rätten till stipendiet skulle begränsas i ytterligare mån än som hittills skett, kunde det lätt komma att inträffa, att antalet stipendiaterna ökades på ett sätt, som icke stode i förhållande till möjligheten att sedermera kunna bereda dem fast anställning. Följden häraf torde åter blifva den, att åtskilliga stipendiaterna skulle efter stipendietidens utgång anse befodringsutsikterna alltför ringa för att på egen bekostnad kunna eller vilja fortsätta arbetet på sin utbildning för konsulttjänsten, och stipendiemedlen skulle i sådana fall icke kunna anses hafva blifvit använda på ett med anslaget ändamål öfverensstämmande sätt.

Anvisandet af statsmedel till stipendier skedde på initiativ af kommerskollegiet och förordades jämväl på sin tid af den af Eders Kungl. Maj:t den 1 juli 1898 i nåder tillsatta kommitté för behandling af vissa sjöfartsnärings- och den utrikes handeln rörande frågor. Stipendierna hafva hittills kunnat bestridas af besparingarna på konsulskassan, och, då de för stipendiernas upprättande anförda skäl fortfarande hafva sin giltighet, skulle jag anse det önskvärdt, om dylikt anslag fortfarande finge utgå. Enär emellertid till följd af konsulatafgiftens upphäfvande konsulskassans besparingar icke kunna väntas komma att vinna någon nämnvärd tillökning, lära de för ändamålet erforderliga medel icke vidare böra anvisas å dessa besparingar, utan torde i stället framställning till Riksdagen böra göras om beviljande af anslag å extra stat.

Jag får därför i underdånighet hemställa, att Eders Kungl. Maj:t tacktes föreslå Riksdagen, att å extra stat för år 1906 anvisa till *konsulstipendier* 8,000 kronor samt till bestridande, i mån af behof, af stipendiats resekostnader 3,000 kronor eller tillsammans 11,000 kronor, under förutsättning att i fråga om tilldelandet och åtnjutandet af stipendierna de för de nu utgående stipendierna fastställda bestämmelser iakttagas, samt med rätt för ministern för utrikes ärendena att använda möjligen uppkommande öfverskott å stipendiemedlen på samma sätt, som medgifvits beträffande eventuellt öfverskott å stipendiemedlen för 1902 och följande år, nämligen till att bereda den, som innehaft ett stipendium, tillfälle att studera merkantila och industriella förhållanden i hemlandet eller ock, när så finnes lämpligt, under en begränsad tid tjänstgöra i utrikesdepartementet eller kommerskollegiet.

[15] Vidare får jag erinra, att Eders Kungl. Maj:t genom nådigt bref den 5 sistlidna augusti anbefallt statskontoret att till utrikesdepartementet utbetala 15,282 kronor 79 öre, utgörande den på Sverige belöpande hälften af de af departementet förskottsvis bestridda kostnaderna i anledning af vissa af de Förenade Rikena *mot Venezuela framställda reklamationer*; och får jag i underdånighet hemställa, att Eders Kungl. Maj:t tacktes hos Riksdagen göra framställning om att till gäldande af nämnda utaf statskontoret under förskotts-

titel utbetalda summa må å extra stat för år 1906 anvisas erforderligt belopp, som för afrundande till jämnt hundratal af slutsumman af tredje hufvudtiteln extra anslag torde uppföras med 15,350 kronor.

1899 års Riksdag medgaf, med anledning af en af Eders Kungl. Maj:t gjord framställning, att af öfverskotten å de från kronans fastighet i Konstantinopel inflytande hyresinkomster finge för svenska kyrkan i Paris användas under fem år från och med år 1900 ett belopp af 1,169 kronor årligen att utgå såsom lönetillökning för pastorn. [16.]

Då den femårsperiod, för hvilken anslaget blifvit beviljadt, komme att utgå med år 1904, anhöll svenska församlingen i Paris genom dess kyrkoråd i underdånig skrifvelse den 20 november 1903, att Eders Kungl. Maj:t måtte till Riksdagen aflåta nådig proposition, att kyrkan tills vidare från och med innevarande år, så länge Eders Kungl. Maj:t funne anslaget behöfligt, finge åtnjuta det senast beviljade anslaget af 1,169 kronor till upphjälpande af pastorslönen vid kyrkan.

Vid underdånig föredragning den 12 januari 1904, i sammanhang med regleringen af utgifterna under riksstatens tredje hufvudtitel för innevarande år, af förenämnda ansökning anförde dåvarande ministern för utrikes ärendena, bland annat, att han ansåge sig böra hemställa till Eders Kungl. Maj:t att hos Riksdagen göra nådig framställning om, att det ifrågavarande anslaget, hvilket vore erforderligt, för att pastorslönen skulle kunna utgå med 10,000 francs om året, måtte fortfarande beviljas. Då man emellertid icke kunde på förhand veta, huru kyrkans ekonomi komme att ställa sig under de närmaste åren, ansåge ministern det vara mindre lämpligt att af Riksdagen begära anvisande af anslaget på obestämd tid, utan borde församlingen i mån af behof inkomma med ny ansökan i ämnet. I enlighet med ministrernas hemställan gjordes hos Riksdagen framställning om anslagets beviljande endast för år 1905, hvilken framställning blef af Riksdagen bifallen.

Församlingen har nu genom dess kyrkoråd anmält, att kyrkan, hvars ekonomiska ställning under det sista året icke undergått någon förändring, fortfarande är i det största behof af det ifrågavarande anslaget. Utan detta skulle pastorslönen icke kunna bibehållas vid det allt sedan 1902 utgående beloppet af 10,000 francs, som vore det lägsta belopp, för hvilket pastorn utan alltför stora ekonomiska svårigheter kunde uppehålla sig i Paris; och har församlingen, i syfte att åt kyrkans budget bevara största möjliga säkerhet, anhållit om aflåtande af nådig proposition till Riksdagen af innehåll, att anslaget måtte få utgå tills vidare eller åtminstone under fem år från och med år 1906.

Eders Kungl. Maj:ts minister i Paris har vitsordat behöfligheten af det ifrågavarande lönetillägget åt pastorn och därvid erinrat om de skäl, som för

detsammas beviljande tillförene gifvits, ej minst de sedan världsutställningen 1900 alltjämt stegrade lefnadskostnaderna i Paris.

Det fortfarande behovet för församlingen af det ifrågavarande anslaget torde genom hvad kyrkorådet och Eders Kungl. Maj:ts minister i Paris anført få anses ådagalagdt. På grund af ofvannämnda vid den underdåniga föredragningen den 12 januari 1904 anförda skäl synes mig dock lämpligt, att anslaget nu begäres endast för ett år, och att frågan om dylikt anslags beviljande därefter blir föremål för särskild pröfning.

På grund af det anförda hemställer jag, att Riksdagens samtycke måtte äskas därtill, att af hyresinkomsterna från kronans fastighet i Konstantinopel må år 1906 för *svenska kyrkan i Paris* användas 1,169 kronor, att utgå såsom lönetillökning för pastorn.»

Sedan herr ministern därefter föredragit den sedvanliga tablån, upptagande tredje hufvudtitelns anslag i gällande riksstat och i förslaget till riksstat för nästkommande år, Norges andel i utrikesbudgeten för nästkommande år samt Sveriges och Norges gemensamma utrikesbudget för samma år, hemställde hans excellens:

att Kungl. Maj:t måtte af Riksdagen för år 1906 äska de anslag under tredje hufvudtiteln, som finnas intagna i kolumnen *b* af ofvannämnda tablå (bil. A);

att de ordinarie anslagen måtte föreslås att utgå mot nu gällande redovisningsskyldighet samt med samma rätt till deras användande och under enahanda villkor som hittills;

att Kungl. Maj:t måtte föreslå Riksdagen att medgifva, att af hyresinkomsterna från kronans fastighet i Konstantinopel må år 1906 för *svenska kyrkan i Paris* användas 1,169 kronor, att utgå såsom lönetillökning för pastorn;

samt att afskrifter af protokollen vid föredragning i sammansatt statsråd den 6 december 1904 samt denna dag måtte såsom bilagor B och C åtfölja protokollet öfver denna föredragning.

Jämlikt statsrådets tillstyrkande

behagade Hans Maj:t Konungen, med gillande af det föredragna förslaget till riksstatens tredje hufvudtitel för år 1906 samt af hvad herr ministern för utrikes ärendena i öfrigt hemställt och föreslagit, befalla, att afskrift af detta protokoll skulle till finansdepartementet öfver-

lämnas för att tjäna till ledning vid författandet af Kungl.
Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående stats-
verkets tillstånd och behof.

In fidem

G. Stråle.

Ordinarie anslag.		Riksstaten 1905.	Förslag till riksstat 1906.	Norges andel i utrikes- budgeten 1906.	Sveriges och Norges ge- mensamma utrikesbud- get 1906.
<i>Kabinettskassans utgifter.</i>		a kronor.	b kronor.	c kronor.	d (b + c) kronor.
1	Departementschefen, ministern för utrikes ären- dena.....	24,000	24,000	—	24,000
2	Utrikesdepartementet	32,365	32,365	13,485	45,850
3	Ministerstaten	359,295	360,705	150,295	511,000
4	Militärattachéer	8,470	8,470	3,530	12,000
5	Skrifmaterialier, expenser och extra utgifter	73,670	77,560	33,940	111,500
Säger		497,800	503,100	201,250	704,350
<i>Konsulskassans utgifter.</i>					
6	Utrikesdepartementet	10,300	10,300	10,300	20,600
7	Konsulsstaten	357,400	358,150	358,150	716,300
8	Skrifmaterialier, expenser och extra utgifter	25,800	25,800	25,800	51,600
		393,500	394,250	394,250	788,500
Afgår hvad som här af beräknas kunna bestridas af inflytande expeditionsaftgifter		12,500	12,500	12,500	25,000
Säger		381,000	381,750	381,750	763,500
Summa		878,800	884,850		
<i>Utgifter, som bestridas af svenska statsverket allena.</i>					
9	Svenska kyrkan i Paris	2,950	2,950		
Säger		2,950	2,950		
Summa		881,750	887,800		
Extra anslag.					
10	Fortsatt utgifvande af »Sveriges Traktater»	4,500	4,500		
11	Sveriges andel i kostnaderna för den inter- nationella skiljedomshyrån i Haag	2,500	2,500		
12	Dyrtidstillägg åt tjänstemän och betjante i ut- rikesdepartementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli, förslagsanslag	4,200	4,200		
13	Bidrag till den internationella fredsbyrån i Bern » » kostnaderna för Sveriges deltagande i den interparlamentariska unionens konferens i S:t Louis m. m.	750 1,500	750		
14	Konsulsstipendier 8,000 kronor jämte rese- kostnader 3,000 kronor eller tillsammans	—	11,000		
15	Ersättning för den på Sverige belöpande, af stats- kontoret förskottsvis bestridda hälften af kost- naderna i anledning af vissa reklamationer mot Venezuela	—	15,350		
16	Lönstillökning för pastorn vid svenska kyrkan i Paris 1,169 kronor, att utgå af hyresinkomst- erna från kronans fastighet i Konstantinopel.				
Säger		13,450	38,300		
Summa		895,200	926,100		

A n m ä r k n i n g a r.

- 3, 4 { Anslagen till ministerstaten, till militärattachéer samt till skrifmaterialier, expenser och extra
 5 { utgifter må användas utan hinder af deras fördelning å särskilda utgiftstitlar eller inskrän-
 ning till något visst år.
- 1-5 { Till *kabinettskassans* utgifter, med undantag för de hemliga, bidrager Sverige med $\frac{12}{17}$ och Norge
 med $\frac{5}{17}$. Sverige bestrider likväl allena löneanslaget till departementschefen, hvaremot Norges
 bidrag till skrifmaterialier, expenser och extra utgifter är proportionsvis högre beräknadt.
 Den obetydliga rubbning i proportionen mellan de båda rikenas bidrag, som uppkommer
 därigenom, att dessa något afrundats, utjämnas i utrikesdepartementets räkenskaper, i hvilka
 hänsyn alltid tages till den rätta proportionen.
- 6-8 { *Konsulskassans* utgifter bestridas med dels de vid de lönade konsulaten inflytande expedi-
 tionsavgifter (angående beräkningen af dessa avgifter, se sid. 17 här nedan), dels statsanslag,
 till hvilka Sverige och Norge bidraga med hälften vardera.

Btl. B.

*Protokoll öfver utrikesdepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i sammansatt statsråd å Stockholms slott den 6
december 1904.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena LAGERHEIM,
Hans excellens norske herr statsministern IBSEN,
Statsråden ODELBERG,
 HUSBERG,
 PALANDER,
 WESTRING,
 RAMSTEDT,
 BERGER,
 MEYER,
 v. FRIESEN,
 VIRGIN,
Norska statsråden KILDAL,
 SCHÖNING.

Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena föredrog förslag till de Förenade Rikenas gemensamma utrikesbudget för år 1906 och yttrade därvid följande:

»Uti den af Riksdagen och Stortinget antagna gemensamma utrikesbudgeten för 1905 äro de särskilda utgiftsposterna på *kabinettskassan* upptagna till följande belopp:

ministern för utrikes ärendena	kr. 24,000
utrikesdepartementet	» 45,850
ministerstaten	» 509,000
militärattachéer	» 12,000
skrifmaterialier, expenser och extra utgifter . . .	» 106,000
tillsammans kr. 696,850	

För år 1906 föreslår jag ingen ändring beträffande rubrikerna ministern för utrikes ärendena, utrikesdepartementet och militärattachéer. Däremot torde någon höjning böra äga rum i de återstående två rubrikerna, ministerstaten samt skrifmaterialier, expenser och extra utgifter.

Under *ministerstaten* finnes uppfördt ett anslag af 10,000 kronor till *arbetsbiträde vid beskickningarna*. Detta anslag, som första gången beviljades af 1902 års Riksdag och Storting, har hufvudsakligen användts till arfvoden åt en tjänstförrättande kanslist vid enhvar af beskickningarna i Berlin, Paris och S:t Petersburg. För innevarande år voro dessa kanslistarfvoden beräknade att utgå med tillhopa 9,300 kronor. Sedan emellertid ministern i Berlin anmält, att den nuvarande t. f. kanslisten vid beskickningen, hvilken visat sig vara synnerligen lämplig för befattningen, förklarat sig nödsakad att lämna sin anställning och såsom uteslutande grund härtill angifvit omöjligheten att kunna reda sig med det honom tillerkända arfvode af 3,600 kronor, men på förfrågan förklarat sig villig att åtnöjas med en aflöning af 4,000 kronor om året, hemställde ministern, med framhållande af svårigheten att finna en lämplig efterträdare, att åt t. f. kanslisten vid beskickningen måtte utverkas en förhöjning i arfvodet till sistnämnda belopp. Då häremot icke kunde göras någon erinran, blef en sådan förhöjning jämlikt nådigt beslut den 22 sistlidne juni beviljad för senare halfåret af innevarande år.

Under förutsättning af att denna förhöjning äfven framdeles kommer att utgå, hvilket måste anses oundvikligt, skulle redan summan af arfvodena till de t. f. kanslisterna vid ofvannämnda tre beskickningar komma att öfverskrida de för arbetsbiträde vid samtliga beskickningar beräknade 10,000 kronor, och intet skulle finnas att disponera för de öfriga. Af dessa äro särskildt de i Bryssel och Haag, Rom samt Wien, vid hvilka hvarken legationssekreterare eller fasta kanslister finnas anställda, ofta i behof af tillfälligt biträde. Härtill kommer, att det inom de närmaste åren sannolikt blir nödvändigt att öka det för närvarande till endast 2,600 kronor bestämda kanslistarfvodet i Paris. En förhöjning af anslaget är därför behöflig; och torde denna icke böra sättas lägre än till 2,000 kronor, hvarigenom summan skulle uppgå till 12,000 kronor.

På ministerstaten bör vid beskickningen i Madrid och Lissabon införas den anmärkning, att ministern för sin bostad i beskickningshuset i Madrid skall i årlig hyra till svenska statsverket erlägga ett belopp af 5,000 kronor.

De från kabinetskassan utgående pensioner hafva under innevarande år minskats med 6,000 kronor, som uppburits af affidne f. d. envoyén friherre L. Beck Friis. Som emellertid ökning af utgifterna under rubriken *expektanslöner och pensioner* lätt kan uppstå, torde icke böra ifrågasättas någon ändring af det i 1905 års budget för ifrågavarande ändamål beräknade beloppet af 35,000 kronor.

Det i 1905 års budget för *skrifmaterialier, expenser och extra utgifter* upptagna beloppet, 106,000 kronor, är fördeladt på följande under-
rubriker:

skrifmaterialier och expenser	kr. 31,000
ekiperingspenningar	» 10,000
hemliga utgifter	» 20,000
öfriga extra utgifter	» 45,000
	kr. 106,000

Det för *skrifmaterialier och expenser* afsedda beloppet har under de senare åren visat sig otillräckligt. Utgifterna hafva hvarje år öfverskridit beräkningen, år 1900 med ett belopp af 3,700 kronor. Medeltalet af öfverskridningen under perioden 1900—1903 har utgjort 1,300 kronor. Enär det ligger i sakens natur, att utgifter af detta slag småningom måste växa i bredd med en tillväxt i arbetets omfattning, lär den ifrågavarande underrubriken i 1906 års budget icke böra sättas lägre än 34,000 kronor.

Jämväl det för *ekiperingspenningar* afsedda beloppet, 10,000 kronor, har under en längre följd af år visat sig icke förslå. Medeltalet af utgifna ekiperingspenningar under nyssnämnda period, 1900—1903, har utgjort 20,000 kronor, och äfven om man tager en så lång period som 10 år, eller 1894—1903, har medeltalet utgjort närmare 14,000 kronor. Vid sådant förhållande anser jag, att äfven denna underrubrik bör i 1906 års budget höjas; och torde med ledning af nyss anförda siffror 16,000 kronor vara ett lämpligt belopp, således en ökning af 6,000 kronor.

Hufvudrubriken i fråga föreslås alltså att ökas med inalles 9,000 kronor.

Med de nu föreslagna höjningarna å ministerstaten samt skrifmaterialier, expenser och extra utgifter, tillhopa 11,000 kronor, skulle *kabinetskassans* slutsumma, hvilken i 1905 års budget utgjorde 696,850 kronor, komma att blifva 707,850 kronor.

Konsulskassans utgiftsposter äro i 1905 års budget följande:

utrikesdepartementet	kr. 20,600
konsulsstaten	» 714,800
skrifmaterialier, expenser och extra utgifter	» 51,600
	tillsammans kr. 787,000

Beträffande *konsulskassans* utgifter förekomma i budgetförslaget för 1906 följande ändringar.

Konsulsstatens rubrik *a. löner m. m.* är ökad med 1,000 kronor, utgörande två första ålderstillägg, hvartdera å 500 kronor, till hvilka vicekonsulerna W. Eckell i London och Th. Hansen i New York, jämlikt nådiga beslutet den 8 december 1882, vid ingången af år 1906 blifva berättigade.

Under rubriken *b. kostnadsersättningar vid lönade konsulat* uppstår ökning af 500 kronor därigenom, att Eders Kungl. Maj:t den 20 sistlidna maj i nåder beslutit, att å förslaget till utrikesbudget för 1906 skall upptagas en från 2,500 kronor till 3,000 kronor förhöjd kontorskostnadsersättning till generalkonsulatet i Genua.

Under konsulsstatens rubrik *c. kontorskostnadsersättningar vid olönade konsulat* ökas på grund af Eders Kungl. Maj:ts nådiga beslut den 25 nästlidne november

dels *ersättningarna af 800 kronor eller därutöfver*
med ersättningen till vicekonsulatet i Boston kr. 1,000

» förhöjningen af ersättningarna till
konsulaten

i San Francisco från kr. 4,000 till kr. 5,000 eller med	» 1,000
» Königsberg. . . » » 2,000 » » 2,500 » » »	500
» Singapore . . » » 1,000 » » 1,500 » » »	500

vicekonsulaten

i Durban . . . » » 1,200 » » 2,000 » » »	800
» Grimsby. . . » » 1,500 » » 2,000 » » »	500

kr. 4,300

dels *ersättningarna under 800 kronor*, hvilka i budgeten
upptagas i en gemensam summa,

med ersättningarna till vicekonsulaten i Zaandam . . kr. 200
och i Memel » 200

» förhöjningen af ersättningen till vicekonsulatet

i Middlesborough från 500 kronor till 700 kronor

eller med	» 200	» 600
---------------------	-------	-------

kr. 4,900

Däremot har en mindre nedsättning företagits i det under ifrågasvarande rubrik förekommande *reserverade beloppet*. Då vid konsulatavgiftens upphörande i 1904 års budget skulle upptagas ett reserveradt belopp till mötande af oförutsedda utgifter till kontorskostnadsersättningar vid olönade konsulat eller personliga godtgörelser för mistade konsulatafgifter, bestämdes detta belopp till 10,000 kronor. Här af togs inom kort i anspråk 700 kronor för konsulatet i Fremantle samt 500 kronor för en förhöjning i den personliga godtgörelsen till vicekonsuln i Valencia, tillsammans 1,200 kronor. Återstoden, 8,800 kronor, intogs i budgeten för 1905. Af detta belopp har nu genom ofvan omnämnda nådiga beslut den 25 nästlidne november disponerats 4,900 kronor, hvadan återstoden utgör allenast 3,900 kronor. Detta belopp torde vara för ringa till mötande af eventuellt uppstående behof af ytterligare ersättningar i en eller annan form. Att höja beloppet till det ursprungliga af 10,000 kronor torde dock vara obehöfligt, utan bör ett belopp af 8,000 kronor kunna anses vara tillräckligt. I budgetförslaget för 1906 har därför det under rubriken kontorskostnadsersättningar vid olönade konsulat upptagna reserverade belopp nedsatts med 800 kronor till 8,000 kronor.

Om från ofvannämnda öknings af kontorskostnadsersättningarna vid olönade konsulat	kr. 4,900
drages nedsättningen af det reserverade beloppet »	800
återstår en höjning af ifrågasvarande rubrik med	kr. 4,100

De från konsulskassan utgående, under konsulsstaten uppförda pensioner hafva under året minskats dels med den pension af 4,000 kronor, som uppburits af aflidne generalkonsuln C. Juhlin-Dannfelt, dels med en af konsuln A. Kirseboms aflidna änka innehafd pension å 700 kronor. Det torde dock icke föreligga skäl att föreslå någon nedsättning i det för *expektanslöner och pensioner* beräknade beloppet, 26,300 kronor, då nya konsulära pensioner kunna ifrågakomma att före eller under år 1906 beviljas.

Hufvudrubriken *konsulsstaten* är sålunda i budgetförslaget ökad med 5,600 kronor.

Med iakttagande af här ofvan omnämnda förändringar samt med bibehållande i öfrigt af de å 1905 års budget uppförda siffror skulle slutsumman af *konsulskassans* utgifter 1906 komma att ökas med nyssnämnda belopp 5,600 kronor eller från 787,000 kronor till 792,600 kronor.

De häremot svarande inkomsterna torde, enär anledning till ändring i beräkningen af inflytande expeditionsafgifter icke föreligger, kunna uppföras på följande sätt:

expeditionsafgifter i svenska ärenden	kr. 12,500	
anslag från svenska statsverket	» 383,800	kr. 396,300
expeditionsafgifter i norska ärenden	kr. 12,500	
anslag från norska statsverket	» 383,800	» 396,300
	summa	kr. 792,600

Under förutsättning att Eders Kungl. Maj:t vill af Riksdagen begära samma dispositionsrätt öfver anslagen till kabinettsskassan och konsulskassan som hittills, bör af Stortinget för tillfälliga och oförutsedda utgifter samt till täckande af möjligen bristande inkomster begäras särskildt anslag till vanligt belopp af 12,000 kronor för kabinettsskassan och 16,000 kronor för konsulskassan.

Då Eders Kungl. Maj:t lär komma att af Riksdagen begära dyrtidstillägg för 1905 till tjänstemän och betjante i de svenska statsdepartementen med flera ämbetsverk, får jag hemställa, att af Stortinget måtte begäras medgifvande till, att den på Norge belöpande andelen af de dyrtidstillägg, hvilka kunna ifrågakomma för utrikesdepartementet, må utgå af samma års anslag till tillfälliga och oförutsedda utgifter för kabinettsskassan.»

Sedan hans excellens därefter i underdånighet hemställt, att Kungl. Maj:t ville öfver hvad sålunda blifvit i olika punkter föreslaget infordra kungl. norska regeringens betänkande, i hvilken hemställan öfriga närvarande svenska och norska statsrådsledamöter förenade sig, behagade Hans Maj:t Konungen i nåder bifalla densamma.

In fidem

G. Stråle.

Bil. C.

*Protokoll öfver utrikesdepartementsärende, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i sammansatt statsråd å Stockholms slott den
14 januari 1905.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve GYLDENSTOLPE,
Hans excellens norske herr statsministern IBSEN,
Statsråden ODELBERG,
 HUSBERG,
 PALANDER,
 WESTRING,
 RAMSTEDT,
 BERGER,
 MEYER,
 VON FRIESEN,
 VIRGIN,
Norska statsråden KILDAL,
 SCHÖNING.

Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena föredrog kungl. norska regeringens underdåniga betänkande den 29 nästlidna december öfver det den 6 i samma månad i sammansatt statsråd framlagda förslaget till de Förenade Rikenas gemensamma utrikesbudget för år 1906, afvensom de vid detta protokoll fogade beräkningar öfver kabinettsskassans utgifter samt konsulskassans inkomster och utgifter för år 1906.

Herr ministern anförde:

»Den i budgetförslaget under *kabinettsskassans* rubrik *ministerstaten* upptagna förhöjning af anslaget till arbetsbiträde vid beskickningarna med 2,000 kronor eller till 12,000 kronor har af norska handels- och industrideparte-

mentet i det utlåtande, som ligger till grund för norska regeringens betänkande, blifvit tillstyrkt.

Beträffande kabinettsskassans rubrik *expektanslöner och pensioner* har sedan den underdåniga föredragningen den 6 nästlidna december inträffat den förändring, att f. d. ministern för utrikes ärendena herr Lagerheim jämlikt Eders Kungl. Maj:ts nådiga beslut den 7 i samma månad förklarats berättigad att såsom envoyé extraordinaire och ministre plénipotentiaire i disponibilitet uppbära en årlig expektanslön af 6,000 kronor. Som emellertid det för ifrågavarande rubrik beräknade belopp, 35,000 kronor, lämnar tillgång till bestridande af denna lön, behöfver icke höjning af rubriken äga rum.

Hvad angår de å kabinettsskassans rubrik *skrifmaterialier, expenser och extra utgifter* föreslagna förhöjningar af anslaget till *skrifmaterialier och expenser* med 3,000 kronor samt af anslaget till *ekiperingspenningar* med 6,000 kronor hafva desamma icke blifvit fullt tillstyrkta af handels- och industrie departementet. Rörande den förra förhöjningen anför departementet, att en ökning af utgifterna för skrifmaterialier och expenser visserligen är en naturlig och oundgänglig följd af arbetets tillväxt, men att, om hänsyn toges till den överskridning af anslaget, som ägt rum under 4-årsperioden 1900—1903 eller 1,300 kronor, departementet är böjdt att tro, att man skulle kunna inskränka sig till en förhöjning af 1,500 kronor, således från 31,000 kronor till 32,500 kronor. Och beträffande den föreslagna förhöjningen af det för ekiperingspenningar beräknade beloppet uttalar departementet, att, då de betydliga utbetalningar, som under de senare åren ägt rum under denna post, finge antagas till en väsentlig del härröra från ovanligt talrika utnämningar och förflyttningar inom den diplomatiska staten, departementet förmenade, att man skulle kunna stanna vid en förhöjning med 4,000 kronor eller från 10,000 kronor till 14,000 kronor, eller det belopp, som i medeltal under de sista 10 åren för ändamålet utgått.

Ehuru jag anser önskvärdt, att i det definitiva budgetförslaget blefve för ifrågavarande utgifter upptagna de vid föredragningen den 6 nästlidna december beräknade förhöjda beloppen, så vill jag dock icke mot norska regeringens uttalande påyrka detta, utan får jag i anslutning till norska regeringens förslag hemställa, att de förevarande anslagsrubrikerna upptagas, skrifmaterialier och expenser till 32,500 kronor och ekiperingspenningar till 14,000 kronor.

I anledning af uppförandet i budgetförslaget af anslaget till *hemliga utgifter*, hvilket jämväl för 1906 skulle utgå af enbart svenska medel, förnyar handels- och industrie departementet sin i underdånigt betänkande den 4 januari 1904 öfver budgetförslaget för 1905 uttalade förhoppning, att det i en nära framtid måtte lyckas att träffa en för Norge tillfredsställande lösning af frågan om ifrågavarande utgifter, hvarigenom en redan gammal och under

årens lopp af olika regeringar och Storting starkt framhållen önskan kunde blifva tillgodosedd.

Från Norge har alltsedan år 1893 icke lämnats bidrag till anslaget för hemliga utgifter. För sådant bidrag har uppställts det villkor, att norsk ansvarig minister får tillfälle att erhålla kännedom om räkenskaperna angående dessa utgifter. Lika litet som mina företrädare i ämbetet anser jag mig kunna tillråda Eders Kungl. Maj:t att tillmötesgå detta från norsk sida framställda kraf. Jag erinrar härvid om hvad upprepade gånger blifvit framhållet eller att den detaljerade räkenskapen öfver de hemliga utgifterna icke meddelas den svenske statsministern eller någon annan ledamot af det svenska statsrådet, och att kontrollen öfver användandet af de för ändamålet anslagna medel uteslutande utfövas af Konungen.

Med iakttagande af ofvannämnda ökningar, tillhopa 7,500 kronor, skulle hela anslagsbehovet till kabinettsskassan utgöra 704,350 kronor. Afdrages det till hemliga utgifter beräknade anslaget, 20,000 kronor, som bestrides af Sverige ensamt, återstår 684,350 kronor, hvilket belopp enligt den vedertagna proportionen 12:5 fördelats sålunda, att med afrundning af slutsummorna Sveriges andel beräknas till 483,100 kronor och Norges till 201,250 kronor.

I afseende å *dyrtidstillägg* för utrikesdepartementets ämbets- och tjänstemän under innevarande år har norska regeringen tillstyrkt, att Stortingets samtycke må begäras till beviljande af sådana under samma förutsättning som förr, eller att ett efter den vedertagna proportionen mot Norges bidrag svarande belopp beviljas från svensk sida.

I det den 6 nästlidna december föredragna budgetförslaget voro å *konsulskassan* upptagna ökningar å tillhopa 5,600 kronor, samtliga å rubriken konsulsstaten. Af dess särskilda underrubriker voro *löner m. m. förhöjda* med 1,000 kronor, utgörande två vicekonsuler tillkommande ålderstillägg, hvarterda å 500 kronor, *kontorskostnadsersättningar vid lönade konsulat* med 500 kronor, som af Eders Kungl. Maj:t tillagts generalkonsulatet i Genua, och *kontorskostnadsersättningar vid olönade konsulat* med 4,100 kronor, hvilken siffra framkommit på det sätt, att från totalsumman af de genom Eders Kungl. Maj:ts nådiga beslut den 25 november 1904 ökade kontorskostnadsersättningarna af nämnda slag, 4,900 kronor, drogs det belopp af 800 kronor, hvarmed det i 1905 års budget med 8,800 kronor uppförda reserverade beloppet nedsattes. Af detta sistberörda belopp hade genom nyssnämnda nådiga beslut disponerats 4,900 kronor. Enär återstoden, 3,900 kronor, ansågs för ringa till mötande af eventuellt uppstående behof af ytterligare ersättningar i en eller annan form, men det å andra sidan icke ansågs erforderligt att höja detsamma till det ursprungliga beloppet, 10,000 kronor, upptogs det i 1906 års budgetförslag med 8,000 kronor.

Norska handels- och industridepartementet har i sitt betänkande förklarat sig anse obehöfligt att nu upptaga det *reserverade beloppet* högre än till ofvannämnda summa, 3,900 kronor. Då nämligen nu ett år förflutit, sedan konsulatafgiften upphäfdes, syntes det departementet, att man kunde vara berättigad att gå ut från, att de flesta konsulat, som funne sig hafva anledning till att framställa begäran om bidrag till kontorsutgifterna — eller om förhöjning i redan medgifvet sådant bidrag — till följd af inkomstförlust genom konsulatafgiftens upphörande, nu redan hade inkommit med framställning därom. Dessutom kunde det, enligt departementets förmenande, antagas, att det skulle kunna finnas grund till att vid inträffande ledighet af särskilda poster nedsätta de för desamma bestämda bidrag.

Den sålunda af norska regeringen tillstyrkta nedsättning af det reserverade beloppet vill jag icke motsätta mig, utan hemställer i underdånighet, att detsamma måtte i budgeten upptagas till 3,900 kronor. Den vid föredragningen den 6 december föreslagna höjningen af underrubriken kontorskostnadsersättningar vid olönade konsulat bortfaller härmed, och hela ökningen af konsulskassan blir 1,500 kronor. Totalbeloppet af utgifterna skulle sålunda ökas från den i 1905 års budget förekommande siffran 787,000 kronor till 788,500 kronor.

Till bestridande af dessa utgifter bör hvartdera riket bidraga med hälften eller 394,250 kronor.

Mot den af mig gjorda beräkningen af inflytande expeditionsavgifter till 25,000 kronor, däraf hälften eller 12,500 kronor antogs belöpa på hvartdera riket, har norska regeringen icke funnit något att anmärka. De belopp af direkta anslag från de båda statsverken, som erfordras till bestridande af konsulskassans utgifter, utgöra således tillhopa 763,500 kronor eller 381,750 kronor från hvartdera.

På grund af det anförda får jag i underdånighet hemställa, det Eders Kungl. Maj:t behagade, med godkännande af de föredragna beräkningarna af kabinettsskassans utgifter samt af konsulskassans inkomster och utgifter för år 1906 äfvensom af förslaget om dyrtidstillägg för utrikesdepartementets ämbets- och tjänstemän för innevarande år, besluta,

att af Riksdagen och Stortinget skola äskas de för utgifternas bestridande nödiga anslag att utgå till kabinettsskassan, såvidt angår de för Sverige och Norge gemensamma anslagen, efter den hittills tillämpade proportionen af tolf sjuttondelar från Sverige och fem sjuttondelar från Norge samt till konsulskassan med hälften från hvartdera riket;

att, hvad Sverige beträffar, vid aflåtandet af den nådiga propositionen till Riksdagen skall iakttagas, att anslagen för 1906 till såväl kabinetskassan som konsulskassan föreslås att utgå mot nu gällande redovisningsskyldighet samt med samma rätt till anslagens användande och under enahanda villkor som hittills;

samt att, hvad Norge vidkommer, Kungl. norska regeringen i nåder ålägges foga anstalt om, att jämte de på Norge för budgetterminen 1 april 1905—31 mars 1906 fallande utgiftsbeloppen af Stortinget begäres beviljande af ett anslag för tillfälliga eller oförutsedda utgifter af 28,000 kronor, hvaraf 12,000 kronor till kabinetskassan och 16,000 kronor till konsulskassan, sistnämnda belopp jämväl för betäckande af möjligen bristande inkomster.»

Uti denna hemställan instämde öfriga närvarande svenska och norska statsrådsledamöter,

hvarefter Hans Maj:t Konungen behagade i nåder gilla och bifalla densamma.

In fidem

G. Stråle.

Förslag

till

Sveriges och Norges gemensamma utrikesbudget för år 1906.

<i>I. Kabinettskassan:</i>	Sverige. Kronor.	Norge. Kronor.	Tillsammans Kronor.
1. Ministern för utrikes ärendena	24,000	—	24,000
2. Utrikesdepartementet	32,365	13,485	45,850
3. Ministerstaten	360,705	150,295	511,000
4. Militärattachéer	8,470	3,530	12,000
5. Skrifmaterialier, expenser och extra utgifter	77,560	33,940	111,500
Summa kronor	503,100	201,250	704,350
<i>II. Konsulskassan:</i>			
6. Utrikesdepartementet	10,300	10,300	20,600
7. Konsulsstaten	358,150	358,150	716,300
8. Skrifmaterialier, expenser och extra utgifter	25,800	25,800	51,600
	394,250	394,250	788,500
Afgår hvad som här af beräknas kunna bestridas af inflytande expeditonsafgifter	12,500	12,500	25,000
Summa kronor	381,750	381,750	763,500

Beräkning öfver kabinettskassans utgifter för år 1906.

	Kronor.
1. Ministern för utrikes ärendena	24,000
2. Utrikesdepartementet	45,850
3. Ministerstaten:	
a. Traktamenten m. m.	
Berlin: Minister	48,000
Legationssekreterare	6,000
	54,000
Bryssel och Haag: Minister	20,000
Transport	74,000
	69,850

Tredje hufvudtiteln.

Åtnjuter fri bostad samt upp- bär från konsulskassan 10,000 kronor.	}	Konstantinopel: Minister	Transport	74,000	69,850
				10,000	
		Köpenhamn: Minister		36,000	
			Legationssekreterare	5,000	
		London: Minister		60,000	
			Legationssekreterare	8,000	
Skall i årlig hyra för bostad i beskickningshuset i Madrid till svenska statsverket er- lägga 5,000 kronor.	}	Madrid och Lissabon: Minister		32,000	
			Kanslist, arfvode	4,000	
Skall i årlig hyra för bostad i beskickningshuset till sven- ska statsverket erlägga 10,000 kronor.	}	Paris: Minister		60,000	
			Legationssekreterare	8,000	
		S:t Petersburg: Minister		60,000	
			Legationssekreterare	8,000	
		Rom: Minister		29,000	
			Tokio: Minister *)	—	
		Anslag till kanslikostnader		4,000	4,000
Uppbär såsom generalkonsul 16,000 kronor.	}	Washington: Minister		24,000	
			Legationssekreterare, lön	6,000	
		D:o tjänstgöringspenningar		4,000	34,000
		Wien: Minister		32,000	
			Arbetsbiträde vid beskickningarne	12,000	
		b. Expektanslöner och pensioner		35,000	511,000
		4. Militärattachéer:			
			1 Militärattaché	6,000	
		1 d:o		6,000	12,000
		5. Skrifmaterialier, expenser och extra utgifter:			
			a. Skrifmaterialier och expenser	32,500	
		b. Ekiperingspenningar		14,000	
			c. Hemliga utgifter	20,000	
		d. Öfriga extra utgifter		45,000	111,500
		Summa kronor		704,350	

*) Beskickningen förestås af Kungl. nederländske envoyén.

Beräkning öfver konsulskassans inkomster och utgifter för år 1906.

Inkomster:

		Kronor.
Expeditionsafgifter i svenska ärenden	12,500	
Anslag från svenska statsverket	<u>381,750</u>	394,250
Expeditionsafgifter i norska ärenden	12,500	
Anslag från norska statsverket	<u>381,750</u>	394,250
	Summa kronor	788,500

Utgifter:

6. Utrikesdepartementet	20,600
7. Konsulsstaten:	

a. Löner m. m.

Antwerpen,	Generalkonsuln, lön . .	13,000	
	personligt lönetillägg .	1,500	14,500
Archangel,	Generalkonsuln, lön . .	11,000	
	resekostnadsersättning .	<u>4,000</u>	15,000
Barcelona,	Generalkonsuln, lön	12,000	
Bilbao,	Konsuln, »	10,000	
Genua,	Generalkonsuln, »	12,000	
Hamburg,	» »	15,000	
Havre,	» »	14,500	
	Vicekonsuln »	5,000	
	ålderstillägg	500	20,000
Helsingfors,	Generalkonsuln, lön	15,000	
Kobe,	» »	18,000	
Jämför ministerstaten. Konstantinopel,	Ministern, »	10,000	
	Drogman, »	<u>7,000</u>	17,000
Köpenhamn,	Generalkonsuln »	12,000	
	Vicekonsuln, »	<u>4,500</u>	16,500
Leith,	Konsuln »	16,000	
	Transport	181,000	20,600

Tredje hufvudtiteln.

		Transport	181,000	20,600
London,	Generalkonsuln, lön . .	24,000		
	Vicekonsuln, » . .	10,000		
	ålderstillägg	500		
	Kanslisten, lön . .	6,000		
	En kontorist » . .	5,000		
	» » » . .	4,500		
	» » » . .	4,000	54,000	
Cardiff,	Vicekonsuln, »	9,000		
Liverpool,	Vicekonsuln, » . .	9,000		
	2:ne ålderstillägg	1,000	10,000	
Newcastle,	Vicekonsuln, lön	9,000		
	2:ne ålderstillägg	1,000	10,000	
	En kontorist, arfvode	4,500		
Lybeck	Generalkonsuln, lön	12,000		
Newyork,	Konsuln » . .	30,000		
	Vicekonsuln » . .	9,000		
	ålderstillägg	500	39,500	
Quebec,	T. f. Generalkonsuln, arfvode .	12,000		
Riga,	Konsuln, lön	10,000		
Rio de Janeiro,	Generalkonsuln, »	17,000		
Shanghai,	» » . .	24,000		
	Vicekonsuln, » . .	9,000	33,000	
Jämför ministerstaten.	Washington,	Generalkonsuln, »	16,000	408,000

b. Kontorskostnadsersättning vid lönade konsulat:

Antwerpen	4,500
Archangel	2,500
Barcelona	2,500
Bilbao	2,500
Cardiff*	5,000
Genua	3,000
Hamburg	7,000
Havre	4,500
Helsingfors	4,000
Kobe	3,000
Köpenhamn	6,000
Leith	6,000
Liverpool*	5,000

Transport 55,500 408,000 20,600

* Redovisas ej af innehafvaren.

	Transport	55,500	408,000	20,600
London	11,000			
» till underhåll af konsulathuset . .	4,000	15,000		
Lybeck		3,500		
Newcastle *		4,000		
Newyork		8,000		
Riga		4,000		
Rio de Janeiro *		4,000		
Shanghai	6,000	100,000		

c. Kontorskostnadsersättningar vid olönade konsulat: **

Aalborg	800
Aarhus	800
Alexandria	3,500
Alger	2,000
Amsterdam	8,000
Bahia	800
Baltimore	1,000
Blyth	1,500
Bordeaux	800
Boston	1,000
Bremen	1,500
Buenos Aires	6,000
Cadiz	1,500
Danzig	1,500
Durban	2,000
Fremantle	1,000
Gibraltar	2,000
Glasgow	1,000
Grangemouth	1,000
Grimsby	2,000
The Hartlepoons	1,000
Havana	4,000
Helsingör	800
Hongkong	2,000
Hull	2,500
Kapstaden	6,000
Kiel	800
Kronstadt	1,000
Königsberg	2,500
Libau	1,500

Transport	61,800	508,000	20,600
-----------	--------	---------	--------

* Redovisas ej af innehafvaren.

** Redovisas ej af innehafvaren med undantag af kontorskostnadsersättningen vid generalkonsulatet i Quebec.

Tredje hufvudtiteln.

	Transport	61,800	508,000	20,600
Lissabon		5,000		
Lourenço Marques		1,000		
Marseille		2,500		
Melbourne		6,000		
Messina		3,000		
Mexico		3,000		
Mobile		1,500		
Montevideo		2,000		
Montreal		800		
Nagasaki		1,000		
Neapel		800		
New Orleans		1,000		
Pensacola		1,500		
Pernambuco		800		
Philadelphia		1,000		
Port Elizabeth		800		
Progreso		1,000		
Quebec		6,000		
Rangoon		1,000		
Rotterdam		5,000		
Rouen		1,500		
San Francisco		5,000		
Savannah		1,500		
Singapore		1,500		
Stettin		4,000		
S:t Petersburg		6,500		
Sydney (New South Wales)		800		
Tampico		1,000		
Tanger		1,500		
Tunis		1,000		
Valencia		1,000		
Yokohama		1,000	132,800	
vid andra konsulat tillsammans		26,300		
reserveradt belopp		3,900	163,000	
d. Personliga godtgörelser för mistade konsulatafgifter		19,000		
e. Expektanslöner och pensioner		26,300	716,300	
8. Skrifmaterialier, expenser och extra utgifter:				
a. skrifmaterialier och expenser		13,000		
b. ämbetsutgifter vid konsulaten		21,000		
c. öfriga extra utgifter		17,600	51,600	
			Summa kronor	788,500

**Uppgift öfver de från kabinettsskassan och konsulsskassan för närvarande utgående
expektanslöner och pensioner.**

Från kabinettsskassan.

Jäml. nådigt beslut af den	Expektanslön:	Kronor.
7 dec. 1904	Envoyén herr A. Lagerheim	6,000

Pensioner:

10 juli 1884	F. d. envoyén herr O. M. Björnstjerna	6,000
7 febr. 1899	» » F. Due	6,000
3 okt. 1902	» » herr grefve C. Lewenhaupt	6,000
23 jan. 1903	» » grefve O. Stenbock	6,000
6 sept. 1895	» ministern C. Burenstam	5,000
Summa kronor		35,000

Från konsulsskassan.

	Expektanslön:	Kronor.
19 dec. 1902	Generalkonsuln C. Bock	4,000

Pensioner:

1 mars 1901	F. d. generalkonsuln grefve A. Cronhielm	3,200
26 » 1902	» » H. Asche	4,000
4 juli »	» konsuln C. A. Titz	4,000
7 dec. 1903	» generalkonsuln grefve M. Björnstjerna	4,000
24 april 1885	Generalkonsuln G. Hegardts änka	800
16 okt. 1898	» C. Falsens änka	800
29 maj 1874	Vicekonsuln Hambros änka	400
9 juli 1896	» J. J. G. Nicolaysens änka	400
Summa kronor		21,600

Fjärde hufvudtiteln.

*Utdrag af protokollet öfver landtförsvarsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 14 januari 1905.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve GYLDENSTOLPE,
Statsråden: ODELBERG,
 HUSBERG,
 PALANDER,
 WESTRING,
 RAMSTEDT,
 BERGER,
 MEYER,
 VON FRIESEN,
 VIRGIN.

Departementschefen, statsrådet Virgin anhöll att få underställa Kungl. Maj:ts pröfning frågan om reglerandet af utgifterna under rikstatsens fjärde hufvudtitel för år 1906 och att i sammanhang därmed få föredraga följande till Kungl. Maj:t inkomna skrivelser och framställningar, nämligen:

chefens för generalstaben ämbetsskrivelse den 15 november 1904 med förslag till åtgärder för uppehållandet tillsvidare af de med kommandantskapet i Boden förenade göromål samt arméförvaltningens å civila departementet den 25 i samma månad däröfver afgifna utlåtande;

chefens för generalstaben skrifvelse den 21 november 1904 med förslag rörande öfvergången från de för år 1905 fastställda staterna för arméns truppförband m. fl. till de motsvarande stater, som enligt 1901 års härordning skola gälla efter öfvergångstidens slut;

chefernas för Andra och Fjärde arméfördelningarna hvar för sig gjorda framställningar rörande skötare af officerares egna tjänstehästar äfvensom öfrige arméfördelningschefers samt arméförvaltningens å intendents- och civila departementen däröfver afgifna utlåtanden;

generalintendentens skrifvelse den 15 november 1904 angående anslaget till intendenturkåren för år 1906;

medicinalstyrelsens utlåtande den 23 september 1904 med anledning af samma års Riksdags i skrifvelse n:o 108 anmälda beslut i fråga om större kompetensfordringar för dem, som kommenderades till vikarier för militärläkare, äfvensom arméförvaltningens å civila departementet den 11 oktober sistnämnda år i ärendet afgifna yttrande;

medicinalstyrelsens skrivelser den 19 september och den 12 oktober 1904 angående förhöjning af fältveterinärstipendierna m. m. samt arméförvaltningens å civila departementet den 8 november samma år däröfver afgifna utlåtande;

den af Kungl. Maj:t i nåder förordnade kommitténs för utarbetande af förslag till ändrade föreskrifter rörande arméns öfvertaliga personal betänkande äfvensom vederbörande myndigheters däröfver afgifna utlåtanden;

arméförvaltningens å civila departementet skrifvelse den 8 november 1904 angående beräkning af anslaget till ersättning åt vissa löntagare i följd af arméns omorganisation;

direktionens öfver garnisonssjukhuset å Karlsborg skrifvelse den 4 december 1903 angående anställande af en sjuksköterska vid sjukhuset äfvensom arméförvaltningens å intendents- och civila departementen den 26 juli 1904 däröfver afgifna utlåtande;

arméförvaltningens å artilleridepartementet skrifvelse den 3 oktober 1904 angående dess behof af ordinarie anslagsmedel för år 1906;

arméförvaltningens å fortifikationsdepartementet skrifvelse den 31 oktober 1904 angående dess behof af ordinarie anslagsmedel för år 1906;

arméförvaltningens å intendentsdepartementet skrifvelse den 25 oktober 1904 angående dess medelsbehof för år 1906;

statskontorets skrifvelse den 12 december 1904, i hvad den anginge det under fjärde hufvudtiteln uppförda anslaget till ersättning för rustning och rotering;

generalfälttygmästarens och inspektörens för artilleriet skrifvelse den 14 oktober 1904 i fråga om tillverkningen af nya eldhandvapen;

generalfälttygmästarens skrifvelse samma dag angående arméförvaltningens å artilleridepartementet behof af extra ordinarie anslagsmedel för år 1906 äfvensom arméförvaltningens vid öfverlämnande af berörda skrifvelse däröfver afgifna yttrande;

chefens för fortifikationen samt generalfälttygmästarens gemensamma skrifvelse den 20 december 1904 angående extra ordinarie anslag under år 1906 för rikets landtbeväringar äfvensom arméförvaltningens å artilleri- och fortifikationsdepartementen vid öfverlämnande af denna skrifvelse däröfver afgifna yttrande;

chefens för fortifikationen skrifvelse den 21 november 1904 angående extra ordinarie anslag under år 1906 till nya byggnader för armén samt arméförvaltningens å fortifikationsdepartementet vid öfverlämnande af denna skrifvelse däröfver afgifna yttrande;

chefens för fortifikationen skrifvelse den 12 november 1904 angående fullbordandet af Gottlands artillerikårs kasernetablissemang samt arméförvaltningens å fortifikationsdepartementet vid öfverlämnande af denna skrifvelse däröfver afgifna yttrande;

arméförvaltningens å intendentsdepartementet skrivelser den 10 november 1903 och den 12 november 1904 i fråga om extra ordinarie anslag för anskaffande af sanitetsmateriel för armén;

arméförvaltningens skrifvelse den 16 november 1904 angående ökning af ämbetsverkets personal;

skytteförbundens öfverstyrelses skrifvelse den 12 november 1904 angående extra ordinarie anslag till det frivilliga skytteväsendets befrämjande för år 1906 äfvensom arméförvaltningens å civila departementet den 29 i samma månad däröfver afgifna utlåtande;

skytteförbundens öfverstyrelses skrifvelse den 19 december 1904 angående anslag till en svensk-norsk skyttetäfling samt arméförvaltningens å civila departementet den 27 i samma månad däröfver afgifna utlåtande;

arméförvaltningens å civila departementet skrifvelse den 8 november 1904 angående täckande af vissa förskott;

statskontorets skrifvelse den 1 december 1904 angående ersättande af ett förskjutet belopp;

vederbörande arméfördelningschefers uppgifter å antalet indelt manskap, som under år 1906 måste tagas i anspråk för tjänstgöring såsom underbefäl, instruktörer eller beställningsmän vid skolor och andra öfningar än vanliga repetitionsöfningar.

Departementschefen yttrade härefter beträffande fjärde hufvudtiteln

Ordinarie anslag.

Generalitetsstaten.

[1.]
Generalitets-
staten.

Vid 1901 års Riksdag antogs ny stat för generalitetsstaten, hvilken af Eders Kungl. Maj:t fastställdes den 14 juni samma år. Däri upptogs för sex adjutanter af kaptens grad hos fördelningsgeneraler dagaflöning efter 3 kronor i förslagsvis 227 dagar och för sex adjutanter af subalternofficers grad dagaflöning efter 2 kronor i likaledes 227 dagar. Genom nådigt bref den 8 november 1901, angående tillämpningen af denna stat, föreskref Eders Kungl. Maj:t, bland annat, att såsom adjutant hos arméfördelningschef beordrad officer från truppförband, å hvars aflöningsstat dagaflöning för alla därtill berättigade funnes uppförd för hela året, skulle åtnjuta dagaflöning från nämnda aflöningsstat och följaktligen den å anslaget till generalitetsstaten uppförda dagaflöning besparas, samt att från annat truppförband såsom adjutant beordrad officer skulle erhålla dagaflöning från anslaget till generalitetsstaten för det i dess stat uppförda dagantal samt för återstående del af året från aflöningsstaten för vederbörligt truppförband.

Uti omförmälda stat för generalitetsstaten har sedermera ingen annan ändring gjorts, än att dels på grund af 1902 års Riksdags beslut om lönereglering för en del af arméns personal högre dagaflöning i staten uppförts, dels, enär hel dagaflöning i vederbörande truppförbands stater upptagits för 146 dagar, det dagantal, för hvilket dagaflöning åt adjutanter hos arméfördelningschefer uppförts, begränsats till 219; och är i öfverensstämmelse härmed i den nu gällande staten, som af Eders Kungl. Maj:t fastställdes den 26 juni 1903, dagaflöning åt ifrågavarande adjutanter beräknad till följande belopp:

1 adjutant hos fördelningsgeneral, kapten, dagaflöning à 4 kronor i förslagsvis 219 dagar	876: —	
5 d:o	4,380: —	5,256: —
1 adjutant hos fördelningsgeneral, subalternofficer, dagaflöning à 3 kronor i förslagsvis 219 dagar	657: —	
5 d:o	3,285: —	3,942: —
Summa kronor		9,198: —

Då emellertid enligt de aflöningsstater, i hvilka hel dagaflöning icke är för årets alla dagar uppförd åt officerarna, half dagaflöning för återstående tiden numera får utgå, lärer beloppet af den i staten för generalitetsstaten upptagna dagaflöning till adjutanter kunna minskas till hälften, om de rörande statens tillämpning meddelade föreskrifter på det sätt ändras, att till adjutant hos arméfördelningschef beordrad officer från truppförband, å hvars stat hel dagaflöning icke finnes upptagen för årets alla dagar, skall från truppförbandets stat uppbära hel dagaflöning under det antal dagar, för hvilka sådan dagaflöning finnes däri uppförd, och under återstoden af året half dagaflöning, samt från staten för generalitetsstaten fyllnad i den halfva dagaflöningen till hel dagaflöning. [1.]

I enlighet härmed har jag låtit uppgöra förslag till ny stat för ifrågavarande anslag (bil. 1), hvori jämväl den förändring iakttagits, att benämningen »fördelningsgeneral» utbyts mot »arméfördelningschef» såsom mera öfverensstämmande med nu gällande föreskrifter i detta hänseende.

På grund af hvad jag sålunda anfört, får jag i underdånighet hemställa, det Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen

att, med godkännande af omförmälda förslag till	
ny stat för generalitetsstaten, minska detta anslag,	
nu.....	kronor 155,233: —
med.....	» 4,599: —
till	kronor 150,634: —

Generalstaben.

Då någon ändring i det för innevarande år å detta anslag anvisade belopp icke af mig ifrågasättes, men den senast fastställda Generalstaben. [2.] staten för generalstaben gäller endast år 1905, erfordras en förklaring, att denna stat fortfarande skall tillämpas; och får jag i anledning häraf hemställa, det Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen,

att nu gällande stat för generalstaben tillsvidare måtte få lända till efterrättelse, samt att ifrågavarande anslag med oförändradt belopp i 1906 års riksstat upptages.

Kommandantsstaten.

[3.]
Kommen-
dantsstaten.

Enligt den nya härordningen skola följande trupper förläggas till Bodens fästning, nämligen:

Norrbottens regemente,
af Norrlands artilleriregemente en fältkanondivision och den för samma regemente afsedda nya fälthaubitsdivisionen,
af Boden—Karlsborgs artilleriregemente sex kompanier samt
Bodens ingenjörkår.

I det af chefen för generalstaben utarbetade förslaget till ny härordning af den 13 november 1900 framhålles, att, i den mån trupper af olika slag komme att förläggas till nämnda fästning, ett kommandantskap i Boden borde upprättas, och blef Eders Kungl. Maj:ts framställning härom af 1901 års Riksdag bifallen.

Då utrymme för åtminstone Norrbottens regementes vinterskolor och för fästningsartilleriet beräknas vara att tillgå vid Boden under år 1906, och fördenskull kommandantskapet därstädes borde vid den tiden träda i verksamhet, har jag, som likväl ansett att med dess fullständiga organiserande kunde, för begränsande af kostnaderna, tillsvidare anstå, i skrifvelse den 2 november nästlidet år anmodat chefen för generalstaben att afgifva förslag till de åtgärder i fråga om uppehållandet af de med kommandantskapet förenade göromålen, som kunde anses erforderliga tillsvidare och intilldess fullständigt kommandantskap blefve upprättadt.

Uti sitt i anledning häraf den 15 sistnämnda månad afgifna yttrande i ämnet erinrar chefen för generalstaben, hurusom han i öförmälda förslag till ny härordning anført, att aflöning för kommandanterna i fästningarna äfvensom för deras adjutanter borde uppföras på stat med belopp, motsvarande deras grad, och icke såsom förhållandet vore å Karlsborg utgå med endast arfvode, samt att det icke borde lämnas oanmärkt, att den anordning, hvarigenom åt pensionerade officerare uppdroges kommandantsbefattningar mot arfvoden, icke kunde betraktas annorlunda än såsom en öfvergångsform till kommandanter på fast stat och med den grad, de borde innehafva i krigstid.

I anslutning härtill anser han kommandantskapet i Boden böra vid det slutliga ordnandet omfatta:

1 kommandant af generalmajors eller öfverstes grad, med öfverstes aflöningsförmåner,

- 1 stabschef, generalstabsofficer,
- 1 adjutant af infanteriet,
- 1 adjutant af artilleriet,
- 1 artilleribefälhafvare,
- 1 fortifikationsbefälhafvare,
- 1 fästningsintendent,
- 1 fästningsläkare,
- 1 fästningsveterinär,
- 1 fästningspastor och
- 1 fästningsauditör.

[3.]

För fortifikationsbefälhafvaren och fästningsintendenten funnes aflöning redan anvisad i vederbörande stater, och stabschefen borde aflönas å generalstabens stat. Till artilleribefälhafvare, fästningsläkare, fästningsveterinär, fästningspastor och fästningsauditör borde förordnas personal tillhörande de till fästningen förlagda trupperna.

Utgående från den förutsättningen, att kommendantskapet i Boden slutligen kommer att ordnas i hufvudsaklig öfverensstämmelse med hvad han sålunda ifrågasatt, föreslår chefen för generalstaben, beträffande det provisoriska anordnandet däraf, att en kommendant skall förordnas mot ett årsarfvode af 1,500 kronor, att en generalstabsofficer af kaptens grad skall kommenderas till stabschef och fördenskull aflöning för en sådan beställning uppföras å generalstabens stat, att till adjutanter beordras två officerare, en ur infanteriet och en ur artilleriet, med bibehållande af sin aflöning vid vederbörande truppförband, men mot åtnjutande, i likhet med öfriga kommendantsadjutanter, af lönetillägg och furageersättning för hvardera en tjänstehäst, samt att såsom fästningsläkare med arfvode af 600 kronor förordnas en regementsläkare vid något af de truppförband, som skola förläggas till fästningen.

Arméförvaltningen å civila departementet har uti afgifvet utlåtande anført, att arméförvaltningen för sin del ej haft något att erinra mot omförmälda förslag.

Icke blott af det redan angifna skälet, att trupper af olika slag, i samma mån som lokaler för dem blifva färdiga, komma att förläggas till Bodens fästning, utan äfven af andra anledningar är det nödvändigt, att ett kommendantskap där upprättas. Fästningsarbetena hafva nämligen så långt framskridit, att frågor af flere slag rörande de för fäst-

[3.] ningen afsedda truppernas förläggning, utrustning och öfningar samt beträffande de förråd, som för dem böra finnas m. m., måste utredas och afgöras. För dessa ärendens enhetliga behandling och de erforderliga anordningarnas planmässiga genomförande är det behöfligt, att en *kommendant*, som sammanhåller det hela, finnes. Hvad chefen för generalstaben i denna del föreslagit, anser jag mig fördenskull böra tillstyrka.

Angående behovet af en *stabschef* anför chefen för generalstaben, att, då omfattande försvarsplaner för fästningen böra så fort ske kan uppgöras, samöfningar mellan de till fästningen förlagda trupperna äfvensom tillämpningsöfningar för befälet planläggas och utförandet däraf öfvervakas, för dessa och öfriga arbetens fullgörande en generalstabsofficer är väl behöflig såsom biträde åt kommendanten. Jag instämmer med chefen för generalstaben häri, men anser däremot, att den officer ur generalstaben, som för detta ändamål kommer att tagas i anspråk, åtminstone första året kan ersättas med en till staben från något af arméns truppförband inkommenderad officer, vid hvilket förhållande aflöning till ytterligare en officer af kompaniofficers grad ej skulle behöfva å generalstabens stat nu uppföras.

Mot hvad chefen för generalstaben föreslagit i fråga om kommandering af två *adjutanter* till kommendantens stab, anser jag mig böra erinra, att i den vid förslaget till nya härordningen fogade förslagsstaten för kommendantskapet i Boden upptagits allenast en adjutant, och synas mig tillräckliga skäl ej föreligga att nu frångå detta förslag. Skulle emellertid erfarenheten visa, att ytterligare biträde inom kommendantens stab erfordras, torde tillsvidare en officer från artilleriet kunna beordras till tjänstgöring därstädes, hvilken officer i sådant fall bibehåller hel dagaflöning å vederbörande truppförbands stat. Då emellertid den blifvande adjutanten torde böra kommenderas från infanteriet, men i staterna för de förband af detta truppslag, som därvid lära komma i fråga, hel dagaflöning finnes uppförd för endast 146 dagar, anser jag, under åberopande af hvad jag i fråga om anslaget till generalitetsstaten anført rörande dagaflöning åt adjutanter hos arméfördelningschefer, att half dagaflöning bör i nu ifrågavarande anslag inräknas för denna adjutant under 219 dagar; och torde beloppet böra i staten uppföras med 2 kronor om dagen, hvilket är behöfligt, om den kommenderade är kapten på stat, men med föreskrift att, om han är subalternofficer, endast 1 krona 50 öre om dagen skall till honom utgå.

Med uppförande af arvode åt en *fästningssläkare* torde kunna tillsvidare anstå. Om emellertid anställandet af en fästningssläkare visar

sig för handhafvandet af sanitetsfrågor rörande fästningens personal oundgängligen nödvändigt, torde denna angelägenhet i första hand kunna af Eders Kungl. Maj:t ordnas, utan att aflöning åt honom nu behöfver af Riksdagen begäras.

Kommendantskapet i Boden, anordnad på sätt sålunda blifvit föreslaget, skulle komma att medföra följande kostnader, nämligen:

1 kommendant, arfvode	kronor 1,500: —
1 adjutant, half dagaflöning (såsom fyllnad till hel) à 2 kr. under 219 dagar	» 438: —
lönstillägg för 1 tjänstehäst	kronor 400: —
furageersättning à 1 krona om dagen	» 365: —
Skrifmaterialier m. m.	» 177: —
tillhopa kronor 2,880: —	

För adjutanten vid kommendantskapet å Karlsborg finnes i staten icke uppfördt något belopp för beredande af fyllnad i half till hel dagaflöning åt officer, som till tjänstgöring i sådan egenskap beordras från truppförband, för hvars officerare ej finnes anvisad dagaflöning under hela året, men då det dels vore obilligt, att sådan officer skulle fullgöra nämnda tjänstgöring mot lägre aflöning än en annan, dels visat sig erforderligt att kunna till adjutant vid detta kommendantskap beordra officer från dylikt truppförband, anser jag, att jämväl för denna adjutant bör uppföras half dagaflöning under 219 dagar med 438 kronor.

Däremot torde någon motsvarande ändring af staten, i hvad den angår kommendantskapet i Stockholm, icke böra ifrågasättas, så länge tvenne adjutanter därstädes kvarstå med rätt till arfvoden.

I enlighet med hvad jag sålunda anført, har jag låtit upprätta förslag till ny stat för kommendantsstaten (bil. 2), utvisande en ökning af nuvarande anslaget med (2,880 + 438) 3,318 kronor; och får jag i underdånighet hemställa, det Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen

att, med godkännande af sistberörda förslag, öka ifrågavarande anslag,	
nu	kronor 14,860: —
med	» 3,318: —
till	kronor 18,178: —

Aflöning och rekrytering m. m.

[4.]
Aflöning och
rekrytering
m. m.

De förslag till stater för arméns truppförband, som framlagts för Riksdagarna åren 1901—1904, hafva i det stora hela varit grundade på det öfvergångsförslag, som under år 1900 utarbetats af chefen för generalstaben. Sedan den tiden hafva emellertid förhållandena väsentligt förändrat sig, i främsta rummet därutinnan att det indelta manskapet afgått vida hastigare, än man tillföre antagit, samt att denna afgång icke kunnat intill den gräns, som Riksdagen i sitt beslut af år 1901 angifvit, ersättas med volontärer. Förhoppningen att erhålla sådana ur de värnpliktiges led har, oaktadt vederbörande befäls bemödanden, endast i ytterst ringa mån uppfyllts, och ej heller från yngre och således mindre mogna årsklasser af befolkningen, bland hvilka man följaktligen nödgats söka volontärer, hafva sådana i påräknadt antal kunnat erhållas. Anledningen till detta beklagliga förhållande är utan tvifvel att företrädesvis söka däruti, att behovet af volontärer under de senast gångna åren jämförelsevis snabbt tilltagit, ty erfarenheten har tidigare visat, att, äfven där man kunnat genom antagande på frivillighetens väg hålla en under längre tid konstant styrka fulltalig, stora svårigheter mött att på samma sätt snart fylla ett större antal nytillkomna beställningar. Säkerligen kommer tillgången af volontärer vida bättre att motsvara behovet, då detta inom kort, efter ingången af öfvergångstidens andra period, upphör att stiga, helst den samtidigt ökade öfningstiden för de värnpliktige torde gifva ynglingar i eller under bevaringsåldern större anledning till inträde i armén som volontärer än den nuvarande. Emellertid måste man tills vidare räkna med de nu bestående förhållandena.

På grund af anförda och andra omständigheter är förenämnda öfvergångsförslag numera i vissa delar icke tillämpligt, och har jag fördenskull låtit chefen för generalstaben enligt angifna grunder utarbeta ett nytt förslag, afseende sättet för öfvergång från de för år 1905 fastställda staterna för arméns truppförband till de stater, som enligt 1901 års Riksdags beslut skola gälla efter genomförd härordning.

Detta den 21 november 1904 afgifna förslag omfattar all personal under fjärde hufvudtiteln, för hvilken aflöning i stat uppföres, med undantag af musikpersonalen, som jag ansett böra behandlas särskildt, till dess organisationen af densamma blifvit slutligen bestämd. Vid

förslaget finnas fogade öfvergångsplaner för samtliga regementen och kårer, hvilka öfvergångsplaner torde få biläggas detta protokoll (bil. 98).

[4.]

Infanteriet.

Beträffande infanteriet anför chefen för generalstaben, att vid de regementen, där en ökning af antalet löjtnantsbeställningar af första klassen skall äga rum, denna borde genomföras under åren 1906—1908 vid 8 à 9 regementen för hvarje år. För den ordning truppförbanden emellan, i hvilken dessa nya beställningar blifvit i öfvergångsplanerna uppförda, hade medeltjänsteåldern bland löjtnanterna af andra klassen och underlöjtnanterna varit bestämmande. Indragning af öfvertaliga officersbeställningar vid Vaxholms grenadjärregemente och vid Gottlands infanteriregemente hade beräknats ske, i den mån pensionsberättigade kaptener vid respitårens slut måste afgå. För de regementen af infanteriet, där antalet underofficersbeställningar skulle minskas, hade öfvergångsplanerna i detta hänseende uppgjorts under antagande, att i regel två underofficerare om året skulle afgå. Där en ökning i underofficersantalet skulle äga rum, borde den genomföras under åren 1906—1908. Antalet sergeantsbeställningar af första klassen borde så bestämmas, att summan af detta antal och antalet fanjunkarebeställningar blefve lika med summan af sergeantsbeställningar af nämnda klass och fanjunkarebeställningar efter genomförd härordning.

Antalet distinktionskorpraler borde i regel årligen ökas med 4 vid hvarje truppförband, tills det för genomförd härordning bestämda antalet uppnåts. Angående indelta korpraler och vicekorpraler hade öfvergångsplanerna uppgjorts under antagande, att denna personal skulle, med jämn årlig minskning, afgå under åren 1906—1912. Antalet volontärkorpraler och volontärvicekorpraler borde för hvarje år bestämmas så, att det jämte i tjänst kvarstående indelta korpraler och vicekorpraler blefve lika med det för genomförd härordning bestämda.

Vid beräklandet af antalet »öfriga volontärer» skulle, teoretiskt taget, varit fördelaktigast att i 1906 och 1907 års stater till fullo upptaga det antal, som 1901 års Riksdags beslut angående öfvergången till den nya härordningen medgäfvit, enligt den tolkning därpå, som 1904 års Riksdag syntes hafva gifvit åt nämnda beslut. En beräkning öfver sannolikt kvarstående indelt manskap, jämförd med vakansuppgifterna för åren 1902—1904, gäfvit emellertid otvetydigt vid handen, att man genom ett dylikt förfarande endast skulle uppnå en pappersorganisation utan motsvarande praktiskt värde. Så kunde t. ex. vid följande infanteriregementen, under förutsättning att antalet »öfriga volontärer» upptoges enligt 1901 års Riksdags beslut, summan volontärer att rekrytera under åren 1906 och 1907 beräknas sålunda:

[4.]

	1906.	1907.
Lifregementets grenadjärer (förut Lifregementet till fot).....	167	265
Dalregementet.....	325	448
Hälsinge regemente.....	332	462
Norrbottens ".....	299	335
Västerbottens ".....	360	405
Jämtlands fältjägarregemente.....	467	532
Södra skånska infanteriregementet.....	369	494

Äfven om det i staterna på grund af en dylik beräkningsgrund upptagna antalet volontärer mot all förmodan kunde fyllas, nödgades man dock år 1908 företaga ett föga tilltalande massafskedande för att bringa ned staterna till det antal »öfriga volontärer» — 48 + 72 (48) — som enligt 1901 års Riksdags beslut finge under 1908 och följande år anställas. För en småningom skeende afveckling från och med år 1908 ansågo sig nämligen chefen för generalstaben icke i nämnda beslut kunna finna stöd.

Det återstode då endast att åstadkomma en så likformig öfvergång som möjligt till staterna för år 1908; och ville chefen för generalstaben i detta hänseende föreslå, att erforderlig ökning eller minskning, såvidt lämpligen ske kunde, jämnt fördelades under åren 1906 och 1907, från 1905 års stater till det af Riksdagen för år 1908 bestämda antalet volontärsbeställningar.

I hufvudsaklig öfverensstämmelse med hvad chefen för generalstaben sålunda föreslagit, har jag låtit upprätta förslag till stater under år 1906 för infanteriets truppförband; och anhåller jag att härom få ytterligare anföras följande.

I fråga om officerspersonalen vid infanteriet skall numera ingen annan ökning förekomma enligt 1901 års härordning än 1 löjtnantsbeställning af första klassen vid hvarje regemente, med undantag af Karlskrona och Vaxholms grenadjärregementen samt Gottlands infanteriregemente. I enlighet med hvad chefen för generalstaben härom föreslagit, särskildt för utjämnande af befodringsförhållandena regementena emellan, har 1 löjtnantsbeställning af första klassen uppförts i hvar och en af staterna för nio infanteriregementen. De öfvertaliga officersbeställningar, som ännu finnas, nämligen vid Vaxholms grenadjärregemente 1 kaptensbeställning af första klassen och 1 underlöjtnantsbeställning samt vid Gottlands infanteriregemente 2 kaptensbeställ-

ningar af andra klassen, hafva bibehållits och ansetts ej kunna indragas förr än i mån af inträffande afgang i kaptensgraden, därvid ock någon hänsyn ansetts böra tagas till de vid sistnämnda regemente befintliga synnerligen ogynnsamma befordringsförhållandena för de äldste löjtnanterna.

Underofficersbeställningarna hafva bestämts efter hittills följda grunder. Sålunda hafva för alla regementen, där antalet fanjunkare nu utgör 10, men skall slutligen uppgå till 13, uppförts 11 sådana beställningar. Föreslagen indragning af öfvertaliga sergeantsbeställningar har bestämts efter infordrade uppgifter från vederbörande chefer, därvid likväl iakttagits, att sammanlagda antalet underofficerare vid hvarje regemente ej understiger motsvarande antal efter härordningens genomförande enligt 1901 års Riksdags beslut.

Vidkommande manskapsklassen hafva, i fråga om underbefälsbeställningarna, deras antal bestämts efter hufvudsakligen samma norm som förut, så att distinktionskorpralerna ökats i likhet med föregående år samt korpraler och vice korpraler upptagits till det antal, som slutligen skall förefinnas, därvid meddelade uppgifter om kvarstående indelta varit grundläggande för det uppförda antalet volontärbeställningar i korprals- och vicekorpralsgraderna.

Antalet officers- och reservofficersvolontärer samt beställningsmän hafva, med undantag för öfvertaliga gevärshandtverkare, i förslagsstaterna blifvit uppförda till samma antal som i 1905 års stater, hvilket med nämnda undantag öfverensstämmer med det, som genom 1901 års härordning blifvit bestämdt.

I fråga om andra volontärer har vid utarbetandet af förslagsstaterna generalstabschefens förslag blifvit följdt. Utgående från 1905 års stater har alltså i nämnda förslagsstater volontärantalet vid hvarje truppförband så beräknats, att detsamma med en för år 1907 fortsatt jämkning må kunna för år 1908 uppföras i fullkomlig öfverensstämmelse med 1901 års Riksdags beslut. Härvid har visserligen hänsyn endast i ringa mån kunnat tagas till det befintliga antalet indelta, men torde detta vid den nu framskridna öfvergångstiden ej vara af betydelse. Denna beräkningsgrund, som följts jämväl för de regementen, där indelt manskap ej förefinnes, har, såsom en jämförelse mellan 1905 års stater och nu föreliggande förslag gifver vid handen, föranledt, att volontärantalet i förslagsstaterna för hvarje regemente, allt eftersom motsvarande antal i 1905 års stat är större eller mindre än det, som för år 1908 är bestämdt, minskats eller ökats i proportion till ifrågavarande skillnad.

[4.]
Civilmilitär
personal.

I fråga om den civilmilitära personalen förekomma ej andra skiljaktigheter från 1905 års stater än att öfvertaliga beställningar i den mån, det kunnat ske, indragits. Emellertid kvarstå af sådana beställningar ännu 1 regementsläkare vid Karlskrona och 1 bataljonsläkare vid Vaxholms grenadjärregemente samt dessutom åtskilliga gevärshandverkare.

Dagaflöning
vid Gottlands
infanterirege-
mente.

Vid bestämmandet af det antal tjänstgöringsdagar, för hvilket hel dagaflöning bör uppföras i staterna för de truppförband, där sådan aflöning icke utgår under hela året, hafva följts samma grunder som i de under närmast föregående år fastställda staterna, utom beträffande Gottlands infanteriregemente. Uti en till mig ställd skrifvelse har nämligen militärbefälhafvaren på Gottland, under framhållande af den särskilning, nämnda regemente intager, anført, bland annat, att i dess hufvuduppgift inginge att utgöra en säkerhetsbesättning med en mobiliseringstid af blott ett par dagar och med mobil landstorm inrangerad i fälttrupperna, hvilket ställde betydligt större kraf på befälskaderns krigsberedskap än vid något annat infanteriregemente. Regimentets fastlandsbeväring måste ock utbildas i en följd, för närvarande under 172 dagar, men efter inträdet i andra öfvergångsperioden under 240 dagar. Af samma skäl vore den fast anställda volontärstyrkan vid regimentet med dess 10 kompanier väsentligt större än vid ett fastlandsregemente med 12 kompanier. Med nuvarande kapitulations-tider föranledde denna volontärstyrka, att en stor kontingent hela året måste vara i tjänstgöring antingen såsom befäl eller elever vid de särskilda skolorna. En beräkning af det antal tjänstgöringsdagar, som årligen erfordrades för utbildningens ordnande på ett tillfredsställande sätt, gäfvade vid handen, att officerskadern redan nu vore nått och jämnt tillräcklig och möjligen komme att, sedan beväringsrekrytskolorna nått sin fulla längd, blifva rent af otillräcklig, om nuvarande tjänstledighetsföreskrifter, tillfällen till enskild utbildning utom regimentet o. s. v. komme att bibehållas.

Då nämnda och andra af militärbefälhafvaren anförda skäl synas mig nödvändiggjöra en större tjänstgöringsskyldighet för ifrågavarande regementes officers- och underofficerspersonal än den, som enligt regimentets nuvarande stat förutsättes, har jag i det nu föreliggande förslaget till stat för regimentet uppfört dagaflöning under 365 dagar, såsom redan förut ägt rum för alla beställningar af manskapsklass, jämväl för regimentets öfriga personal.

Vidkommande de till förslagsstaterna fogade anmärkningar äro de i hufvudsak desamma, som förekomma vid 1905 års stater. Dock har bestämmelsen därom, att vid afgång i sergeantsbeställning ifrågakommande tillsättning skulle underställas Eders Kungl. Maj:ts pröfning, kunnat utgå vid de regementen, där sammanlagda antalet underofficerare ej öfverstiger hvad vid genomförd härordning skall finnas. Enligt bestämmelse i § 4 af nådiga kungörelsen den 14 mars 1902, angående sättet för officers- och reservofficersvolontärers antagning och utbildning, må, om vid truppförband uppkomna vakanser i manskapsstyrkan icke utan svårighet kunna fyllas genom rekrytering i vanlig ordning, samt därest omständigheterna i öfrigt därtill föranleda, i särskilda fall framställning hos Eders Kungl. Maj:t göras om insättande af officers- eller reservofficersvolontär på nummer, afsedt för manskap. På grund häraf hafva åtskilliga sådana framställningar blifvit hos Eders Kungl. Maj:t gjorda och, om ej särskilda förhållanden annorlunda betingat, af Eders Kungl. Maj:t bifallna med den inskränkning, som ansetts behöflig, för att sådana nummer skulle vara tillgängliga för andra volontärer, om tillräckligt antal däraf blefve att tillgå. Med hänsyn till att äfven de officersvolontärer, som ej kunna erhålla kommendering till krigsskolans kurs för utbildning af fast anställda officerare, enligt gällande föreskrifter äga att fortsätta sin utbildning till reservofficerare och således samtliga dessa volontärer i regel komma att tillhöra armén, vare sig såsom officerare på stat eller i reserv, anser jag det billigt, att öfvertalig sådan volontär får innehafva manskapsnummer, intill dess det kan besättas med annan volontär. I enlighet härmed har jag låtit i staterna införa en anmärkning af sådan formulering likväl, att denna rättighet inskränkts till nummer, ej afsedt för befäl och beställningsmän, för hvilka högre aflöning anvisats.

[4.]
Anmärkningar
i staterna.

Uti sitt förberörda förslag har chefen för generalstaben, med tillkännagifvande att de för kavalleriet uppgjorda öfvergångsplanerna tillkommit efter samråd med inspektören för kavalleriet, anført, att öfvergången från 1905 till 1913 års stater beräknats ske så jämnt som möjligt, samt att vid bestämmandet af volontärantalet uppställts såsom grundregel, att antalet meniga volontärer skulle motsvara det vid genomförd härordning bestämda under det år, då stamhästarnas antal för hvarje bataljon komme att uppgå till 600. Under framhållande däraf, att det för år 1905 fastställda antalet stamhästar vore till den grad otillräckligt, att han med hänsyn till arméns krigsberedskap måste påyrka en så snabb öfvergång som möjligt till det för genomförd härorganisation afsedda antalet, har chefen för generalstaben uppgjort sär-

Kavalleriet.

[4.] skild plan för stamhästarnas ökning, hvartill jag får anledning att senare återkomma.

Antalet beställningar i de särskilda korpralsgraderna borde, enligt generalstabschefens åsikt, från och med år 1908, då de värnpliktige för första gången komme att rycka in till 281 dagars rekrytskola, motsvara 1901 års härordnings siffror. Vid regementen med ännu kvarstående indelta korpraler och vice korpraler hade dessas afgang beräknats ske så småningom, i följd hvaraf det bestämda slutliga antalet »summa volontärer» vid Lifregementets husarer och dragoner samt Smålands husarregemente antagits först under åren 1912 och 1913 komma att uppnås.

Antalet sergeantsbeställningar af första klassen och summan af underofficerare förutsattes småningom under hela öfvergångstiden nedgå, medan samtidigt de nyinförda sergeantsbeställningarna af andra klassen ökas.

Där ökning af officersbeställningar skulle ske, hade sådan beräknats vara fullbordad det år, under hvilket de värnpliktiges öfningstid komme att förlängas.

Som jag icke funnit något att anmärka mot angifna, af chefen för generalstaben uppställda grunder för öfvergång, hvad kavalleriet angår, till den nya härordningen, har jag vid upprättandet af förslag till stater för truppförbanden, tillhörande nämnda vapenslag, följt de af honom upprättade öfvergångsplaner allenast med de ändringar, som föranledts af de utaf vederbörande regementschefer meddelade uppgifter om det antal sergeanter af första klassen, som antagits kvarstå den 1 januari 1906. Sistnämnda beställningar hafva befunnits kunna minskas vid Lifgardet till häst, Lifregementets husarer, Skånska husarregementet och Norrlands dragonregemente med 1 vid hvarje regemente samt vid Lifregementets dragoner och Skånska dragonregementet med 2 vid hvarterdera, hvaremot tillkommit 1 sergeant af andra klassen vid sistnämnda regemente. Inom officersgraderna hafva i förslagsstaterna tillkommit 1 löjtnantsbeställning af första klassen vid hvarje fördelningskavalleriregemente, där antalet sådana beställningar icke i 1905 års stat uppgår till 7, samt 1 underlöjtnantsbeställning vid hvarterdera Skånska husar- och dragonregementet.

I hvad mån ökning eller minskning efter angifna grunder skett inom de särskilda graderna af manskapsklassen, framgår af chefens för generalstaben öfvergångsplaner.

Vidkommande den civilmilitära personalen blifver vid tillsättandet af den nytillkomna gevärshandtverkarebeställningen vid hvarterdera Skån-

ska husar- och dragonregementet, hvilken jag i likhet med chefen för generalstaben ansett böra i 1906 års stat uppföras, den nya organisationen fullständigt genomförd. [4.]

I fråga om de till staterna fogade anmärkningar lärer någon särskild förklaring, utöfver hvad jag anført angående anmärkningarna vid infanteriets stater, ej erfordras.

Hvad slutligen angår staten för öfverstelöjtnanter och majorer vid de sex fördelningskavalleriregementena, har denna i följd af inträffad afgång redan nu kunnat bringas till öfverensstämmelse med härordningsbeslutet.

I ofvan omförmälda, af chefen för generalstaben afgifna förslag rörande öfvergången till den nya härordningen anför han, att för fortsättningen af artilleriets omorganisation materielanskaffningen vore till största delen afgörande, samt att han, efter samråd med generalfälttygmästaren och inspektören för artilleriet, vid uppgörandet af öfvergångsplanerna för detta truppslag utgått från den förutsättningen,

Artilleriet.

att vid fältartilleriet omorganisationen af kanonbatterierna skulle i första hand genomföras vid samtliga regementen, hvarefter borde i nämnd ordning följa: uppsättning af depåbatterier, komplettering af ammunitionsutrustningen och uppsättning af haubitsbatterierna;

att uppsättningen af positions- och fästningsartilleriet skulle fortgå successivt under åren 1906—1912, samt

att ökningen af antalet stamhästar vid artilleriet skulle, bland annat, af hänsyn till en jämn och planelig anskaffning af remonter för armén i dess helhet, utsträckas ända till år 1913.

Beträffande *fältartilleriet* föreligger för närvarande uteslutande frågan om genomförande af den år 1901 beslutade omorganisationen af kanonbatterierna. Alla skäl synas nämligen tala för, att denna omorganisation helt fullbordas, innan man öfvergår till uppsättandet af de samma år beslutade haubitsbatterierna.

Såsom det är Eders Kungl. Maj:t bekant, äro Svea och Göta artilleriregementen (förut benämnda Första Svea och Första Göta artilleriregementen) redan omorganiserade på 9 fyrakanonsbatterier hvarterdera, i samband med den utlämning af snabbskjutande kanoner, som ägde rum hösten 1903. Af hvad jag kommer att anföra ifråga om extra ordinarie anslaget för anskaffning af ny fältartillerimateriel framgår, att ombeväpning med sådan materiel under innevarande års lopp torde kunna ske vid de fyra återstående fältartilleriregementena, om än icke depåbatterier till fullt antal enligt plan kunna uppsättas eller hela behovet af ammunition genast fyllas.

[4.] Men en dylik ombeväpning betingar under nuvarande förhållanden en organisation af jämväl dessa regementens batterier på 4 kanoner till vinnande af likhet med de regementen, som redan erhållit ny materiel. Om nämligen de nu befintliga sexkanonsbatterierna utan förändring af kanonantalet erhöles snabbskjutande pjäser, finge man samtidigt inom fältartilleriet batterier af två skiljaktiga typer, för hvilka erfordrades väsentligen olika exercisreglementen och skjutinstruktioner m. m., något som uppenbarligen skulle vara särdeles olämpligt i flere afseenden. Återstår alltså att tilldela hvar och ett af de nuvarande batterierna 4 nya kanoner och använda den öfverblifna materielen såsom depåbatterier, intill dess tillgången å befälspersonal medgifver organisationens genomförande. Tills vidare skulle alltså hvar och ett af dessa fyra regementen kunna mobilisera allenast 6 batterier (24 kanoner) i stället för afsedda 9 batterier (36 kanoner), hvadan det hittillsvarande mobiliserbara kanonantalet för hvarje regemente skulle blifva nedsatt med en tredjedel. För att det genom denna reduktion förorsakade svaghetstillståndet — hvilket är så mycket betänkligare, som det nu pågående kriget i Ostasien synes hafva ådagalagt, att äfven vid strider uti mycket bruten och oländig terräng artilleriet har den betydelse, att underlägsenhet i detta vapen i hög grad minskar utsikten till framgång — må upphöra så snart som möjligt, har jag föreslagit, att i 1906 års stater för Vendes, Norrlands, Upplands (förut Andra Svea) och Smålands (förut Andra Göta) artilleriregementen uppföres tillräckligt antal befäl och underbefäl för möjliggörande af omorganisationen på 9 batterier — vid först nämnda regemente med iakttagande, att den redan omorganiserade och ombeväpnade ridande divisionen lämnas oberörd. Vid beräkningen af befäls- och underbefälsbehovet hafva samma grunder följts som i 1901 års beslut.

Med anledning af det anförda hafva i de för detta truppslag uppgjorda förslagsstaterna upptagits, utöfver det nuvarande antalet beställningar, vid Vendes artilleriregemente 3 kaptener af första klassen, 1 löjtnant af andra klassen och 4 sergeanter af andra klassen samt vid hvar och ett af Norrlands, Upplands och Smålands artilleriregementen 3 kaptener af första och 1 af andra klassen, 2 löjtnanter af andra klassen, 1 underlöjtnant, 1 styckjunkare och 4 sergeanter af andra klassen, hvarjämte öfverallt, där sådant varit påkalladt af omorganisationen och på grund af anmäld afgang möjligt, nedflyttning af löjtnants- och sergeantsbeställningar af första klassen till andra klassen ägt rum enligt hittills följda grunder. Vid Göta artilleriregemente har 1 kaptenbeställning af första klassen tillkommit för vinnande af likhet i denna grad med de

öfriga ofvan nämnda regementena. Vid Svea artilleriregemente och Gottlands artillerikår har ingen annan förändring föreslagits med afseende på officers- och underofficersbeställningarna, än att vid hvartdera truppförbandet sergeantsbeställningarna af första klassen minskats med 1 och sergeantsbeställningarna af andra klassen ökats med 1.

Hvad slutligen angår manskapet, har sammanlagda antalet volontärer vid Norrlands, Upplands och Smålands artilleriregementen bibehållits oförändradt såsom i innevarande års stater, 394 man, samt vid Svea och Göta artilleriregementen för vinnande af likhet nedsatts till samma siffra. Vid Vendes artilleriregemente har däremot ifrågavarande totalsumma ökats med 10 till 440, hvilket just är det antal, som skall finnas efter fullbordad omorganisation, och på samma sätt har manskapstyrkan vid Gottlands artillerikår föreslagits till den i 1901 års beslut angifna, nämligen 151 man. Antalet konstaplar har afpassats efter omorganisationen, och summan af desamma uppförts lika vid samtliga regementen — vid Vendes artilleriregemente med tillägg för den ridande divisionen — om ock de särskilda konstapelsgraderna vid ett par regementen blifvit i någon mån olika de öfriga, för att nedsättning af antalet inom graden icke i något fall skulle behöfva ske.

Med anledning däraf att fältartilleriet, såsom närmare än öfriga delar af artilleriet tillhörande den rörliga fältarmén, ansetts böra jämförelsevis snabbt öfvergå till en organisation, hvilken möjliggör fullständigt användande af den materiel, som snart står till förfogande, synes det för undvikande af alltför hastig stegring af här förevarande statsanslag nödvändigt att låta omorganisationen af *positionsartilleriet* fördelas på längre tid. Ett sådant förfarande torde för öfrigt betingas dels af hänsyn till möjligheten att erhålla en tillfredsställande rekrytering af såväl befäl och underbefäl som fast anställdt manskap, dels ock af den omständigheten att frågan om lämpligaste typer för positionsartilleriets pjäser ännu icke är fullständigt löst.

På grund häraf har jag i förslagsstaten för Positionsartilleriregementet uppfört endast den tillökning af personal, som syns oundgänglig för att möjliggöra tillfredsställande utbildning af de talrika värnpliktige. Följande nya beställningar hafva däri upptagits, nämligen 1 majors-, — med särskild hänsyn till den af erfarenheten ådagalagda nödvändigheten att utföra öfningarna på 2 divisioner — 1 kaptens- af första klassen, 1 underlöjtnants- och 1 sergeants- af första klassen, hvarjämte antalet konstaplar af olika grader samt menige blifvit så ökad, att summan af manskapet stigit från 1905 års stat med 12, d. v. s. till 109.

[4.]

En följd af den utveckling, som regementet anses böra nå under år 1906, är vidare, att beställningar för 1 regementspastor, 1 auditör och 1 bataljonsveterinär blifvit föreslagna att tillkomma i sistnämnda års stat.

Äfven beträffande *fästningsartilleriet* har hänsynen till statsutgifterna och till svårigheterna att på ett tillfredsställande sätt rekrytera föranledt, att ökningen i förslagsstaten för Boden—Karlsborgs artilleriregemente är jämförelsevis liten. Tillkomna äro: af officerare 1 major, 1 kapten af första klassen, 1 löjtnant af andra klassen och 1 underlöjtnant samt af underofficerare 2 styckjunkare och 1 sergeant af hvardera första och andra klassen. Den sammanlagda manskapsstyrkan har ökats med 21 man till 248.

Då en del af regementet kan väntas under år 1906 blifva förflyttad till Boden, dit den sannolikt anländer före alla andra för fästningen afsedda truppförband, synes den nuvarande civilmilitära personalen böra förstärkas med 1 auditör och 1 regementsläkare.

I följd af nyss nämnda förläggning till Boden af en del utaf Boden—Karlsborgs artilleriregemente varder det nödvändigt att i förevarande fästning anordna en tygstation med erforderliga förråd och verkstäder, och har jag med anledning häraf i 1906 års förslagsstat för *artilleriets tygstater*, utöfver de beställningar, som redan finnas i staten för innevarande år, uppfört 1 tygförvaltare, 1 tygunderofficer, 2 tygskrifvare och 7 tyghandtverkare.

Fortifika-
tionen.

I förslaget till stat för fortifikationen har ej någon afvikelse gjorts från de grunder, efter hvilka föregående förslag upprättats. Någon ändring härutinnan har ej heller chefen för generalstaben, efter samråd med chefen för fortifikationen, ansett erforderlig. Ut i det af generalstabschefen upprättade öfvergångsförslaget hafva för år 1906 uppförts den öfverstebeställning, som enligt 1901 års Riksdags beslut skall tillkomma och i då föreliggande öfvergångsförslag var uppförd redan för år 1904, äfvensom den enligt samma Riksdags beslut tillkomna majorsbeställningen, och har jag ansett mig böra tillstyrka förslaget i denna del. Den nya öfverstelönen är afsedd för chefen för Svea ingenjörkår och majorslönen för chefen för Fälttelegrafkåren. Chefskapet för sistnämnda kår har hittills utöfvats af chefen för Svea ingenjörkår, men detta förhållande kan med den utveckling, kåren redan erhållit, icke längre fortgå, helst de båda kårerna torde komma att under år 1906 förläggas till skilda platser inom Stockholm.

I öfrigt föreslås beträffande officers- och underofficerspersonalen ej annan ändring af 1905 års stat, än att fanjunkarebeställningarna och

[4.]

sergeantsbeställningarna af andra klassen ökas med en hvardera. Likaledes har föreliggande behof föranlett uppförandet i förslagsstaten af ytterligare 1 verkmästare af andra klassen och 2 tyghandtverkare. I manskapsklassen har erforderlig ökning af alla underbefälsbeställningarna vid de särskilda kårerna föreslagits, men antalet meniga volontärer, för hvilka organisationen redan är genomförd vid Bodens ingenjörkår och Fälttelegrafkåren, minskats vid de äldre kårerna.

Trängen.

Hvad slutligen angår trängen, har det i vederbörande förslagsstat liksom i chefens för generalstaben öfvergångsplaner för år 1906 beaktade förhållande, att Västmanlands trängkår (förut benämnd Andra Svea trängkår) under nämnda år kommer att vara förlagd till Sala, föranlett, att de för denna kår afsedda civilmilitära beställningarna med undantag af den ene bataljonsläkarebeställningen, med hvilkens besättande ansetts tills vidare kunna anstå, tillkommit liksom ock 1 majorsbeställning, afsedd för kårchefen och upptagen i staten för cheferna vid trängkåren. Af liknande anledning eller därför att Göta trängkår (förut Första Göta trängkår) kommer, troligen redan innevarande år, att förläggas från Karlsborg till Sköfde, hafva regementspastors- och auditörsbeställningarna vid denna kår föreslagits till uppförande i 1906 års stat.

Fanjunkarebeställningarna vid Västmanlands och Östgöta (förut Andra Göta) trängkårer hafva ökats med 3 vid hvardera kåren. I stället hafva sergeantsbeställningarna af första klassen vid Svea (förut Första Svea) och Skånska (förut Vendes) trängkåren, hvilka beställningar nu utgöra 10 vid den förra och 11 vid den senare, men skola nedgå till 6 vid hvardera kåren, i förslagsstaterna minskats till 7 vid Svea och 8 vid Skånska trängkåren. Jag har nämligen förutsatt, att motsvarande öfverflyttning af ifrågavarande personal från en kår till en annan skall kunna ske, helst befordran kan samtidigt äga rum och dessutom personal vid Svea och Skånska trängkåren, som efter den 21 september 1901 anstälts eller uppflyttats i högre lönegrad, är, jämlikt nådigt bref nämnda dag, underkastad skyldighet att blifva transporterad från Svea till Västmanlands och från Skånska till Östgöta trängkår. Skulle emellertid mot förmodan öfverflyttningen ej kunna vare sig på frivillighetens väg eller på grund af anförda bestämmelse åstadkommas och ej heller ifrågavarande sergeantsbeställningar vid Svea eller Skånska kårerna genom afgång nedbringas till det i stat uppförda antalet, torde aflöning till den öfvertaliga personalen få utgå från besparingar å förevarande anslag, hvarom bestämmelse föreslagits i anmärkning vid förslagsstaterna för sistnämnda kårer.

[4.]

Vid Göta och Norrlands trängkårer har minskning af sergeantsbeställningarna af första klassen föreslagits genom befordran af en vid hvardera kåren till fanjunkare, hvarigenom fanjunkarebeställningarna vid dessa kårer blifva 5, eller endast en mindre än antalet vid slutligt genomförd härordning. Någon minskning af öfvertaliga sergeanter af andra klassen har ej kunnat föreslås.

Vidkommande manskapsklassen har organisationen, som redan är genomförd för underbefälsbeställningarna, ansetts kunna med år 1906 genomföras jämväl för menige.

För att åskådliggöra förhållandet mellan de i 1905 års stater och i nu föreliggande förslagsstater uppförda beställningar af officers-, underofficers- och manskapsklass (utom spel) har jag låtit däröfver upprätta särskilda tabeller, som torde få protokollet biläggas (bil. 61 och 62).

Musik-
personalen.

Efter att hafva redogjort för öfriga under förevarande anslagstitel uppförda poster anhåller jag att nu få öfvergå till de för musikpersonalen erforderliga utgifter.

På sätt som framhölls i mitt anförande till statsrådsprotokollet den 12 januari sistlidna år, hafva ända till senaste tider kostnaderna för musikpersonalen liksom för musiken i öfrigt bestridts från skilda inkomstkällor vid olika delar af armén. Vid de värfvade truppförbanden m. fl. användes för ifrågavarande ändamål uteslutande statsanslag, under det att vid de indelta infanteri- och kavalleriregementena för musiken erforderliga medel hufvudsakligen erhöles från indelta tillgångar eller ränteinkomster af befintliga musikkassor.

Dessa olikheter försvunno emellertid genom 1901 års Riksdags beslut om ny härordning. Då bestämdes nämligen, att efter dennas genomförande skulle vid arméns samtliga truppförband finnas å stat uppförda vissa för musiken afsedda beställningar. Dock omfattade nämnda beslut icke någon fullständig organisation af musikpersonalen, ej heller blefvo vid det tillfället öfriga angelägenheter rörande arméns musik ordnade. Med anledning häraf utarbetades år 1902 inom landtförsvarsdepartementet ett förslag angående musikpersonalens organisation, harmonimusikens vid armén sammansättning samt därmed i samband stående frågor beträffande aflöning och underhåll m. m., hvar- efter Eders Kungl. Maj:t genom nådigt bref den 12 september samma år uppdrog åt en kommitté att afgifva yttrande i anledning af nämnda förslag. Detta yttrande inlämnades den 7 februari 1903.

På grund af ifrågavarande kommittés förslag, mot hvilket arméförvaltningens intendents- och civila departement äfvensom arméfördelnings- och regemens-(kår-)cheferna i allmänhet icke haft något i

hufvudsak att erinra, utarbetades inom landtförsvarsdepartementet nytt förslag till organisation af musikpersonalen och ordnande af musikens öfriga angelägenheter. Därvid gjordes emellertid ej oväsentliga inskränkningar och jämkningar i kommitténs förslag i syfte att nedbringa kostnaderna till ett belopp, som ungefär motsvarade de med 1901 års provisoriska organisation af musiken förenade. I enlighet med det sålunda utarbetade förslaget framlade Eders Kungl. Maj:t för 1904 års Riksdag nådig proposition, men stannade Riksdagens kamrar i afseende härå i skiljaktiga beslut, hvadan frågan för den Riksdagen förföll.

Emellertid synes det vara nödvändigt att så snart ske kan slutgiltigt ordna musikpersonalens organisation och öfriga förhållanden, som röra arméns musik. Särskildt är det önskvärdt att, såsom inom Riksdagen vid flere tillfällen förordats, från det nu vid de flesta truppförbanden tillämpade sättet för anställning och aflöning af musikpersonalen — nämligen att samtliga för musiken vid hvarje truppförband anslagna eller eljest disponibla medel sammanföras i en gemensam kassa, ur hvilken, bland annat, aflöning till växlande belopp utgår till musikpersonalens olika, mot kontrakt antagna medlemmar — kunna, i den mån redan träffade aftal utlöpa och lämpligen kunna ersättas med andra, öfvergå till det vid vissa garnisonerade truppförband sedan länge använda systemet, att hvarje kontrakt afser beställning af visst slag, t. ex. såsom musikunderofficer af angifven klass, så att hvarje person må äga att bekläda en å stat uppförd befattning och åtnjuta därmed förenade aflöningsförmåner.

Det hittills i allmänhet tillämpade sättet för musikpersonalens aflöning har obestriddligen den fördelen, att hvarje medlem af denna personal kan erhålla aflöningsförmåner, motsvarande hans skicklighet och användbarhet. Något sådant är tydligen endast i ringa grad möjligt, då, såsom nu, utom musikunderofficerare, å stat allenast finnes manskap med en och samma aflöning (menig soldats med något högre dagaflöning). För att vid anställning enligt stat öka möjligheten att afpassa aflöningen efter vederbörande musikants förmåga bör man, på sätt som föreslogs i Eders Kungl. Maj:t:s proposition till nästlidna års Riksdag, för musikpersonalen upptaga underbefälsbeställningar af manskapsklass: distinktionskorpraler (förstekonstaplar), korpraler (andrekonstaplar) och vicekorpraler (vicekonstaplar). Därigenom skulle för öfrigt likhet vinnas med förhållandena beträffande såväl det vanliga manskapet som beställningsmännen, hvilka senare i 1901 års härordning erhållit underbefälsbeställningar af manskapsklass.

Hvad i öfrigt angår organisationen af musikpersonalen, så bestäm-

- [4.] mes densammas omfång genom den uppenbara nödvändigheten att så mycket som möjligt begränsa de därför erforderliga anslagen. En utgångspunkt i detta hänseende synes mig vara den del af kostnaden för musiken, som enligt de för år 1905 gällande bestämmelserna skall utgå af statsmedel, och hvilken jämlikt gjorda uträkningar (bil. 63 jämförd med bil. 64) uppgår till ett jämnadt belopp af 1,114,474 kronor.

Enligt den redogörelse för den föregående behandlingen af frågan om musikens organisation, som jag lämnat i mitt redan återopade införande till statsrådsprotokollet den 12 januari 1904, skulle den årliga kostnaden för arméns musik, om den organiserats enligt det förslag, som framlagts af den utaf Eders Kungl. Maj:t genom nådigt bref den 12 september 1902 tillsatta kommittén, hafva uppgått till en summa af omkring 1,425,000 kronor. Denna totalkostnad öfverstiger med omkring 200,000 kronor det belopp, i rundt tal 1,224,000 kr., som skulle hafva kräfts för musikpersonalen enligt den af 1901 års Riksdag antagna organisationen, och då sistnämnda summa syntes icke böra öferskridas, jämkades den af kommittén föreslagna organisationen af musiken i den af Eders Kungl. Maj:t för 1904 års Riksdag framlagda propositionen så, att kostnaden för arméns musik, sedan afdrag gjorts motsvarande den sannolika ränteinkomsten från kronans andel i musikkassorna, skulle komma att uppgå till ungefärligen det angifna beloppet, 1,224,000 kronor.

För att ytterligare nedbringa denna kostnad har jag sökt åstadkomma en sådan reduktion af den för 1904 års Riksdag föreslagna organisationen, som synes möjlig, utan att musikens förmåga att fylla sin uppgift väsentligen inskränkes.

Den sålunda reducerade organisationen äfvensom kostnaderna för densamma framgå af däröfver uppgjorda tablåer (bil. 68 och 69). Totalkostnaden för musiken angifves däri (bil. 69) till 1,121,756 kronor 5 öre, alltså till oväsentligt högre belopp, än som, enligt hvad ofvan är nämnt, beräknats att innevarande år utgå af statsmedel. Nyss angifna framtida totalkostnad bör emellertid komma att minskas med ett belopp, motsvarande räntan å den del af regementenas musikkassor, som kan befinnas tillhöra kronan.

Beträffande naturen af de medel, som ingå i musikkassorna, pågår för närvarande en utredning inom arméförvaltningen. Innan denna utredning afslutats, kan intet bestämdt belopp uppgifvas, som med säkerhet kommer att tillfalla statskassan. Emellertid beräknar förut nämnda musikkommitté, som anser musikkassorna böra indragas till statskontoret såsom en musikfond och deras afkastning användas för musikens

behof, denna afkastning till allra minst den summa, hvartill den efter en ränteberäkning af endast 3,5 procent å behållningen den 31 december 1902 skulle uppgå, eller till omkring 35,450 kr. (bil. 67), hvadan statens direkta utgifter för arméns musik efter genomförd omorganisation och sedan musikkassorna till den del, som befinnes tillhöra kronan, blifvit indragna till statskontoret, skulle nedbringas till omkring 1,086,300 kronor, eller ungefär 138,000 kronor mindre än den beräknade kostnaden för musiken enligt det till 1904 års Riksdag framlagda förslaget samt omkring 28,000 kronor mindre än det belopp, som är af statsmedel anslaget till musiken under innevarande år. [4.]

På grund af hvad jag sålunda anført, hemställer jag i underdånighet, det tacktes Eders Kungl. Maj:t föreslå Riksdagen

a) att, beträffande musikpersonalens vid armén sammansättning, aflöning och underhåll m. m. samt öfriga kostnader för musiken, besluta,

att särskilda beställningar för musikpersonal vid hvarje truppförband skola vid genomförd härordning förefinnas till det antal, som angifves i däröfver upprättad tabell (bil. 68);

att denna organisation genomföres i den mån förhållandena det medgifva;

att musikunderofficerarne med afseende på aflöningsförmåner, däri inberäknade inkvartering in natura eller inkvarteringsbidrag samt servisbidrag, skola vara likställda med följande armén tillhöriga personal, nämligen:

musikfanjunkare (musikstyckjunkare) med fanjunkare (styckjunkare),

regementstrumslagare och musiksergeanter af första klassen med sergeanter af första klassen, samt musiksergeanter af andra klassen med sergeanter af andra klassen;

att musikpersonalen af manskapsgrad skall, jämte underhåll in natura, erhålla samma aflöningsförmåner, som tillkomma fast anställdt manskap af motsvarande grader, menige dock med samma dagaflöning som menige beställningsmän.

att till gratifikationer åt elever skola anslås vid hvardera af lifgardesregementena till fot 600 kronor,